

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

**XXIV. OLAĞAN GENEL KURUL
24 - 25 MAYIS 1997 GAZİANTEP**

**BAŞKANLIK RAPORU
YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU**

658.422
T929
1997
k. 1

000741

İÇİNDEKİLER

Türkiye Barolar Birliği XXIV. Genel Kurulu Gündemi

Başkanlık Raporu

Yönetim Kurulu Çalışma Raporu: 3

I - Meslek Konuları:

- 1- Avukatlık Yasa Taslağı hazırlık çalışmaları. 5
- 2- Hayat Standardı. 6
- 3- Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlere imzalatılması sorunu. 10
- 4- Bir avukat yazıhanesinde ücretli olarak çalışan avukatın vergi açısından durumu. 49
- 5- Kamu Avukatlarının sorunları. 51
- 6- Avrupa Birliği Kimlik Kartı. 54
- 7- Avukatlara Yeşil Pasaport verilmesi için yapılan müracaat. 57
- 8- CMUK değişikliği sonucu yürütülen hizmetlerle ilgili çalışmalar. 61
- 9- CMUK harcamaları ile ilgili olarak Maliye Bakanlığı'na denetleme yetkisi veren Bütçe Yasası hükmünün Anayasa Mahkemesi'nce iptali. 84
- 10- TİP Sözleşmede değişiklik yapılması ve gecikme zammı konuları. 86
- 11- Emekli olan avukatlar nedeni ile Barolardan sosyal yardım zammı istenemeyeceği. 91

- 12- Avukatın prim borcunun süresinde ödenmemesi halinde Baro aleyhine para cezası tahakkuk ettirilemeyeceği. 95
- 13- Trafik Tescil Kuruluşlarının avukatlara bilgi vermesi gerektiği. 98
- 14- Tebligat parçalarının geç dönmesinin önlenmesi amacı ile yapılan yazışmalar. 101
- 15- Tescil ilamlarının infazında özel vekaletnameye gerek olmadığı. 104
- 16- 10. Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı. 108
- 17- Adalet Bakanı'nın tüm avukatları suçlayan beyanı. 131
- 18- Türkiye Barolar Birliği iç çalışmaları. 134

II - Yargı Reformu. 140

III - Gümüşhane Baro Başkanı Avukat Ali Günday'ın şehit edilmesi. 143

IV - Bayan avukatların başörtüsü ile görev yapamayacakları konusu. 152

V - Adalet Bakanı'nın laik savcı ve yargıçları atama yolu ile cezalandırma istemi. 180

VI - Baro Başkanları ile yapılan toplantılar. 183

VII - Danıştay'ın Kuruluş Yıldönümünde yapılan konuşma. 210

VIII - Yargı yılı açılış törenlerindeki konuşmalar. 220

IX - Atatürk'ün ölüm yıldönümünde yapılan konuşma. 268

X - Avukatlar Günü konuşmaları ve kamuoyu duyuruları. 252

XI - Türkiye Barolar Birliği kuruluş yıldönümünde yapılan kamuoyu duyuruları. 264

XII - İzmir'de düzenlenen "Hukuka Saygı" yürüyüş ve mitingi. 270

XIII - Sivas Olayları yıldönümünde yapılan kamuoyu duyurusu. 282

XIV - Diğer bazı kamuoyu duyuruları:

- 1- İki bayan yargıç adayının dosyalarından evrak çıkarılarak atanmaları ile ilgili kamuoyu duyurusu. 284
- 2- Adalet Bakanı'nın Irak ziyareti dönüşü infaz rejimi ile ilgili beyanata üzerine yapılan kamuoyu duyurusu. 286
- 3- Laiklik ilkesine karşı artan davranışlar nedeni ile yapılan kamuoyu duyurusu. 288
- 4- Susurluk Kazası sonrası ortaya çıkan çete ilişkileri ile ilgili olarak yapılan kamuoyu duyurusu. 289
- 5- Adelet Bakanı'nın Sincan Belediye Başkanı'nı tutukevinde ziyareti ile ilgili kamuoyu duyurusu. 294
- 6- Aczmenlerin duruşmaya devrim yasalarına aykırı kıyafetle kabul edilmeleri ile ilgili Yönetim Kurulu kararı. 296
- 7- Cezaevlerindeki olaylarla ilgili kamuoyu duyurusu ve yazışmalar. 299
- 8- Bir siyasi parti kongresinde Türk Bayrağı'nın bulunduğu yerden sökülmesi ile ilgili kamuoyu duyurusu. 303
- 9- Özdemir Sabancı ve Metin Göktepe'nin öldürülmeleri ile ilgili kamuoyu duyurusu. 304
- 10- Doktor Sadık Ahmet'in ölümü ile ilgili kamuoyu duyurusu. 305

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ 24. OLAĞAN GENEL KURUL GÜNDEMİ

- Toplantı Tarihi : 24–25 Mayıs 1997
Çoğunluk olmadığı takdirde 31 Mayıs-1 Haziran 1997
tarihinde aynı yerde
- Toplantı Saati : 10.00
- Toplantı Yeri : Büyükşehir Belediye
Tiyatro Salonu - GAZİANTEP

1. GÜN

- 1 – Yoklama ve Açılış
- 2 – Bir Başkan, bir başkan vekili ve iki üyeden oluşan Genel Kurul Başkanlık Divanı Seçimi.
- 3 – Saygı duruşu,
- 4 – Birlik Başkanı'nın toplantıyı açışı,
- 5 – Gaziantep Barosu Başkanı'nın konuşması,
- 6 – Meslekte 40 yılını tamamlayanlara plaket verilmesi töreni,
- 7 – Başkanlık raporu ve Birlik Yönetim Kurulunun 1995–1997 yılları çalışma raporu, bilanço, gelir–gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının ve denetleme kurulu raporunun okunması ve görüşülmesi,
- 8 – Geçmiş dönem çalışmalarından dolayı Birlik Yönetim Kurulunun aklanması,
- 9 – Türkiye Cumhuriyetinin temel niteliklerinin savunulması ve korunması yolundaki görüşler ile, hukukun, yargının, mesleğimizin ve meslektaşlarımızın sorunları ile ilgili görüş ve dilekler,
- 10 – Başkanlık Divanı, Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulu Üyelerine Avukatlık Yasasınının 112. maddesi uyarınca ödenmesi gereken huzur hakkı, yolculuk, ikametgâh ve diğer zorunlu gider miktarının saptanması,

- 11 – Gelecek dönem bütçesi ile bütçe yönetmeliğinin görüşülmesi ve kabulü,
- 12 – Barolardan alınacak Türkiye Barolar Birliği keseneklerinin saptanması,
- 13 – Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegelerin seçilmesi veya bu konuda Yönetim Kuruluna yetki verilmesi,
- 14 – Gelecek Olağan Genel Kurul toplantı gün ve yerinin saptanması,
- 15 – Birlik Başkanı'nın kapanış konuşması,

2. GÜN

- 16 – Seçimler,
 - a) Türkiye Barolar Birliği Başkanı Seçimi,
 - b) Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu için 10 asil, 10 yedek üye seçimi,
 - c) Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu için 7 asil, 7 yedek üye seçimi,
 - d) Türkiye Barolar Birliği Denetleme Kurulu için 3 asil, 3 yedek üye seçimi.

BAŞKANLIK RAPORU

24. Genel Kurulumuza katılan değerli delegeleri, Baro Başkanlarını ve bugün kendileri ile birlikte olmaktan mutluluk duyduğumuz mesleğimizde 40 yılını dolduran üstadlarımızı ve sayın konukları saygı ile selamlıyor; Genel Kurulumuzun başarılı geçmesini diliyorum.

27-28 Mayıs 1995 yılında Balıkesir'de yapılan 23. Genel Kurul'da alınan karar gereği 24. Olağan Genel Kurulumuzu Gaziantep'te yapıyoruz. Bu Genel Kurul'un hazırlıklarını büyük bir özveri ve gayretli çalışmaları ile tamamlayan ve bizleri konuk eden Gaziantep Barosu'nun değerli Başkanı Bahattin Bozgeyik'e, Baro Yönetim Kurulu üyelerine, Birlik delegelerine ve Genel Kurul'un hazırlık çalışmalarına katkı ve yardımda bulunan herkese, her kurum ve kuruluşu Türkiye Barolar Birliği adına içtenlikle teşekkür ederim.

Geçen dönem içinde yitirdiğimiz tüm meslekdaşlarımızı, başta menfur bir cinayete kurban giden Gümüşhane Baro Başkanı Ali Günday ve mesleğini icra ederken öldürülen Ercan Gezgin olmak üzere, sevgiyle, saygıyla anıyoruz.

Balıkesir'de yaptığımız Genel Kurul'dan günümüze kadar geçen iki yıllık süre içindeki faaliyet ve çalışmalarımız Yönetim Kurulu'nun raporunda yer almış ve bu rapor bastırılarak sizlere dağıtılmış bulunmaktadır. Bu süre içinde Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu ve Denetleme Kurulu üyelerimiz büyük bir özveri ile yaptıkları çalışmalarını Türkiye Barolar Birliği'nin kamuoyundaki etkinliğini, değerini ve ona duyulan güven duygusunu arttırmışlardır. Bu meslekdaşlarıma ve ayrıca bir önceki ve şimdiki Baro Başkanlarıma, Başkanlık görevini üstlendiğim bir yıl bo-

yunca bana verdikleri destek ve yardımları için de özellikle teşekkür ve minnetlerimi ifade etmek isterim.

Geçen Genel Kurul'dan bugüne geçen iki yıllık süre içerisinde mesleğimizin, yargımızın ve ülkemizin sorunları ne yazık ki azalmamış, giderek artmıştır.

Daha çağdaş bir Avukatlık Yasası'na kavuşmak, Barolar ve Türkiye Barolar Birliği üzerindeki Adalet Bakanlığı vesayetinden kurtulmak konusundaki ümitlerimiz bugüne kadar gerçekleşmemiştir. İki yıl önce TBMM Genel Kurul gündeminde yer alan Avukatlık Yasa Tasarısı, o tarihlerdeki Başbakan ve TBMM'nde grubu bulunan siyasi parti yetkililerinin verdikleri sözlere rağmen yasalaşamamış ve parlamento seçimlerinin yapılması sonucu kadük olmuştur. Yeni parlamentoda bu tasarımı ve diğler bazı yasa tekliflerini üstlenen milletvekilleri olmuşsa da, bu tasarı ve teklifler halen TBMM Adalet Komisyonu'nda görüşölme sırası beklemektedirler. Aslında bu tasarı ve teklifler dahi geçen zaman içinde eskimişler, günün gereksinimlerini karşılamaktan uzak düşmüşlerdir. Bu nedenle Türkiye Barolar Birliği yeni bir Avukatlık Yasa Taslağı hazırlamak üzere komisyon kurmuştur. Bir yılı aşkın süredir çalışan komisyonumuzun çalışmaları sona ermek üzeredir. Bu çalışmalar son bulunca hazırlanan taslak Barolarımızın ve meslekdaşlarımızın incelemesine sunulacak, gelecek öneri ve eleştiriler dikkate alınarak son şekli verildikten sonra yasalaşması için gayret gösterilecektir. Yeni bir Avukatlık Yasası ile çözümlenebilecek pek çok sorunumuz vardır. Bunların başında Adalet Bakanlığı vesayetinden kurtulmak, Barolarımızın, Birliğimizin ve meslektaşlarımızın bağımsızlığını sağlamak gelmektedir. Mart 1997 içinde Berlin'de toplanan ve Birliğimizi temsilen benim de katıldığım Avrupa ülkeleri Baro ve Birlik Başkanları toplantısında, toplantıya katılan 84 Başkanın hepsi, Barolar bağımsız olmadıkça Avukatların ve Avukatlar bağımsız olmadıkça yargının bağımsız olamayacağını ifade etmişlerdir.

Yargının "sav-savunma-karar" bütünlüğünden oluştuğı, günümüzde tüm uygar uluslarca kabul edilmekte, ülkemizde de

devlet yetkililerinin büyük çoğunluğu, başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere, bu temel esası ifade etmektedirler. Ancak yargının bir temel unsuru olan savunmanın, avukatlık mesleğinin sorunları sadece Avukatlık Yasası ile çözümlenebilecek nitelikte değildir. Bu sorunların tamamen çözümlenebilmesi için Avukatlık Yasası yanında, Anayasa ve diğer bazı yasalarda da değişiklikler yapılması gereklidir.

Herşeyden önce, Anayasa'da yapılacak değişiklik ile Türkiye Barolar Birliği'nin Anayasa'nın yargı bölümünde yer alması sağlanmalıdır. Ayrıca Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ile Anayasa Mahkemesi'nde Türkiye Barolar Birliği'nden de üye yer almalı, keza Birliğimize Anayasa Mahkemesi'nde dava açma hakkı tanınmalıdır.

Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılacak değişiklik ile, vergi adaleti ile hiçbir şekilde bağdaşmayan, kazanca göre vergi ilkesine ters düşen, serbest avukatların hayat standardı esasına dayalı vergilendirilmesi sisteminden mutlaka vazgeçilmelidir. Avukatın yaptığı görevin "kamu görevi" niteliğini gözardı eden, avukatı tüccar olarak gören bir zihniyetin sonucu olan hayat standardı esasına dayalı peşin vergi sistemi, meslekdaşlarımız için dayanılmaz bir yük haline gelmiş ve özellikle mesleğe yeni başlayacak olanların yazihane açmalarını engelleyen bir unsur halini almıştır.

Maliye Bakanlığı bir yandan bu adaletsiz vergi sistemini ısrarla devam ettirirken, öte yandan Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 227. maddesindeki yetkisini de haksız ve yanlış kullanarak, avukatların Vergi Beyannamelerini Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlere imzalatma zorunluluğunu bir Genel Tebliğ ile yürürlüğe sokmuştur. Baro Başkanlarımızın toplanarak oybirliği ile aldığı karar sonucu 1 nolu Tebliğ hakkında dava açılmış ve Danıştay 4. Dairesi davada yürütmeyi durdurma kararı vermiştir. Ancak Maliye Bakanlığı yargı kararını etkisiz kılmak için bu kez 2 numaralı Tebliğ'i yayınlamış, onun hakkında da iptal davası açılmış ve yürütmeyi durdurma kararı alınmıştır. Maliye Bakanlığı yargı kararlarına saygısızlığın

tipik bir örneğini vererek bu kez aynı hükümleri öngören 3 numaralı Tebliğ'i yürürlüğe sokmuştur. Bu tebliğ aleyhine de açılan iptal davasında yine yürütmeyi durdurma kararı alınmıştır. Kendisini adaletin, yargının üstünde görenlere, ben yaptım oldu diyenlere her zaman olduğu gibi en güzel cevabı yine yargı vermiştir.

Yıllardır sürüncemede bırakılan, verilen sözlere rağmen hiç bir olumlu adım atılmayan önemli bir sorunumuz da kamu avukatlarının mali haklarına ve statülerine ilişkin sorunlardır. Devletin, kendi haklarını savunan kamu avukatlarına karşı bu tutumunu anlamaya olanak yoktur. Kamu avukatlarının mali sorunları giderek artmıştır. Bunun yanında sosyal hakları ve statülerini belirleyen hükümlerde de yapılması gereken düzeltmeler hala yapılmamıştır. Kendilerine bu durum aktarılan yetkililer, ilk zamanlar duyarlı gözükp düzeltme yolunda sözler verirlerken, son zamanlarda bu duyarlılıklarını da yitirmiş gözükmektedirler. Parlamentomuz da maalesef son iki yıldır yasama görevini, kendi özlük haklarına ilişkin olanlar dışında, hemen hemen hiç yerine getirmemekte, sen-ben kavgası ile zamanını doldurmaktadır. Bu nedenle kamu avukatlarının sorunlarını halledecek yasa önerileri de Adalet Komisyonu'nda görüşülmeyi beklemektedirler.

Sorunlarımızı her yıl Danıştay Kuruluş Yıldönümü konuşmalarımızda, Yargı Yılı açılış konuşmalarımızda ve diğer konuşmalarımızda dile getiriyoruz. Ama yetkililerden olumlu hiç bir davranış göremiyoruz. Bu durum giderek adeta bir sağırlar diyaloguna dönüştü. Bu hep böyle devam edemez. Makul bir süre içinde sorunlarımızın çözümünü yolunda olumlu davranışı yetkililerden göremez isek, ciddi bir takım eylemleri uygulamaya koymak zorunda kalabiliriz.

Adalet devletin temelidir özdeyişini gerçekleştirmek için çalışan yargı organlarımız, hala bağımsızlıklarına tam olarak kavuşmamışlardır. Yargı bağımsızlığının tam olmadığı bir ülkede, adaletin devletin temeli olamayacağı açıktır. Yargı bağımsızlığı-

nın sağlanabilmesi için, sık sık tekrarladığımız üzere, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda Adalet Bakanı ve Müsteşarı yer almamalıdır. Bu asgari koşuldur. Bunun yanında Kurul'un kendi personel müdürlüğü ve teftiş kurulu oluşturulmalıdır. Bu görev ve yetkiler Adalet Bakanlığı'nın elinden alınmalıdır. Yargıç ve Savcılarının göreve ilk girişlerindeki sınavlar da bu Kurul eli ile yapılmalıdır. Yıllardır tekrarladığımız bu istemlerin ne derece haklı olduğunu, geçen yılki atama işlemleri ile bu yılın Mayıs ayı başında yapılmak istenen atamalar göstermiş ve Kurul üyesi Sayın Zuhal Çokar'ın istifası ile de iyice anlaşılmıştır. Ayrıca, yukarıda belirttiğim üzere, Avrupa Baro ve Birlik Başkanlarının Mart 1997 toplantısında vurgulandığı üzere, Baroların bağımsız olmadığı bir ülkede yargının bağımsız olmasına da olanak yoktur.

Yargı bağımsızlığı, Avrupa Birliği'nin temel koşullarındandır. Ülkemiz hakikaten Avrupa Birliği'ne üye olmak istiyorsa, öncelikli olarak yargı bağımsızlığını sağlamak zorundadır.

Ülkemizde yargı kararlarına saygısızlık da giderek artmaktadır. Anayasa'nın 138. maddesine aykırı olarak yargı kararları hiçe sayılmakta, yargı kararları etkisiz hale getirilmek istenmekte, Anayasa Mahkemesi'nin Anayasa'ya aykırı bularak iptal ettiği yasalar, aynı içerikle yeniden yürürlüğe sokulmaktadır. Yargı kararlarına saygı göstermeyenler, yargının sorunlarını halletme konusunda da duyarsız kalmaktadırlar. Ülkemizin acil bir yargı reformuna gereksinimi vardır. Ancak bu konuda hazırlık çalışmalarına dahi başlanmamıştır. Davaların gerekli gereksiz nakledilmeleri, davaların uzayıp gitmesi kamu oyunda yargıya olan güveni sarsmaktadır. Bunun son örneği, bir buçuk yıldır mahkemenin mahkemeye nakledilen gazeteci Göktepe davasıdır.

Yargıyı hiçe sayanlar, yargı kararlarına saygı duymayanlar, günün birinde yargı güvencesine gereksinim duyabileceklerini unutmamalıdır.

Geçen Genel Kurulumuzdan bu yana özellikle 1996 ortalarından itibaren ülkemizin giderek artan en önemli sorunu rejim so-

runu olmutur. Demokratik, laik hukuk devletini ortadan kaldırmak isteyen, Atatürk'ün bizlere emanet ettiği Türkiye Cumhuriyeti'ni teokratik bir devlet haline getirmek isteyen güçler, ne yazık ki, siyasi iktidarın içinde dahi kendilerine yer bulabilmişler, devlet içinde büyük bir kadrolaşma hareketine girişmişlerdir. Bir meslek okulu olması gereken imam-hatip okulları, eğitim birliği yasasına aykırı olarak birer lise haline dönüştürülmüş ve belirli bir siyasi görüşün merkezi haline getirilmişlerdir. 8 yıllık kesintisiz eğitime karşı bu çevrelerin direnişi, bu yapılanmayı açıkça ortaya çıkarmıştır. Ülkemizin geleceği açısından, 8 yıllık kesintisiz temel eğitimi gönülden destekliyoruz. Ancak bu konuda dikkat edilmesi gereken nokta, konulacak derslerle bu eğitime dahil tüm okulların birer imam-hatip okulu haline getirilmelerinin önlenmesidir.

1996 yılı içinde Susurluk'da meydana gelen bir trafik kazası, ülkemizde çetelerin devlet içine sızdıklarını, çete-emniyet-siyasetçi üçgeninin hukuku bir yana iterek, hukuk dışı bir mafya yönetimini uygulamaya koyduğunu ortaya çıkarmıştır. Hukukun üstünlüğünü temel alan hukuk devleti kavramını geçerli kılabilmek için, sorumluların en kısa zamanda yargı önünde hesap vermeleri gerekir. Bu olayla ilgili olarak iki milletvekilinin dokunulmazlıklarının kaldırılması istemine ilişkin Savcılık yazısı, önce Adalet Bakanlığı tarafından iade edilmiş, şimdi de iki ayı aşkın süredir Başbakanlık'da bekletilmektedir. Oysa gerek Adalet Bakanlığının, gerek Başbakanlığın, böyle bir istemi inceleyerek değerlendirme yetkileri yoktur. Anayasa Mahkememiz de bu hususu 1971 tarihli iki kararında vurgulamıştır. Bu konuda yetki doğrudan doğruya TBMM'ndedir. Bu durumda istem yazısının derhal TBMM'ne gönderilmesi gerekirken, bunun yapılmaması ve basında yer alan haberlere göre bir takım siyasi pazarlıklarda kullanılması, hukuka aykırı, hukuk devleti kavramı ile bağdaşmaz bir tutumdur.

Geçtiğimiz yıl içinde yaşanan ve hem mesleğimiz, hem de laiklik ilkesi açısından önemli bir olay, Adalet Bakanlığının çıkar-

dığı bir genelge ile bayan avukatların başörtüsü ile görev yapmaları yolunu açacak bir girişimde bulunmasıdır.

Adalet Bakanlığı'nın, Anayasa Mahkemesi ile Danıştay'ın çeşitli kararlarına aykırılık teşkil eden ve bu nedenle yargı kararlarına saygısızlık anlamı da taşıyan bu Genelgesi aleyhine açtığımız davada Danıştay 8. Daire'si yürütmenin durdurulmasını kararlaştırmış; Bakanlık tarafından bu karara yapılan itiraz da Dava Daireleri Genel Kurulu tarafından reddedilmiştir. Basında yer alan haberlere göre Adalet Bakanlığı bu kez aynı şeyi yasa yolu ile sağlamaya çalışmaktadır. Ancak bunda başarılı olamayacağına ve TBMM'nden böyle bir yasayı geçiremeyeceğine inanıyoruz. Böyle bir yasanın TBMM'nde kabul edildiğini varsaysak bile, bunun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edileceğinden en ufak bir kuşkuumuz mevcut değildir.

Gazetelerde yer alan haberlerden ve Adalet Bakanı'nın TBMM'nde yaptığı bir konuşmadan anladığımız üzere, Bakanlıkta Avukatlık Yasası ile ilgili çalışmalar yapılmaktadır. Başka yasa çalışmalarında komisyonlara Birliğimizden temsilci davet eden Adalet Bakanlığının, doğrudan doğruya bizleri ilgilendiren bir yasa tasarısı çalışmalarında bizlerle diyaloga girmekten kaçınmasını değerlendirmeyi siz Sayın Genel Kurul üyelerine bırakıyorum. Ancak şunu belirtiyim ki, Sayın Bakan Şevket Kazan, Barolar üzerinde egemenlik kurma heveslerini gerçekleştiremeyecektir.

Siyasal iktidarın bir kanadı, herkesin inancına göre farklı hukuk kuralları önermiş, ancak tepkiler üzerine son günlerde bu konudan söz etmeyi bırakmıştır. Konunun her an yeniden gündeme getirilmesi olasılığı nedeniyle bu konu hakkındaki görüşlerimizi belirtmekte yarar görüyorum. Ulusal birliğin temeli hukuk birliğidir. Hukuk birliği sağlanmamış bir ülkede, ulusal birliği sağlamanın olanağı yoktur. Hukuk birliği sayesinde ki, bir ulusun "vatandaşları" söz konusu olur. Çok hukuklu sistemde ise, ancak ümmet üyeliğinden söz edilebilir ve çok hukuklu sistem

giderek kapitilasyonlara yol açar. Osmanlı Devletinde dahi 19. asrın başından itibaren hukuk birliğinin sağlanması çalışmaları yer almış iken, 21. asra girmek üzere olduğumuz günümüzde çok hukuklu bir ülke haline ülkemizi dönüştürmek istemenin tek anlamı olabilir. O da uluşumuzu ümmet haline çevirme istemidir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasa'da yer alan ve değiştirilemez olduğu kabul edilen nitelikleri, günümüzde, törpülene törpülene yıpratılmak istenmektedir. Sivas olaylarını Sincan olayları takip etmiş, son olarak da Erzurum'da sahnelenen "Bir Hak Düşmanı" isimli tiyatro eseri ile teokratik devlet propagandası yapılmış, halk silahlı kuvvetler aleyhine silahlanmaya ve silahlı mücadeleye teşvik edilmiştir. Anayasal temel rejimimizi korumakla görevli Adalet Bakanı, Sivas sanıklarının özel bir müsamaha ile sivas cezaevine naklettirmiş; mahkemenin tutukladığı Sincan Belediye Başkanı'nı tutukevinde ziyaret ederek destek vermiş ve bu son olayda da bu tiyatro kepezeliği hakkında soruşturma açtıracığı yerde, bunu eleştiren bir general hakkında soruşturma emri vermiştir. Asker kişiliğinden önce bir Türk vatandaşı olarak bir asker kişinin de ülkenin temel rejimine yönelik bir konuda düşüncelerini, kaygılarını açıklaması en doğal hakkıdır. Ayrıca sözkonusu olayda bu açıklama önemli bir yarar da sağlamıştır. Gazetelerde yer alan haberlere göre, aynı tiyatro eseri Erzurum'dan önce Zonguldak, Bartın, Kütahya, Edirne ve Bolu illeri ile Sakarya'nın Karasu, Samsun'un Tekkeköy, Balıkesir'in Domaniç, Karabük'ün Yenice ve Erzurum'un Oltu ilçelerinde oynanmıştır. Ve bütün bu yerlerde Savcılarımız nedense eserdeki suç unsurlarını görmezden gelmişlerdir. Ne vakit ki, Sayın General'in konuşması ile olay gün ışığına çıkmış, kamu oyuna mal olmuş, ancak ondan sonra Savcılıklar harekete geçmiştir. Unutmamak gerekir ki hukuk devleti olabilmek için bunun gereklerine yasalarda yer vermek yeterli değildir; yasa hükümlerininin uygulamaya da geçirilmeleri şarttır.

Ülkemizde son zamanlarda Atatürk'e Atatürk ilkelerine ve laik Cumhuriyet'e bağlı kitlelerin eski suskunluklarını yavaş yavaş terk ettiklerini, "bana ne"cilikten vazgeçtiklerini gösteren olu-

şumlar vardır. Bu çok sevindirici bir gelişmdir. Çünkü, orta çağ özlemcilerinin bugüne kadarki gelişmeleri, laik kitlenin umursamazlığı sonucudur. Bu nedendir ki, 1996 yılı Yargı Yılı açılış konuşmamda bu suskunları "gaflet, dalalet ve hatta hiyanet" içinde olmakla suçlamıştım. Ama şimdi görüyoruz ki, laik kitle, laik değerlere, çağdaş değerlere sahip çıkmaya başlamış, suskunluğunu, eylemsizliğini bırakmıştır. Laik kitlelerin temel değerlere sahip çıkması, yarınlar için daha ümitli olmaya bizleri sevk etmektedir. Bu sayede ülkemiz çağdaş uygarlık düzeyine ulaşabilecektir. Bu sayede ülkemiz orta çağ karanlığına girmeyecektir. Bu sayede kadınlarımız bizlerle birlikte özgür bir şekilde toplum hayatında yerlerini alabileceklerdir. Ve nihayet bu sayede, Atatürk Cumhuriyeti hiç bir zaman, bir Cezayir, bir İran olmayacaktır.

Hepinizi saygı ile selamlıyor, Genel Kurul çalışmalarında başarılar diliyorum.

**YÖNETİM KURULU
ÇALIŞMA RAPORU**

YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU

Türkiye Barolar Birliği'nin 22-23 Mayıs 1993 tarihlerinde Erzurum'da yapılan Genel Kurul'da göreve getirilen Yönetim Kurulumuz,gerek bu Genel Kurul'da gerek 27-28 Mayıs 1995 tarihlerinde Balıkesir'de yapılan Genel Kurul'da ileri sürülen dilek ve yapılan eleştirileri dikkate alarak:

– Avukatlık Yasası Tasarısı'nın yasalaşması konusunda çalışmalar yapmış, ancak parlamento seçimlerinin erkene alınması sonucu TBMM'ndeki tasarı yasalaşmadan kadük olmuştur. Birliğimizin kurduğu yeni bir komisyon yeni bir taslak hazırlamaktadır.

– Meslektaşlarımızı ekonomik sıkıntıya sokan ve özellikle mesleğe yeni başlayanlar için yazıhane açmada büyük bir engel teşkil eden hayat standardı esasına dayalı peşin vergi sisteminin değiştirilmesi için çalışmalar yapılmış, ancak olumlu bir sonuç elde edilememiştir.

– Kamu kurumu avukatlarının mali hakları ile sosyal haklarının ve statülerinin düzeltilmesi yolunda çalışmalar yapılmış; Birlik bünyesinde Kamu Avukatları Komisyonu kurularak bir yandan yasa taslağı hazırlama çalışmaları yanında, bir yandan da çeşitli Kurum ve Bakanlıklarla iletişim kurma çalışmaları yapılmıştır.

– Mesleğimizin genel yararları yanında ilke ve geleneklerinin korunmasına çalışılmıştır.

– Barolar arası ilişkileri kuvvetlendirmek, müşterek sorunlarda birlikte kararlar alabilmek amacıyla yapılan Baro Başkanları toplantıları yanında, Yönetim Kurulu toplantılarının değişik illerde yapılması ve o ilin civar illeri Baro Başkan, delege ve Yönetim

Kurulu üyeleri ile müşterek toplantı yapılması uygulamasına başlanmıştır.

– CMUK uygulaması izlenmiş, aksaklıkların saptanmasına çalışılmış; hizmet veren meslekdaşlarımızın ücretlerini eksiksiz alabilmeleri için gerekli önlemler alınmıştır.

Hukukun üstünlüğü ilkesinin geçerliliğinin sağlanması ve demokratik-laik hukuk devletinin savunulması yolunda ciddi mücadeleler verilmiş; gerici, şeriatçı tırmanışlara karşı çıkmıştır.

Çalışmalarımızda Barolarımızdan ve meslekdaşlarımızdan gelen yakınmalar yakından izlenmiş, sorunların çözümü için gayret gösterilmiştir.

Tüm çalışmalarımızda baroların ve yargının bağımsızlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarının eksiksiz sağlanmasını savunduk. Her türlü teröre, insan hakkı ihlallerine, şeriatçı örgütlenmelere karşı çıktık. Her vesile ile Laik Cumhuriyet'e, Atatürk ilkelerine bağlılığımızı vurguladık.

Geçen dönem içinde sonuçlandıramadığımız, yapamadığımız işleri, sizlerden alacağı güç ve destekle yeni yönetimin gerçekleştirmesini diliyoruz.

İki yıllık dönem içinde faaliyetlerimizi gösteren bazı önemli yazışmalar, basın açıklamaları, çeşitli konuşmalar konularına göre tasnif edilerek, aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

MESLEK KONULARI

Bu konularda Yargı Yılı Açılış Konuşmalarında, Baro Başkanları ile yapılan toplantıların açılış konuşmaları ve sonuç açıklamalarında, Kayseri ve İzmir'de civar Baro Başkanları ile yapılan toplantıların açılış konuşmalarında ve Avukatlar Günü konuşmaları ile kamuoyu açıklamalarında görüşlerimiz ve değerlendirmelerimiz açıklanmıştır. Çalışma Raporumuzun ilgili bölümlerinde sözkonusu konuşmalarda konuya geniş bir şekilde değinildiği görülecektir. Bu nedenle bu bölümde sadece, konunun açıklığa kavuşması açısından kısa açıklamalara bazı yazışmalara yer verilmekle yetinilmiştir.

1- Avukatlık Yasa Taslağı Hazırlık Çalışmaları

1995 yılında TBMM Genel Kurulu gündeminde görüşme sırası bekleyen Avukatlık Yasası Değişiklik Tasarısı TBMM Danışma Kurulunun kararı ile Genel Kurul gündeminin ilk sıralarına alınmasına rağmen 1995 Haziran ayından itibaren Anayasa değişiklikleri ve seçim yasalarının önceliği nedeniyle maalesef geçen yasama döneminde görüşülememiştir. 24 Aralık 1995 tarihinde yapılan genel seçim sonrasında da önceki yasama döneminin sona ermesi nedeniyle yasa kadük olmuştur.

Bu nedenle günün gelişen koşullarına uygun ve Barolar ile Barolar Birliği'nin tam bağımsızlığını sağlamaya yönelik yeni bir Avukatlık Yasa Taslağı hazırlamak üzere Birliğimiz bünyesinde bir komisyon oluşturulmuştur. Komisyonunda Av. Rahmi Mağat'ın başkanlığında, Av. Atila Sav, Av. Hüseyin Avni Ferah, Av. Tuncay Alemdaroğlu, Av. Erzan Erzurumluoğlu, Av. Mahir Can Ilıcak, Av. Özdemir Özok, Av. Sabri Kurt, Av. Erdoğan Şengezer, Av. Zeki Tavşancıl, Av. Kemal Hakimoğlu ve Av. Erdal Merdol görev almışlardır.

Komisyon çalışmaları ilerlemiş, taslağın hazır olması için son konu "Şirketleşme" konusu tartışılmaktadır. Komisyon çalışma-

ları tamamlandıktan sonra taslak Barolarımıza gönderilerek görüşleri istenecektir. Gelecek eleştiri ve öneriler dikkate alınarak taslağa son şekil verildikten sonra bunun yasalaşması için gerekli girişim ve çalışmalar yapılacaktır.

2- Hayat Standardı

Meslektaşlarımızdan alınan Hayat Standardı esasına dayanan peşi vergi, yıllardır önemli bir sorun olarak devam etmektedir.

Geçmiş yıllarda eski Maliye Bakanları'nın ve eski Başbakan'ın verdikleri sözlere rağmen bu sorun hala çözülememiştir. Avukatlığı, tüccarlık olarak gören bu uygulamadan vazgeçilmesi için yapılan bütün çalışmalar ne yazık ki bugüne kadar olumlu bir sonuca ulaşmamıştır.

Aşağıdaki yazılarda da görüleceği üzere 1996 yılı içinde Başbakanlığa yaptığımız müracaattan da olumlu bir sonuç elde edilememiş, Maliye Bakanlığının cevabi yazısında ileride değerlendirilmek üzere "not edildiği" belirtilmekle yetinilmiştir.

Bu konuya Birlik Başkanı'nın Danıştay'ın Kuruluş Yıldönümü Konuşması ile Yargı Yılı Açılış Konuşmasında da önemli yer verilmiştir.

BARO BAŞKANLIĞI

Ankara, 10.10.1996

.....

GENELGE NO: 1799/49

Hayat Standardı ve Peşin Vergi uygulamalarından vazgeçilmesi için gereğinin yapılması isteğiyle Başbakanlık, Maliye Bakanlığın, Adalet Bakanlığın, Dışişleri Bakanın ve Başbakan Yardımcılığı'na gönderdiğimiz 19 Temmuz 1996 günlü yazımıza Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nden verilen 15.8.1996 günlü, 183-424/3519 sayılı ve Maliye Bakanlığın Gelirler Genel Müdürlüğü'nden verilen 8.10.1996 günlü, 47770 sayılı cevabi yazıların ve 19 Temmuz 1996 günlü yazımızın birer örneği ilişiktir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

BAŞBAKANLIĞA
ANKARA

19.7.1996, 1281

Aslında bir denetim aracı olması gereken Hayat Standardı ve henüz kazanılmayan paradan vergi alınması demek olan Peşin Vergi uygulamaları devam etmektedir.

Hayat Standardı uygulaması, Gelir Vergisinin gerçek gelir üzerinden alınması kuralını dışlayan bir tür "Baş Vergisi" niteliğindedir. Anayasanın, "Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür." denen 73. maddesindeki "Mali Güç" esaslı bir kenara itilmiştir. Gelir Vergisi Kanununun 1. maddesindeki "Gelir, bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazanç ve iratların safi tutarıdır" hükmü de unutulmuştur.

Hayat Standardı uygulamasında temel gösterge tutarının her yıl yükselmesi meslektaşlarımızı vergilerini ödemede büyük güçlüğü maruz bırakmaktadır. Tahakkuk eden vergilerini ödeyemeyen bir çok meslektaşımız aleyhine takipler açılmakta, ev ve bürolarındaki malları haczedilmektedir. Bu arada peşin vergi ödeme zorunluluğu da meslektaşlarımızın durumunu daha da ağırlaştırmaktadır.

Bu konulardaki yakınmalarımız, zaman zaman Başbakanlığa, Maliye Bakanlığı'na, Adalet Bakanlığı'na yaptığımız yazılı başvurular ve kamuoyuna yapılan açıklamalarla dile getirilmiştir.

Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Tansu Çiller 5 Nisan 1995 günü, Avukatlar Günü nedeniyle, Ankara'da yaptığımız toplantıdaki konuşmasında Hayat Standardı uygulaması-

nın kaldırılacağını açıkça beyan etmiş ve söz vermiştir. Aynı sözünü Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu toplantısında da tekrarlamıştır.

Yukarıdan beri özetle açıkladığımız nedenler dikkate alınarak Hayat Standardı ve Peşin Vergi uygulamalarından biran önce vazgeçilmesi için gereğini ve sonuçtan Başkanlığımıza bilgi verilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Vekili
Avukat Burhan KARAÇELİK

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: B02.0.KKG/183-424/3519

Ankara, 15.8.1996

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Türkiye Barolar Birliği Başkanlığının 19.7.1996 tarihli ve 1281 sayılı yazısı.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'ndan alınan, "hayat standardı" ve "peşin vergi" uygulamalarına ilişkin yazının sureti ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğinin takdir ve ifası ile yapılan işlem sonucundan Başbakanlığa ve ilgili Başkanlığa bilgi verilmesini rica ederim.

Adnan YARDIMCI
Başbakan A.
Müsteşar Yrd.

Eki :

Yazı sureti (bağlanmadı)

Dağıtım :

Gereği için:

Adalet Bak.na

Maliye Bak.na

Bilgi için:

Türkiye Barolar

Birliği Başkanlığına

T.C.

MALİYE BAKANLIĞI

Gelirler Genel Müdürlüğü

Sayı: B.07.0.GEL.0.42/4236-1

08.10.96*47770

Konu :

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

Karanfil Sokak No: 5/62 Kızılay/ANKARA

İLGİ: Başbakanlığa ve Bakanlığımıza hitaben yazdığınız 19.7.1996 tarih ve 1281 ile 1283 sayılı yazılarınız.

İlgi'de kayıtlı yazılarınız incelenmiş olup, yazılarınızda sözü edilen öneriler, mevcut ekonomik ve mali koşullar, hükümet programı, bütçe imkanları ve vergi politikalarındaki gelişmeler dikkate alınmak suretiyle değerlendirilmek üzere not edilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bakan a.

Veysel Karari AKSUNGUR

Gelirler Genel Müdürlüğü

Daire Başkanı

3- Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavir'lere İmzalatma Sorunu:

Bilindiği üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na 4008 sayılı Kanunun 6. maddesi ile eklenen mükerrer 227. maddesi hükümüne dayanarak Maliye Bakanlığı çıkardığı (1) No.lu tebliğ ile avukatların vergi beyannamelerini serbest muhasebecilere veya serbest muhasebeci mali müşavirlere imzalatma zorunluluğu getirmiştir.

Bu tebliğ aleyhine Danıştay'da açılan dava sonucu Danıştay 4. Dairesi 21.3.1995 günlü ve Esas 1995/1195 sayılı kararı ile yürütmeyi durdurma kararı vermiştir. Bu dava kapsamında mükerrer 227. maddenin Anayasa'ya aykırılığı iddiası da ileri sürülmüş ve Danıştay 4. Dairesi 30.10.1995 günlü kararı ile bu iddiayı ciddi bularak işin Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Ancak bu arada Maliye Bakanlığı, Danıştay 4. Dairesinin yürütmeyi durdurma kararını uygulanamaz hale getirmek amacı ile yayınladığı 2 No.lu tebliğ ile aynı yükümlülüğü yeniden getirmiştir. Bu tebliğ aleyhine açılan davada da Danıştay 4. Dairesi 2.5.1995 gün ve Esas 1995/1872 sayılı kararı ile tekrar yürütmenin durdurulmasını kararlaştırmıştır. Ne var ki, Maliye Bakanlığı, yargı kararlarına saygısızlığın tipik bir örneğini vererek, yayınladığı 3 No.lu tebliğ ile benzer hükümleri tekrar yürürlüğe sokmaya teşebbüs etmiştir. Bu tebliğ aleyhine açılan davada da Danıştay 4. Dairesi 19.1.1996 gün ve Esas 1995/6520 sayı ile yürütmenin durdurulmasına karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi kendisine gönderilen dava ile ilgili olarak tarafları açıklama yapmak üzere 3.4.1996 günü duruşmaya çağırmıştır. Birliğimiz adına Başkan Av. Eralp Özgen, eski Başkanımız Av. Önder Sav ve Genel Sekreter Av. Hüseyin Avni Ferah duruşmaya giderek açıklamalarda bulunmuştur. Ayrıca, aşağıda yer alan, yazılı bir açıklama da verilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin dava konusu mükerrer 227. maddeyi Anayasa'ya aykırı bulmadığı yolunda duyumlar alınmış ise de,

henüz karar resmen açıklanmamıştır. Ancak Anayasa Mahkemesi'nin kararı olumsuz olsa dahi, Vergi Mahkemelerinde savunma yapabilme yetkisine sahip olan ve böylece yasalar tarafından vergi mevzuatı konusunda bilgileri kabul edilen avukatlar için de serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavirlerle sözleşme yapmak ve beyannamelerini adı geçenlere imzalatmak zorunluluğu öngörmenin hukuka aykırı ve maksat yönünden iptali gereken bir durum olduğuna ve bu nedenle Danıştay'da görülmekte olan davaların kazanılacağına inanıyoruz.

Bu konudaki gelişmelerden Barolarımız ve delegelerimiz derhal bilgi sahibi kılınacaklardır. Dava dilekçeleri ve Danıştay 4. dairesi kararları bilgi için aşağıya alınmıştır.

**DANIŞTAY BAŞKANLIĞINA
ANKARA**

**DURUŞMA ve
Yürütmenin Durdurulması
İstemlidir.**

DAVACI : Av. Önder Sav "Kendi adına asaleten. TBB'ni temsilen"

VEKİLİ : Av. Tezcan Çakır

DAVALI : Maliye Bakanlığı

T. KONUSU : 23.2.1995 günlü ve 22211 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olan 1 sıra numaralı "Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında Genel Tebliği" yasal düzenlemelere aykırılığı nedeniyle iptali, yürütmenin durdurulması dileğinden ibarettir.

T. TARİHİ : 23.2.1995 günlü ve 22211 sayılı R.G. yayınlanmak suretiyle

OLAYLAR

I- Dava Açma Ehliyeti hk:

Anayasanın 135. maddesi uyarınca özel yasayla kurulmuş bulunan vekiledenim kuruluş, kamu kurumu niteliğinde mesleki kuruluştur. Klasik parlamenter demokrasilerde yer verilen bir meslek ve baskı grubudur. Anayasa, bazı mesleklerin kamu ile ilgisini, bunların kamu yararı amacıyla hareket etmelerini ve kamu hizmetiyle uğraşmalarını gözönüne tutarak kamu kurumu kapsamı ve yetkisi içinde görmüştür.

Çağdaş, uygar ve demokratik hukuk devleti düzeninde, yasama ve yürütme organı tarafından çıkarılan işlemlerin yargı denetimine tabi tutulması, çoğulcu ve katılımcı demokrasinin gereğidir. Birlik, birliğe üye olan tüm meslek mensuplarının yararını korumayı ve sağlamayı özel yasasından aldığından davacı olabilme ehliyet, menfaat ilişkisi vardır. İdarenin yargısal denetiminde esas, idari işlemlerinin hukuka uygunluğunun araştırılması olduğundan, özel yasasındaki 76. ve 109. maddelere dikkat edilerek, dava açma ehliyetinin değerlendirilmesi yapılmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı olarak dava açma ehliyetinin olmadığı sonucuna varıldığında, benim ve vekiledenimin Ankara Barosuna kayıtlı bir avukat olması nedeniyle doğrudan kişisel yararının varlığına itibar edilerek dava açma ehliyeti tartışma dışı bırakılmalıdır. Davaya konu genelgenin ülke çapında uygulanması söz konusu olduğundan 2575 sayılı yasanın 24/d maddesi uyarınca ilk derecede Danıştay'ın yetkili olduğu kanısındayız.

II- 3568 sayılı yasa ve Tebliğ hakkında Açıklama:

3568 sayılı yasanın 1. maddesi yasanın amacını, 2. maddesi mesleğin konusunu açıkladıktan sonra, 12. maddesi tasdik ve tasdikten doğan sorumluluğu düzenlemiştir. Maddede; meslek erbabı olarak kabul edilenlerden sadece yeminli mali müşavirlerin tasdik edecekleri belgeler ile tasdik konuları ve tasdike ait esasların Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği, tasdik edilmiş mali tabloların mali idaresinin yetkili memurlarınca tasdik kapsamı ölçüsünde incelenmiş bir belge sayılacağı, ancak

gerektiğinde kamu idaresinin teftiş ve inceleme yetkisinin bulunduğu, yaptıkları tasdikın doğru olmaması halinde tasdikın kapsamı ile sınırlı olmak üzere ziyaa uğratılan vergi ve cezalarından yükümlü ile birlikte müşterek ve müteselsil sorumlu oldukları belirtilmiştir.

3568 sayılı yasa, tasdik yetkisini tüm meslek mensuplarına tanımmamış, tasdik edilmiş belgeyle sınırlı yükümlü ile birlikte sorumluluk ilkesini getirmiş, ancak yükümlülerin vergiye ilişkin belgelerinin de tasdik edilmesi zorunluluğunu öngörmemiştir.

3568 sayı kapsamında olan meslek mensupları üç gruptan oluşmaktadır. Bunlar arasında yer alan ve mesleğin alt birimi olarak yer verilen, serbest muhasebecilik belgesinin hangi koşullarla alındığını ortaya koyduğumuzda; avukatlık mesleğine, bu mesleği icra edebilmek için değişik kanallardan gelenlerin sair mesleki ve akademik ünvanlarına nasıl saldırıldığı, küçük düşürülmek istenildiği anlaşılacaktır. İki yıllık ön lisans eğitimi görmüş olanlar veya ticaret lisesi ve maliye liselerinden mezun olanlar, serbest muhasebeci ünvan ve yetkisini almaktadırlar. Yasanın geçici 1.2 ve 3. maddeleri uyarınca, serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavir yetkisini almış ve alabilecek bir hayli kamu personeli bulunmaktadır. Sayıları daha az olmakla beraber yasayla verilmiş görevleri daha ağırlıklı olan yeminli mali müşavirleri tartışma konusu dışında bıraktığımızda, tüm serbest meslek sahiplerinin yasa gereği, sözleşme ilişkisi içinde bulunacağı yetkili imza, serbest muhasebecilerdir. Ülkenin dört bir yanında daha yaygın ve sayı olarak daha çok oldukları düşünüldüğünde, beyannamelerin imzacısının çoğu, serbest muhasebeciler olacaktır. Geçici 1. maddesi uyarınca öğrenim koşulu olmaksızın da bu yetkiyi almış bir meslek mensubu, öğrenimi ve mesleki yaşamı, uğraş alanı hukuk olan avukatın, serbest kazanç defterinden sadece toplama çıkarma yaparak vergi beyannamesini düzenleyecek, bunun adı bir hizmet olduğundan her yıl giderek artan bir ücretini alacaktır.

Bunun en sade bir deyimle ad ve anlamı; "... senin, hukuk ve matematik bilgine güvenmiyorum" denildikten sonra, "zaten çoğu benim eski personelim olan veya benim içimden yetişmiş bir kesime ben zorunlu bir kamu hizmeti yükleme maskesi altında

pastadan pay dağıtıyorum".

3568 sayılı yasanın boşluğunu (!) gidermek amacıyla çıkartılan 4008 sayılı yasa, emredici kural getirmiş ve iki ayrı serbest meslek mensubu arasında yapılmış bir sözleşme olmadıkça, yapılacak vergilendirme görevinin yerine getirilmiş sayılmayacağını öngörmüştür. Yasama organı, kamu gücünü kullanarak, iki kamu kurumunu niteliğindeki mesleki kuruluşunun mensupları arasındaki sözleşme yapılmasını zorunlu kılınıp kılınmayacağı, sözleşme yapılmasının zorunluluğu kabul edildiğinde bunun karşılığının serbest piyasa koşullarıyla mı, yoksa, kamu gücüyle mi ortaya konulacağı tartışmamızın konusudur. Görülmektedir ki, kamu gücü hem sözleşme yapılmasını zorunlu kılmakta, hem de bunun için en azından verilecek ücretin ne olduğunu her yıl yayınlanacak asgari ücret tarifesiyle belirlemek durumundadır. Sözleşmenin tarafları ve bunun karşılığı olan ücret, taraflarının iradeleri yerine, kamu iradesinin emredici kuralıyla saptanmıştır.

Özel bir kişiler grubuna bir kamu ajanı benzerliği tanınarak vergilendirmeye ilişkin bir kamu hizmeti gördürülmek istenilmektedir. Beyanname imzacısı olan herhangi bir yetkili kişi, vekiledenim ve benim kadar serbest meslek mensubudur, kendi emek ve bilgisiyle serbest gelir yükümlüsüdür. Nedenise, bunlara bir kamu güç ve görevi yasayla verilmiş, müstelzim usulüyle vergi toplanmasındaki katkısı dolayısıyla bir başkasının kesesinden pay dağıtılmaktadır. Vergilendirmeye ilişkin bir kamu hizmetinin görülmesi sırasında yasal öngörmeyle verilen görev, ne özel hukuk ilişkisidir, ne de kamu hukuku ilişkisidir. Bu yönde yapılacak tartışma, sözleşme yapılmasını öngörmenin, Anayasa ve genel hukuk ilkelerine uygunluğuna açıklık getirecektir. Bilindiği gibi, her türlü sözleşme ve bunun içinde yeralan karşılıklı hak ve ödevler ancak, sözleşmenin taraflarını bağlar. Sözleşme dışında bulunan kamu idaresinin, bu sözleşmenin sonucundan veya yapılmamasından kendisine birtakım haklar sağlamak istemesi, üstün hukuk kurallarına aykırıdır.

Belirli bir kamu hizmeti sunulmadan kamu gücüyle sözleşme yapma zorunluluğu olamaz. Yasa koyucunun, özel hukuk kişileri arasındaki sözleşmelere resen elatması ve bunu yaptırıma bağla-

ması, zorunlu bir hale getirmesi, hukuk devletiyle, sözleşme özgürlüğüyle bağdaşmaz. Yanların özgür ve bağımsız istençleriyle oluşmak zorunda olan herhangi bir sözleşmenin, kamu gücüyle zorunlu hale getirilmesi "Sosyal Devlet", "Hukuk Devleti" ilkelelerini ortadan kaldırır. Sözleşme yapılmasını zorunlu tutmak ve sözleşme içeriğindeki yükümlülüklerin kamu gücüyle empoze edilmesi, sözleşme serbestliğine aykırıdır.

Yasa kurallarına anlam kazandıracak ve uygulamayı yönlendirecek olanlar öncelikle mahkemelerdir, yargıçlardır. Yüce Danıştay, yasa ve Anayasa kurallarını yorumlarken, insan hak ve özgürlüklerinin eriştiği çağdaş anlayışı ve insan haklarına saygıyı sürekli gözönünde tutmak, Anayasanın öngördüğü devletin yetkileri ile temel hak ve özgürlükler arasındaki dengenin korunmasına özen göstermek görev ve yetkisi içindedir.

III- Tebliğin yasasına aykırılığı:

1- Genel olarak idarenin düzenleme yetkisi hakkında açıklama ve genel bir değerlendirmeden sonra tebliğin yasasına aykırılığına ilişkin iddialarımızla uyuşmazlığın esasına gelmek isteriz.

Anayasanın 124. madesi uyarınca, davalı Bakanlık kendi görev alanına giren yasaların uygulanmasını sağlamak üzere ve buna uygun olarak yönetmelik çıkarabilme yetkileri varsa da, yönetmeliğin hukuken geçerli olabilmesi için, sadece dayandığı yasa ve /veya KHK'ye uygun olması yeterli olmayıp, daha üst hukuk normlarına ve hukukun genel ilkelerine uygun olması da gerekir. Anayasa, kamu hizmetlerinin en verimli biçim ve surette ifasını ve hizmeti düzenleyen kuralların onun gereklerine ve teknik icaplarına en uygun tarzda düzenlenmesini temin gayesiyle idareye tanıdığı düzenleme yetkisi tüzük, yönetmelikler ve diğer genel düzenleyici işlemler çıkarma yetkisiyle verilmiş bulunmaktadır. Ancak, nasıl olsa yetkim var denilip, yasal düzenlemelere ve hukukun genel ilkelerine aykırı genel nitelikte düzenlemeler getirilmesine Anayasal ve idarenin yargısal denetimi olanak tanımaz.

Birçok Anayasa Mahkemesi kararında belirtildiği gibi, yürütme organı yetkisinin kullanılabilmesi için öncelikle, yasakoyucu

düzenlemek istediği alanı yeterince düzenleyecek ve yürütmeye tanyacağı yetkileri yine yeterince sınırlandıracak, yürütme organı ise, yasanın tanyacağı sınırları belli yetkinin nasıl kullanılacağını düzenleyecektir (1). Esasen, yürütme yetkisi ve görevinin Anayasaya ve yasalara uygun kullanılması gerektiğini vurgulayan Anayasanın 8. maddesinin anlamı da budur (2). Yürütmenin, tüzük ve yönetmelik çıkarmak gibi klasik düzenleme yetkisi, idarenin kanuniliği çerçevesinde sınırlı ve tamamlayıcı bir yetki durumundadır. Bu bakımdan Anayasa'da ifadesini bulan ayrık haller dışında, yasalarla düzenlenmemiş bir alanda yürütmenin subjektif hakları etkileyen bir kural koyma yetkisi bulunmamaktadır (3). Yasayla düzenlenmesi gereken bir sorunun ne kadarı yasayla düzenlenmelidir ki, bundan sonrası yürütme organınca düzenlenebilsin.

Yasa belli konularda kuralları koyacak, çerçeveyi belirleyecek ve uygun ve gerekli görürse, öngördüklerinin uygulanması yönünden sınırları belirlenmiş alanlar bırakacaktır. İdare, ancak o sınırlı alanlar içinde takdir yetkisine dayanmak suretiyle yasalara ve genel hukuk ilkelerine aykırı olmamak üzere birtakım düzenlemeler yaparak yasanın uygulanmasını sağlayabilecektir. İdarenin mutlak takdir yetkisi, yargısal denetim dışında bir işlemi olamayacağına göre, yaratılan düzenlemelerin yargısal denetiminin yapılması Hukuk Devleti ilkesinin gereğidir.

Mali yükümlerin; yükümlüleri, matrah ve nisbetleri, tarh, tahakkuk ve tahsil usulleriyle yaptırım ve zamanaşımı gibi ana unsurları bulunduğundan, ilgili yasında bu yönleri iyi ve yeterince çerçevenmelidir. Bu yönleme başvurulmadan, yönetilenlerin sosyal ve ekonomik durumlarını ve temel haklarını olumsuz etkileyen düzenlemeler konusunda yürütme organına yetki verilmemelidir. Verginin anılan temel unsurları, ancak ve sadece yasında açıklanıp belirlenebilir. Aksi halde, yürütmeye tanınacak düzenleme yetkileri, yasama organının yetkisinden de güçlü bir hale gelecek ve sonuçta yönetilenler, keyfi ve kişisel bir iktidarla

(1) AMKD sayı: 8, sh: 40.

(2) AYMK E: 1985/3, K: 1985/8

(3) AYMK E: 1984/14, K: 1985/7

karşı karşıya kalabileceklerdir. Böylesi bir durumda, yasama organının bilgi ve onayı dışında düzenlemeler Anayasa Mahkemesinin denetimi dışında kalınabilecek, yalnızca İdari yargının denetim süzgecinden geçirilebilme olanağına sığınılmak zorunda kalınacaktır.

Anayasanın 138. maddesinde, hakimlerin anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak karar vereceklerini emredilmiş olduğundan, maddedeki "**hukuk**" sözü ile öncelikle genel hukuk ilkelere yer aldığı kabul edilmektedir. Bu nedenle, tebliğin yapılan açıklamalar ve Anayasanın 138. maddesi çerçevesinde irdelenmesi gerektiğini öne sürmekteyiz.

2- Yukarıda yer verilen açıklamalar ışığı altında dava konusu tebliği yasanın aykırılığını ortaya koyabiliriz.

Tebliğ; serbest muhasebeci ile serbest muhasebeci mali müşavirlerin özel yasında yer alması gereken yetkileri dile getirmekle başlamıştır. Böylece, yasa içinde yer alması gerekenler, hukuk normlarının en alt düzeyine yerleştirilmiştir.

a) Mükerrer 227. madde ile 3568 sayılı yasa uyarınca yetki belgesi almış meslek mensuplarına beyanname imzalama yetkisi verilmiş iken, tebliğin (C) bölümünde açıklandığı gibi, yalnızca defterlerini tuttukları yükümlülerin beyannamelerini imzalayacaklarını öngörmüş olması, yasal sınırı aşan bir düzenlemedir. Daha alt düzeydeki genel düzenleyici işlemlerin, dayandıkları bir üst hukuk normuna uygun olması ve dayanağı hukuk normuna aykırı ve ayrık kurallar getirmemesi, genel bir hukuk ilkesidir.

b) Tebliğin aynı bölümün 2. paragrafında taraflarca sözleşmenin feshedilmesi halinde o döneme ait beyannamenin meslek mensuplarınca müştereken imzalanacağına öngörülmesi de, yasal sınırı aşan bir düzenlemedir, sözleşme özgürlüğüne yasa kuralıyla getirilmemiş bir sınırlamadır. Özgürlüklerin, ancak yasa kuralıyla sınırlandırılması hakkındaki anayasa ilkesine aykırıdır. Taraflarca sözleşmenin feshedilmesi, kendi serbest iradelerinin veya tek taraflı bir beyanın hukuki belirtisidir. Sözleşmenin feshiyle birlikte, artık eski meslek mensubu ile ilgisi kalmamış bir vergi yükümlüsüne bir ikinci imza sahibini bulma külfeti yüklen-

nemez. Sözleşmenin feshine rağmen, sorumluluğun o dönemin sonuna kadar devamı sağlanmalıdır.

İşletmede bağımlı olarak çalışan meslek mensuplarının tebliğiyle öngörülen sorumluluktan bağışık tutulmaları getirilmek istenen genel sorumluluk esprisine aykırıdır. Sorumluluk ya vardır, ya da yoktur.

c) Tebliğ kapsamındaki vergi yükümlüleri, 3568 sayılı yasaya yetki belgesine almış olan meslek mensuplarına belgelerini ibraz etmek zorunda olup, bunların kaydedilmesinden görevli olmaları yolundaki (D) bölümünde getirilen düzenlemenin uygulama olanağı yoktur. Yükümlünün ve meslek mensubunun yasal süre içinde belgelerin defter kayıtlarına geçirilmesi yolundaki kural, ilgililerin hergün veya en az on günde bir belge taşıma trafiğini gerektirecektir. Belgelerin zimmetle teslimi düşünülmeyeceğine göre, zamanında verilmekle beraber yasal süresi içinde kayıtlara geçmeyen belgelerin sorumluluğu kime ait olacaktır?

d) Aynı bölümde, meslek mensubuna adeta bir vergi inceleme elemanı gibi görev verilmekte ve ayrıca durumu vergi dairesine ihbar etme zorunluluğu getirilmektedir. Yasa kuralında ise, meslek mensubuna tanınmış hiçbir vergi inceleme yetkisi verilmemiştir. Bir belgenin, yanıltıcı, gerçekdışı veya naylon olduğuna dair bir kuşku varolduğunda durumu bildiren meslek mensubunun sorumluluğunun ortadan kalkması doğal olmakla beraber, bu işlem idari bir işlem olarak kabul edilip davaya konu edilebilecek midir? Veya bunun üzerine harekete geçen vergi denetim elemanlarının düzenlediği rapora göre yapılan tarhiyat idari yargı tarafından yerinde görülmezse, ticari ve mesleki onuru, doğan maddi ve manevi zararları kim karşılayacaktır?

f- Vergi denetimi sırasında bir fark matrah çıktığında, meslek mensubunun matrahın ne kadarından veya sorumlu olup olmadığının inceleme raporuyla saptanacağı esas tebliğin (E) bölümünde getirilmiştir. Eğer özel hukuka ait bir dayanışmalı ve zincirleme sorumluluk ilkesi varsa, bunun kapsam ve oranını bir idari işlem belirleyemez. İnceleme elemanı ile meslek mensubunun daha yakın ve sıcak ilişkilerde bulunması doğal bulunduğundan bu tespitin her zaman vergi yükümlüsü aleyhine sonuç-

lanması mümkündür. Tarafların, kusursuz oldukları veya kusur oranlarının daha az olabileceğini sözleşmeyle veya yargı kararıyla ortaya koymaları gerekir.

g) Dayanışmalı ve zincirleme sorumluluğu vergi inceleme raporu ile saptanan meslek mensupları hakkındaki vergi dairesince yapılacak takibatın, vergi ve cezanın kesinleşmesinden sonra başlatılmasının öngörülmesi ise, getirilen ilkenin anlam ve kapsamına aykırıdır. Yasa, vergi ve cezalardan yükümlü ile birlikte sorumlu olacaklarını belirttiğinden, yükümlü ile birlikte aynı zamanda ve aynı usullerle takibi gerekir. Ancak, böylece titiz ve ciddi bir vergilendirme ortamı sağlanmış olur. Sigorta kurumundaki gibi, aldığı ücretin karşılığı olarak sorumluluğa, daha uyumsuzluğun başında muhatap olmalıdır. Yükümlü tarafından ödeme yapıldıktan veya uzlaşma ile sonuçlandırıldığında, bunun için ücret almış ve hatasından dolayı hiç bir parasal yaptırımla muhatap kabul edilmemesi, dayanışmalı ve zincirleme sorumluluk kavramı ile bağdaşmaz. "Nimet ve külfette eşitlik" kavram ve uygulamasına aykırıdır.

IV- YÜRÜTMENİN DURDURULMASI HAKKINDA:

Hukuk devleti ve hukuki güvenlik ilkeleri çerçevesinde, ayrıca vergide istikrar ve vergide belirlilik ilkeleri uyarınca yükümlülerin, dönemin son gününde çıkartılan kararlar geriye dönük olarak "Süpriz" niteliğinde ağır ve yeni mali yükümlerle karşı karşıya bırakılması, kralın tebasının vergilendirmesiyle eş anlamlıdır. İptalini istediğimiz genel tebliğ, yükümlülerin beyannamelerini imzalayacakları serbest muhasebeci ve serbest muhasebeci mali müşavirlerle, yıllık sözleşme imzalama zorunluluğunu getirmiştir. Yıllık sözleşme imzalanmasının getireceği sorunlar ilerde çözülemez veya giderilemez uyumsuzluklara neden olabilecektir. Örneğin: Geçerlilik süresinin bir yıl olması nedeniyle, bir yıl süreyle ücret ödenmesi yapılacaktır. Tebliğin uygulanması durdurulduğu takdirde, meslek mensupları sözleşme gereği olarak ücretlerinin ödenmesini isteyebilecektir. 1995 Nisan ayından sonraki vergi denetimlerinde sözleşmenin yokluğu nedeniyle usulsüzlük cezasının kesilmesi sözkonusu olabilecektir.

Getirilen bu zorunluluk, dava konusu tebliğin beyannameleri imzalayacak meslek mensupları başlıklı (C) bölümünde "**serbest muhasebeci ve serbest muhasebeci mali müşavirler, defterlerini tutmadıkları ve mali tablolarını tanzim etmedikleri mükelleflerin beyannamelerini imzalayamazlar**" biçiminde bir başka zorunlulukla güçlendirilmiştir. Buna göre, tebliğ kapsamında olan yükümlüler, 1995 Mart ayından itibaren ücretini ödeyerek, serbest muhasebeci ve serbest muhasebeci mali müşavirlerle bir yıl süreli sözleşme imzalamaya ve defter tutturmaya zorlanmaktadır.

Her iki zorunluluk, hukuk ve yasaya tamamen aykırı tebliğin uygulanması halinde, tebliğ kapsamında olan yükümlüler için, ilerde giderilmesi olanaksız zararlar doğuracağından yürütmenin durdurulması istemimizin savunma alınmaksızın karara bağlanmasını talep etmekteyiz.

Tebliğin; yasasına, genel hukuk ilkelerine aykırılığı yolundaki iddialarımız dikkate alınarak, uygulanmasının durdurulmasına karar verilmesini talep etmekteyiz.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenler ve resen görülecek sair hususlarla davaya konu edilen tebliğin iptaline karar verilmesini, öncelikle tebliğ uygulanmasına başlanıldığından yürütmenin durdurulmasına idarenin savunmasının alınmasına gerek duyulmadan karar verilmesini, idarenin savunmasının alınmasına karar verilmesi halinde, savunma süresinin kısaltılması ve tebligatın memur eliyle yapılabilmesine karar verilmesini, yargılama giderleri ile avukatlık ücretinin davacıya yükletilmesini saygılarımla arz ve talep ederiz. 14 Mar 1995.

Davacı vekili
Av. Tezcan ÇAKIR

T.C.
DANIŞTAY
Dördüncü Daire
Esas No: 1995/1195

Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen Davacılar :

- 1- Av. Önder Sav.
- 2- Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı / ANKARA

Davacılar Vekili : Av. Tezcan Çakır
Meşrutiyet Cad. No: 3/14 / ANKARA

Davalı : Maliye Bakanlığı / ANKARA

İstemın Özeti : 23.2.1995 günlü ve 22211 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında 1 no.lu Genel Tebliğin iptali dileğiyle açılan davada yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Dava konusu olayda, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesinin 2 numaralı fıkrasındaki şartlar oluşmadığından yürütmenin durdurulması isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Savcısı Faruk Öztürk'ün Düşüncesi : Vergi beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında 1 Sıra Nolu Genel Tebliğin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılan davada davanın durumuna göre, 213 sayılı Yasaya 4008 sayılı Yasa ile eklenen mükerrer 227. maddesinin tanıdığı yetki uyarınca Maliye Bakanlığınca çıkartılan söz konusu tebliğin beyannameleri imzalayacak meslek mensupları başlıklı C bölümünün üçüncü fıkrası ile F bölümünün 1. fıkrasındaki mükelleflerin 1995 yılına ait sözleşmelerini Mart/1995 ayı sonuna kadar düzenleyebileceklerine ilişkin hüküm madde ile tanınan yetkiyi aşan nitelikte bir düzenleme olduğundan bu konulara ilişkin olarak yürütmenin durdurulması, tebliğin diğer bölümlerinin yürütülmesinin durdurulması isteminin ise reddi gerektiği düşünülmektedir.

Tetkik Hakimi Ahmet Alaybeyoğlu'nun Düşüncesi : 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesine göre idari işlemin hukuka aykırılığı ve uygulanması halinde telafisi güç zararların doğmasının söz konusu olması halinde yürütülmesinin durdurulabileceği dikkate alındığında, davaya konu genel tebliğle, kanunla öngörülen sınırın dışına çıkılarak yapılan ve uygulanması halinde davacının zarar görmesi sonucunu doğurabilecek "31.3.1995 tarihine kadar sözleşme tanzimine" yönelik olarak getirilen hüküm hakkında yürütmenin durdurulmasının gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince gereği görüşüldü:

Dava, Avukat olan davacı tarafından kendi adına asaleten ve Türkiye Barolar Birliğini temsilen düzenlenmiş vekaletnameyle açılmış bulunmaktadır. Davacıardan Türkiye Barolar Birliğinin bu davada menfaat alakasının bulunup bulunmadığı hususunun davanın esası ile birlikte incelenmesine karar verildikten sonra yürütmenin durdurulması istemi incelendi:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin 2. fıkrasında, Danıştay veya idari mahkemelerin, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkansız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilecekleri belirtilmiştir.

Davaya konu edilen Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında 1 Nolu Genel Tebliğin dayanağını teşkil eden, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa 4008 sayılı Kanunla eklenen mükerrer 227. maddenin 1. bendinde, vergi beyannamelerinin 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler tarafından da imzalanması mecburiyetini getirmeye, bu mecburiyeti beyanname çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibariyle ayrı ayrı uygulamaya, bu uygulamalara ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Tebliğde, ticari, zirai ve mesleki kazancı nedeniyle gerçek usulde vergilendirilen gelir vergisi mükellefleri ve kurumlar vergisi mükelleflerinden bir önceki yıl aktif toplamı 30 milyar lirayı ve net satışlar toplamı 60 milyar lirayı aşmayanların, 1995 yılı gelirlerine ait olup, 1996 yılında verilmesi gerekli yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerini, 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış ve mükelleflere aynı kanunun 2/A-a maddesindeki hizmeti veren serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavirlere imzalatılması zorunlu kılınmış, mükelleflerin beyannamelerini imzalayacak serbest muhasebeci ve serbest muhasebeci mali müşavirlerle kanuni defterlerini tutmak ve mali tablolarını tanzim etmek için yıllık sözleşme imzalamaları ve 1995 yılına ait sözleşmelerin Mart/1995 ayı sonuna kadar düzenlenmesi gerektiği öngörülmüştür. Sözleşmelerini süresinde düzenlemeyen mükelleflere ait beyannamelerin meslek mensuplarına imzalatılmamış sayılacağı ve bu mükellefler hakkında uygulanacak müeyyidelere tebliğde ayrıca yer verilmiştir.

Mükerrer 227. maddede, mükelleflerin, kanuni defterlerini tutmak ve mali tablolarını tanzim etmek için meslek mensuplarıyla yıllık sözleşmeler yapmak zorunluluğu öngörülmediğinden, bu hususların Tebliğle, mükelleflerin uyması zorunlu yükümlülük haline getirilmesi, kanunla verilen yetkinin aşılması anlamına gelmektedir. Yapılan düzenlemeyle, İdareye Kanunla tanınan yetkinin aşılmış olması ve sözleşme yapmak için öngörülen sürenin sona ermekte bulunması karşısında, yürütmenin durdurulması için Kanunda öngörülen iki koşulun da gerçekleştiği sonucuna varılmaktadır.

Bu nedenlerle yürütmenin durdurulmasına, davanın niteliği itibariyle teminat aranmasına gerek olmadığına, 21.3.1995 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Erol Çırakman

Üye
Tuncer Akın

Üye
Tahsin Yağmurlu

Üye
Gönül Önbilgin

Üye
Sumru Çörtoğlu

T.C.
DANIŞTAY
Dördüncü Daire
Esas No: 1995/1195

K A R A R

Av. Önder Sav Vekili Av. Tezcan Çakır tarafından, 23.2.1995 günlü ve 22211 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında 1 Sıra Nolu Genel Tebliğ" in iptali dileğiyle Maliye Bakanlığına karşı açılan dava incelendi:

Maliye Bakanlığı, 23 Şubat 1995 günlü ve 22211 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "1 Sıra No.lu, Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında Genel Tebliği" ile, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na 4008 sayılı Kanunun 6. maddesiyle eklenen mükerrer 227. maddenin Bakanlığa verdiği yetkiye dayanarak, 1995 yılı gelirlerine ilişkin olup, 1996 yılında verilmesi gerekecek yıllık gelir vergisi beyannamelerinden başlayarak yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinin serbest muhasebeci ve serbest muhasebeci mali müşavirlerce imzalanması ve bu iş için mükelleflerin bunlarla sözleşme yapması zorunluğunu öngörmüştür. Serbest avukat olarak çalıştığı anlaşılan davacının Maliye Bakanlığının bu tasarrufunun hukuka ve dayanağı kanun maddesinin Anayasa'ya aykırılığından söz ederek iptali dileğiyle açtığı davanın görüşülmesinde, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun Mükerrer 227. maddesi hükmünün Anayasaya aykırı olduğu kanısına varılarak, Anayasa'nın 152. maddesi ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesi'nin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 28. maddesi uyarınca, konunun Anayasa Mahkemesi'ne sunulması uygun görülmüştür.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 227. maddesinde, "Maliye Bakanlığı;

1- Vergi beyannamelerinin 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler tarafından da imzalanması mecburiyetini getirmeye, bu mecburiyeti beyanname çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibariyle ayrı ayrı uygulamaya,

2- Vergi kanunlarında yer alan muafiyet, istisna, yeniden değerlendirme, zarar mahsubu ve benzeri hükümlerden yararlanılmasını Maliye Bakanlığı'nca belirlenen şartlara uygun olarak yeminli mali müşavirlerce düzenlenmiş tasdik raporu ibraz edilmesi şartına bağlamaya,

Bu uygulamalara ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Yukarıdaki fıkra hükümlerine göre beyannameyi imzalayan veya tasdik raporunu düzenleyen meslek mensupları, imzaladıkları beyannamelerde veya düzenledikleri tasdik raporlarında yer alan bilgilerin defter kayıtlarına ve bu kayıtların dayanağını teşkil eden belgelere uygun olmamasından dolayı ortaya çıkan vergi zıyana bağlı olarak salınacak vergi, ceza, gecikme faizlerinden mükellefle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulurlar.

2 numaralı bent hükmüne göre yararlanılması yeminli mali müşavirlerce düzenlenmiş tasdik raporu ibraz şartına bağlanan konularda, tasdik raporunu zamanında ibraz etmeyen mükellefler tasdike konu hakdan yararlanamazlar, ancak Maliye Bakanlığı tasdik raporlarının ibraz süresini iki aya kadar uzatmaya yetkilidir." denilmektedir.

Bu suretle idari bir kuruluş olan Maliye Bakanlığı'na vergi yükümlülerinin uymak zorunda oldukları ve aksine hareketleri ceza ile müeyyidelendirilen bir yükümlülük getirme yetkisi tanınmaktadır. Nitekim Maliye Bakanlığı mükerrer 227. maddenin tanıdığı yetkiye dayanarak bu davada iptali istenen 1 Sıra No.lu, Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında Genel Tebliği ile, yükümlülerce verilecek yıllık beyannamelerin sözü edilen meslek mensupları tarafından imzalanmasını zorunlu hale getirmiştir.

Vergi beyannamelerinin maddede belirtilen meslek mensupları tarafından da "imzalanması mecburiyetinin" yasa da öngörülmesinin uygun olup olmadığının saptanması ve böyle bir mecburiyetin yasa ile getirilebileceği Anayasa hükümleri açısından mümkün görülebilir ise, bu mecburiyetin beyanname çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibarıyla uygulatılması konusundaki yetkinin Maliye Bakanlığı'na devredilmesinin Anayasa'ya aykırı olup olmadığı hususunun incelenmesi gerekli görülmüştür.

Yasa koyucunun, vergi beyannamelerinin belirlenen meslek mensupları tarafından da imzalanması mecburiyetinin getirilebileceğini kabul etmesi Anayasamızın 5, 6, 12, 48 ve 128. maddelerine aykırı bulunmuştur.

Vergi, kamu giderlerini karşılamak üzere herkesin mali gücüne göre vermekle yükümlü olduğu ekonomik değerler olup, alacaklısı, ülkesi üzerindeki egemenlik hakkına dayanan Devlet, borçlusu ise vergi kanunlarına göre kendisine vergi borcu düşen gerçek veya tüzel kişilerdir. Vergilendirme yetkisi, Anayasamızda yer alan hukuk devleti ilkesi gereği, vatandaşların hukuk güvenliği ve "kanunsuz vergi olmaz" ilkeleri göz önüne alınarak, vergilerin kanuniliği esasları içinde yasama organınca düzenlenir: Verginin yasama organınca konulmuş sayılabilmesi için, mükellefinin, matrahının, oranının, tarh ve tahakkukunun mükellefine düşen ödevlerin ve denetiminin yasama organınca düzenlenmesi gereği açık olmakla birlikte, yasama organının da bu düzenlemeyi yaparken Anayasa kuralları içinde kalmak zorunluluğu ortadadır. Yukarıda belirtildiği gibi vergi, egemenlik hakkına dayanan devlet ile temel hak ve ödevleri bulunan vatandaş arasında mevcut bir alacak ilişkisidir.

Sosyal hukuk devleti kavramı devlete, toplumsal düzenin koruyucusu olarak ve egemenlik hakkına dayanarak kural koyma, suçluları yakalama ve ceza verme görevi ile birlikte fertlerin sosyal ve ekonomik haklarını güvence altına alma sorumluluğunu da yükler. Vergi nedeniyle devlet ile mükellef arasında doğan ilişkinin düzenli bir şekilde işlemesi için, devlet tarafından, egemenlik gücüne dayanılarak bazı kurallar ve yaptırımlar getirilirken, yükümlülerden bazı ödevleri yerine getirmeleri, bazı şeyleri yapmaları istenilirken, kişilerin hak ve özgürlük alanlarına, mülkiyet haklarına müdahale edebileceği açık olduğundan, Anayasamızın vergiye ilişkin doğrudan düzenlenen hükmü, "Temel Haklar ve Ödevler" başlıklı ikinci kısmın "Siyasi Haklar ve Ödevler"le ilgili Dördüncü Bölümde "vergi ödevi" başlığını taşıyan 73. maddesinde yer almıştır. Bu da Anayasamızın vergi hukuku nedeniyle kişilik haklarının özüne dokunulmamasına gösterdiği özen nedeniyledir.

Anayasanın 12. maddesinde, "Herkes, kişiliğine bağlı dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sa-

hiptir" denilmektedir. Vatandaşın, Anayasanın, temel haklar ve ödevler bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevlerinden olan vergi borcunu ödemek üzere devletle olan ilişkisinin gereklerini yerine getirirken, devletle yapısal bir bağı bulunmayan, Anayasa'nın 128. maddesinde belirlendiği gibi devletin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerini gördüğü memurlar ve diğer kamu görevlilerinden olmayan bir grup meslek mensubunun fiili yardımına mecbur edilmesi, üstelik bu mecburiyet nedeniyle mali külfet altına sokulması Anayasanın özüne ve hükümlerine uygun görülmemiştir.

Anayasanın 5. maddesi, devletin temel amaç ve görevleri arasında, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan, siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmayı, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamayı da saymıştır. Kişinin vergi ödevini yerine getirirken devlet dışında bir meslek mensubunun denetimine "isteği dışında" mecbur bırakılması onun maddi ve manevi varlığını geliştirmesini engelleyen ekonomik ve sosyal bir engeldir.

Vergi mükellefinin, özel kanununda ve uygulamada belli edilen bir yöntemle tek taraflı olarak saptanan bir ücret mukabili, "vergi beyannamesinin imzalanması"nın temin için belirli bir meslek grubuyla madde metninin verdiği yetkiye dayanılarak sözleşme yapmaya zorlanması onun maddi ve manevi varlığının gelişmesini önleyen bir yöntemdir. Kişi kendini böyle bir yardıma muhtaç görürse Anayasanın 48. maddesinde belirtildiği gibi sözleşme hürriyeti dahilinde bunu sağlamak hakkına zaten sahiptir. Kişi, sözleşme hürriyeti çerçevesinde ister odaya kayıtlı olan meslek mensuplarıyla çalışır, isterse kendi muhasebe sistemini kurarak muhasebeci eliyle işlemlerini yürütür veya hiç muhasebeci çalıştırmaz ve bu tercihinin mali külfetine ve kanuni sonuçlarına kendi isteğiyle katlanır. Kanunda böyle bir zorunluluğun öngörülmesi Anayasanın 5, 12 ve 48. maddelerine aykırıdır.

Öte yandan Anayasanın 6. maddesine göre, egemenlik kayıtsız şartsız Milletindir. Türk Milleti egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre yetkili organlar eliyle kullanır. Egemenliğin

kullanılması, hiç bir surette hiç bir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiç bir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz. Devletin egemenlik hakkına dayanarak aldığı verginin, kanunlarda belirlenen kurallara uygun olarak beyan edilip edilmediğini denetlemek sadece Devlet organlarına aittir ve Anayasanın 128. maddesinde belirtildiği gibi bu hizmet ancak memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür. Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylıkları v.s. kanunla düzenlenir ve devlet eliyle yürütülür. İşletmelerin faaliyetlerinin sonuçlarını ilgili mevzuat çerçevesinde değerlendirmeye tabi tutarak gerçek durumu ilgililerin ve resmi mercilerin istifadesine sunmak üzere özel bir kanunla düzenlenen serbest muhasebecilik, serbest muhasebeci mali müşavirlik ve yeminli mali müşavirlik mesleğini bir odaya bağlı olarak yürüten kişilerin memur veya kamu görevlisi olmadıkları açıktır. Bunlar serbest meslek mensubudurlar ve 3568 sayılı Kanunun 47. maddesinde, bunların görevleri sırasında veya görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı fiillerinin niteliğine göre Türk Ceza Kanununun devlet memurlarına ait hükümleri uyarınca cezalandırılmalarının öngörülmesi, kamu görevlisi sayılmalarını gerektirmez. Üstelik bunların yapacağı denetim devletin denetim hakkını da sona erdirmemektedir. Bu denetim, mükellefe ek bir mali külfet yükleyerek belli bir meslek grubunun iş sahasını genişleterek idareye belli bir kolaylık sağlamak amacını gütmektedir. Ancak bu düzenleme beyannameyi imzalayacak meslek mensubunun zorunlu olarak mükellefin defterini tutmak, bilanço, kâr-zarar tablosu ve beyannamelerini düzenlemek ve benzer işleri yapmak gibi sonuçlar da doğuracağından (ki iptali istenen idari düzenleme ile sözleşme imzalama zorunluğu da getirilmiştir) mükellef aleyhine sonuçlar ortaya çıkarabilecektir. Yasaya göre, yapılan bu işlemler nedeniyle bir vergi ziyayı ortaya çıkarsa, mükellefle beraber meslek mensubunun da vergi, ceza ve gecikme faizlerinden sorumlu olduğu kabul edilmişse de, bunların fiilleri nedeniyle mükellefin ceza tehdidi altında bırakılması cezaların şahsiliği ilkesine aykırı olduğu gibi, mükellefi kendi iradesi dışında vergi ve ceza tehdidi altına sokmaktadır. Mükellefle devlet arasında, böyle karmaşık hukuki sorunlar çıkarabilecek şekilde

zorunluluk getirilerek, bir meslek grubunun dahil edilmesi, Anayasa'ya uygun görülmemiştir.

Yasayla vergi beyannamelerinin meslek mensupları tarafından da imzalanması mecburiyetini getirme ve bu mecburiyeti beyanname çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibariyle ayrı ayrı uygulatmaya ait usul ve esasların belirlenmesi konusunda Maliye Bakanlığına yetki devredilmesi ise ayrıca Anayasa'ya aykırılık teşkil etmektedir.

Anayasa hukukunun temel ilkelerinden biri olan ve hukuk devletinin özünü oluşturan "kanun önünde eşitlik" ilkesi, Anayasamızın 10. maddesinde "Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir" ifadeleriyle yer almıştır. Kanun önünde eşitlik ilkesi, vergi hukukunda diğer alanlara oranla daha fazla önem taşımaktadır. Zira vergi, devletin egemenlik gücüne dayanarak vatandaşlardan cebren ve karşılıksız olarak alınan ekonomik değerlerdir. Bu nedenle, bu konuda çıkarılan kanunların vatandaşlara tam, doğru ve eşit olarak uygulanması gerekmektedir. Vergi Kanunları önünde eşitlik, benzer koşullar içinde olanların aynı vergi yüküne tabi olmasını, denetim yönünden de aynı kurallara tabi olmasını ifade eder. Ancak konunun hangi koşullar altında benzer veya aynı olduğunu belirlemek Anayasadaki kurallar çerçevesinde kanun koyucuya aittir.

Vergi Kanunları, verginin konusu, mükellefi, matrahı, tarifesi, tahsil şekilleri gibi vergileme olayının temeli olan hususları mutlaka hükme bağlamalıdır. Bir mali yükümün yerine getirilmesi, bu yönleriyle yeterince belirlenmemişse, kişilerin sosyal ve ekonomik durumlarını, hatta temel haklarını etkileyecek keyfi uygulamalara yol açabilmesi olasıdır. Bu nedenle vergi ile ilgili ödevlerin ve verginin tahsiline ilişkin zorunullukların çerçevesinin belli başlı unsurları da açıklanarak Anayasadaki ilkeler içerisinde kanunla düzenlenmesi gerekir. Kanunla yapılması gerekli düzenleme yetkisi yürütme organına tanınmaz.

227. maddede yer alan "Maliye Bakanlığı vergi beyannamelerinin 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler

tarafından da imzalanması mecburiyetini getirmeye, bu mecburiyeti beyanname çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibariyle ayrı ayrı uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir" şeklindeki hüküm, vergilerinin beyan üzerine ödeyen mükelleflerin bir kısmının beyannamelerinin meslek mensuplarına imzalatılması, imzalatmamaları halinde müeyyideye maruz bırakılmaları, bir kısmının bundan muaf tutulması sonucunu doğurabilir. Nitekim uygulama böyle olmuştur. Bu husus kanun önünde eşitlik ilkesine aykırıdır.

Öte yandan Anayasanın 91. maddesine göre, T.B.M.M. Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilir. Ancak Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemez. Anayasanın bu maddesinde öngörülen haklardan olan vergi ödevi, kanun hükmünde kararname ile bile düzenlenemezken, İdareye, bu ödevin yerine getirilmesi için mükelleflere yüklenilen bir "zorunluluğu getirme" yetkisinin tanınması, üstelik bu zorunluluğun sınırlarının ve kimlere uygulanacağına kanunda belirlenmemesi Anayasanın 7, 10, 73 ve 91. maddelerine aykırıdır.

Bu nedenlerle 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 4008 sayılı Kanununun 6. maddesiyle eklenen mükerrer 227. maddesi hükmünün Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varıldığından, Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 28. maddesi uyarınca Anayasa Mahkemesine başvurulmasına, Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davanın geri bırakılmasına, kararla birlikte dosyada bulunan dava dilekçesi, müdahil dilekçeleri ve ekleri ile Davalı İdarenin savunması ve Danıştay Savcısı düşüncesinin tasdikli bir örneğinin Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmesine 30.10.1995 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Erol Çırakman

Üye
Tuncer Akın

Üye
Tahsin Yağmurlu

Üye
Gönül Önbilgin

Üye
Sumru Çörtoğlu

**ANAYASA MAHKEMESİ
SAYIN BAŞKANLIĞI'NA**

ANAYASA MAHKEMESİNE BAŞVURAN : Danıştay Dördüncü Dairesi. Dosya No: E. 1995/1195

İLGİLİLER : 1- Avukat Önder SAV (Esas Davada Davacı)
2- Maliye Bakanlığı (Esas Davada Davalı)

BAŞVURU KONUSU : 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na 4008 Sayılı Kanunun 6. maddesiyle eklenen mükerrer 227. maddesi hükmünün Anayasa'ya aykırı olduğuna karar verilmesi isteğidir.

SÖZLÜ AÇIKLAMADA DEĞİNİLEN KONULAR

Anayasa Mahkemesi Sayın Başkanlığı'nın 20.3.1996 tarihli yazılı çağrısı üzerine Anayasa'nın 149/4. maddesi ve 2949 sayılı Yasa'nın 30/1. maddesi gereğince sözlü olarak belirtilen aşağıdaki açıklamaların Sayın Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'na yazılı olarak sunulmasında yarar görülmüştür.

1- 23 Şubat 1995 tarihli ve 22211 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Sıra No.lu Maliye Bakanlığı Tebliği ile, 1995 yılı gelirlerine ilişkin olup 1996 yılında verilmesi gereken yıllık gelir vergisi beyannamelerinden başlayarak yıllık gelir vergisi beyannamelerinin Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce imzalanması ve bu iş için mükelleflerin bu meslek grubu ile sözleşme yapması zorunluğu öngörülmüştür. Tasarrufun yasal dayanağı olarak da 213 sayılı Vergi Usul Yasası'nın 4008 sayılı Yasa'nın 6. maddesiyle eklenen mükerrer 227. maddesi gösterilmiştir.

Başvurumuz üzerine anılan 1 No.lu Tebliğ, mükerrer 227. maddede mükelleflerin, kanuni defterini tutmak ve mali tablolarını tanzim etmek için meslek mensuplarıyla yıllık sözleşmeler yapmak zorunluğu öngörülmediğinden, bu hususların tebliğ ile mükelleflerin uyması zorunlu yükümlülük haline getirilmesi kanunla tanınan yetkinin aşılması anlamına geleceği belirtilerek

İdareye Kanunla tanınan yetkinin aşılmış olması ve sözleşme yapmak için öngörülen sürenin sona ermekte bulunması karşısında yürütmenin durdurulmasına karar verilmiştir.

2- Daha sonra İdare yanlışından dönecek yerde aynı mahiyette olmak üzere 29.3.1995 tarih ve 22242 Sayılı Resmi Gazete'de (2) No.lu ve 25.12.1995 günlü ve 22504 Sayılı Resmi Gazete'de 3 No.lu Tebliği çıkartmış ve her iki tebliğ için de Danıştay 4. Dairesinde Esas 1995/6520 Sayılı davalar açılıp Yürütmeyi Durdurma kararları alınmıştır.

3- 1 No.lu Tebliğ için açılan iptal davasından itibaren İdare'ye tasarrufa dayanak yapılan Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 227. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu anımsatılmış, İdare'nin "Hata"dan dönmesi yolu gösterilmiştir. İdare, hatadan dönecek yerde, bizleri hep idari yargıya başvurmak ve hak aramak zoruunda bırakmıştır.

Maliye Bakanlığı'nın bu konu ile ilgili tasarruflarında ve çekışmede bir husus çok açık ortaya çıkmıştır. Maliye Bakanlığı "Ben yaptım oldu; mükellefler ses çıkarmasın" mantığıyla adeta "DEVLET" içinde DEVLET gibi davranmıştır. Tabii bizlerin diğer mükelleflerden bir farkımız vardır. Bizler hukukçuyuz, başkalarını savunurken kendimizin de hukukunu korumak durumundayız. Hukukun üstünlüğüne gönülden bağlı olanların ve onu savunanların "Keyfi Devlet" "Kanun Yoluyla – Tebliğ Yoluyla Hukuksuzluk Yapan Devlet" anlayışına teslim olmaları beklene mezdi.

4- Aslında mükerrer 227. maddeyi getiren 4008 Sayılı Yasa'nın 6 Temmuz 1994 tarihinde yayımlanmasını izleyen 29.7.1994 tarihinde Maliye Bakanlığı'na Türkiye Barolar Birliği olarak yazı yazdık ve anılan maddenin 1. fıkrasındaki yetkiyi anımsatarak Maliye Bakanlığı'nın beyanname çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibariyle ayrı ayrı uygulamasının mümkün olduğunu belirtip yapılacak düzenlemede mesleklerinin özelliği gereği Avukatların kapsam dışında bırakılmasını istedik. Daha yasa yeni çıkmış nasıl uygulanacağına dair hiçbir belirti, ipucu yok iken iyi niyetle bir uyarı yaptık; bunu yeni yıla girilmesi ve beyanname verilmesinin yaklaşması nedeniyle 18.1.1995 tarihinde bir kez daha yazılı olarak anımsattık.

Yukarıdaki görüşümüzün ve isteğimizin haklılığı, daha sonra açılan dava nedeniyle Danıştay 4. Dairesi'nin 1995/1195 sayılı dosyasına sunulan Prof. Lütfi Duran'ın 30.3.1995 tarihli mütalaası ile de doğrulanmıştır. Anılan mütalaada aynen "Maliye Bakanlığı, beyanname imzalatma mecburiyetinin kapsamını belirlerken kimi vergi mükelleflerini istisna ettiği gibi makul ve tutarlı bir düzenleme yapmış olmak için, örneğin Avukatlar ve Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirleri bu zorunluluğun dışında bırakmalıydı... vergi uyuşmazlıklarını davacı mükellefler adına üstlenmeye ve izlemeye yetkili olan avukatların, kendi vergi beyannamelerini düzenlemek hususunda yetenekli ve yeterli olduklarını kabul etmek gerekir" denilmekte ve değerlendirilmemize ve isteğimize hak verilmektedir.

Yazılarımız ve uyarılarımız hiç dikkate alınmadı ve malum (1) Sıra No.lu Tebliğ çıkartıldı. Anılan Tebliğ için Yürütmeyi Durdurma kararı verilince çok ilginç ve idare için hiç de hoş olmayan bir yol denendi. Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmekte olan Vergi Kanunları Değişikliği Tasarısı'na mükerrer 175. madde ekletildi. Yargının verdiği Yürütmeyi Durdurma kararı geçersiz kılınmaya çalışıldı; eklenen madde TBMM Genel Kurulu'nda reddedildi.

5- Bir üzüntümüzü de ifade etmeden geçemeyeceğiz. Hukuka aykırı Tebliğ ve uygulama ile yargı yoluna başvurup uğraşan bizler, bağımsız yargımız için ve Türkiye Barolar Birliği için "Meslek, meslek dışı mihraklarla işbirliği yapanların çabalarıyla (1) No.lu Tebliğin sınırlanmasına neden olacak Yürütmeyi Durdurma kararları, büyük bir hızla Danıştay'dan çıktı". "Kayıt dışı ekonomiye bel bağlayan, vergi kaçırılması için uygun iklimi savunan **BOZUK DÜZEN SAVUNUCUSU BARONLARI** teşhir etmek gerekir". Şeklinde yakışsız, hukuku hiçe sayan değerlendirmeler yapıldı, mesleğimiz ve avukatlar yıpratılmak istendi.

6- Görülüyor ki bütün tebliğlere, tartışmalara, çekişmelere, yanlış anlamalara Vergi Usul Yasası'nın mükerrer 227. maddesi kaynaklık etmektedir. İddia ediyor ve içtenlikle inanıyoruz ki bu Yasa maddesi Anayasa'ya aykırıdır. Bunu şimdi söylemiyoruz. Danıştay 4. Dairesinde görülmekte olan davada söyledik, dilekçemizde etraflıca anlattık.

Anayasa'ya aykırılıkları şöyle sıralayabiliriz:

a) Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin vergi beyannamelerini imzalaması mecburiyeti konulmakla, mükelleflerin bütün defter ve belgelerini de inceleme ve değerlendirme yetkisi de verilmiş olmaktadır. Böylece verginin gizliliği ilkesi ve ancak ilgili devlet memuru ve kamu görevlilerinin kullanabileceği yasal ve kamusal yetkiler özel kişilere, özel bir meslek grubuna tanınmış ve hatta devredilmiş olmaktadır. (1) No.lu Tebliğ çıktıktan sonra Maliye Bakanlığı'nın bir yetkilisinin açıklaması çok ilginç ve çarpıcıdır. Bu yetkili, "Tebliğ hazırlanırken Yeminli Mali Müşavirler, merkezi denetim elemanlarının bir devamı olarak alındı ve ayrı bir statüde düşünülmedi. Verilen yetkiler ve istenilen sonuçlar hep bu düşüncenin ürünüdür. Bir denetim elemanı mühürünü bırakıyor ve Yeminli Mali Müşavir oluyor; böylece görev kesintisiz şekilde devam ediyor" diyebilmiştir.

Çok iyi anımsıyoruz ki Anayasa Mahkememiz 3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Yeminli Serbest Mimarlık ve Mühendislik Büroları"na "KAMU GÖREVİ" niteliğinde yetkiler veren hükümlerini, bunların "Serbest Meslek faaliyeti icra etmekte olan" "ÖZEL KİŞİLER" olduğu, memur ve kamu görevlisi sayılamayacakları gerekçesi ile E. 1985/11-K. 1986/29 sayılı kararı ile iptal etmiştir.

Danıştay 4. Dairesi'nden gönderilen ve Yüce Mahkemenin önünde olan bu dosyadaki konu, anılan iptal kararında sözü edilen durumdan çok daha hassastır.

Vatandaşın vergi borcunu ödemek üzere devletle olan ilişkisinin gereklerini yerine getirirken devletle organik ve kamusal bağı olmayan ve Anayasa'nın 128. maddesinde açıkça tanımlanan devletin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerini gerektirdiği asli ve sürekli görevlerini gördüğü memurlar ve diğer kamu görevlilerinden olmayan bir meslek grubunun fiili yardımına zorlanması ve bu nedenle de ayrıca mali yük altına sokulması hukukun üstünlüğü ilkesi ile de Anayasa'nın özü ve sözüyle de bağdaşmaz. Danıştay 4. Dairesi'nin kararında belirtildiği gibi böyle bir mecburiyet, kişinin maddi ve manevi varlığını geliştirmesini engelleyen ekonomik ve sosyal bir engel-

dir. Vergi Usul Yasası'nın mükerrer 227. maddesi, Anayasa'nın 5-12 ve 128. maddelerine aykırıdır.

b) Anayasa'nın 73. maddesinde "Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler, kanunla konular, değiştirilir ve kaldırılır" denilmiş, bunlarda muafı, istisna ve indirim oranlarına ilişkin hükümlerde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapma yetkisinin Bakanlar Kurulu'na verilebileceği belirtilmiştir.

Anayasa'nın 91. maddesinin 1. fıkrasında 73. maddenin içinde yer aldığı ikinci kısmının dördüncü bölümüne yollama yapılarak "bu bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevlerin Kanun Hükmünde Kararnemelerle düzenlenemeyeceği belirtilmektedir. 73. maddede belirtilen vergi yükümlülüğü, Kanun Hükmünde Kararname ile bile düzenlenemezken Maliye Bakanlığı'na mükelleflere yeni yükler yıkılması, sözleşme ve beyanname imzalatma zorunluluğunun getirilmesi, sınırının ve kimlere uygulanacağını Yasa ile belirlenmemesi, Anayasa'nın 7-10-73 ve 91. maddelerine aykırıdır.

c) Anayasa'nın 48. maddesine göre "Herkes dilediği alanda çalışma ve SÖZLEŞME HÜRRİYETİNE sahiptir" kişilerin beyanname imzalanmasını sağlamak için belli bir meslek grubuyla sözleşme imzalanmaya zorlanması, Anayasa'ya aykırıdır.

Danıştay 4. Daire kararında da açıkça belirtildiği gibi "kişi sözleşme hürriyeti çerçevesinde ister odaya kayıtlı olan meslek mensuplarıyla çalışır, isterse muhasebeci çalıştırmaz, tercihinin mali külfetine ve kanuni sonuçlarına kendi isteğiyle katlanır. Kanunda böyle bir zorunluğun öngörülmesi, Anayasa'nın 5-12 ve 48. maddelerine aykırıdır".

Yukarıda etraflıca açıklandığı üzere 1-2 ve 3 Numaralı Tebliğlere dayanak yapılan Vergi Usul Yasası'nın mükerrer 227. maddesi Anayasa'nın sadece sayılan madde ve sözlerine değil özüne, ruhuna da aykırıdır, iptali gerekir.

Geride bıraktığımız Mart ayı içinde verilen Gelir Vergisi Beyannamelerini alan kimi Vergi Daireleri, meslektaşlarımıza "Anayasa Mahkemesi Kararına göre ileride yeniden değerlendir-

me yapılacak, buna göre hesaplanacak vergi, cezalı olarak alınacaktır" şeklinde gözdağı verici ifadeler kullanmışlardır. Sayın Mahkeme esas kararını verinceye kadar, İdare'nin baskısının süreceği anlaşılıyor. İleride giderilmesi olanaksız zararlar ve hukuka aykırılıklar ortaya çıkabilir. Bu nedenle dosya içinde bulunan 3 Kasım 1995 tarihli dilekçemizde de sözü edildiği gibi Vergi Usul Yasası'nın 227. maddesinin yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesini dilemekteyiz.

Türkiye Barolar Birliği	Türkiye Barolar Birliği	Türkiye Barolar Birliği
Başkanı	Temsilcisi	Temsilcisi
Av. Eralp ÖZGEN	Av. Hüseyin Avni FERAH	Av. Önder SAV

DANIŞTAY BAŞKANLIĞINA ANKARA

Yürütmenin Durdurulması İstemlidir.

DAVACI : Av. Önder Sav "Kendi adına asaleten. TBB'ni temsilen"

VEKİLİ : Av. Tezcan Çakır

DAVALI : Maliye Bakanlığı

T. KONUSU : 29.3.1995 günlü ve 22242 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olan 2 sıra numaralı "Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında Genel Tebliği" yasal düzenlemelere aykırılığı nedeniyle iptali, yürütmenin durdurulması dileğinden ibarettir.

T. TARİHİ : 29.3.1995

OLAYLAR

Türkiye Barolar Birliği Başkanı olan vekileden Ankara Barosuna kayıtlı bir avukat sıfatıyla Çankaya Vergi Dairesinin 752.937.00.16 siciline kayıtlı vergi yükümlüsüdür. Taşdığı bu sıfatlardan hareket ederek Dairenizin 1995/1195 esasına kayıtlı

olan davada yürütmenin durdurulması kararının verilmesinden hemen sonra davaya konu edilen aynı nitelikteki ikinci bir tebliğin çıkarılmış olması nedeniyle bu davanın açılması zorunlu olmuştur.

21.3.1995 günlü kararınızın henüz tebliğ edilmediği anda, davalı Bakanlığın bir girişimini bilgilerinize sunma gereğini duymuş bulunmaktayız.

Anılan bir önceki davada, yürütmenin durdurulması isteğinin kabul edilmiş olduğunu haricen öğrenen davalı idare, Bütçe ve Plan Komisyonunda görüşülmekte olan VUK'nuna mükerrer 175. maddenin eklenmesini 22.3.1995 gününde sağlamış ve ertesi günü yasallaşmak üzere TBMM genel kurulunun gündemine aldırmıştır. Madde 1 sayılı tebliğ doğrultusunda meslek mensuplarının defter tutma ve sözleşme imzalamayla ilgilidir. Bir başka anlatımla 4008 sayılı değişik VUK.nun mükerrer 277. maddesi ile ilgili 1 nolu tebliğ ile amaçlanmak istenilen hususa, VUK'da yer verilmek istenmiştir. Bu bilgiyi, komisyonca geri alınan tasarının inanılmaz bir hızla yasallaştırılma girişiminde bulunulmasını yadırgadığımızı tekrarlamak için yer vermiş değiliz. Bu girişim ve davaya konu edilen 2 nolu tebliğ halen görülmekte olan davayı ve verilmiş olan yürütmenin durdurulması kararını olumsuz etkilemeye yönelik bulunduğundan açıklama yapılması zorunlu olmuştur.

II- Tebliğ hakkında açıklama ve Tebliğin yasasına aykırılığı:

1- Bir önceki tebliğin bazı kesimlerinin düzeltilmesi, bazı yükümlülerin beyanname imzalatma zorunluluğu dışında tutulması ve sözleşme düzenleme süresinin uzatılmasını öngören dava konusu tebliğin içeriği bir önceki tebliğ ile aynı olduğundan, detaylı açıklamalara fazlaca yer verme gereğini duymamaktayız. Ancak, çok ivedili bir biçimde yasal düzenlemenin değiştirilmesi yolundaki çaba ile, aynı nitelikte bir ikinci tebliğin çıkarılmış olmasını, yargı kararının gereklerini yerine getirilmesinden kaçınma ve yargı kararını hiçe sayma gibi bir davranış olarak nitelendirdiğimizi belirtmek isteriz.

Davalı Bakanlığın kendi görev alanına giren yasaların uygulanmasını sağlamak ve yasaya uygun olarak düzenleyici genel iş-

lem tesis edebilme yetkisinin varolması her zaman ve her istediğimi yapabilirim anlamında değildir. Hele ortada bir yargı kararı varken yeni bir düzenleme getirme, yargı kararının gereğinin yerine getirilmesinden kaçınmadır. Anayasanın 2 ve 138. maddeleriyle 2577 sayılı Yasanın 28. maddesine açıkça aykırılıktır.

Anayasa kamu hizmetlerinin en verimli biçim ve surette ifasını ve hizmeti düzenleyen kuralların onun gereklerine ve teknik icaplarına en uygun tarzda düzenlenmesini temin gayesiyle idareye tanıdığı düzenleme yetkisi tüzük, yönetmelikler ve diğer genel düzenleyici işlemler çıkarma yetkisiyle verilmiş bulunmaktadır. Ancak yasanın yetki verdiğiinden bahisle yargı kararına ve dayanılan yasal düzenlemeye aykırı düzenlemeler getirilmesi yukarıdaki kurallara, hem aykırılıktır, hem de, kural tanımamazlıktır. İdarenin ancak yasada belirlenmiş alanlar içinde birtakım düzenlemeler yaparak yasanın uygulanmasını sağlayabileceğini birkez daha belirtme gereğini duymaktan üzüntü duymaktayız.

2- Tebliğin dayanağı olan mükerrer 227. madde yükümlülerin yasal defter ve kayıtlarını tutma ve tanzim etmek üzere, meslek mensuplarıyla yıllık sözleşme yapma zorunluluğunu öngörmediğinden aynı konuya ilişkin yargı kararını bile bile dava konusu tebliğ ile bunun zorunluluğunun devam ettirilmesi yasa ile verilmiş yetkinin aşılmasıdır.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenler ve resen görülecek sair hususlarla davaya konu edilen tebliğin iptaline karar verilmesini, öncelikle yürütmenin durdurulmasına idarenin savunmasının alınmasına gerek duyulmadan karar verilmesini, idarenin savunmasının alınmasına karar verilmesi halinde beyanname süresinin verileceği en son gün dikkate alınarak savunma süresinin kısaltılmasına ve tebligatın memur eliyle yapılmasına karar verilmesini, yargılama gideri ile avukatlık ücretinin davacıya yükletilmesini saygularıyla arz ve talep ederiz. C.tesi, 1 Nis. 1995.

Davacı Vekili
Av. Tezcan ÇAKIR

EK: 1- V.name
2- Yasa tasarı hk

T.C.
DANIŞTAY
Dördüncü Daire
Esas No: 1995/1872

Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen Davacılar :

- 1- Av. Önder Sav.
- 2- Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı / ANKARA

Davacılar Vekili : Av. Tezcan Çakır
Meşrutiyet Cad. No: 3/14 / ANKARA

Davalı : Maliye Bakanlığı / ANKARA

İstemın Özeti : 29.3.1995 günlü ve 22242 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında 2 no.lu Genel Tebliğin iptali dileğiyle açılan davada yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

Danıştay Savcısı Faruk Öztürk'ün Düşüncesi : Vergi beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında 2 sıra nolu Genel Tebliğin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılan davada, tebliğin aynı konuda evvelce yayımlanan 1 sıra Nolu Tebliğin C bendini değiştiren A bendi ile yeniden yapılan düzenlemede beyannameleri imzalayacak meslek mensupları başlıklı C bendi ile getirilen, meslek mensuplarının yalnızca kanuni defterlerini tuttukları ve mali tablolarını tanzim ettikleri mükelleflerin beyannamelerini imzalayabileceklerine ilişkin düzenleme 213 sayılı Vergi Usul Kanununa 4008 sayılı Kanunla eklenen mükerrer 227. madde ile tanınan yetkinin aşılması sonucunu doğurduğundan tebliğin bu düzenlemeye ilişkin kısmının yürütülmesinin durdurulması gerektiği düşünülmektedir.

Tetkik Hakimi Süheyla Ohri'nin Düşüncesi : Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında 2 sıra nolu Genel Tebliğdeki bazı mükelleflerin beyanname imzalatma zorunluluğu dışında

tutulması ve sözleşme düzenleme süresinin uzatılmasına ilişkin düzenleme 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 227. madde hükmüne aykırı olduğundan yürütmenin durdurulması gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince gereği görüldü:

Dava, Avukat olan davacı tarafından kendi adına asaleten ve Türkiye Barolar Birliğini temsilen düzenlenmiş vekaletnameyle açılmış bulunmaktadır. Davacıardan Türkiye Barolar Birliğinin bu davada menfaat alakasının bulunup bulunmadığı hususunun davanın esası ile birlikte incelenmesine karar verildikten sonra yürütmenin durdurulması istemi incelendi:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin 2. fıkrasında, Danıştay veya idari mahkemelerin, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkansız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilecekleri belirtilmiştir.

Davaya konu edilen Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında 2 Nolu Genel Tebliğin dayanağını teşkil eden, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa 4008 sayılı Kanunla eklenen mükerrer 227. maddenin 1. bendinde, vergi beyannamelerinin 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler tarafından da imzalanması mecburiyetini getirmeye, bu mecburiyeti beyanname çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibarıyla ayrı ayrı uygulamaya, bu uygulamalara ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Tebliğde, ticari, zırai ve mesleki kazancı nedeniyle gerçek usulde vergilendirilen gelir vergisi mükellefleri ve kurumlar vergisi mükelleflerinden bir önceki yıl aktif toplamı 30 milyar lirayı ve net satışlar toplamı 60 milyar lirayı aşmayanların, 1995 yılı

gelirlerine ait olup, 1996 yılında verilmesi gerekli yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerini, 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış ve mükelleflere aynı kanunun 2/A-a maddesindeki hizmeti veren serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavirlere imzalatılması zorunlu kılınmış, mükelleflerin beyannamelerini imzalayacak serbest muhasebeci ve serbest muhasebeci mali müşavirlerle kanuni defterlerini tutmak ve mali tablolarını tanzim etmek için yıllık sözleşme imzalamaları ve 1995 yılına ait sözleşmelerin Mayıs/1995 ayı sonuna kadar düzenlenmesi gerektiği öngörülmüştür. Sözleşmelerini süresinde düzenlemeyen mükelleflere ait beyannamelerin meslek mensuplarına imzalatılmamış sayılacağına ve bu mükellefler hakkında uygulanacak müeyyidelere tebliğde ayrıca yer verilmiştir.

Mükerrer 227. maddede, mükelleflerin, kanuni defterlerini tutmak ve mali tablolarını tanzim etmek için meslek mensuplarıyla yıllık sözleşmeler yapmak zorunluğu ve yaptırımı öngörülmediğinden ve aynı konudaki 1 no.lu Tebliğ hakkında Danıştay Dördüncü Dairesinin 21.3.1995 günlü ve E: 1995/1195 sayılı kararıyla yürütmenin durdurulmasına karar verildiği halde, 2 no.lu Tebliğde benzer hükümlere yer verilmekle bu zorunluluğun ve yaptırımın devam ettirilmesi, kanunla verilen yetkinin yargı kararıyla yapılan belirlemeye rağmen aşılması anlamına gelmektedir. Yapılan düzenlemeyle, İdareye Kanunla tanınan yetkinin aşılmış olması ve sözleşme yapmak için öngörülen sürenin sona ermekte bulunması karşısında, yürütmenin durdurulması için Kanunda öngörülen iki koşulun da gerçekleştiği sonucuna varılmaktadır.

Bu nedenlerle yürütmenin durdurulmasına, davanın niteliği itibariyle teminat aranmasına gerek olmadığına, 2.5.1995 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Erol Çırakman

Üye

Tuncer Akın

Üye

Tahsin Yağmurlu

Üye

Gönül Önbilgin

Üye

Sumru Çörtoğlu

DANIŞTAY BAŞKANLIĞINA
ANKARA

Yürütmenin Durdurulması
İstemlidir.

DAVACI : Av. Önder Sav'a "kendi adına asaleten Av.
Tezcan Çakır

VEKİLİ : Av. Tezcan Çakır

DAVALI : Maliye Bakanlığı

T. KONUSU : 25.12.1995 günlü ve 22504 sayılı Resmi Gazete-
tede yayımlanmış olan 3 sıra numaralı "Vergi
Beyannamelerinin Serbest Muhasebecilik,
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmza-
lanması Hakkında Genel Tebliği" yasal düzen-
lemelere aykırılığı nedeniyle iptali, yürütme-
nin durdurulması dileğinden ibarettir.

T. TARİHİ : 25.12.1995

OLAYLAR

Vekiledenim Ankara Barosuna kayıtlı bir avukat sıfatıyla Çankaya Vergi Dairesi'nin 752.0041.230 sicilinde kayıtlı vergi yükümlüsüdür. Taşdığı bu sıfatlardan hareket ederek Davalının aynı içerikteki ilk genelgesi Dairenizin 1995/1195 esasına kayıtlı olarak davaya konu edilmiş ve yürütmenin durdurulması kararının verilmesinden hemen sonra davaya konu edilen aynı nitelikte bir ikinci tebliğin çıkarılmış olması nedeniyle, 1995/1872 esasına kayıtlı dava açılmıştır.

Şu anda davaya konu edilen genelgeyle, halen görülmekte olan davaları ve verilmiş yürütmenin durdurulması kararını olumsuz etkilemeye yönelik bulunduğunu açıklamaya bile gerek duymamaktayız. Ancak, davalı idare davaların 26.10.1995 tarihinde duruşmasının yapıldığını bilmemezlikten gelmektedir. Zira, davalara bizzat savunma gereğini duyan davalı, duruşmaya hazine avukatlarına görev vermektedir. Böylece, kamu - özel kesim avukatlarını, kamu avukatlarıyla tüm avukatların kamu kurumu ni-

tebliğindeki mesleki kuruluşu olan TBB. ile karşı karşıya getirmeyi amaçlamaktadır.

Avukatlık mesleğini Çankaya Vergi Dairesi'nin 222.006.1925 sicil numarasıyla yapmaktayım. Dava konusu genelgenin muhatabı olarak kendi adıma da davacı olduğumu belirtmek isterim.

Tebliğ hakkında açıklama ve Tebliğin yasasına aykırılığı:

Öncelikle, İdarenin yasal düzenleme yolunda akıl almaz bir süratle ortaya koyduğu çabasıyla, aynı nitelikte bir üçüncü tebliğ çıkarmasını, yargı kararının gereklerinin yerine getirilmesinden kaçınma ve yargı kararını hiçe sayma gibi bir davranış olarak nitelendirdiğimizi belirtmek isteriz. Bir yargı kararı varken, yeni bir düzenleme getirme, yargı kararının gereğinin yerine getirilmesinden kaçınmadır. Anayasanın 2. ve 138. maddeleriyle 2577 sayılı Yasanın 28. maddesine açıkça aykırılıktır.

1- Dava konusu tebliğ; yargı kararlarıyla uygulaması durdurulmuş önceki tebliğlerin bazı kesimlerinin düzeltilmesi ve öngörülen hadlere göre görevli ve sorumlu meslek mensuplarının belirlenmesi, yükümlülerin sözleşme düzenleme zorunluluğu dışında tutulmakla beraber düzenleyecekleri beyannamelerin mutlaka meslek mensuplarınca imzalanması, aksi takdirde resen takdir nedeni sayılacağı öngörülmüştür. Tebliğin içeriği bir önceki tebliğlerin aynısıdır. Sadece, yargı kararına uygun davranıldığını gösterebilmek için, taraflar arasında bir sözleşme yapılması zorunluğunu kaldırılmış gibi gösterilmek istenilmekte, ancak genelgenin son ikinci paragrafında yeralan ifadelerle yine de sözleşme yapılması önerilmektedir.

Genelgenin, özellikle beyannamelerin meslek mensuplarına imzalatırılması ve aksi halin resen takdir nedeni sayılması kısımlarını yargısal denetimden geçirmek istemekteyiz.

Taraflar arasında bir sözleşme olsun olmasın, beyannamelerin meslek mensuplarınca imzalanma zorunluluğunun getirilmesi; meslek mensuplarına belirli bir inceleme, denetleme ve sorumluluk (!) getirmekle beraber, bunların doğal sonucu olarak belirli bir

ücretin ödenmesini sağlamaktadır. Bir başka anlatımla, aralarında bir sözleşme olmasa bile, beyannamelerin meslek mensuplarınınca imzalanmasının zorunlu görülmesi, 1995/1195 esasına kayıtlı dava dilekçemizde belirttiğimiz gerekçelerle hukuk ve mantığa aykırıdır.

Kısaca; çok az veya hiç sorumluluk verilirken, devamlı ve büyük bir kesime hizmet alanı yaratma çabasıdır. Vergilerin, toplanmasında, takip ve tahsilinde özel kesime kamusal görev verilmesidir. Kamu yetkisinin özel bir meslek kesimine ihale edilmesidir. Zorunlu imza, bir meslek grubuna zorunlu tekel ya da imtiyaz tanınması anlamındadır. Oysa, tüm bu vergilendirme ve denetim yetkileri Bakanlığa aittir.

2- Tebliğin dayanağı olan mükerrer 227. madde, meslek mensuplarına yıllık beyannameleri imzalama yetkisini tanımış olsa bile, Daireniz bu maddenin anayasaya aykırılığı yönündeki iddialarımızı ciddi ve yerinde bularak, konuyu Anayasa Mahkemesine gönderme kararı almış bulunmaktadır. İmza zorunluluğu ve yaptırıma devam edilmek istenilmesi, sözleşme olması bile aynı sonuçları sağlayacak amaç doğrultusunda işlem tesisi, yasa ile verilmiş yetkinin aşılmasıdır. Hiç olmazsa, yargı kararının hiç sayılmasıdır.

SONUÇ : Yukarda açıklanan nedenler ve resen görülecek sair hususlarla davaya konu edilen tebliğin iptaline karar verilmesini, öncelikle yürütmenin durdurulmasına idarenin savunmasının alınmasına gerek duyulmadan karar verilmesini, idarenin savunmasının alınmasına karar verilmesi halinde, beyanname süresinin verileceği en son gün dikkate alınarak savunma süresinin kısaltılmasını ve tebligatın memur eliyle yapılmasına karar verilmesini, yargılama giderleri ile avukatlık ücretinin davacıya yükletilmesini saygılarımla arz ve talep ederiz. 28 Ara 1995.

Davacı Vekili
Av. Tezcan ÇAKIR

T.C.
DANIŞTAY
Dördüncü Daire
Esas No: 1995/6520

Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen Davacılar :

- 1 - Av. Önder Sav.
 - 2 - Av. Tezcan Çakır (Kendi adına asaleten Önder Sav adına vekaleten)
- Meşrutiyet Cad. No: 3/14 / ANKARA

Davalı : Maliye Bakanlığı / ANKARA

İstemın Özeti : 25.12.1995 günlü ve 22504 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında 3 no.lu Genel Tebliğin iptali dileğiyle açılan davada yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

Danıştay Savcısı Ahmet Göktuna'nın Düşüncesi : Davanın durumuna göre, yürütmenin durdurulması isteminin davalı idarenin savunmasının alınmasından sonra incelenmesi gerekeceği düşünülmektedir.

Tetkik Hakimi Birol Terlemez'in Düşüncesi : Dava konusu Tebliğin dayanağı olan Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 227. maddesi hükümlerinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesine gönderilmesine Dairemizce karar verildiğinden bu Tebliğ'le getirilen beyannamelerin serbest muhasebeci ve serbest muhasebeci mali müşavirlere imzalatılması mecburiyetinde Anayasa'ya aykırı bir yetkinin kullanılması anlamına gelmektedir. Bu nedenle yürütmenin durdurulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince gereği görüşüldü:

Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce imzalanması Hakkındaki 3 no.lu Ge-

nel Tebliğin, ilgililerin hukukunu doğrudan etkileyen icrai nitelikte ve iptal davasına konu olabilecek bir düzenleyici işlem olduğuna karar verildikten sonra yürütmenin durdurulması istemi incelendi:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin 2. fıkrasında, Danıştay veya idari mahkemelerin, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkansız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilecekleri belirtilmiştir.

Davaya konu edilen Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında 3 Nolu Genel Tebliğin dayanağını teşkil eden, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa 4008 sayılı Kanunla eklenen mükerrer 227. maddenin 1. bendinde, vergi beyannamelerinin 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler tarafından da imzalanması mecburiyetini getirmeye, bu mecburiyeti beyanname çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibarıyla ayrı ayrı uygulamaya, bu uygulamalara ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Mükerrer 227. maddede, mükelleflerin, kanuni defterlerini tutmak ve mali tablolarını tanzim etmek için meslek mensuplarıyla yıllık sözleşmeler yapmak zorunluğu ve yaptırımını öngörülmediğinden 1 no.lu Tebliğ hakkında Danıştay Dördüncü Dairesinin 21.3.1995 günlü ve E: 1995/1195 sayılı kararıyla, 2 no'lu Tebliğ hakkında da 2.5.1995 günlü ve E: 1995/1872 sayılı kararıyla yürütmenin durdurulmasına karar verildiği halde, 3 no.lu Tebliğde benzer hükümlere yer verilmekle bu zorunluğun ve yaptırımın devam ettirilmesi, kanunla verilen yetkinin yargı kararıyla yapılan belirlemeye rağmen aşılması sonucunu doğurmaktadır.

Yürütmenin durdurulması istemine konu olan Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında 3 no'lu Genel Tebliğin dayana-

ğını teşkil eden Vergi Usul Kanununun Mükerrer 227. maddesi hakkında Danıştay Dördüncü Dairesi'nin 30.10.1995 günlü ve E: 1995/1195 sayılı kararıyla, mükelleflere beyannamelerini meslek mensuplarına imzalatma zorunluğu getirilmesi konusunda Maliye Bakanlığına yetki tanınmasının Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle, Anayasa Mahkemesine başvurulmuştur. Anayasa'ya aykırı görülen bir kanuna göre çıkarılan dava konusu Tebliğ, bu haliyle hukuka aykırı bulunmuştur. Yapılan düzenlemeyle, vergi mükelleflerine yüklenen ödevlerin yerine getirilmesi için Tebliğde öngörülen sürenin sona ermekte bulunması karşısında, yürütmenin durdurulması için Kanunda belirtilen iki koşulun da gerçekleştiği, sonucuna varılmaktadır.

Bu nedenle yürütmenin durdurulmasına, davanın niteliği itibariyle teminat aranmasına gerek olmadığına, 19.1.1996 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Erol Çırakman

Üye
Tuncer Akın

Üye
Tahsin Yağmurlu

Üye
Gönül Önbilgin

Üye
Sumru Çörtoğlu

Sayı:

Ankara, 21.2.1997

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 278/14

1997 Mart ayında verilecek Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeciler ve Mali Müşavirler tarafından düzenlenme ve imzalanma zorunluluğunun bulunup bulunmadığı konusunda bazı Barolarımız ve meslektaşlarımızın kuşkulu olduğu yolunda duyumlar alınmaktadır.

Bilindiği gibi, meslektaşlarımızın Gelir Vergisi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeciler ve Mali Müşavirler tarafınan dü-

zenlenmesi ve imzalanmasını öngören Maliye Bakanlığı Genel Tebliğlerinin yürütmesinin durdurulması ve iptali isteğiyle Danıştay 4. Dairesinde Maliye Bakanlığı aleyhine açtığımız davalarda yürütmenin durdurulmasına karar verilmiştir. Ayrıca Maliye Bakanlığı'na bu yolda uygulama yapma yetkisini veren yasa hükmünün Anayasa'ya aykırı görülmesi nedeniyle adı geçen 4. Daire tarafından konu Anayasa Mahkemesine iletilmiştir. Anayasa Mahkemesi hernekadar Anayasaya aykırılık iddiasını kabul etmeyerek, iptal isteğinin reddine karar vermişse de, bu karar henüz Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmemiştir.

Danıştay 4. Dairesi Anayasa Mahkemesinin bu kararı yürürlüğe girmediğinden bizim iptal isteğimiz hakkında nihai kararı verememektedir.

Ancak, Danıştay 4. Dairesinin 1 No.lu Genel Tebliğin yürütmesinin durdurulması yolunda verdiği 21.3.1995 gün ve E. 1995/1195 sayılı, 2 No.lu Genel Tebliğin yürütmesinin durdurulması yolunda verdiği 2.5.1995 gün ve E. 1995/1872 sayılı ve 3 No.lu Genel Tebliğin yürütmesinin durdurulması yolunda verdiği 19.1.1996 gün ve E. 1995/6520 sayılı kararları halen yürürlükte dir ve geçerlidir.

Bu yönden meslektaşlarımızın Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlerle sözleşme yapma, Mart 1997 ayında verecekleri Gelir Vergisi Beyannamelerini Serbest Muhasebeci, Mali Müşavirlere düzenleme ve imzalatma zorunluluğu yoktur.

Bilginizi ve tüm meslektaşlara duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

4- Bir Avukat Yazıhanesinde Ücretli Olarak Çalışan Avukatın Serbest Meslek Vergisi Beyannamesi Vermeyeceği ve Hayat Standardı Esasına Tabi Olmayacağına İlişkin Maliye Bakanlığı Tebliği :

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 12/c maddesi gereğince bir avukat yazıhanesinde ücretli olarak çalışan avukatın da Serbest Meslek Vergisi Beyannamesi vereceği ve Hayat Standardı Esası'na tabi olacağı şeklinde Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü'nce yanlış bir uygulama yapılmakta idi.

Maliye Bakanlığı ile yapılan temaslar sonucu bu yanlış uygulamanın düzeltilmesi sağlanmıştır. Maliye Bakanlığı 27.3.1996 günlü Resmi Gazete'de yayınlanan 196 seri nolu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile bu hatalı uygulamayı durdurmuştur.

Sayı:

Ankara 27.3.1996

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 585/13

1136 Sayılı Avukatlık Kanunu'nun 12/c maddesi gereğince bir avukat yazıhanesinde ücretli olarak çalışan avukatın da müstakil Serbest Meslek Vergisi Beyannamesi vereceği ve Hayat Standardı'na tabi olacağı yolunda Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü'nce yapılan uygulama bu durumda olan meslektaşlarımızı güç duruma sokmakta idi.

Birliğimizin ısrarlı izlemesini ve yazışmalarını dikkate alan Maliye Bakanlığı 27 Mart 1996 gün ve 22593 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 196 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile yasaya aykırı bu uygulamayı durdurmuştur. Buna ilişkin Tebliğ örneği ilişiktir.

Bilginizi ve bu Tebliğ'in meslektaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki : 1

Tebliğ

Maliye Bakanlığından:

Gelir Vergisi Genel Tebliği

Seri No: 196

Bakanlığımıza intikal eden olaylardan; serbest avukatlık faaliyetlerinden dolayı mükellefiyeti olan bir avukatın yanında başka bir avukatın sigortalı ve ücretli olarak çalışıp çalışamayacağı, çalışması halinde ise bu avukata yapılan ödemelerin ne şekilde vergilendirileceği konusunda tereddütlerin olduğu anlaşılmıştır.

Konu ile ilgili olarak, Adalet Bakanlığı ile yapılan yazışma neticesinde alınan 27.8.1991 gün ve 37412 sayılı yazıda; 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 45. maddesinde avukatların bürolarında yalnız yardımcı elemanlar çalıştırabileceklerinin hükme bağlandığı, bir avukatın yanında diğer bir avukatın çalışması halinde, bu durumun aynı Kanunun 44. maddesine göre birleştirilmiş avukatlık bürosu olarak kabul edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Bakanlığımızca tayin olunan muktezalarda, bu husus dikkate alınarak birlikte çalışan avukatların her birinin kazancının ayrı ayrı serbest meslek kazancı olarak kabul edilmesi gerektiği yolunda görüşler verilmiştir.

Aynı Bakanlıktan bu kez alınan 14.4.1995 tarih ve 5548 sayılı yazıda ise; 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 12. maddesine göre, bir avukatın yazıhanesinde diğer bir avukatın ücretli olarak çalışmasının mümkün olduğu belirtilmiş ve bu görüşe Bakanlığımız Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü de katılmıştır. Ayrıca Danıştay Üçüncü Dairesinin 21.12.1995 tarih ve

E: 1995/1760, K: 1995/4379 sayılı kararı ile de bu görüş paralelinde karar verilmiştir.

Buna göre, serbest avukatlık faaliyetinden dolayı mükellefiyeti olan bir avukatın yanında diğer bir avukatın ücretli olarak çalışması halinde, ücretli olarak çalışan avukatlara yapılan ücret ödemeleri üzerinden Gelir Vergisi Kanununun, ilgili hükümlerine göre vergi tevkifatı yapılması kaydıyla, ücretli olarak çalışan avukatların serbest meslek erbabı olarak mükellefiyet kaydının yapılmaması uygun görülmüştür. Ayrıca, ücretli olarak çalışan avukatlara yapılan ücret ödemelerinin emsali durumundaki avukatlara ödenen ücretlerden düşük olmamasının gerekeceği tabiidir.

Öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul kanununun 8. maddesinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak, bir avukata bağlı ve ücretli olarak çalışması nedeniyle serbest meslek erbabı olarak mükellefiyet kaydı gerekmeyen avukatlara vekaletname verildiği takdirde, vekalet alan avukatın adı ve soyadı ile birlikte, bağlı olarak çalıştığı işveren avukatın adı, soyadı (ünvanı), bağlı bulunduğu vergi dairesi ve vergi numarasının da vekaletnameye yazılması zorunluluğu getirilmiştir.

Mükelleflerin, yukarıda belirtilen hususlara aykırı olarak yapılmış işlemlerle ilgili düzetme taleplerinin bu açıklamalar çerçevesinde yerine getirilmesi, ayrıca bu konuda yargıya intikal etmiş uyuşmazlıklardan da vazgeçilmesi uygun görülmüştür.

Tebliğ olunur.

5- Kamu Avukatlarının Sorunları :

Kamu Avukatlarının özlük hakları ile mali ve sosyal haklarının düzeltilebilmesini sağlayacak bir yasa taslağı hazırlamak üzere Birliğimiz bünyesinde bir komisyon oluşturulmuştur. Komisyonunda Av. Gülseren Yurtışık, Av. İnci Akyüz, Av. Deniz Demir, Av. Ayser Sevinç, Av. Yasemin Kırmacıoğlu, Av. Işıl Gürer, Av. Sema Selçuk, Av. Serpil Akkaya, Av. Fatma Bayraktaroğlu ve Av. Özlem Aral görev almışlardır.

Parlamentoda kamu avukatları ile ilgili yeni düzenlemeleri öngören 4 yasa teklifi bulunmaktadır. Ancak bu teklifler kamu avukatlarının sadece mali sorunlarında bazı düzeltmeleri öngören tekliflerdir. Oysa mali düzenleme yanında çok önemli bir sorun da bu meslektaşlarımızın özlük ve sosyal haklarının düzeltilmesi sorunudur. Komisyonumuz bu konuları içeren bir yasa taslağı hazırlamakta ve ayrıca çeşitli Bakanlıklarla temas ederek girişimlerde bulunmaktadır. Yetkililerin bu konuda dikkatlerini çekmek üzere komisyon tarafından, tüm kamu avukatlarının faksılması istenen bir metin Barolarımıza gönderilmiştir. Bunun dışında çeşitli KİT'lere gönderilen yazı ile de onların görüşleri istenmiştir.

Sayı:

Ankara 17.3.1997

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 401/24

Türkiye Barolar Birliği Kamu Avukatları Komisyonu, devlet yetkililerine kamu avukatlarının faks çekerek durumlarını duyurmalarının yararlı olacağı düşüncesi ile ekteki metni hazırlamışlardır.

Ekteki metnin Baronuza kayıtlı kamu avukatlarına ulaştırılmasını ve bu meslektaşlarımızdan isteyenlerin, metnin altında belirtilen faks numaralarına, 18, 19 veya 20 Mart 1997 günlerinde faks çekmelerinin duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 1

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak görev yapan Devlet Memurlarına taban ve kıdem aylığının dışında, hizmet sınıfları itibariyle farklılık gösteren üç tür ödeme yapılmaktadır. Bunlar, ek göstergeler, özel hizmet tazminatları ve yan ödemelerdir.

Her üç tür ödeme yönünden de, özellikle Avukatlık Hizmetleri Sınıfına tabi olarak çalışan Avukatlar, Kanunda yer alan diğer meslek sınıflarından geri bırakılmıştır. Kaldı ki Kamu Kesimi Avukatlarının mali konulara ilişkin hakları, diğer yasalarda sayılan meslek gruplarına, örneğin, Sayıştay ve Yüksek Mahkemelerde görev yapan ve bu suretle Hakim ve Savcılara sağlanan hak ve imkanlardan yararlanan ancak Hukuk Fakültesi mezunu olmayan kamu personelinde de çok aşağıda bulunmaktadır. Öte yandan bu tazminatların bir bölümü emekli keseneğine tabi olduğundan ve bu kesenekler emekli maaşına da yansdığından, eşitsizlik ve haksızlık ömür boyu sürmektedir.

Bu sebeple, Avukatlık Hizmetleri Sınıfına tabi olarak çalışan Avukatların, **görevde kalıcılığının temin edilmesi, hizmet verimliliklerinin arttırılması** ve özlük hakları bakımından diğer meslek sınıfları ile aynı düzeye getirilmesini teminen 1988 yılından bu yana mali durumlarının geri bırakıldığı ve sayılarının ikibinden az olması nedeni ile Hazineye de yük teşkil etmeyeceği dikkate alınarak acil bir düzenleme yapılması zaruret halini almıştır.

28.11.1996 tarihinde yürürlüğe giren, 4214 Sayılı Yetki Yasası'na dayanarak yapılacak düzenlemeyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun Avukatlık Hizmetleri sınıfına ait ek gösterge, özel hizmet tazminatı ve yan ödemelere ilişkin maddelerin ele alınarak (1997 yılı Mart ayı sonunda Yetki Yasasının süresinin dolacağı gözönünde bulundurulmak suretiyle) yeniden düzenlenmesi konusunda desteğinize ihtiyaç bulunduğu hususunu bilgilerinize arz ederim.

Not: Faks Numaraları;

Cumhurbaşkanı	427 13 30
Başbakan	417 04 76
Başbakan Yardımcısı	419 54 43

Meclis Başkanı
Adalet Bakanı
Maliye Bakanlığı

420 51 65
417 77 70 / 417 39 54
425 00 58

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NCE YAZILAN YAZI

489

1.4.97

Sayın

Kurumunuz ve bağlı kuruluşlarınızda 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu dışında olup 399 sayılı KHK. kapsamında sözleşmeli statüde çalışan avukatlarınızın özlük ve mali hakları konusunda, 657 sayılı Yasa kapsamında çalışan kamu avukatlarıyla ilgili olarak yapılan iyileştirici çalışmalara paralel bir takım değişiklikler yapılması amacı ile Birliğimizde kurulan Kamu Avukatları Komisyonu çalışmalar yapmaktadır.

Bu bakımdan, 399 sayılı KHK. kapsamında çalışan avukatlarınızın özlük ve mali hakları ile ilgili sorunlarının, bu sorunları çözümleyici önerilerinizle birlikte yazımızın elinize geçtiği tarihten itibaren 15 gün içinde bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

6- Avrupa Birliği Kimlik Kartı

Avrupa Birliği Kimlik Kartı almak isteyen meslektaşlarımızın yapacakları işlemlerle ilgili genelgemiz aşağıda yer almaktadır.

Sayı:

Ankara, 15.1.1996

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO: 120/5

Avrupa Birliği Barolar Konseyi (CCBE) Türkiye Temsilcisi İstanbul Barosu Avukatı Sayın Belkıs Baysal'ın Başkanlığımıza gönderdiği 3 Ocak 1996 günlü yazısının örneği ilişiktir.

Yazıda söz konusu edilen Avrupa Birliği Kimlik Kartı almak isteyen Baronuz üyesi avukatlar saptanarak Sayın Belkıs Baysal ile ilişki kurulması gerekmektedir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Yardımcısı
Avukat Burhan KARAÇELİK

Eki:

Avukat Blkıs BAYSAL

İstiklal Cad. Tütüncü Çıkmağı

Reşitpaşa Apt. 1/2 Galatasaray - İSTANBUL

Tel: 0-212-243 63 33 - 249 38 54

Fax: 0-212-243 26 21

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
ANKARA

Fax: 0 312 418 78 57

İstanbul, 3 Ocak, 1996

Türkiye Barolar Birliği'nin Avrupa Birliği Barolar Konseyine (CCBE) gözlemci üye olarak katılması dolayısıyla, TBB üyesi meslektaşlarımıza **Avrupa Birliği Kimlik Kartı** dağıtılması gündeme gelmiştir. Bir süredir tercümelerini yapıp, yazışmaları sürdürdüğüm bu konu ile ilgili olarak Brüksel'den aldığım bilgiye göre Türk avukatların kimlik kartlarının basımı tamamlanmıştır. 32.000 avukatın, hep birlikte alması zorunluluğu yoktur. Barolar Birliği bir genelge yayınlayarak, durumu barolara iletip, istekleri tesbit ettikten sonra CCBE Genel Sekreterliğine siparişlerde bulunabileceği gibi, bin ya da iki bin adeti derhal sipariş vererek bilâhare gelecek istekleri de zaman içinde değerlendirebilecektir.

Beher kimlik kartı için CCBE (Brüksel) e ödememiz gereken ücret **100 Belçika frangı**'dır.

Sayın TBB Birliği Başkanlığının takdirlerine arz ederim.

Saygılarımla,

Av. Belkıs BAYSAL
CCBE
Türkiye Temsilcisi

Sayı:

Ankara, 27.2.1996

BARO BAŞKANLIğI

.....

GENELGE NO: 289/10

İLGİ: 120/5 sayılı genelgemiz.

Avrupa Birliği Kimlik Kartı almak isteyen Baronuz mensubu her meslektaşımızın, bu iş için, 100 Belçika Frangı ödemesi gerekmektedir. İlgı genelgemiz doğrultusunda ve anılan kimlik kartını almak isteyen meslektaşlarımızdan alınacak 100 Belçika Frangı'nın, T. Emlak Bankası Ankara-Kızılay Şubesi nezdinde bu amaçla açılmış bulunan 00118091 No.lu Vadesiz hesaba yatırılması ve durumu belirleyen banka dekontu ile birlikte isteklilerin isim listesinin de en seri şekilde Birliğimize gönderilmesi gerekmektedir.

Durumu bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Yardımcısı
Avukat Burhan KARAÇELİK

Sayı:

Ankara, 28.2.1997

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 307/19

İlgi: 120/5 ve 289/10 sayılı genelgelerimize ek.

Birliğimizce, Avrupa Kimlik Kartı konusunda Barolarımızın ve meslektaşlarımızın yaptığı başvurular üzerine yeniden T. Emlak Bankası Kızılay Şubesi nezdinde 00146768 No.lu bir hesap açılmıştır. Avrupa Birliği Kimlik Kartı almak isteyen Baronuz mensubu her meslektaşımızın, bu iş için, 100 Belçika Frangı ödemesi gerekmektedir. Kimlik Kartı isteyen meslektaşlarımızdan alınacak 100 Belçika Frangı'nın, yukarıda belirtilen vadesiz hesaba yatırılması ve durumu belirleyen banka dekontu ile birlikte isteklilerin isim listesinin de Birliğimize gönderilmesi gerekmektedir.

Bilginizi ve durumun meslektaşlarımıza da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

7- Avukatlara Yeşil Pasaport (Hususi Damgalı Pasaport) Verilmesi İçin Yapılan Müracaat:

Avukatlara Yeşil Pasaport (Hususi Damgalı Pasaport) verilmesi için TBMM Başkanlığı'na, Başbakanlığa, Adalet Bakanlığı'na, İçişleri Bakanlığı'na ve TBMM'de Grubu bulunan siyasi parti genel başkanlıkları ile grup başkan vekillerine bir yazı gönderilmiştir.

Bu yazımıza İçişleri Bakanlığı'nın 16.4.1997 günü verdiği cevapta, bu hususun sağlanabilmesi için yasa değişikliği gerektiği

belirtilmekte, ancak bu açıdan bir yasal düzenleme yapılmasının düşünülmediği bildirilmektedir.

İstenen hususun gerçekleştirilebilmesi için siyasi partiler grup yöneticeleri ve avukat milletvekilleri ile gerekli temaslar yapılacaktır.

Sayı:

Ankara, 24.2.1997

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 282/17

Avukatlara Yeşil Pasaport (Hususi Damgalı Pasaport) verilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, Başbakanlığa, İçişleri Bakanlığına, Adalet Bakanlığına, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Grubu bulunan partilerin Genel Başkanlıkları ile Grup Başkan Vekillerine gönderdiğimiz yazımızın bir örneği ilişiktir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ek : (1)

Sayı: 295

Ankara, 27.2.1997

.....

Barolardan ve Avukatlardan Birliğimize sürekli yapılan başvurularda, avukatlara "Hususi Damgalı Pasaport" verilmesi istenmektedir.

Bilindiği gibi, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1. maddesine göre Avukatlık, kamu hizmetidir. Ayrıca hakim-savcı-avukat,

yargı organının birbirini tamamlayan vazgeçilmez ögeleridir. Nitekim, 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 57. maddesinde "görev sırasında veya yaptığı görevden dolayı avukata karşı işlenen suçlar hakkında, bu suçların hakimlere karşı işlenmesine ilişkin hükümler uygulanır" denmekte, adı geçen kanunun Genel Gereğesinde de, avukatlık mesleğinin savcılara eşit bir statüye getirilmesinin amaçlandığı açıklanmaktadır.

Böylece, avukatlık mesleğinin hakim ve savcılar gibi yargı organının bir ögesi olduğu belirtilmektedir.

Ayrıca, 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda 3842 Sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, yakalanan kişi ve sanıklara Devlet adına müdafilik yapma görevi avukatlara yükletilmektedir.

Bu yasal nedenlerden dolayı, avukatları yaptıkları görevleri yönünden hakim ve savcılardan ayrı düşünmek mümkün değildir.

Avukatlığın bu nitelikleri göznüne alındığında, birinci, ikinci ve üçüncü derece kadrolarda bulunan hakim ve savcılara 5682 Sayılı Pasaport Kanununun 14. maddesi ile sağlanan haktan, yukarıda açıklanan kadro derecelerini kazanmayı sağlayan süre kadar Barolarda kayıtlı olarak fiilen avukatlık yapanların da yararlandırılmaları gerekmektedir.

Bu durumdaki Avukatlara "Hususi Damgalı Pasaport" verilmesini sağlamak amacıyla 5682 Sayılı Pasaport Kanununun 14. maddesinde gerekli değişikliğin yapılması girişimlerini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

DAĞITIM

1 - TBMM Başkanlığına

- 2 - Başbakanlığa
- 3 - Adalet Bakanlığına
- 4 - İçişleri Bakanlığına
- 5 - TBMM'de Grubulu bulunan Partilerin Genel Başkanlıkları ile Grup Başkan Vekillerine
- 6 - Barolara da Genelge olarak.

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Emniyet Genel Müdürlüğü

Sayı: B.05.1.EGM.0.13.02.03.

Ankara, 16.4.97*083816

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 28.02.1997 gün ve 295 sayılı yazınız.

5682 Sayılı Pasaport Kanununun 14. maddesi ile birinci, ikinci ve üçüncü derece kadrolarda bulunan Hakim ve Savcılara sağlanan hususi damgalı pasaport alma hakkından, sözedilen kadro derecelerini kazanmayı sağlayan süre kadar Barolarda kayıtlı olarak fiilen Avukatlık yapanların da bu tür pasaport almalarına imkan sağlayan yasal bir düzenleme yapılması hususudaki ilgi yazınız incelenmiştir.

Bilindiği gibi hususi damgalı pasaportlar 5682 Sayılı Pasaport kanununun 14. ve Ek 4. maddelerine göre verilmektedir.

Bu konuda yasal bir düzenleme yapılması düşünülmemektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Abdullah SELVİ
1. Sınıf Emniyet Müdürü
Bakan a.
Emniyet Genel Müdür Yardımcısı

8- CMUK Değişikliği Sonucu Yürütölen Hizmetlerle İlgili Çalışmalar:

CMUK'nun 3842 Sayılı Yasa ile değiştirilen maddeleri uyarınca 1992 yılı sonundan itibaren yakalanan kişi ya da sanıklara Barolarımızca görevlendirilmeleri üzerine hukuki yardımda bulunan meslektaşlarımızla yapılan ödemeler, Maliye Bakanlığı'nın Türkiye Barolar Birliği emrine gönderdiği paralardan karşılanmaktadır.

Ücret Tarifesinin yapılan hizmeti, verilen emeği karşılamaktan uzak olmasına rağmen meslektaşlarımız, hukuk devletinde hiç kimsenin savunmasız kalmaması ve savunmanın ilk isnad ile başlaması gereğine olan inançları ile bu hizmeti büyük bir özveri ile yürütmekte ve böylece hukuk devletini gerçekleştirmede büyük katkıda bulunmaktadır. Özellikle, CMUK'nun 247. maddesi hükmüne aykırı olarak uygulamada hala, ilk polis ifadelerine dayanarak mahkumiyet hükmü veriliyor olması karşısında, bu hizmetin önemi artmaktadır.

Ancak, Maliye Bakanlığı'nın Türkiye Barolar Birliği emrine para yollamada gösterdiği olumsuzluklar çoğu kez sorun olmakta devam etmektedir.

18.7.1995 gün ve 1372/27 sayılı genelgemiz ile sizlere duyurulduğu üzere Maliye Bakanlığı'nın yasa gereği yollaması gereken parayı yollamaması üzerine CMUK'nun 135 ve 138. maddeleri gereği yürütölmekte olan hizmetlerin durdurulacağı yetkililere bildirilmiş ve Barolarımız bu hizmeti durdurmuşlardır. Ancak bunun üzerine Maliye Bakanlığı gerekli ödemeleri yapmıştır.

1997 yılında da Maliye Bakanlığı'nca gerekli ödeme Nisan 1997 sonuna kadar hala yapılmamıştır. Ödemenin Mayıs ayı içinde de yapılmaması halinde aynı yola başvurmak zorunda kalınacaktır.

CMUK'nun öngördüğü hizmetlerle ilgili ücret tarifesinin günün şartlarına uydurulması için 1996 yılı içinde yaptığımız müracaat ne yazık ki Adalet Bakanlığı'nca olumlu karşılanmamıştır. Barolarımızın görüşleri alınarak hazırlanan tarife önerisi Adalet Bakanlığı'na 17.1.1997 tarihinde gönderilmiş ve 28.3.1997 günlü

Resmi Gazete'de yayınlanan yeni tarife ile ücretlerde kısmi bir yükselme sağlanabilmektedir.

Konu ile ilgili yazışmalar ve Barolara şimdiki kadar yapılan havalelere ilişkin liste aşağıdadır.

Ankara, 18.7.1995

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1372/27

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda yapılan değişiklik, 1 Aralık 1992 tarihinden buyana uygulanmakta ve hukuki yardımlar Türkiye Barolar Birliği, Barolar ve avukatların olağanüstü çabalarıyla yürütülmektedir.

Maliye Bakanlığı, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 146. maddesi uyarınca yapılan hukuki yardımların karşılığı olarak öngörülen paraları, 11.10.1994 tarihinden beri göndermemektedir; artık Baroların kişisel olanakları ve çabaları hizmetin yürütülmesine yetmemektedir.

Siyasal iktidarın demokratikleşme ve şeffaflaşmada gösterebildiği ender yasalardan olan CMUK değişikliği de artık işlemez, işletilemez duruma sokulmuştur.

Maliye Bakanlığı'nca özellikle 1994 yılında çok az para gönderildiğinden zaman-zaman Barolarımıza para gönderilmemiş ya da gerekenin altında gönderilmiştir. Eldeki miktarın yetmeyeceği düşünülerek bu yola gidilmiş olması meslektaşlarımıza Barolarca yapılacak olan ödemeleri geciktirmiştir. Halen Barolarımızın hukuki yardım veren meslektaşlarımıza milyarlarca liralık borçları vardır.

CMUK'da 3842 Sayılı Yasa ile getirilen demokratikleşmeyi sanık sorgulamasında ve yargılamada şeffaflaşmayı amaçlayan yenilik ve değişiklikler, Barolarımızın büyük gayreti, titizliği ve özverili çalışmaları ile uygulanabilmektedir.

Maliye Bakanlığı'nın gönderdiği paralar bittiği ve göndermesi gereken miktarlar bugüne kadar gönderilmediği için, daha önceki görevlendirmelerden de avukatlara borçlu olan Barolarımız büyük bir sıkıntı içindedir. Uzun zamandır hukuki yardım için avukat görevlendirmesi "Savunma suçlama ile başlar" kuralına, inancımızdan kaynaklanmaktadır; ancak hizmet için yasal kaynağın aktarılmayışı, artık sorunu çözümsüzlüğe itmiştir.

Barolardan ve Avukatlardan hem çok önemli görevler ve özverili çalışmalar beklenmekte hem de bunların yürütülmesi için gereken olanak yaratılmamakta, maalesef aksine engeller çıkarılmaktadır. Birikmiş paralara mahsuben 60 milyar liranın acilen Türkiye Barolar Birliği'ne gönderilmesi en son 2.5.1995 tarihinde Maliye Bakanlığı'nan yazı ile istenilmiş ve fakat bir kuruş bile gönderilmemiştir.

Anılan yazıda, "Maliye Bakanlığı'nın CMUK gereği ödemelerle ilgili anlaşılmaz tavrı sürecek olursa bundan böyle 146. madde uyarınca Bakanlığınızın birikmiş borçları ve göndereceği para istenmeyecek, Barolarımız da CMUK'nun 135 ve 138. maddeleri gereği sanık ya da yakalanan kişilere hukuki yardım için müdafii tayin etme işlemlerini tamamen durduracaklardır. Bu hususta 27-28 Mayıs 1995 tarihinde yapılacak olan Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunda ülke düzeyinde CMUK'la ilgili hiçbir yardım yapmama kararı alınacaktır" uyarısı da yapılmıştır.

27-28 Mayıs 1995 tarihli 23. Genel Kurulumuz, Maliye Bakanlığı'nın CMUK'nun 146. maddesi uyarınca birikmiş borçlarını ve 1995 yılı için ödenmesi gereken miktarları ödemediği takdirde ülkenin her yerinde sanık ya da yakalanan kişilere CMUK gereği hukuki yardım yapılmamasını kararlaştırmıştır.

Genel Kuruldan bu yana iki aya yakın beklenmiş Maliye Bakanlığı'nın yasa tanımazlığı sürmüş, hatta Bakanlık suç işlemiştir.

Maliye Bakanlığı'nın anlaşılmaz tutumu nedeniyle tıkanan CMUK hizmetlerinin Maliye Bakanlığı görevini yerine getirinceye kadar Genel Kurul talimatı gereği durdurulmasına karar verilmiştir.

Durum, 18.7.1995 tarihli "Kamuoyu Duyurusu" ile yazılı ve görüntülü basın ve yayın organlarına duyurulmuş, Başbakan, Başbakan Yardımcısı, Adalet, İçişleri ve Maliye Bakanlıklarına, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne ve Jandarma Genel Komutanlığı'na yazı ile bildirilmiştir.

Baronuzun, CMUK ödemeleri ile ilgili son durumunun, ne miktar CMUK parası kaldığının ya da meslektaşlara ne kadar borçlu olduğunun acele bildirilmesini, bu genelgemiz doğrultusunda işlem yapılacağına ilgili güvenlik güçlerine ve yargı mercilerine iletilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Ankara, 14.8.1995

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1582/33

18.7.1995 tarih ve 1372/27 sayılı genelge ile Genel Kurul kararı doğrultusunda Maliye Bakanlığı CMUK'nun 146. maddesi uyarınca mali yükümlülüğünü yerine getirinceye kadar sanık ya da yakalanan kişilere hukuki yardım için Barolarımızca avukat görevlendirilmesinin durdurulması istenmişti.

Genelgemizin kendilerine ulaşmasının sonra bütün Barolarımız, eksiksiz olarak tam bir birlik ve bütünlük içinde genelgeyi uygulamışlardır; gösterilen kararlılık ve dayanışma nedeniyle kendilerini kutluyorum.

Barolarımızın kesin ve kararlı davranışları üzerine C. savcılıklarından Adalet Bakanlığı'na yakınmalar gelmeye başlamış, Başbakan'a, ilgili Bakanlıklara ve TBMM'nin hukukçu üyelerine yazılan yazılarımız üzerine çözüm yolları aranması girişimleri

başlamıştır. Adalet Bakanlığı'nın Maliye Bakanlığı'na soruna ivedi çözüm bulunması için yazı yazdığı öğrenilmiştir.

Başbakan Sayın Tansu Çiller, Birlik Başkanını aramış, görüşme isteğini bildirmiş 8.8.1995 günü Adalet Bakanı Sayın Mehmet Moğultay'ın da katılımı ile Başbakanlıkta konu görüşülmüş ve Sayın Başbakan, konunun sür'atle çözülmesi ve gerekli kaynağın aktarılması için Maliye Bakanlığı'na talimat vereceğini ifade etmiştir.

Bizim görüşmemizden sonra yapılan Bakanlar Kurulu toplantısında sorun konuşulmuş ve toplantıyı izleyen saatlerde aynı gün hükümet sözcüsü tarafından CMUK gereği Maliye Bakanlığı'nın Türkiye Barolar Birliği'ne aktarması gereken paranın gönderileceği kamuoyuna duyurulmuştur.

Aynı gün Bakanlar Kurulu toplantısından sonra Başbakanlıktan Maliye Bakanlığı'nın en geç iki gün içinde ödeme yapacağı telefonla Birliğimize bildirilmiştir.

10.8.1995 günü Maliye Bakanlığı Türkiye Barolar Birliği hesabına 82.283.658.000.- TL. aktarmış, bir hafta içinde 60.000.000.000.- TL. daha aktaracağını telefonla Birliğimize bildirmiştir.

Maliye Bakanlığı, yükümlülüğünü yerine getirmeye başladığı için 18.7.1995 tarihli genelgemiz ile bildirilen CMUK hizmetlerini durdurma kararımız kaldırılmıştır. Barolarımız daha önce olduğu gibi sanık ya da yakalanan kişilere hukuki yardım için meslektaşlarımızı görevlendirmeyi tekrar başlatacaklardır.

Bu genelgenin gönderilmesi beklenilmeden 11.8.1995 günü Barolarımıza sür'atle paralar aktarılmış, hizmette aksama olmaması için özen gösterilmiştir.

11.8.1995 günü, daha önce meslektaşlarımıza borç miktarını, gönderilen paralarla ilgili muntazam raporlarını ileten Barolarımıza paraları gönderilmiştir.

Barolarımızın bir kısmı, bütün uyarılarımıza karşın maalesef muntazam rapor göndermemekte, sıkışınca Birliğimizden telefonla talepte bulunmaktadırlar. Barolarımıza CMUK harcamalarına ilişkin raporlarını titizlikle düzenleyip göndermeleri gereğini,

bir kez daha önemle hatırlatmak, rapor göndermeyenlere telefon ile talep edilse dahi ödenek aktarılmayacağını üzülerek belirtmek isterim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Ankara, 15.8.1995

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1600/34

Türkiye Barolar Birliği'nin Maliye Bakanlığı'ndan yapılan para aktarımı nedeniyle yakalanan kişilere veya sanıklara hukuki yardım yapılmasına tekrar başlanması ile ilgili 14.8.1995 tarihli kamuoyu duyurusu metni ilişiktir.

Durumu bilgileriize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Eki: 1

Ankara, 14.8.1995

KAMUOYUNA DUYURU

18.7.1995 tarihli Basın Toplantısı'nda, Maliye Bakanlığı'nın anlaşılmaz tutumu nedeniyle tıkanan CMUK hizmetlerinin, Maliye Bakanlığı, görevini yerine getirinceye kadar Genel Kurul talimatı gereği durdurulmasına karar verildiği bildirilmiştir.

8 Ağustos 1995 günü sayın Başbakan ve sayın Adalet Bakanı ile yapılan görüşmede, Maliye Bakanlığı'nın CMUK.nun 146.

maddesi uyarınca aktarması gereken paraları Türkiye Barolar Birliği'ne göndereceği bildirilmiş ve aynı gün daha sonra yapılan Bakanlar Kurulu toplantısında konu, karara bağlanmış ve durum, hükümet sözcüsü sayın Aktuna tarafından da kamuoyuna duyurulmuştur.

Maliye Bakanlığı, 10.8.1995 günü, ilk kısım ödeneği Türkiye Barolar Birliği'nin hesabına göndermiştir. Böylece Maliye Bakanlığı, 11.10.1994 tarihinden buyana ilk kez kaynak aktarımı yapmış bulunmaktadır. Maliye Bakanlığı, yükümlülüğünü yerine getirmemesine karşın Barolarımız, yakalanan kişi veya sanıklara müdafî tayini işlemlerini, 18.7.1995 tarihine kadar yapmışlardır. Barolarımız, görevlendirdikleri meslektaşlara CMUK Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca milyarlarca lira borçlanmışlardır.

Maliye Bakanlığı, yasal yükümlülüğü gereği Türkiye Barolar Birliği'ne para göndermeye başladığı için derhal Barolarımıza, gerekli aktarmalar yapılmış, yakalanan kişilere veya sanıklara hukuki yardım yapılmaya tekrar başlanması talimatı verilmiştir; bugünden itibaren de hukuki yardımlar başlamıştır.

Maliye Bakanlığı, yasal görevlerini muntazam yerine getirdiği sürece CMUK hizmetlerinde Barolarımızdan kaynaklanan herhangi bir aksama sözkonusu olmayacaktır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Ankara, 20.8.1996

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO: 1400/39

3842 Sayılı Yasa Gereğince yapılacak hukuki yardımlar için Avukatlık Ücret Tarifesi'nin değiştirilerek günün koşullarına uy-

gun hale getirilmesi amacıyla Adalet Bakanlığı'na yaptığımız başvuru ve Bakanlığın yanıtı eklidir.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 3

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: B030HİG-000000-7

09.08.96*011806

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 7 Haziran 1996 tarih ve 1037 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ve ekinin incelenmesinden, 3842 sayılı Kanun Gereğince Yapılacak Hukuki Yardımlar için Avukatlık Ücret Tarifinin bir yılı aşkın süredir uygulandığı, ancak anılan tarifinin fiat artışları karşısında yetersiz kaldığı, bu nedenle de bir yıllık enflasyon rakamları dikkate alınarak % 70 oranında bir artışın öngörüldüğü ve bu artışın Bakanlığımızca onaylanmasının istendiği anlaşılmaktadır.

Talebiniz, 31 Mart 1997 tarihinde yürürlüğe girecek olan "3842 sayılı Kanun Gereğince Yapılacak Hukuki Yardımlar için Avukatlık Ücret Tarifesi"nin hazırlanması sırasında değerlendirilmek üzere kayda alınmıştır.

Bilgilerini rica ederim.

Faruk BAL
Bakan a.
Hakim
Genel Müdür

23.3.1995 günü sayın Bakanlığınızca onaylanarak 31.3.1995 günü yürürlüğe giren "3842 Sayılı Kanun Gereğince Yapılacak Hukuki Yardımlar için Avukatlık Ücret Tarifesi", bir yılı aşkın bir süredir uygulanmaktadır. Geçen bu süre içindeki fiatlardaki artışlar sonucu, sözkonusu tarifedeki ücretler yetersiz duruma düşmüştür. Esasen Sayın Bakanlığınız da aynı nedenle avukatlık asgari ücret tarifesini değiştirmiş bulunmaktadır. Aynı paralelde sözkonusu tarifenin değiştirilerek, ücretlerin artırılmasına ilişkin Birliğimizin öngördüğü yeni tarife eklidir. Önerilen tarifede, bir yıllık enflasyon rakamları dikkate alınarak yaklaşık % 70 oranında bir artış öngörülmüştür.

Onaylanmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

BİRİNCİ GRUPA AİT AVUKATLIK ÜCRET TARİFESİ

1- Hazırlık aşamasında takip edilen işler	2.050.000- TL.
2- Sulh Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	2.250.000.- TL.
3- Asliye Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	2.800.000.- TL.
4- Çocuk Mahkemelerinde takip edilen davalar için	2.800.000.- TL.
5- Ağır Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	6.000.000.- TL.

İKİNCİ GRUPA AİT AVUKATLIK ÜCRET TARİFESİ

1- Hazırlık aşamasında takip edilen işler	1.700.000- TL.
2- Sulh Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	1.900.000.- TL.
3- Asliye Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	2.400.000.- TL.
4- Çocuk Mahkemelerinde takip edilen davalar için	2.200.000.- TL.
5- Ağır Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	5.100.000.- TL.

**HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ANKARA**

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununu Değiştiren 3842 Sayılı Kanun uyarınca yapılacak hukuki yardımlar için, Baroların önerileri de gözönünde tutularak hazırlanan Avukatlık Asgari Ücret tarifesi ekte gönderilmektedir.

Gereğini bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ek: Tarife

**1412 SAYILI CEZA MUHALEMELERİ USULÜ
KANUNUNU DEĞİŞTİREN 3842 SAYILI KANUN
GEREĞİNCE YAPILACAK HUKUKİ YARDIMLAR İÇİN
AVUKATLIK ÜCRET TARİFESİ**

GENEL HÜKÜMLER

Konu ve Kapsam

Madde 1- 1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü kanununun 3842 Sayılı Kanun ile değişik 146. maddesi uyarınca Baro tarafından müdafî olarak tayin edilen avukatlarca yapılacak hukuki yardımlar için ekli ücret tarifesi uygulanır.

Baro Grupları

Madde 2- Avukatlık Ücret Tarifelerinin uygulanması bakımından Barolar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

Birinci Grup

Adana, Adıyaman, Afyon, Aksaray, Amasya, Ankara, Antalya,

Aydın, Balıkesir, Bolu, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Elazığ, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Giresun, Hatay, Isparta, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Karaman, Karabük, Kars, Kastamonu, Kayseri, Kırıkkale, Kırklareli, Kırşehir, Kocaeli, Konya, Kütahya, Malatya, Manisa, Mardin, Mersin, Muğla, Nevşehir, Niğde, Ordu, Sakarya, Samsun, Sivas, Tokat, Şanlıurfa, Tekirdağ, Trabzon, Uşak, Van, Yozgat, Zonguldak, Yalova.

İkinci Grup

Ağrı, Artvin, Batman, Bartın, Bilecik, Bingöl, Çankırı, Erzincan, Gümüşhane, Iğdır, Rize, Sinop.

Tarifelerin yürürlüğe girmesinden sonra kurulacak Baroların hangi gruba girecekleri Avukatlık Kanununun 168. maddesindeki usulle belirlenir ve duyurulur. Bu Barolarda yeni grubu saptanıncaya kadar ayrıldığı Baronun tarifesi uygulanır.

Avukatlık ücretinin tesbitinde hukuki yardımın yapıldığı yerin bağlı bulunduğu Baronun tarifesi uygulanır.

Ücretin Kapsadığı İşler

Madde 3- Soruşturma sırasında yapılacak hukuki yardım için tarifede gösterilen ücret ödenir.

Ancak, Baro tarafından tayin edilen müdafie ödenecek ücret konusundaki yetki ve sorumluluk, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununu 3842 Sayılı Kanun ile değişik 146. maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliği'ne ait bulunduğundan, Avukatlık Ücret Tarifesi'nin Bakanlığımızca onaylanması ücretin bu tarifede gösterildiği şekilde soruşturmanın her safhasında ödenmesi zorunluluğunu içermez.

Hukuki Hizmeti Sona Erdiren Hallerde Ödeme

Madde 4- Görevsizlik, yetkisizlik, davanın nakli veya başka nedenlerle müdafilik görevi sona ererse, tarifede yazılı ücretin yarısı ödenir.

İş sahibinin sonradan bir müdafî seçmesi nedeniyle görevi sona eren müdafie ise tarifede yazılı ücreti tam olarak ödenir.

Davaların Birleştirilmesi

Madde 5 - Davaların birleştirilmesi durumunda tek ücret ödenir.

Yarar Çatışması

Madde 6- Birden çok kişinin savunmasını üstlenen müdafî, yarar çatışması nedeniyle görevinden bütünüyle çekilmek zorunda kalırsa, ücreti tam olarak ödenir.

Dava Vekiline Ücret

Madde 7- Bu tarife, dava vekillerince sağlanan hukuki yardımlar için de uygulanır.

Uygulanacak Ücret Tarifesi

Madde 8- Müdafilik ücretinin takdirinde hukuki yardımın başladığı tarihte yürürlükte olan tarife esas alınır.

Rücu Hakkı

Madde 9- Yargılama giderleri ile mahkum olan sanıklardan müdafie ödenen ücreti ödeyebilecek durumda olanlara Türkiye Barolar Birliği derhal rücu eder.

Tarifenin Yürürlük Süresi

Madde 10- Bu tarife onaylanmasından itibaren 1 yıl süreyle uygulanır.

Yürürlük

Madde 11- 3842 Sayılı Kanununun 22. maddesiyle değiştirilen Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 146. maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliği'nce hazırlanan bu tarife, Adalet Bakanlığı'nca tarihinde onaylanarak 31 Mart 1997 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

BİRİNCİ GRUPA AİT AVUKATLIK ÜCRET TARİFESİ

1- Hazırlık aşamasında takip edilen işler	3.000.000- TL.
2- Sulh Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	5.000.000.- TL.
3- Asliye Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	8.000.000.- TL.
4- Çocuk Mahkemelerinde takip edilen davalar için	8.000.000.- TL.
5- Ağır Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	15.000.000.- TL.

İKİNCİ GRUPA AİT AVUKATLIK ÜCRET TARİFESİ

1- Hazırlık aşamasında takip edilen işler	2.500.000- TL.
2- Sulh Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	4.500.000.- TL.
3- Asliye Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	7.500.000.- TL.
4- Çocuk Mahkemelerinde takip edilen davalar için	7.500.000.- TL.
5- Ağır Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	14.500.000.- TL.

GEREKÇE

2. Maddedeki Değişiklik Gerekçesi:

Yeni Kurulan Karabük ve Yalova Baroları Birinci Gruba, Bingöl Barosu İkinci Gruba dahil edildiğinden ikinci maddede değişiklik yapılması ve bu Baroların dahil oldukları gruplarda gösterilmesi gerekmiştir.

10. Maddedeki Değişiklik Gerekçesi:

Ülkemizde yüksek oranda seyreden enflasyon, bu nedenle paranın satın alma gücündeki azalma ve çalışanların ücretlerine yapılan zam oranları dikkate alındığında tarifenin yürürlük süresinin 2 yıl olarak saptanması adaletsizliğe neden olduğundan bu maddede değişiklik yapılarak yürürlük süresinin bir yıl olarak kabul edilmesi uygun görülmüştür.

Asgari Ücretlerin Artırılmasındaki Gerekçe:

31 Mart 1995 tarihinde yürürlüğe giren tarifelerdeki ücretler, Türkiye Barolar Birliği'nce önerilen miktarların ortalama % 50'ye yaklaşan oranda indirilmesi ile belirlenmiştir. Öte yandan 16 Mayıs 1995 tarihinde yürürlüğe giren Avukatlık Asgari Ücret

Tarifesinde iki yıl için aynı türden davalar karşılığı saptanan ücret CMUK. gereğince saptanan ücretlerin % 100 üzerindedir. Bu arada Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde 16 Mayıs 1996 tarihinden itibaren % 50 artış yapılması aradaki mesafeyi bir hayli aşma durumuna getirmiştir. Örneğin, halen yürürlükteki CMUK. Avukatlık Ücret Tarifesi'nde birinci gruba dahil Baro Avukatları için Asliye Ceza davalarında 1.650.000.- TL, Ağır Ceza davalarında 3.500.000.- TL. ücret kabul edilirken Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde ise sırasıyla 6.000.000.- ve 15.000.000.- TL. ücret kabul edilmiştir. 1997 yılı Mayıs ayında Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin yeniden düzenleneceği ve yapılacak artışlar da gözönüne alınarak, CMUK. Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi hazırlanmıştır.

Paranın değerinin ve alım gücünün düşmesi, yüksek oranlarda seyreden enflasyon gerçeği karşısında CMUK. hizmetlerinin aksatılmadan sürdürülebilmesi için bu görevi yapan Avukatların emeklerinin karşılığını alabilmeleri sağlanmalıdır. Aksi halde demokratikleşmede önemli bir adım olan bu yasal düzenlemenin sürekliliğini sağlamak olanaksız hale gelebilir.

Ankara, 2.4.1997

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 502/29

Barolarımızın önerileri de gözönünde tutularak Türkiye Barolar Birliğince hazırlanan CMUK. Asgari Ücret Tarifesi bilindiği üzere 28.3.1997 tarih ve 22947 sayılı resmi Gazete'nin 27 ve 28. sayfalarında yayımlanarak 31.3.1997 tarihinde yürürlüğe girmiştir. CMUK Asgari Ücret Tarifesi Türkiye Barolar Birliği'nin görüşlerine yakın bir şekilde çıkartılmıştır.

Bu tarifedeki ücretler, 31 Mart 1998 tarihinden itibaren % 50 artırılarak uygulanacaktır.

Barolarımız, görevlendirdikleri, müdafî meslektaşlarımıza yaptıkları ödemelerden, % 20 oranında (Gelir Vergisi) ve bu vergi

üzerinden de % 10 oranında (Fon Payı) tevkifatı yapacaklar ve bunu, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 98. maddesine göre vergi dairesine muhtasar beyanname ile bildireceklerdir.

Ayrıca görevlendirilen avukatlara yapılacak ödeme için Barolarımızca KDV de ödenmesi gerekmektedir. Bu ödemenin, normal işler için yürürlükte olan Asgari Ücret Tarifesindeki ücret ödemelerindeki gibi KDV'nin asgari ücret bedeline dahil olduğu şeklinde düşünülerek yapılması ve müteakip ay, meslektaşlarımız tarafından ödenmesi uygun olacaktır.

Meslektaşlarımız serbest meslek makbuzlarını buna göre doldurup bir örneğini Baroya vereceklerdir; makbuza hangi müvekkilin işi için olduğu yazılacaktır, damga pulu gerekmemektedir.

Buna göre 31.3.1997 tarihinde yürürlüğe giren yeni Asgari Ücret Tarifesindeki Ücret kalemleri için hesaplamalar, aşağıda gösterildiği biçimde olacaktır:

1. GRUBA AİT ÜCRETLER İÇİN:

A)

3.000.000.- TL Ücret (1. GRUP HAZIRLIK)

3.000.000.- TL. Asgari Ücret (KDV içinde)

- 391.304.- TL.KDV (2.608.696.- TL'nin)

2.608.696.- TL. KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

521.739.- TL. % 20 Stopaj

- 52.174.- TL.Stopajın % 10'u Fon Payı

2.034.783.- TL. Net Ücret

Baro, ek olarak 391.304.- TL. KDV'yi de görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

2.426.087.- TL. KDV Dahil Net Ücret

B)

4.000.000.- TL Ücret (1. GRUP SULH CEZA)

4.000.000.- TL. Asgari Ücret (KDV içinde)
– 521.739.- TL.KDV (3.478.261.- TL'nin)

3.478.261.- TL. KDV'si kesildikten sonraki esas ücret
695.652.- TL. % 20 Stopaj
– 69.565.- TL.Stopajın % 10'u Fon Payı

2.713.044.- TL. Net Ücret

Baro, ek olarak 521.739.- TL. KDV'yi de görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

3.234.783.- TL. KDV Dahil Net Ücret

C)

5.000.000.- TL Ücret (1. GRUP ASLİYE CEZA VE ÇOCUK MAHKEMESİ)

5.000.000.- TL. Asgari Ücret (KDV içinde)
– 652.174.- TL.KDV (4.347.826.- TL'nin)

4.347.826.- TL. KDV'si kesildikten sonraki esas ücret
869.565.- TL. % 20 Stopaj
– 86.957.- TL.Stopajın % 10'u Fon Payı

3.391.304.- TL. Net Ücret

Baro, ek olarak 652.174.- TL. KDV'yi de görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

4.043.478.- TL. KDV Dahil Net Ücret

D)

10.000.000.- TL Ücret (1. GRUP AĞIR CEZA)

10.000.000.- TL. Asgari Ücret (KDV içinde)
– 1.304.348.- TL. KDV (8.695.652.- TL'nin)

8.695.652.- TL. KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

1.739.130.- TL. % 20 Stopaj
- 173.913.- TL. Stopajın % 10'u Fon Payı

6.782.609.- TL. Net Ücret

Baro, ek olarak 1.304.348.- TL. KDV'yi de görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

8.086.957.- TL. KDV Dahil Net Ücret

2. GRUBA AİT ÜCRETLER İÇİN:

E)

2.500.000.- TL Ücret (2. GRUP HAZIRLIK)

2.500.000.- TL. Asgari Ücret (KDV içinde)
- 326.087.- TL. KDV (2.173.913.- TL'nin)

2.173.913.- TL. KDV'si kesildikten sonraki esas ücret
434.783.- TL. % 20 Stopaj
- 43.478.- TL. Stopajın % 10'u Fon Payı

1.695.652.- TL. Net Ücret

Baro, ek olarak 326.087.- TL. KDV'yi de görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

2.021.739.- TL. KDV Dahil Net Ücret

F)

3.500.000.- TL Ücret (2. GRUP SULH CEZA)

3.500.000.- TL. Asgari Ücret (KDV içinde)
- 456.522.- TL. KDV (3.043.478.- TL'nin)

3.043.478.- TL. KDV'si kesildikten sonraki esas ücret
608.696.- TL. % 20 Stopaj
- 60.870.- TL. Stopajın % 10'u Fon Payı

2.373.912.- TL. Net Ücret

Baro, ek olarak 456.522.- TL. KDV'yi de görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

2.830.434.- TL. KDV Dahil Net Ücret

G)

4.500.000.- TL Ücret (2. GRUPASLIYE CEZA VE ÇOCUK MAHKEMESİ)

4.500.000.- TL. Asgari Ücret (KDV içinde)

- 586.957.- TL.KDV (3.913.043.- TL'nin)

3.913.043.- TL. KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

782.609.- TL. % 20 Stopaj

- 78.261.- TL.Stopajın % 10'u Fon Payı

3.052.173.- TL. Net Ücret

Baro, ek olarak 586.957.- TL. KDV'yi de görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

3.639.130.- TL. KDV Dahil Net Ücret

H)

9.000.000.- TL Ücret (2. GRUP AĞIR CEZA)

9.000.000.- TL. Asgari Ücret (KDV içinde)

- 1.173.913.- TL. KDV (7.826.087.- TL'nin)

7.826.087.- TL. KDV'si kesildikten sonraki esas ücret

1.565.217.- TL. % 20 Stopaj

- 156.522.- TL.Stopajın % 10'u Fon Payı

6.104.348.- TL. Net Ücret

Baro, ek olarak 1.173.913.- TL. KDV'yi de görevlendirdiği müdafiyeye ödeyecektir.

7.278.261.- TL. KDV Dahil Net Ücret

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki : Tarife

Tebliğler

Adalet Bakanlığından:

1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Değiştiren 3842 Sayılı Kanun Gereğince Yapılacak Hukuki Yardımlar İçin Avukatlık Ücret Tarifesi

GENEL HÜKÜMLER

Konu ve Kapsam

Madde 1- 1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 3842 sayılı Kanun ile değişik 146. maddesi uyarınca Baro tarafından müdafî olarak tayin edilen avukatlarca yapılacak hukuki yardımlar için ekli ücret tarifesi uygulanır.

Baro Grupları

Madde 2- Avukatlık Ücret Tarifelerinin uygulanması bakımından Barolar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

Birinci Grup

Adana, Adıyaman, Afyon, Aksaray, Amasya, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bolu, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Elazığ, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Giresun, Hatay, Isparta, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Karaman, Karabük, Kars, Kastamonu, Kayseri, Kırıkkale, Kırklareli, Kırşehir, Kocaeli, Konya, Kütahya, Malatya, Manisa, Mardin, Mersin, Muğla, Nevşehir, Niğde, Ordu, Sakarya, Samsun, Sivas, Tokat, şanlıurfa, Tekirdağ, Trabzon, Uşak, Van, Yozgat,

Zonguldak, Yalova.

İkinci Grup

Ağrı, Artvin, Batman, Bartın, Bilecik, Bingöl, Çankırı, Erzincan, Gümüşhane, Iğdır, Rize, Sinop.

Tarifelerin yürürlüğe girmesinden sonra kurulacak Baroların hangi gruba girecekleri Avukatlık Kanununun 168. maddesindeki usulle belirlenir ve duyurulur. Bu Barolarda yeni grubu belirle-ninceye kadar ayrıldığı Baronun tarifesi uygulanır.

Avukatlık ücretinin tesbitinde hukuki yardımın yapıldığı yerin bağlı bulunduğu Baronun tarifesi uygulanır.

Ücretin Kapsadığı İşler

Madde 3- Soruşturma sırasında yapılacak hukuki yardım için tarifede gösterilen ücret ödenir.

Ancak, Baro tarafından tayin edilen müdafie ödenecek ücret konusundaki yetki ve sorumluluk, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununu 3842 Sayılı Kanun ile değişik 146. maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliği'ne ait olduğundan, Avukatlık Ücret Tarifesi'nin Bakanlığımızca onaylanması ücretin bu tarifede gösterildiği şekilde soruşturmanın her safhasında ödenmesi zorun-luluğunu içermez.

Hukuki Hizmeti Sona Erdiren Hallerde Ödeme

Madde 4- Görevsizlik, yetkisizlik, davanın nakli veya başka nedenlerle müdafilik görevi sona ererse, tarifede yazılı ücretin yarısı ödenir.

İş sahibinin sonradan bir müdafii seçmesi nedeniyle görevi sona eren müdafie ise tarifede yazılı ücreti tam olarak ödenir.

Davaların Birleştirilmesi

Madde 5 - Davaların birleştirilmesi durumunda tek ücret öde-nir.

Yarar Çatışması

Madde 6- Birden çok kişinin savunmasını üstlenen müdafî, yarar çatışması nedeniyle görevinden bütünüyle çekilmek zorunda kalırsa, ücreti tam olarak ödenir.

Dava Vekiline Ücret

Madde 7- Bu tarife, dava vekillerince sağlanan hukuki yardımlar için de uygulanır.

Uygulanacak Ücret Tarifesi

Madde 8- Müdafîlik ücretinin takdirinde, hukuki yardımın başladığı tarihte yürürlükte olan tarife esas alınır.

Rücu Hakkı

Madde 9- Yargılama giderleri ile mahkum olan sanıklardan, müdafîe ödenen ücreti ödeyebilecek durumda olanlara Türkiye Barolar Birliği derhal rücu eder.

Tarifenin Yürürlük Süresi

Madde 10- Bu Yeni bir tarfenin onaylanmasına kadar eldeki tarife hükmü devam eder.

Yürürlük

Madde 11- 3842 Sayılı Kanununun 22. maddesiyle değiştirilen Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 146. maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliği'nce hazırlanan bu tarife, Adalet Bakanlığı'nca kısmen değiştirilmek suretiyle 21.3.1997 tarihinde onaylanarak 31 Mart 1997 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu tarifedeki ücretler 31 Mart 1988 tarihinden itibaren % 50 arttırılarak uygulanır.

BİRİNCİ GRUPA AİT AVUKATLIK ÜCRET TARİFESİ

1- Hazırlık aşamasında takip edilen işler	3.000.000- TL.
2- Sulh Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	4.000.000.- TL.
3- Asliye Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	5.000.000.- TL.
4- Çocuk Mahkemelerinde takip edilen davalar için	5.000.000.- TL.
5- Ağır Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	10.000.000.- TL.

İKİNCİ GRUPA AİT AVUKATLIK ÜCRET TARİFESİ

1- Hazırlık aşamasında takip edilen işler	2.500.000- TL.
2- Sulh Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	3.500.000.- TL.
3- Asliye Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	4.500.000.- TL.
4- Çocuk Mahkemelerinde takip edilen davalar için	4.500.000.- TL.
5- Ağır Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	9.000.000.- TL.

17.4.1997 tarihi de dahil olmak üzere CMUK fashından Barolarımıza bugüne kadar gönderilen havalelere ait liste:

ADANA BAROSU	12.000.000.000.-
ADIYAMAN BAROSU	4.500.000.000.-
AFYON BAROSU	4.000.000.000.-
AĞRI BAROSU	3.300.000.000.-
AKSARAY BAROSU	3.000.000.000.-
AMASYA BAROSU	1.700.000.000.-
ANKARA BAROSU	41.000.000.000.-
ANTALYA BAROSU	9.500.000.000.-
ARTVİN BAROSU	2.900.000.000.-
AYDIN BAROSU	10.450.000.000.-
BALIKESİR BAROSU	8.075.000.000.-
BARTIN BAROSU	1.175.000.000.-
BATMAN BAROSU	3.400.000.000.-
BİLECİK BAROSU	925.000.000.-
BOLU BAROSU	3.800.000.000.-
BURDUR BAROSU	2.100.000.000.-
BURSA BAROSU	9.000.000.000.-
ÇANAKKALE BAROSU	3.300.000.000.-
ÇANKIRI BAROSU	1.700.000.000.-
ÇORUM BAROSU	3.000.000.000.-
DENİZLİ BAROSU	8.000.000.000.-
DIYARBAKIR BAROSU	11.600.000.000.-
EDİRNE BAROSU	3.500.000.000.-
ELAZIĞ BAROSU	5.225.000.000.-
ERZURUM BAROSU	7.800.000.000.-
ERZİNCAN BAROSU	2.600.000.000.-

ESKİŞEHİR BAROSU	6.300.000.000.-
GAZİANTEP BAROSU	8.800.000.000.-
GİRESUN BAROSU	3.500.000.000.-
GÜMÜŞHANE BAROSU	1.075.000.000.-
HATAY BAROSU	8.700.000.000.-
IĞDIR BAROSU	3.800.000.000.-
ISPARTA BAROSU	3.900.000.000.-
İSTANBUL BAROSU	119.000.000.000.-
İZMİR BAROSU	28.000.000.000.-
KARAMAN BAROSU	3.100.000.000.-
KARS BAROSU	4.900.000.000.-
KASTAMONU BAROSU	2.800.000.000.-
KAYSERİ BAROSU	7.000.000.000.-
KIRKLARELİ BAROSU	725.000.000.-
KIRIKKALE BAROSU	1.300.000.000.-
KIRŞEHİR BAROSU	2.700.000.000.-
KOCAELİ BAROSU	7.300.000.000.-
KONYA BAROSU	7.000.000.000.-
KÜTAHYA BAROSU	2.000.000.000.-
KAHRAMANMARAŞ BAROSU	6.400.000.000.-
MALATYA BAROSU	3.500.000.000.-
MANİSA BAROSU	9.500.000.000.-
MARDİN BAROSU	4.200.000.000.-
MERSİN BAROSU	10.400.000.000.-
MUĞLA BAROSU	3.000.000.000.-
NEVŞEHİR BAROSU	2.000.000.000.-
NİĞDE BAROSU	1.700.000.000.-
ORDU BAROSU	5.000.000.000.-
RİZE BAROSU	2.400.000.000.-
SAKARYA BAROSU	4.000.000.000.-
SAMSUN BAROSU	7.850.000.000.-
SİNOP BAROSU	2.000.000.000.-
SİVAS BAROSU	6.000.000.000.-
ŞANLIURFA BAROSU	7.000.000.000.-
TEKİRDAĞ BAROSU	2.500.000.000.-
TOKAT BAROSU	4.100.000.000.-
TRABZON BAROSU	3.400.000.000.-
UŞAK BAROSU	3.300.000.000.-

VAN BAROSU (225.000.000.- MUŞ DAHİL)	12.000.000.000.-
YOZGAT BAROSU	2.500.000.000.-
ZONGULDAK BAROSU	5.000.000.000.-
KARABÜK BAROSU	950.000.000.-
YALOVA BAROSU	1.000.000.000.-
BİNGÖL BAROSU	700.000.000.-
OSMANİYE BAROSU	500.000.000.-

TOPLAM **500.350.000.000.- TL**

9 - CMUK Harcamaları ile İlgili Maliye Bakanlığı'nın Barolar ve Birliğimizi Denetlemesine Olanak Sağlayan Bütçe Yasası Hükmünün Anayasa Mahkemesi'nce İptali:

28.12.1994 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 4061 sayılı Bütçe Kanunu'nun 6. maddesinin 3. fıkrasında öngörülen hüküm ile CMUK hizmetleri için Birliğimize aktarılan paralarla ilgili olarak Maliye Bakanlığı'nın Birliğimizi ve Baroları denetleme yetkisi öngörülmüştü. Bunun üzerine o tarihte anamuhalefet partisi olan Anavatan Partisi'ne Birliğimizce yapılan müracaat üzerine Anayasa Mahkemesi'nde dava açılmış ve Anayasa Mahkememiz bu hükmü 13.6.1995 gün Esas 1995/2 ve Karar 1995/12 sayılı kararı ile Barolar ve Barolar Birliği açısından iptal etmiştir.

Ankara, 19.6.1995

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1102/25

27-28 Mayıs 1995 tarihinde yapılan 23. Olağan Genel Kuruluma Sunduğumuz Çalışma Raporu'nun 106. sayfasında Maliye Bakanlığı'nın Barolar ve Türkiye Barolar Birliği'ni CMUK harcamaları nedeniyle Adalet Bakanlığı Müfettişlerinden ayrı olarak kendisinin de denetlemesine olanak sağlayacak yasal değişikliği Bütçe Kanunu'nun 6/3. maddesiyle gerçekleştirdiğini 28.12.1994 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe konulan yasanın anılan maddesinin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurul-

ması ile ilgili sözlü ve yazılı isteğimiz 4.1.1995 tarihinde Anamuhalefet Partisi olan Anavatan Partisine bildirdiğimizi açıklamıştık.

5.4.1995 tarihli Avukatlar Günü Toplantısı'nda yapılan konuşmada da, (Çalışma Raporu 210. sayfa) Maliye Bakanlığı'nın sorununu Bütçe Kanunu ile çözmek istemesine neden olan olayın Türkiye Barolar Birliği'ne gönderilen Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü Kontrolörlerinin incelemesine ve denetimine izin vermeyişimiz, bu yetkinin Anayasa ve yasa gereği Adalet Bakanlığı Müfettişlerine ait olduğunu belirtmemizden kaynaklandığı açıklanmıştı.

Bilindiği üzere 28.12.1994 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 4061 Sayılı Bütçe Kanununun 6. maddesinin 3. fıkrası aynen, "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ilgili mevzuatı gereğince genel bütçe gelirlerinden her ne ad ile olursa olsun aktarılan paraların, veriliş amacına uygun olarak harcanıp harcanmadığını incelemeye, amacına uygun harcama yapmadığı tespit edilen kuruluşa aktarılacak tutarları gerektiğinde kesmeye ve durdurmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir" şeklindedir.

Anılan 6/3. maddeye göre halen Maliye Bakanlığı'ndan para aktarılan tek kuruluş Türkiye Barolar Birliği'dir. Maddede adı yazılmamakla birlikte "Barolar ve Türkiye Barolar Birliği" söz-konusudur.

Anavatan Partisinin Anayasa Mahkemesi'ne yaptığı başvuru üzerine, hukuka aykırı durumun giderilmesi için Anayasa Mahkemesi'nce "6. maddesinin 3. fıkrasının "Türkiye Barolar Birliği ve Barolar" yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline, Oyçokluğuyla", denilmek suretiyle 13.6.1995 günlü 1995/2 Esas, 1995/12 Karar sayılı kararla iptal edilmiştir.

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

10- TİP Sözleşmede Değişiklikler Yapılması ve Gecikme Zammı Konusu:

Barolarımızdan gelen talep üzerine Birliğimizce Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü'ne TİP sözleşmede değişiklik yapılması ve bu değişiklik yapıncaya kadar eski prime göre ödeme yapan meslektaşlarımızdan gecikme zammı alınmaması konusunda yapılan müracaat, adı geçen Genel Müdürlükçe kabul edilmemiştir.

Ankara, 10.1.1996

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 86/1

Tip Sözleşmesi ve gecikme zammı hakkında Barolarımızdan gelen yakınmalar üzerine Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü'ne yazılan ve karşılık olarak alınan yazıların fotokopileri ilişikte gönderilmiştir.

Durumu ve gereğini bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Yardımcısı
Avukat Burhan KARAÇELİK

Eki: 2

Sayı: 2196

Ankara, 19.12.1995

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ANKARA

İstanbul Barosu Başkanlığı'nca Genel Müdürlüğünüze gönderilen 11.12.1995 gün ve 12879 sayılı yazının, ayrıca Çanakkale Barosu Başkanlığı'ndan Başkanlığımıza gönderilen 7.12.1995 gün, 1995/607 sayılı, Bartın Barosu Başkanlığı'ndan gönderilen 6.12.1995 gün ve 1995/215 sayılı, Konya Barosu Başkanlığı'ndan

gönderilen 29.11.1995 gün ve 871 sayılı yazılarının birer fotokopisi ilişiktedir. Aynı doğrultuda diğer Barolardan da telefonla yakınlmalar gelmektedir.

Bu yakınlmalardan, yazılarda açıklanan eşitsizliklerin ve özellikle mesleğe yeni başlayan genç meslektaşlarımızın ekonomik yönden karşılaştıkları zorlukların giderilmesi için TİP SÖZLEŞME de bazı değişiklikler yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.

Ancak, bu değişiklik yapılana kadar geçen süre içinde eski prime göre ödeme yapanlardan gecikme zammı alınmaması hususunda gereğinin teşkilatınıza; Tıp Sözleşmede değişiklik yapılması hakkındaki düşüncelerinizin Başkanlığımıza bildirilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Yardımcısı
Avukat Burhan KARAÇELİK

Eki : 4

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Tahsisler Dairesi Başkanlığı

Sayı: B.13.1.SSK.0.07.00.00-V-XIII-36900/FÇ 03 OCAK 1996
Konu: Avukatlık Topluluk Sigortası

T. BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
Karanfil Sk. No: 5/62 Kızılay/ANKARA

İLGİ: 19/12/1995 tarih, 2196 sayılı yazınız.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu, avukata baro levhasına yazılma yükümlülüğü geirmiş olup, baro levhasına kaydını yaptıran avukat, 1136 sayılı Kanununun 186. maddesine göre "Topluluk Sigortasına" girmek ve levhaya kaydedildiği tarihten itibaren topluluk sigortasının gerektirdiği mükellefiyetleri yerine getirmek zorundadır.

Öte yandan, Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Genel Şartları ile sözkonusu Genel Şartlar doğrultusunda imzalanan Avukatlık Topluluk Sigortası sözleşmesinin 6. maddesinde; topluluk mensubu tarafından seçilen derece ve kademenin, günlük asgari ücrete göre bulunacak derece ve kademenin altında olmayacağı hükmü yeraldığından, İş Kanununa göre 16 yaşından büyükler için belirlenen asgari ücretin yükseltilmesi halinde, Topluluk Sigortası mensuplarının derece ve kademeleri de re'sen asgari ücret seviyesine yükseltilerek intibakları yapılp, prim ödeyecekleri derece ve kademeleri yeniden tespit edilmektedir.

Asgari ücret 01/09/1995 tarihinden geçerli olarak 8.460.000.- TL.'ye yükseltildiğinden, bu tarihten itibaren asgari ücretin altında kalan topluluk mensubu avukatların ödeyecekleri primlerin asgari ücret seviyesine yükseltilmesi için re'sen üst gösterge tablosunun 1. derecesinin 10. kademesine intibakları yapılmıştır. Topluluk mensuplarının derece ve kademe yükseltmeleri mümkün olmakla beraber, derece ve kademe düşürmeleri sözkonusu değildir. Bu nedenle, derece ve kademeleri re'sen yükseltilmiş olanlar da daha sonra derece ve kademe düşürme talebinde bulunamazlar.

Üst gösterge tablosunun 1. derecesinin 10. kademesi üzerinden 01/09/1995 tarihinden itibaren ödenecek prim tutarı ($6650 \times 1225 \times \% 20$) 1.629.250.- TL. iken, 01/11/1995 tarih, 22450 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulunun 95/7444 sayılı kararı ile 15/11/1995 tarihinden itibaren göstergelere sayyanen 3478 puan ilave edilmesi ve katsayının da 1225'den 1695'e yükseltilmesi nedeniyle, üst gösterge tablosunun 1. derecesinin 10. kademesine intibakları yapılmış olan topluluk mensuplarının Kasım/1995 ayında ödeyecekleri prim 2.591.461.- lira, 01/12/1995 tarihinden itibaren ise aylık ($10128 \times 1695 \times \% 20$) 3.433.392.- lira olacaktır.

Baro levhasına kaydı yapılarak, topluluk sigortası ile ilk kez ilgilendirilecek olan avukatların seçebilecekleri en düşük derece ve kademe 5. derecenin 12. kademesi olacağından, ödeyecekleri prim, gösterge tablosunda ve katsayıda bir değişiklik oluncaya kadar ($4994 \times 1695 \times \% 20$) 1.692.966.- lira olacaktır.

Sözleşmenin 6. maddesi uyarınca süresinde ödenmeyen primler için gecikme zammı uygulanması yasal zorunluluktur.

Konunun Baro Başkanlıklarına Birliğinizce duyurulmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederiz.

Mehmet AYDIN
Şube Müdürü

Celal TOZAN
Daire Başkanı

Sayı: 1703

Ankara, 25.9.1996

**ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
ANKARA**

İstanbul, Çanakkale, Bartın, Konya, Karaman ve Gaziantep Barosu Başkanlıklarının Birliğimize gönderdikleri yazıların birer fotokopisi ilişiktedir. Aynı doğrultuda diğer Barolardan da telefonla yakınmalar gelmektedir.

Bu yakınmalardan, yazılarda açıklanan eşitsizliklerin ve özellikle mesleğe yeni başlayan genç meslektaşlarımızın ekonomik yönden karşılaşacakları zorlukların giderilmesi için TİP SÖZLEŞME de bazı değişiklikler yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.

Ancak, bu değişiklik yapılana kadar geçen süre içinde eski prime göre ödeme yapanlardan gecikme zammı alınmaması hususunda gereğinin teşkilatınıza; Tıp Sözleşmede değişiklik yapılması hakkındaki düşüncelerinizin Başkanlığımıza bildirilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 6

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Sosyal Güvenlik Kuruluşları Genel Müdürlüğü

SAYI: B.13.0.SGK-0-13-00-02-3/667 002579, 28 Ocak 1997
KONU: Gecikme Zammı alınması

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 25.9.1996 tarih ve 1703 sayılı yazınız.

Tip Sözleşmede değişiklikler yapıncaya kadar geçen süre içinde eski prime göre ödeme yapanlardan gecikme zammı alınmaması konusundaki ilgede kayıtlı yazınız incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 1136 sayılı Kanununun 186. maddesi gereği baro levhasına kaydını yaptıran avukat, "Topluluk Sigortasına" girmek ve levhaya kaydedildiği tarihten itibaren topluluk sigortasının gerektirdiği mükellefiyetleri yerine getirmek zorundadır.

Öte yandan, Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Genel Şartları ile sözkonusu Genel Şartlar doğrultusunda imzalanmış Avukatlık Topluluk Sigortası sözleşmesinin 6. maddesinde; topluluk mensubu tarafından seçilen derece ve kademenin, günlük asgari ücrete göre bulunacak derece ve kademenin altında olmayacağı hükmü yeraldığından, İş Kanununa göre 16 yaşından büyükler için belirlenen asgari ücretin yükseltilmesi halinde, Topluluk Sigortası mensuplarının derece ve kademeleri de re'sen asgari ücret seviyesine yükseltilerek intibakları yapıp, prim ödeyecekleri derece ve kademeleri yeniden tespit edilmektedir.

İş Kanunu gereğince belirlenen asgari ücretin yükseltilmesi halinde, yeniden belirlenen günlük asgari ücretin altında prim ödeyenlerin tespit edilerek, bunların prime esas günlük kazançları günlük asgari ücretin seviyesine çıkartılacağı ve bu günlük kazanç ile asgari ücretin yürürlüğe girdiği tarihteki katsayıya göre intibaklarının yapılarak, tespit edilen derece, kademe ve göstergelerin ilgili baroya bildirileceği, topluluk mensubu avukatların, intibak ettirildikleri yeni derece kademe üzerinden, asgari ücretin yürürlük tarihinden itibaren prim ödeyecekleri,

Ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar ödenmeyen primler için, bu tarihten başlanarak 506 sayılı Kanununun 80. maddesine göre gecikme zammı uygulanacağı,

hükme bağlanmıştır.

Kaldiki sözleşme hükümlerine göre, avukatların Sosyal Sigortalar Kurumunun herhangi bir bildirimini beklemeden primlerini asgari ücrete yükselterek ödemeleri gerekmektedir.

Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Genel Şartlarına uygun olarak düzenlenip taraflarca imzalanan Avukatlık Topluluk Sigortası Sözleşmesi hükümleri güncelliğini koruduğundan değiştirilmelerine gerek görülmemektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Halil YURTOĞLU
Bakan a.
Genel Müdür Y.

11- Emekli Olan Meslektaşlarımız Nedeniyle Barolarımızdan Sosyal Yardım Zammı İstenemeyeceği:

Bursa Barosu avukatlarından Ziya Keskin'in emekli olması üzerine, Sosyal Sigortalar Kurumu Tahsisler Dairesi Bursa Barosu'ndan ödenen sosyal yardım zammının Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenmesini istemesi karşısında yaptığımız müracaat sonucu Sosyal Sigortalar Kurumu yanlışlık yapıldığını ve emekli olan Avukatlar için Barolardan sosyal yardım zammı istenmeyeceğini kabul etmiştir.

Ankara, 31.3.1997

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO: 484/27

Emekli olan meslektaşlarımızdan sosyal yardım zammı istenmesi hakkında Barolarımızdan gelen yakınmalar üzerine SSK

Genel Müdürlüğü'ne yazılan ve avukatların bu uygulama dışında tutulduğuna dair, karşılık olarak alınan yazıların birer örneği ilişikte gönderilmiştir.

Durumu bilgilerinize sunarım

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 3

27 Kasım 1996, 2311

**SOSYAL SİGORTALAR KURUMU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE
ANKARA**

Kurumunuz Tahsisler Dairesi Başkanlığı'nın Bursa Barosu Başkanlığı'na gönderdiği 3 Ekim 1996 tarihli, 691266 sayılı yazıları ve eki belgeyle adı geçen, Baro üyesi olarak emekli olan Avukat Ziya Keskin adına ödenen 84.282.527.- TL sosyal yardım zammının baro tarafından kurumunuza ödenmesini istemektedir. Bu belgenin fotokopileri eklidir.

506 Sayılı Kanunun Değişik 2. maddesine göre "Bir hizmet akdine dayanarak bir veya bir kaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar" Yasanın 3/K maddesine göre "Herhangi bir işveren hizmet akdiyle bağlı olmaksızın kendi nam ve hesabına çalışanlar" sigortalı sayılmamaktadır.

Avukatların, sigortalılığı 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 186. maddesinden doğan, istisnai bir sigortalılıktır. 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 86. maddesi ve Avukatlık Kanununun 191. maddesine dayanılarak yapılan Tıp sözleşme hükümlerine tabidir. Bu tip sözleşmeye göre, Barolar işveren, Baro levhasına kayıtlı avukat o Baronun işçisi değildir.

506 Sayılı Kanunun Ek madde 24/2 gereğince sosyal yardım zammını ödemesi gereken kurum ve kuruluşlar, hizmet akdine dayanarak personel çalıştıran işveren niteliğindeki kurum ve

kuruluşlardır. Bir başka şekilde ifade etmek gerekirse, bir işveren bulunması, bu işverenle hizmet akdine dayanılarak personel çalıştırılması ve personelin emekli olması halinde onu çalıştıran işveren sosyal yardım zammını ödemek zorundadır. Bunun bir mantığı vardır. Şöyleki; hizmet akdine dayanılarak bir işveren yanında çalışan kişi, hayatının uzun bir süresini o işverenin hizmetine vermiştir; işveren onun hizmetinden yararlanmışır.

Halbuki, avukatlarla Barolar arasında, bir hizmet sözleşmesi yoktur. Avukat, kendi hesabına çalışmaktadır. Bu nedenle de, Barolar avukatlar adına prim ödemezler. İşverenler ise, çalıştırdığı hizmetli adına prim öder.

Bu yasal ve fiili durum dikkate alındığında Baroların, hizmetlisi olmayan avukatlar adına sosyal yardım zammı ödemesinin mantığı ve hukuksal dayanağı yoktur.

Arzedilen nedenlerden dolayı, Kurumunuz Baro levhasında kayıtlı bulunan avukatın emekli olması halinde, Baronun onun adına sosyal yardım zammını ödemesini istemesi yasanın mantığına ve amacına uygun değildir. 506 Sayılı Yasanın Ek madde 24/2 maddesinde sayılan kurumlar ve kuruluşlar bir hizmet akdine dayanılarak yanında hizmetli çalıştıran kurum ve kuruluşlardır.

Kaldı ki, kurumunuz ile akdedilen Tip Sözleşmede, sosyal yardım zammının Barolarca ödenmesini gerektiren bir hüküm de yoktur.

Yukarıdan beri açıklanan nedenlerden Kurumunuzun emekli olan Avukat Ziya Keskin adına Bursa Barosu'ndan sosyal yardım zammı ödenmesini istemesi yasaya aykırı olduğundan bu işlemin iptali ve geri alınması, aynı işlemlerin diğer Barolara da uygulanabileceği ihtimaline karşı Kurumunuza bağlı tüm Bölge Şubelere uyarı yapılmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 2

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Tahsisler Daire Başkanlığı

Sayı: B.13.1.SSK.0.07.00.00-V-XXIII-36929 26 Mart 1997

Konu: Sosyal yardım zammı

TÜRKİYE BAROLAR BİRİLİĞİ BAŞKANLIĞI
BAROBİRLİK KARANFİL SOK. No: 5/62
KIZILAY - ANKARA

İlgi: 27.11.1996 tarih 2311 sayılı yazınız.

İlgi yazınızla Avukat olduğu bildirilen Ziya KESKİN'in dosyasının yeniden incelenmesinde işyerinize ait sosyal yardım zammı listelerine sehven dahil edildiği tesbit edilerek ilgili hakkında gereği yapılmış olup, Bursa Barosu Başkanlığınıza verilen bilgiye ait yazımızın birer örneği ekte gönderilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederiz.

Ülgen İPEKÇİ
Şef

Safiye KARADUMAN
Şube Müdürü

Ek: 1 yazı örneği

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Tahsisler Daire Başkanlığı

Sayı: B.13.1.SSK.0.07.00.00-V-XXIII-36929 6 Mart 1997

Konu: Sosyal yardım zammı

TC BURSA BAROSU BAŞKANLIĞI
BURSA

İlgi: 1.11.1996 TARİH 1004 sayılı yazınız.

1.6.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 3995 sayılı yasa ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun ek 24. maddesinin (L) fıkrası değiştirilerek kanun ve kanunların verdiği yetkiye istinaden kurulan kuruluşlar ile bunların müessese bağlı ortaklık ve

iştirakleri işyerlerinden malüllük, yaşlılık ve ölüm aylığına hak kazandıktan sonra ayrılan sigortalılara veya haksahiplerine aylık bağlanması halinde ödenen sosyal yardım zammı tutarlarının bu kuruluşlardan istenmesi öngörülmüştür.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 14.2.1996 tarih, E. 1995/10997, K. 1996/56 sayılı kararında kuruluş kanunla kurulmuş ise yada kanunların verdiği yetkiye istinaden kurulmuş diğer kuruluş vasfında veya bunların müessese bağlı ortaklık ve iştiraki ise madde kapsamında olduğu bu kuruluşların kamu kuruluşu niteliğinde olmasının gerekmediği belirtilmiştir.

1.6.1994 tarihi itibarıyla 3995 sayılı kanun kapsamına alınan kuruluşunuzun emeklilerine (Avukatlar hariç) kurumunuzca ödenen sosyal yardım zammı tutarları liste halinde işyerinizden talep edilecektir.

İlgi yazınızla itiraz edilen Ziya KESKİN'in dosyasının yeniden tetkikinde Baro Başkanlığınızda avukatlık yaptığı tesbit edildiğinden, ilgili hakkında gerekli düzeltme işlemleri yapılarak adına tahakkuk ettirilen sosyal yardım zammı tutarları iptali işyerinize gönderilecek 1997/Şubat ayı ek liste ile 2 grupta gösterilecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederiz.

Ülgen İPEKÇİ
Şef

Safiye KARADUMAN
Şube Müdürü

12- Avukatlara ait prim bordrolarının süresinde verilmemesi nedeni ile SSK tarafından Barolar aleyhine idari para cezası tahakkuk ettirilemeyeceğine ilişkin Yargıtay kararı.

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO0 174/8

1- Avukatlara ait prim bordrolarının süresinde verilmemesi nedeniyle, SSK tarafından Barolar aleyhine tahakkuk ettirilen idari para cezalarının yasaya uygun ve yerinde görülmemesi nedeniyle Adalet Bakanlığının yazılı emir yoluna başvurması üzerine Yargıtay 9. Ceza Dairesince verilen 20.2.1995 günlü ve 1995/1107-1343 sayılı kararın bir örneği ilişiktir.

Barolarımız aleyhine, aynı nedenlerle idari para cezası tahakkuk ettirilmesi durumunda, bu karar emsal gösterilmek suretiyle mahalli Sulh Ceza Mahkemelerine itiraz edilmesi gerekmektedir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ek: 2

T.C.
YARGITAY
9. Ceza Dairesi

YARGITAY İLAMI

Esas No: 1995/1107
Karar No: 1995/1343
Teb.No: Y.E. 15579

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun muhalefetten Adana Baro Başkanlığının idari para cezası ile cezalandırılmasına dair, Adana Sigorta Müdürlüğünce verilen 12.9.1994 gün ve 142623

sayılı karara vaki itirazın reddine ilişkin, Adana 1. Sulh Ceza Mahkemesinin 12.12.1994 gün ve 1994/98 müt. sayılı kararı.

Tüm dosya münderecatına göre, Baroların 1136 sayılı Avukatlık Kanununa tabi olup, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamında olmadığı ve Baro Başkanlıklarının anılan Kanunda belirtilen anlamda işveren statüsünün bulunmadığı gibi 1136 sayılı Kanunun 186/2. maddesinde münferiden "Topluluk sigortasına tabi olan avukatlar hakkında bu kanundaki özel hükümlere aykırı olmamak kaydı ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile 5.1.1961 gün ve 228 sayılı Kanun ve bu kanunların ek ve tadilleri hükümleri uygulanır" denilmiş olması karşısında, aynı kanunun 190/1. maddesi uyarınca sigorta primlerini tip sözleşmede gösterilen zamanda ödemeyen avukatlar hakkında müeyyide getirildiği, 2. fıkrasında ise "Topluluk sigortası primini ödememenin sonuçları prim borçlusu avukatın şahsı münhasır olup, bu sonuçların baroya sirayeti hakkında bir hüküm sözleşmeye konulamaz" hükmü getirildiği cihetle, barolarla Sosyal Sigortalar Kurumu arasında yapılan tip sözleşme uyarınca 1993 yılı I. II. III. ve 1994/I. dönemine ilişkin 4 aylık sigorta prim bordrolarının kuru- ma verilmesi hususunda Baro Başkanlığının aracı-konumunda olup, verilmemesi halinde Baro Başkanlığının cezai bir yükümlülüğünün olamayacağı gözetilmeden itirazın kabulü yerine yazılı olduğu şekilde reddine karar ittihazında isabet görülmediğinden bahisle CMUK.nun 343. maddesi gereğince bozulması lüzumu Yüksek Adalet Bakanlığının 3.2.1995 gün ve 2660 sayılı tebliğnamesi ile daireye ihbar ve dava evrakı tevdi kılınmakla incelendi.

Yazılı emre atfen düzenlenen tebliğname münderecatı incelenen dosya içeriğine göre yerinde bulunduğundan Adana 1. Sulh Ceza Mahkemesinin 12.12.1994 gün ve 1994/98 müt sayılı kararının CMUK.nun 343. maddesi gereğince BOZULMASINA, idarece hükmedilen 17.883.000.- lira para cezasının tahsil edilmesine, dosyanın gereği için Yargıtay C. Başsavcılığına TEVDİİ- NE, 20.2.1995 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
D. Tavil	İ. Özkaya	Ş. Erol	S. Erkan	H. Gerçeker

13- Trafik Tescil Kuruluşları'nın, araçlarla ilgili olarak avukatlara bilgi vermesi gerektiği hakkında.

Ankara, 11.07.1995

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1334/26

Trafik Tescil Kuruluşları tarafından avukatlara, araçlarla ilgili bilgi verilmediği yolunda Barolarımızdan gelen yakınmalar üzerine, Avukatlık Yasasına aykırı uygulamanın önlenmesi konusunda Emniyet Genel Müdürlüğü'ne yazılan yazımızın, avukatların uygulama dışı tutulduğu hakkında alınan karşılık yazılarının birer örneği ekte sunulmaktadır.

Durumu bilgilerinize sunar, bu hususun meslektaşlarımıza da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV**

Eki: 3

9 Haziran 1995, 1035

**EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ANKARA**

Başkanlığımıza Barolardan ve Avukatlardan yapılan başvurularda; Emniyet Genel Müdürlüğü'nün 21.03.1995 gün ve 53 No.lu genelgesine dayanılarak Trafik Tescil Kuruluşlarında kayıtlı araçlara ait bilgilerin Avukatlara verilmediğinden yakınılmaktadır.

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 1. maddesine göre Avukatlık kamu hizmetidir. Aynı yasanın 2/son maddesinde de "Adli merciler ve diğer resmi daireler, avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmakla yükümlüdürler" denilmektedir. Avu-

katılık Kanununa, adı geçen 2/son maddenin konulmasının sebebi, avukatlığın kamu hizmeti olarak kabul edilmesidir.

Avukatlara araçlarla ilgili bilgi verilmemesi açıkça Avukatlık Yasasının genel amacına ve yukarıda açıklanan hükümlerine aykırıdır.

21.3.1995 gün ve 53 sayılı genelgenizin avukatlara uygulanamayacağı hakkında gereğinin yapılmasını ve sonuçtan bilgi verilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Emniyet Genel Müdürlüğü

Sayı: B.05.1.EGM.0.08.01.04.
2362-64001/1-a/95-

Ankara, 07.06.1995

Konu: Adres Bildirilmemesi.
GENELGE NO: 93

İLGİ: 21.03.1995 tarih ve 53 sayılı genelge emir.

İlgi genelge emir ile kayıt tescilli araçların adreslerinin kimlere verilmeyeceği bildirilmişti.

Ancak, Bakanlığımıza yapılan müracaatlarda söz konusu emrin yanlış yorumlanarak vatandaşlarımızın mağduriyetine sebebiyet verdiği anlaşılmıştır.

Bu sebeple, bundan böyle ilgi genelge emrin uygulanması esnasında Avukatların müracaatları ile Sigorta Acentalıklarının trafik kazalarına karışan araçlar hakkında yazılı bilgi istemeleri halinde bu talepleri yerine getirilecektir.

Bilgi ve gereğinin buna göre ifası ile uygulamada herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesini rica ederim.

Muharrem GÖKTAYOĞLU
Vali
Bakan a.
Müsteşar Yardımcısı

DAĞITIM :

Gereği
76 İl Valiliğine

Bilgi
İzmir Barosu Bşk.na
T.Mot. Taş. Bürosuna
Başak Sigorta A.Ş.ne
Ray Sigorta A.Ş.ne
T. Sig. ve Reasurans Şir. B.ne

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Emniyet Genel Müdürlüğü

Sayı: B.05.1.EGM.0.08.01.04.
2362-64001/1-b/95-
Konu: Adres Bildirilmemesi.

Ankara,
04.07.95*158019

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
Karanfil Sokak No: 5/62 Kızılay - ANKARA

İLGİ: 09.06.1995 tarih ve 1035 sayılı yazınız.

İlgi yazınız incelenmiştir.

Bilindiği gibi 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa bağlı yönetmeliğin 25/d maddesi; sadece aracı satın alanların satın alacakları aracın satışına dair hukuki bir ilişkisinin mevcut olup olmadığını bir dilekçe ile ilgili bir Trafik kuruluşundan öğrenebilecekleri hükmünü getirmiştir.

Bu işlemler yerine getirilirken bazı Tescil kuruluşlarımızca araçla ilgili bilgiler verilirken ad-soyadı ve açık adreslerinin de verildiği bu durum ise son zamanlarda artan terör olaylarında etken olduğundan bahisle; 21.03.1995 tarih ve 53 sayılı genelge emirle uygulamada titizlik istendiği, daha sonra ise söz konusu

emrin yanlış yorumlandığı Genel Müdürlüğümüze yapılan başvurulardan anlaşılmıştır.

Bu kez 07.06.1995 tarih ve 93 sayılı genelge emirle Avukatlar ve Sigorta Acentalıkların kapsam dışı tutulduğuna dair 76 İl Valiliğine talimat verilmiş olup, talimat yazıdan bir suret ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Kerem DURMUŞ
1. Sınıf Emniyet Müdürü
Emniyet Genel Müdürü a.
Emniyet Genel Müdür Yardımcısı

EKİ : 1 Adet

14- İcra Müdürlükleri ve Mahkemelerce çıkartılan tebligatların tebliğ parçalarının çok geç dönmesi ve bunun sonucu icra takiplerinin ve davaların gecikmesi nedeniyle, bunun önlenmesi için yapılan yazışmalar.

Ankara, 24.3.1997

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO: 459/26

Ulaştırma Bakanlığı ve PTT Genel Müdürlüğü'ne, adli tebligatlardaki aksamanın giderilmesi isteğiyle yazdığımız yazının bir örneği ilişiktedir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki : 1

**PTT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE
ANKARA**

Barolardan ve meslektaşlarımızdan Başkanlığımıza yapılan başvurularda; İcra Müdürlükleri ve mahkemelerce çıkarılan adli tebligatların tebliğ parçalarının, il ve ilçe merkezlerinde dahi, çok geç döndüğü ve bu yüzden icra tekipleri ve davaların yürümesinde büyük aksamalar olduğundan yakınılmaktadır. Ülkemizde adli hizmetlerin çok ağır yürüdüğü yönünde genel bir kanı bulunmaktadır. Bu kanının yerleşmesinde, adli tebligatlardaki gecikmenin de büyük payı olduğu gerçektir.

Öteyandan, her hizmet, o hizmet için ödenen ücretle orantılı olmalıdır. Şu anda adli tebligat ücretleri 300.000.- TL.dir. Adli tebligat hizmetinin yapılmasında, hiç de küçümsenmeyecek bu ücretin özellikle gözönünde tutulması gerekmektedir. Mahkemelerin ve icra takiplerinin gecikmesine neden olan Adli tebligatlardaki bu aksamaların biran önce giderilmesi, aksi takdirde meslektaşlarımız, Barolarımız ve Türkiye Barolar Birliği'nce sebebiyet verenler hakkında yasal yollara başvurulacağı da hatırlatılarak, teşkilatınızın uyarılmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Sayı: 464

Ankara, 24.3.1997

**ULAŞTIRMA BAKANLIĞI'NA
ANKARA**

Barolardan ve meslektaşlarımızdan Başkanlığımıza yapılan başvurularda; İcra Müdürlükleri ve mahkemelerce çıkarılan adli tebligatların tebliğ parçalarının, il ve ilçe merkezlerinde dahi, çok geç döndüğü ve bu yüzden icra takipleri ve davaların yürümesinde büyük aksamalar olduğundan yakınılmaktadır. Ülkemizde adli hizmetlerin çok ağır yürüdüğü yönünde genel bir kanı bulun-

maktadır. Bu kanının yerleşmesinde, adli tebligatlardaki gecikmenin de büyük payı olduğu bir gerçektir.

Öteyandan, her hizmet, o hizmet için ödenen ücretle orantılı olmalıdır. Şu anda adli tebligat ücretleri 300.000.- TL.dir. Adli tebligat hizmetinin yapılmasında, hiç de küçümsenmeyecek bu ücretin özellikle gözönünde tutulması gerekmektedir. Mahkemelelerin ve icra takiplerinin gecikmesine neden olan Adli tebligatlardaki bu aksamaların biran önce giderilmesi için, aksi takdirde meslektaşlarımız, Barolarımız ve Türkiye Barolar Birliği'nce sebebiyet verenler hakkında yasal yollara başvurulacağı da hatırlatılarak, teşkilatınızın uyarılmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara, 25.4.1997

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 634/33

İlgi: 24.3.1997 gün ve 459/26 sayılı genelge.

Ulaştırma Bakanlığı ve PTT Genel Müdürlüğü'ne, adli tebligatlardaki aksamanın giderilmesi isteğiyle yazdığımız 24.3.1997 günlü yazımıza Posta İşletme Genel Müdürlüğü Posta Telgraf Daire Başkanlığı'nca verilen 16.4.1997 günlü B. 11.2.Pİ.0.08. 00.01/235 sayılı cevai yazının bir örneği ilişiktir.

Bilginizi ve Baronuz üyesi meslektaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 1

T.C.
POSTA İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Posta Telgraf D. Bşk.lığı
06101 ANKARA

Sayı: B.11.2.Pİ.0.08.00.01/235

16 Nisan 1997

Konu: Tebligat

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
Barobirlik Karanfil Sok. No: 5/62 Kızılay
06650 ANKARA

İlgi: 24.3.1997 tarih ve 465 sayılı yazınız.

İcra Müdürlükleri ve Mahkemelerce çıkartılan tebliğ evrakına ait mazbataların çıkarılan merciiye geç döndüğü, bu yüzden icra takipleri ve davaların yürümesinde büyük aksamalar olduğu hakkındaki ilgi yazınız incelenmiştir.

Belirtilen konularda aksaklıklara yer verilmemesi hususunda Teşkilat birimlerimiz kapsamlı bir tebliğ ile yazılı olarak uyarılmıştır.

Bilgi edinilmesini rica ederiz.

Selim ALICI
Başkan

Yılmaz GÖRAL
Genel Müdür Yrd.

15- Avukat tarafından takip edilen tapu tescil davaları sonunda Mahkemelere verilen kesinleşmiş tescil ilamlarının infazında özel vekaletnameye gerek bulunmadığı hakkında.

Ankara, 31.10.1996

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1995/55

Bazı Tapu Sicil Müdürlüklerinin, avukat tarafından takip edi-

len tapu tescil davaları sonunda Mahkemelerce verilen kesinleşmiş tescil ilamlarını avukatın ilamın infazı için özel vekaletnamesi bulunmadığı gerekçesiyle yerine getirmediğinin Birliğimize duyurulması üzerine Başkanlığımızca Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'ne gönderilen 1.10.1996 günlü 1737 sayılı yazıya verilen 23 Ekim 1996 günlü B021TKG0100001-167/213-4583 sayılı cevabi yazı ve ekinin fotokopileri ilişiktir.

Bilginizi ve tüm Baronuz üyelerine duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 2

1.10.1996, 1737

**TAPU KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ANKARA**

Malatya Barosu Avukatlarından Niyazi Ergin Gökçe, Birliğimize yaptığı başvuruda, müvekkili adına mahkemede takip edip, kesinleşen tescil ilamını tescil işlemine ait özel vekaletnamesi bulunmadığından Malatya İli Kale İlçesi Tapu Sicil Müdürünün infaz etmediğinden yakınmakta, bu konuyu 26.09.1996 günlü dilekçesiyle Genel Müdürlüğüne de iletildiğini bildirmektedir.

Herşeyden önce, 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu'nun 2. maddesinin son fıkrasında "Adli merciler ve diğer resmi daireler, Avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmakla yükümlüdürler" denmektedir.

Tescil davasını takip eden bir Avukatın, kesinleşmiş bu ilamın tapuya geçirilmesini istemek de Avukatın görevi içindedir.

Aynı Kanununun 35. maddesinin 2. fıkrası hükmüne göre de Avukatlar, resmi dairelerdeki bütün işleri takip edebilirler.

Kaldı ki tescil ilamının infazını isteyen avukatın yaptığı şey, Anayasa'nın 138/son maddesi gereğince bütün resmi mekanların uymak zorunda oldukları bir görevin yerine getirilmesidir. Kesinleşmiş bir ilamın, mükvekkili adına, mahkeme kararındaki hüküm gereğince, infazını isteyen Avukatın, bu ilamın infazı ile şahsi bir çıkarı da yoktur. Sadece Mahkeme ilamında, davacının vekili olarak Avukatın isminin yazılı olması dahi, vekaletname ibrazına gerek kalmaksızın o ilamın infazını gerektirir.

Bütün bu Anayasal ve yasal hükümler gözönüne alınmaksızın, adı geçen Avukatın infaz isteğinin yerine getirilmemesi üzücüdür.

Durumun Malatya İli Kale İlçesi Tapu Sicil Müdürlüğüne ve bu gibi üzücü, yasalara aykırı uygulamaların yapılmaması için de tüm Tapu Sicil Müdürlüklerine duyurulmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

T.C.
BAŞBAKANLIK
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Tasarruf İşlemleri Dairesi Başkanlığı

Sayı: B021TKG01000001-167/213-4588

23 Ekim 1996

Konu: İsteminiz

TÜRKİYE BAROLAR BİRİLİĞİ BAŞKANLIĞI

İlgi: 1/Ekim/1996 tarihi, 1737 sayılı yazınız.

İlgi yazı konusu incelenmiş olup, Kayseri Tapu ve Kadastro bölge Müdürlüğü kanalı ile Kale Tapu Sicil Müdürlüğüne ve bölgeye bağlı diğer il ve ilçe tapu sicil müdürlüklerine verilen talimatın bir örneğinin ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim

Genel Müdür
A. Yüksel AKIN

Eki: Talimat Örneği

T.C.
BAŞBAKANLIK
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Tasarruf İşlemleri Dairesi Başkanlığı

Sayı: B021TKG01000001-167/213-4590 23 Ekim 1996
Konu: İlamın infazında vekaletname istenmesi

KAYSERİ TAPU VE KADASTRO BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: a) 26 Eylül 1996 tarihli dilekçe.

b) 1 Ekim 1996 tarih, 1737 sayılı yazı.

Malatya Barosu Avukatlarından Niyazi Ergin Gökçe, ilgi (a) dilekçesinde; Malatya-Kale Tapu Sicil Müdürlüğünce, tescil ile ilgili kesinleşmiş mahkeme kararının infazı talebinde, özel vekaletname istemiş olmasından yakınmakta ve aynı konuyla ilgili Türkiye Barolar Birliği Başkanlığının ilgi (b) yazısında da, kesinleşmiş mahkeme kararlarının infazı, Anayasanın 138. maddesi uyarınca zorunlu olduğundan, vekaletnameye istinaden açılan dava sonucu verilen mahkeme kararlarının tapuda infazı esnasında, ayrıca özel vekaletname aranmasına gerek bulunmadığı, bunun, Kale Tapu Sicil Müdürlüğüne ve diğer birimlerimize bildirilmesi istenmektedir.

Borçlar Kanununun 388/3. maddesi; "Hususi bir selâhiyeti haiz olmadıkça vekil, dava ikame edemez, sulh olamaz, tahkim edemez, kambio taahhüdünde bulunamaz, bağışlayamaz, bir gayri-menkulü temlik veya bir hak ile takyit edemez" hükmünü içermektedir.

Ancak;

Medeni Kanununun 633/1. maddesi; "... mahkeme ilamı ile bir gayrimenkulü iktisa eden kimse tescilden evvel dahi ona malik olur".

Medeni Kanununun 922. maddesi; "Tescil, mevzuunun taalluk ettiği gayrimenkul malikinın tahriri bir beyanına müsteniden icra olunur. İktisap eden kimse, kanuna, kaziyei muhkemeye yahut buna muadil bir vesikaya istinat etmekte ise; bu beyana hacet yoktur".

Hükümlerini içermektedir.

Bu durumda, Avukat Niyazi Ergin Gökçe'nin Kale Tapu Sicil Müdürlüğüne, söz konusu kesinleşmiş mahkeme ilamını ibraz etmesi ve gerekli harcın ödenmesi, yeterli olup, MK.nun 922. maddesi gereğince, herhangi bir vekaletname aranmasına gerek kalmadan, başkaca sakıncası bulunmadığı takdirde ilamın infazına ilişkin talebin karşılanması gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve bölgenize bağlı tüm tapu sicil müdürlüklerinin bildiriş doğrultusunda yönlendirilmesini rica ederim.

Genel Müdür
A. Yüksel AKIN

**16- Sayın Önder Sav'ın Birlik Başkanlığı'ndan
Ayrılması ve Bu Nedenle Yapılan 10. Olağanüstü
Genel Kurul Toplantısı:**

Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanı Av. Önder Sav, Milletvekili seçimlerine katılması üzerine Birlik Başkanlığı'ndan ayrılmıştır.

Birlik Başkanlığı'nın boşalması üzerine, yeni Başkan'ı seçmek üzere Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul'u 16.3.1996 tarihinde Ankara'da toplanmıştır. Türkiye Barolar Birliği Başkan Yardımcısı Av. Burhan Karaçelik'in konuşması ile başlayan Olağanüstü Genel Kurul'da Sayın Av. Önder Sav da bir konuşma yapmıştır.

Yapılan seçim sonucu, Sayın Av. Önder Sav'dan kalan süreyi tamamlamak üzere Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na Av. Eralp Özgen seçilmiştir.

Ankara, 10.01.1996

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 87/2

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Sayın Avukat Önder Sav, Ankara Milletvekili seçilmesi nedeniyle, başarıyla yürüttüğü bu görevinden ayrılmıştır.

Görev yaptığı süredeki başarılı ve üstün hizmetlerinden dolayı kendisine örneği ilişik teşekkür yazısı gönderilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Yardımcısı
Avukat Burhan KARACELİK

Eki: 1

Sayı: 88

Ankara, 10.1.1996

Sayın Av. Önder SAV
Ankara Milletvekili
TBMM-ANKARA

Milletvekili seçilmeniz nedeniyle şahsım ve Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu adına sizi yürekten kutluyorum.

Sayın Sav

Türkiye Barolar Birliği, Barolar ve tüm avukatlar, Birlik Başkanlığını yürüttüğünüz sürede avukatlık mesleğine, meslektaşlarımızın ve Barolarımızın ve ülkenin sorunlarına yaptığınız üstün hizmetler, getirdiğiniz olumlu çözümler ve Türkiye Barolar Birli-

ğinin ülke düzeyindeki konumuna yaptığınız katkılardan dolayı size ebediyen minnettar ve müteşekkirdir.

Üstün hizmet ve katkılarınızın unutulması mümkün değildir.

Siz, bu hizmet ve katkılarınızla, Atatürk ilkeleri ve özellikle laiklik, hukukun üstünlüğü, demokratik hukuk devletini sahiplenme ve savunulmasındaki güçlü sesiniz ve kararlılığınızla, aynı zamanda, tüm ülkeye maloldunuz. Türkiye Barolar Birliği, emিনি ki Barolar ve tüm avukatlar bu hizmet ve katkılarınızı, sarsılmaz kararlı mücadelenizin gelecekteki çalışmalarında örnek olarak dikkate alacaktır.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu olarak sizinle övünüyoruz ve bundan sonraki Meclis çalışmalarında ve özel hayatınızda daha üstün başarılar, sağlık ve mutluluklar diliyoruz.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Yardımcısı
Avukat Burhan KARACELİK

Ankara, 15.01.1996

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO: 109/4

Türkiye Barolar BKirliği Başkanlığı görevinden, milletvekili seçimine katılacağı için istifa eden Av. Önder SAV'ın 12 Ocak 1996 tarihli veda mesajını ekte bilgilerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Yardımcısı
Avukat Burhan KARACELİK

Eki: 1

Değerli meslektaşım,

1989 yılının Mayıs ayından buyana sürdürmekte olduğum Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı görevini 24 Aralık 1995 Milletvekilliği seçimi nedeniyle bırakmış bulunuyorum.

Yedi yıla yakın bir süre Türkiye Barolar Birliği organlarında görev yapan arkadaşlarımız; Barolarımız, Baro Başkanlarımız ve meslektaşlarımızla birlikte çok ahenkli, verimli ve onurlu çalışmalar yaptık.

Görev süresine pek çok uğraş sığıdı; pek çok olay ve meslektaşlarımızın katkı ve destekleriyle çözümlenen çok önemli sorunlar yaşandı.

Kurucu Başkanımız hocamız Sayın Faruk Erem'in, sonkaki dönemlerde başarılı görev yürüten Sayın Atila Sav ve Sayın Teoman Evren'in Türkiye Barolar Birliği'ne getirdikleri çizginin gerisine düşürmemek için titiz bir uğraş vermeye ve çaba göstermeye çalıştık. Bir ölçüde başarılı olabildikse mutlu olacağız.

Görev yaptığımız süre içinde mesleğimizin ve meslektaşlarımızın kimi sorunlarını, yasal ve anayasal engellerden dolayı yeterince düzlüğe çıkartamamış olabiliriz. Dışımızdaki engellerden kaynaklanan bu kısmi başarısızlığın yükünü ve sorumluluğunu da her zaman üstlenmeye, tüm eleştirileri kabule hazırım.

Barolarımız, Baro Başkanlarımız ve Türkiye Barolar Birliği organlarında görev yapan arkadaşlarımızla birlikte toplumumuzun, demokrasimizin ve ülkemizin ve mesleğimizin sorunlarının gündeme getirilmesi konusunda hiçbir zaman duraksama yapmadık. Demokratik laik hukuk devletinden, hukukun üstünlüğü ilkesinden ve Cumhuriyet'in niteliklerinden, insan hak ve özgürlüklerinden ödün vermeden görev yapma anlayışımızı titizlikle sürdürdük.

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurullarında, Birlik Merkezinde Baro Başkanlarımızla ve meslektaşlarımızla yaptığımız toplantılarda çok büyük yakınlık ve dostluk gördüm; bu anlamlı hiç bir

şeyle kıyaslanmayacak birlikteliğin ve dostluğun sıcaklığını ömrümün sonuna kadar taşıyıp yaşatacağım.

Milletvekilliği görev süresinde de mesleğimizin, hukukumuzun, yargımızın sorunlarının çözümünde üzerimize düşen her görevi seve seve yapmaya hazırım; beni aramak aydınlatmak ve uyarmakta lütfen tereddüt etmeyiniz.

Bu inanç ve duygularla her şey için sonsuz şükranlarımı, saygılarımı sunuyorum.

Avukat Önder SAV

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI
AVUKAT BURHAN KARAÇELİK'İN 16 MART 1996 GÜNÜ
YAPILAN 10. OLAĞANÜSTÜ BİRLİK GENEL KURULU
TOPLANTISINDA YAPTIĞI KONUŞMA**

Sayın konuklar, sayın delegeler, basın ve TV organlarının sayın görevlileri,

Türkiye Barolar Birliği'nin 10. Olağanüstü Genel Kurulu'na hoşgeldiniz, onur verdiniz. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Burada öncelikle yapılması gereken bir görevi yerine getirmek istemekteyim. 1989 yılında Giresun'da yapılan Türkiye Barolar Birliği 20. Genel Kurulu'nda ilk defa ve 1993 yılında Erzurum'da yapılan 21. Genel Kurul'da ikinci defa Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na seçilen Sayın Av. Önder Sav, 24 Aralık 1995 de yapılan milletvekili genel seçimi için adaylığa başvurması nedeniyle 31 Ekim 1995 günü Birlik Başkanlığı'ndan istifa etmiştir. Sayın Av. Önder Sav'ın görev yaptığı süre içindeki üstün başarıları ve Türkiye Barolar Birliği'ne, Barolara, özellikle meslektaşlarımıza sağladığı üstün hizmetler her türlü takdirin üzerindedir. Bu üstün hizmet ve katkılarında dolayı, şahsım ve Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu adına minnet ve şük-

ranlarımızı, huzurlarınızda bir kere daha açıklamakla büyük bir görevi yapmanın huzur ve onurunu yaşamaktayım.

Sayın delegeler,

İki ay gibi oldukça uzun bir süreden sonra nihayet, ülkeyi yönetecek 53. hükümet kurulabilmiştir. Başta sayın başbakan, bütün bakanlar kurulu üyelerini saygıyla selamlıyor, kendilerine üstün başarılar diliyorum.

Bu hükümet büyük sorunları çözmek ve ülke için yararlı sonuca ulaşmak zorundadır. Ülkemizin Gümrük Birliği'ne katıldığı, Avrupa Birliği'ne katılma çabalarının devam ettiği süreçte, özellikle, insan hakları, demokrasi, özgürlükler ve laiklik ilkesinin mutlak olarak korunması ve pekiştirilmesi hükümetin başlıca görevi olmalıdır. Türkiye artık, işkencenin, insan haklarının, özgürlüklerin, özellikle düşünce ve düşünceyi yayma özgürlüğünün ve laiklik ilkesinin içte ve dışta tartışıldığı, şüphe ve tereddütle karşılandığı bir konumdan süratle çıkarılmalıdır. İşkence iddialarının önü kesilmeli, ülkemiz kuşkulara yer bırakmayacak biçimde tam anlamıyla laik, özgürlükçü, demokratik bir toplum yapısına biran önce kavuşturulmalıdır. Düşünce özgürlüğünün önündeki anayasal, yasal ve yönetsel bütün engeller en kısa zamanda tümüyle kaldırılmalı, cebir şiddet ve terör içermeyen düşünce ve onu açıklama suç oluşturmamalıdır. Bu aşamada usta yazar Yaşar Kemal'in kitabındaki düşüncelerden dolayı mahkumiyeti büyük bir talihsizliktir. Bunu üzüntü ile karşılamaktayız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, önce iç tüzüğünü etkin ve yapıcı bir çalışmayı sağlayacak biçimde yeniden düzenlemeli, yasama ve denetim görevi etkinleştirilmelidir. Bilindiği gibi, Anayasanın 7. maddesine göre yasama yetkisi Türk milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez. Anayasa hükmü kural olarak bu olduğu halde, geçen dönemlerde, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne ait bu hak ve yetki, Anayasanın 91. maddesine dayanılarak hemen hemen tamamen Bakanlar Kurulu'na devredilmiştir. Çok ivedi ve çok ayrıık konular için başvurulması gereken bu yolun, normal bir uygulama haline dönüştürülmesinden vazgeçilmesini istemekte ve beklemekteyiz. Ülkenin ve insanımızın çeşitli sorunlarına çare getirecek yasalar, artık, bizzat Türkiye

Büyük Millet Meclisi'nde doğrudan görüşmeli, tartışılmalı ve kabul edilmelidir.

Üzülerek belirteyim ki, ülkede bugün, yolsuzluk iddiaları büyük boyutlara ulaşmıştır, Bir toplum ve bir ülke, bu boyutlara ulaşan yolsuzluk iddiaları ile sağlıklı yaşayamaz, kalkınamaz. Başta Türkiye Büyük Millet Meclisi olmak üzere, bu iddiaların üzerine süratle gidilmeli, sorumluları saptanıp adalete teslim edilmelidir. Artık herkes, yapanın yanında kar kalmadığını görmeli ve öğrenmelidir.

Sayın delegeler,

Türkiye Barolar Birliği'nin 9 Ağustos 1969 gününde toplanan ilk kuruluş Genel Kurul'undan buyana bütün genel kurullara katılmış bir arkadaşınızım. Beni üst kurul delegesi seçerek, bu olanağı sağlayan, halen Bartın ve Karabük Barolarının üyesi meslektaşlarım dahil, Zonguldak Barosu'nun üyesi meslektaşlarıma huzurlarınızda minnet ve teşekkürlerimi bir kere daha açıklamakla onlara karşı şükran görevimi yerine getirmek istemekteyim.

Türkiye Barolar Birliği'nin, kuruluşundan buyana sahiplendiği, savunduğu ve izlediği bazı üstün kavramlar, ilkeler ve sorunlar bulunmaktadır. Örneğin, hukukun üstünlüğü, yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi, Avukatların, Baroların ve Türkiye Barolar Birliği'nin idari vesayetten tamamen arındırılması, savunmanın sav ile birlikte karakol soruşturmasında başlaması, adli kolluk gücünün kurulması, Sav-Savunma-Karar bütünlüğü, Avukatlık Kanunu Değişikliği, kamu avukatlarının özlük hakları, statüleri ve bağımsızlıkları bunların başlıcalarıdır.

Türkiye Barolar Birliği'nin de üstün çabalarıyla hukukun üstünlüğü ilkesi Anayasanın 103. maddesi ile Cumhurbaşkanının, 81. maddesiyle de Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin yemin metinlerinde somut olarak yer almıştır. Ayrıca, Anayasanın 2. maddesinde de Cumhuriyetimizin bir hukuk devleti olduğu açıklıkla kabul edilmiştir. Böylece, devletimiz teorik olarak kanun devleti olmaktan çıkmış, bir hukuk devletine dönüşmüştür. Artık devletin bütün çalışmalarında, kural olarak hukukun üstünlüğü

ilkesi hakim ve etkin olacaktır ve olmalıdır. Böylece, gerçek hukukun süzgecinden geçirilmeden çıkarılacak yasaların ve bu yasalara dayanılarak yapılacak devlet görevlilerinin keyfilğine yol açan açık kapılar kapanmış, ülkede insan haklarına dayalı gerçek bir demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla yerleşmesine yol açılmış olmaktadır. Yeterki yönetenler bu gerçeği gözardı etmesinler.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda yapılan değişikliklerle, artık savunma, sav ile birlikte göreve başlayabilmektedir. Adli Kolluk Gücü kurulması yönünde Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan tasarı, ne yazık ki henüz yasalaşmamıştır. Sav-Savunma-Karar bütünlüğü de henüz tam anlamıyla yasal olarak gerçekleşmiş değildir. Bu konu, davaya bakan yargı veya yargıçların şahsi takdirlerinden çıkarılmamış, bütün yargılamalarda uyulması gereken somut bir kurala dönüştürülemediği. Avukatlık Kanunu Tasarısı ile 1. maddeye konulan bir fıkra ile bu konu çözülmek istenmişse de bu tasarı yasalaşmamıştır.

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun yapısal durumu yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesindeki kuşku ve tereddütleri giderememiştir. Bu kuruldan, siyasi bir organ olan Bakan ve onun emrindeki müsteşar çıkarılmadıkça bu kuşklar devam edecektir. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Üyeleri bizzat hakim ve savcılar tarafından seçilmeli, bu kurulun ayrı bir sekreteryası olmalıdır. Hakim ve savcılar için kapatılmış olan idari yargı yolu mutlaka yeniden açılmalıdır.

Cezaevlerinde insanca yaşamının asgari koşulları oluşturulmalıdır. Türkiye Barolar Birliği'nin ilk başkanı büyük hukukçu ve düşünür hocamız sayın Prof. Dr. Faruk Erem'in "suçluyu kazıyın, altından insan çıkar" sözü, bu konuda bütün yetkili ve görevlilere rehber olmalıdır.

1136 Sayılı Avukatlık Kanununda mesleği daha bağımsız, savunmayı daha etkin ve güvenceli hale getirmek, özellikle idari vesayet hükümlerini yürürlükten kaldırmak amacıyla Adalet Bakanlığı ve Türkiye Barolar Birliği'nin müşterek çalışmaları ile hazırlanan değişiklik tasarısı, Yönetim Kurulumuzun devamlı çabası sonucu, geçen dönem, Türkiye Büyük Millet Meclisinin

özel gündemi ile bir hayli ön sıralara alındı ise de, yasalaşması sağlanamamıştır. Kadük hale gelen bu tasarının yeniden ele alınarak, uygulamada görülen diğer aksaklıkları da giderici yeni değişikliklerle biran önce yasalaşmasını beklemekte ve dilemekteyiz.

Türkiye Barolar Birliği'nin öteden beri ısrarlı bir biçimde izlediği önemli bir konu da, kamu avukatlarının sorunlarıdır. "Avukatlık, kamu hizmeti ve serbest bir meslektir. Avukat, görevini yerine getirmede bağımsızdır." Yasal ilke bu olmasına rağmen kamu avukatları görevlerini yaparken bağımsız değil, bağımlıdır. Bir davayı açıp açmamakta veya bir kararı temyiz edip etmemekte kendi takdirini tek başına ve rahatlıkla kullanamayan bir avukatın bağımsızlığından bahsedilemez. Ayrıca, kamu avukatlarının sicillerinin, çok defa, hukukçu olmayan kimselerce tutulması ve değerlendirilmesi avukatlık mesleğinin bağımsızlığı ile bağdaştırılamaz.

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun genel gerekçesinde, özet olarak, bu yasayla avukatlığın savcılık statüsüne uygun bir statüye ulaştırılmasının amaçlandığı yazılıdır. Bu gün kamu avukatları özlük hakları yönünden, bırakınız hakim ve savcılar, başka mesleklerdekilerin daha gerisindedir. Türkiye Barolar Birliği kamu avukatlarının özlük haklarının ve statülerinin, Avukatlık Kanununun genel gerekçesindeki espiye ve amaca uygun olarak, hiç değilse hakim ve savcıların özlük haklarına yakın bir konuma getirilmesini beklemektedir, istemektedir ve bu gerçekleşinceye kadar izlemesine devam edecektir.

Sayın delegeler,

Hayat Standardı kavramı, istatistiki bir konu olması gerektiği halde, bir vergi matrahı konusu haline getirilmiştir. Böylece, aslında kazanılmayan bir gelirin, vergi matrahı olarak kabulü, Türkiye Barolar Birliği'nin öteden beri söylediği gibi, bir "Baş Vergisi" olgusundan başka bir şey değildir. Hayat Standardının bu biçimde uygulanmasından ivedi vazgeçilmeli, bir vergi matrahı olmaktan çıkarılmalıdır. Bu sağlanıncaya kadar da, katsayı uygulamasında avukatların birinci sınıf tüccar gibi değerlendirilmesinden vazgeçilmeli, özellikle mesleğe yeni başlayan avu-

katlar 3-5 yıl bu uygulamanın dışında tutulmalıdır. Türkiye Barolar Birliği, bu istek ve beklentilerine ulaşıncaya kadar çabalarna, artan bir biçimde devam edecektir.

Sayın delegeler,

Maliye Bakanlığı bürokratları ile bir türlü uyuşamadığımız bir kaç önemli konu üzerinde de, biraz durmak istemekteyim.

Bilindiği gibi, vergi beyannamelerinin Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerce imzalanması ve mükelleflerin bunlarla sözleşme imzalaması mecburiyeti getirmek ve bu mecburiyeti beyanname çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibariyle ayrı ayrı uygulamaya Maliye Bakanlığı'nı yetkili kılmak amacıyla 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227. maddesine mükerrer 227/1. maddeyi ekleyen 4008 sayılı Yasa çıkar çıkmaz Maliye Bakanlığı'na gönderdiğimiz 29.7.1994 gün ve 1074 sayılı yazı ile, Avukatlık mesleğinin niteliği ve özellikleri dikkate alınarak 227/1. madde gereğince Bakanlık'ça yapılacak düzenlemede, Avukatların ayrı tutulmasını istedik. 18.1.1995 gün ve 99 sayılı yazımızla bu isteğimizi tekrarladık. Bizim bu haklı ve yerinde isteğimize karşın Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü çıkardığı 1 sıra no.lu genel tebliğ ile Gelir Vergisi mükelleflerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerle sözleşme yapma ve vergi beyannamelerini bunlara imzalatma mecburiyetini getirmiş, avukatları bu mecburiyetlerden ayrı tutmamıştır. Birliğimizin öncülüğü ile bu genel tebliğin iptali, yürütmenin durdurulması ve bu tasarrufa olanak veren 227/1. maddenin Anayasa'ya aykırı olduğundan bahisle Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesi istekleri ile Maliye Bakanlığı aleyhine dava açılmıştır. Danıştay 4. Dairesinin 1995/1195 Esas No.lu dosyası ile görülen bu davada yüce mahkeme 21.3.1995 günlü kararı ile yürütmenin durdurulmasına ve adı geçen maddenin Anayasaya aykırılığı iddiası ciddi görüldüğünden 30.10.1995 günlü kararıyla da dosyanın Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir. Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü yürütmenin durdurulması kararına rağmen, çıkardığı 2 sıra no.lu tebliğ ile gene aynı mecburiyeti getirmiş, bu tebliğin de iptali ve yürütmesinin durdurulması için

de Birliğimiz öncülüğü ile Danıştay 4. Dairesi'nin 1995/1872 Esas No.lu dosyası ile Maliye Bakanlığı aleyhine yeniden dava açılmıştır. Yüce mahkeme 2.5.1995 günlü kararı ile bu tebliğ için de yürütmenin durdurulmasına karar vermiştir.

Maliye Bakanlığı bu her iki yürütmenin durdurulması kararı-na rağmen, bu defa 3 No.lu genel tebliği çıkararak yeniden vergi beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce imzalanması zorunluluğunu getirmiştir. Herne kadar bu tebliğ ile mükelleflerin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerle sözleşme yapma mecburiyetinden vazgeçmiş görünmekte ise de, mükellefle sözleşme yapmayan bu görevliler beyannameyi imza etmeyeceğinden ve bu imzayı taşımayan beyannameler vergi dairelerince verilmemiş sayılacağından zorunlu olarak, sözleşme yapma mecburiyetini de içermektedir. Birliğimizin öncülüğü ile yeniden bu 3 No.lu tebliğin de iptali ve yürütmenin durdurulması istekleriyle Maliye Bakanlığı aleyhine Danıştay 4. Dairesinin 1995/6570 numaralı dosyasıyla dava açılmıştır. Danıştay 4. Dairesi 19.1.1996 tarihli kararı ile bu tebliğin yürütmesinin durdurulmasına da karar vermiştir.

Maliye Bakanlığı'nın avukatlar hakkında, akıl almaz bir uygulamasına da değinmek isterim. 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 12/c maddesiyle "bir avukat yazıhanesinde ücret karşılığında avukatlık" avukatlıkla bağdaşabilen bir iş olarak kabul edilmektedir. Bir avukat yazıhanesinde ücret karşılığında avukatlık yapmakla, özel hukuk tüzel kişilerinin hukuk müşavirliği veya sürekli avukatlığını yapmak arasında hukuken hiç bir fark yoktur. Bir özel hukuk tüzel kişiliğinin sürekli avukatı Sosyal Sigortalar Kurumu'na tabidir. Gelir Vergisi, işveren tarafından stopaj yoluyla kesilmekte ve vergi dairesine yatırılmaktadır. Bu avukat müstakil bir vergi mükellefi ve Hayat Standardına tabi değildir. Ancak, Maliye Bakanlığı bir Avukat yazıhanesinde ücret karşılığı çalışan avukatı müstakil bir vergi mükellefi olarak kabul etmekte ve hayat standardına tabi tutmaktadır.

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü bu uygulamasını, Adalet Bakanlığı'nın 27.08.1991 gün ve 37412 sayılı bir görüşüne dayandırmaktadır. Adalet Bakanlığı Maliye Bakanlığı'na gön-

derdiği bu görüşünde "bir avukatın, başka bir avukat yazıhanesinde sigortalı olarak çalışamayacağı"nı söylemektedir. Ancak, Adalet Bakanlığı bu görüşünü hatalı olarak Avukatlık Kanununun ortak avukat bürosuna olanak tanıyan 44. ve avukat yazıhanesinde yalnız Avukatlık mesleği için gerekli olan yardımcı elemanın çalıştırılabileceğine dair 45. maddesine dayandırmaktadır. Avukatlık Kanununun 12/c maddesiyle, 44 ve 45. maddelerin konuları ve amaçları ayrıdır. Adalet Bakanlığının Maliye Bakanlığı'na gönderdiği 27.08.1991 günlü bu hatalı görüşüne dayanan Gelirler Genel Müdürlüğü İzmir Valiliği'ne gönderdiği 26.6.1994 gün ve 59987/84212 sayılı yazısı ile, bu durumdaki avukatların ayrıca serbest meslek vergi mükellefi ve dolayısıyla hayat standardına tabi olacağını bildirmiştir.

Bu defa, Birliğimizin uyarısı üzerine Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı'na gönderdiği 29.12.1994 günlü bir yazı ile, eski görüşünün Avukatlık Kanununun 44 ve 45. maddesine dayandığını, bu görüşün yanlış olduğunu, Kanunun 12/c maddesine göre bir avukatın başka bir avukatın yazıhanesinde ücret karşılığı çalışabileceğini, bu durumdaki avukatın serbest meslek mensubu kabul edilerek vergi mükellefi sayılmayacağını, hayat standardına tabi olamayacağını bildirmiştir.

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü, kanuna aykırı bu uygulamadan vazgeçilmesi isteği ile gönderdiğimiz 27.12.1995 gün ve 2238 sayılı yazımıza ve Adalet Bakanlığının yukarıda açıklanan görüşüne rağmen bu uygulamaya devam ettiğinden, 18.1.1996 gün ve 144 sayılı yazımızla yeniden yasaya aykırı bu uygulamayı durdurması, bunu defterdarlıklara ivedi bildirmesi istenmiştir.

Bu arada, Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü'nün bu konuda Danıştay'da davalar olduğundan bahisle bu davaların sonuçlarını beklediği haricen öğrenilmiştir. İzmir 3. Vergi Mahkemesi'nce bu konuda verilen 19.1.1995 gün ve 1994/1335 Esas, 1995/38 sayılı kararının (ki bu karar avukat lehinedir) Danıştay 3. Dairesi'nin 21.12.1995 gün ve 1995/1760-4379 No.lu kararıyla onanması üzerine bu kararların birer örneğini de ekleyerek Maliye Bakanlığı'na 01 Mart 1996 gün ve 309 sayılı bir yazı daha

gönderilerek yasaya aykırı bu uygulamayı (Mart ayı da gözönünde tutularak) ivedi durdurması yeniden istenmiştir. Bu yazımıza henüz bir yanıt verilmemiştir.

Ancak, Maliye Bakanlığı bu konuyu Mart ayı içinde yasal doğrultuda çözülemez ve düzeltmezse, bu durumdaki meslektaşlarımızın ayrı gelir vergisi beyannamesi vermemelerini, hayat standardına tabi olmayı kabul etmemelerini, gerekirse bu konuyu vergi mahkemelerine dava olarak götürmelerini öğütlemekteyiz. Bu konuda savaşımlarında Türkiye Barolar Birliği yanlarında olacaktır.

Maliye Bakanlığı'nın bir başka uygulaması da şudur: 29.02.1996 gün ve 292/11 No.lu bir başka genelgesiyle Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerle ilgili 1996 yılı Asgari Ücret Tarifesi'ni yürürlüğe koymuştur. Bu tarifenin 26. sahifesinde yeralan notlar başlıklı bölümünün 1. maddesi, 28. sahifesinde yeralan Uyuşmazlık işleri başlıklı 2 No.lu bölümü ve aynı sahifedeki bilirkişilik başlıklı 5. bölümü Avukatlık Kanunu ve Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine aykırı görüldüğünden Birliğimizin öncülüğünde Danıştay 4. Dairesi'ne açılan 1996/708 Esas No.lu dava ile iptal ve yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi istenilmiştir. Bu maddeler, Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlere, Avukat gibi, mahkemelerde dava açma yetkisi tanıma niteliğindedir ve bilirkişi ücretinin mahkemece takdir edileceği yolundaki Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine de aykırı görülmüştür.

Maliye Bakanlığıyla aramızdaki bütün bu anlaşmazlıklar belgeleriyle yeni Maliye Bakanı Sayın Lütfullah Kayalar'a arzedilecektir. Kendisinin bu yakınmalarımızı haklı bulacağından ve yakınma konularını ivedi çözümleneceğinden emin bulunmaktayız.

Bu vesileyle Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü ile anlaşmazlığa düştüğümüz bir konuya da değinmek isterim.

Bilindiği gibi, asgari ücretin artması nedeniyle topluluk sigortasına tabi avukatların derece ve kademeleri ve dolayısıyla ödeyecekleri primlerin artması sonucu, hem bu primlerin ödenmesi

güçleşmiştir, hem de ortaya bir takım eşitsizlikler çıkmıştır. Bütün bu sakınca ve yakınmaların giderilmesi amacıyla TİP Sözleşmede değişiklik yapılması isteği ile Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü'ne 19.12.1995 gün ve 2196 sayılı bir yazı gönderilmiştir. Adı geçen Genel Müdürlük 3 Ocak 1996 gün ve 2986 No.lu yazısıyla isteğimize olumsuz cevap vermiştir. Bu durumda konunun Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca görüşülerek çözümlenmesi gerekmektedir. Bu arada hükümet kurulması çalışmalarını devam ettirdiğinden girişimde bulunulmamıştır. Bu konu adı geçen Bakanlıkla en kısa zamanda görüşülecektir.

Sayın delegeler,

Bazı bayan avukatların ve avukat stajyerlerinin başörtüsüyle görev yapmakta direnmeleri Baroları ve Birliğimizi uğraştıran sorunlardan birisidir.

Şunun kesin olarak herkesçe bir kerre daha öğrenilmesi ve bilinmesi gerekmektedir. Türkiye Barolar Birliği, başörtüsünün inanç yönüyle değil, ideolojik yönüyle, meslek kuralı yönüyle ilgilidir. Hukuk Fakültesi diplomasında başı açık resmi bulunan bir bayanın, bu diplomayı aldıktan pek kısa bir süre sonra, avukatlık stajı için Baroya başvurduğunda başı açık resmini vermekte direnmesinin inançla hiç bir ilgisi olamaz. Bu direniş, ancak, ideolojik amaçlıdır.

İnanç özgürlüğü saygıdeğer bir insan hakkıdır. Ancak, her mesleğin de kendi kuralları vardır. Bir mesleğe talip olanlar onun kurallarını bilmek ve uymak zorundadırlar.

Türkiye Barolar Birliği'nin 27-28 Mayıs 1989 tarihlerinde Giresun'da yapılan 20. Olağan Genel Kurulu'nda Meslek Kurallarınının 20. maddesi yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre 20. madde aynen şöyledir:

"Avukatlar ve avukat stajyerleri, mesleğe yaraşır bir kılık ve kıyafetle başları açık olarak mahkemelerde görev yaparlar."

Görülüyor ki, bu kural Baroların veya Barolar Birliği Yönetim Kurulunun koyduğu bir kural değildir. Türkiye Barolar Birliği

Genel Kurulu'nun Avukatlık Kanununun 117. maddesinin 7. bendinin verdiği yetkiye dayanarak kabul ettiği bir meslek kuralıdır. Bu kurala, avukatların, avukat stajyerlerinin, Baroların ve Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun uyması yasal bir zorunluluktur. Hiç kimse, ne bir avukat, ne de bir avukat stajyeri kendini bu kuralın dışında kabul edemez. Özellikle mesleğe başlayan bir avukat Avukatlık Kanununun 9. maddesi gereğince "kanuna, ahlaka, mesleğin onuruna ve kurallarına uygun davranacağıma namusum ve vicdanım üzerine and içerim" diyerek yemin ettiğine göre bu kurala uymak zorundadır. Bunun aksini düşünen varsa, bu mesleğe başlamamalı veya bu meslekten ayrılmalıdır. Bu kurala göre, Avukatlar ve Avukat Stajyerleri görevlerini yerine getirirken başları açık olacaktır. Bu, hem bir yasa gereğidir, hem de laik ve çağdaş bir ulus olmanın gereğidir. Bayan yargıcın ve savcının başı açık olarak görev yaptığı bir ortamda bayan Türk avukatı veya avukat stajyerinin başı kapalı olarak görev yapması, o görevin tek düzelğine de, saygınlığına da, laiklik ilkesine de aykırıdır. Yargı görevi nasıl şortla yapılamazsa, bir meslek kuralı ve laik toplum gereği olarak başı örtülü de yapılamaz. Bayan avukatın ve avukat stajyerinin görev dışında, özel hayatındaki tutumu Baroları ve Türkiye Barolar Birliği'ni ilgilendirmez. İster başı açık olur, isterse başını kapatır. Ancak, asla ve asla görev yaparken yasaya, meslek kurallarına ve laik toplum anlayışına ters bir biçimde başını örtmesine, bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da Barolarımız ve Türkiye Barolar Birliği hoşgörüsüyle bakmayacaktır. Bu uğurda nice Ali Günday'lar görev şehidi olmaya her zaman hazırdır. Bu vesileyle, Gümüşhane Baro Başkanımız Av. Ali Günday'ı rahmetle ve minnetle anmaktayım, hatırası önünde saygıyla eğilmekteyim.

Burada, başını örtmek iddiasında olan kadınlarımıza tarihsel bazı gerçekleri de hatırlatmakta yarar görüyorum. Kadınların başlarını örtmesi geleneği, islam dininden çok öncelere, Sümer'lere kadar dayanır. Hıristiyanlıkta rahibeler, tanınmaları için kara çarşaf giymektedirler. Türban ise İran kökenlidir. İran'da, müslümanlıktan önce zerdüşt dininin uygulandığı dönemlerde rahibelerin başları üçgen biçiminde bağlanan türbanla kapatılıyordu.

Toplumumuz fesi Yunanlılardan almış, sonra onu müslümanlığın simgesi haline getirmiştir.

Türk toplumu artık bu çelişkilerden, akıl dışı, çağdışı bu uygulamalardan arındırılmalıdır. Önemli olan erdemli ve faziletli olmaktır. Erdemli ve faziletli olmak herşeyden önce bir vicdan ve ahlak işidir. Yapay olan örtünme ile ilgisi yoktur. Kaldı ki, şeriat hukukundan oluşun Mecelle'de bir hüküm vardır. "Ezma'nın tebeddülü ile ahkamin tagayyürü inkar olunamaz". Kur'an'dan alınan bu hükümlerle, zaman değişmekle hükümler değişir denmektedir.

Sayın delegeler,

Laik düşüncenin öncülerinden, müslüman bilim adamı İbn-i Haldun'a göre devletin oluşumu ve toplumların evrimi tanrısal iradeyle değil, toplumsal ve ekonomik nedenlere dayanır. Böyle kabul edince, din kurallarının devlet yönetiminde yönlendirici ve egemen olmaması gerekir. Toplum ve devlet yaşamı, akla ve ilme dayandırılmalıdır. O halde bir bakıma laiklik, toplumda ve devlette aklın ve ilimin egemen olmasıdır; farklı din ve inançlara sahip insanların barış içinde, dinsel ayrıcalık ve üstünlük gözetilmeden yaşamasını sağlayan gerçek din ve vicdan özgürlüğüdür. Görülüyor ki laiklik, demokrasi ve özgürlüğün ön koşuludur.

Ülkemizde, son yıllarda, örgütlü ve kararlı, bağnaz ve yobaz bir azınlık, örgütsüz ve kararsız, ama gerçek demokrat ve Atatürk'çü çoğunluğa egemen olmaya çalışıyor. Gerçek demokratlar, gerçek Atatürk'çüler, gerçek laik cumhuriyetçiler artık toparlanmalı, silkinmeli ve örgütlenmelidirler.

Laiklik hoşgörü demektir. Esasen müslümanlık hoşgörüyü emretmektedir. Yüce Kur'an, dinde zorlamayı yasaklamıştır. Yüce Allah Hz. Muhammed'e sadece emirlerini duyurma görevini vermiştir. Cezalandırma yetkisinin sadece ve sadece kendisine ait olduğunu bildirmiştir. Şeriat düzenini kurmak için İran'da mübarek ramazan ayında insanları idam edenlerin, bu düzeni ülkemizde yerleştirmek amacıyla laik ve Atatürk'çüleri öldürttüklerini, bu iş için kiralık ajanlar ve katiller kullandıklarını, bütün bunları müslümanlık adına yaptıklarını hala göremeyenler, kör değillerse vatan hainidirler.

Sayın delegeler,

Ülkemiz, dünya ülkeleri ile birlikte 21. Yüzyıla girmektedir. Gelişmiş ülkeler 20. Yüzyılda akıllarını kullanarak sanayide yaptıkları atılımlarla bir sanayi toplumu haline gelmişlerdir. 21. Yüzyılın bilim ve iletişim toplumuna dönüşmesi beklenmektedir. İnsanlar, bilimle kainatın henüz keşfedilmemiş sırlarını, belki de maddenin oluşumunun henüz bilinmeyen yönlerini, canlıların genlerindeki gizli nitelikleri ve güçleri açığa çıkaracaklar, iletişim yoluyla bütün bu bilgileri birbirlerine ulaştıracaklardır. Ülkemiz bu yarışta çok gerilerde kalmamalıdır. Bunun için de aklın ve ilmin tek rehber kabul edilmesi gerekmektedir.

Yüce Önder Atatürk, ortaya koyduğu ilkeleriyle ve gerçekleştirdiği devrimleriyle ulusumuzu çağdaş medeniyete biran önce ulaştırmayı amaçlamıştır. Ancak, bu bağlamda yapılacak ilk işin, toplumu ümmet olmaktan çıkarıp ulusa, kişiyi kul olmaktan çıkarıp vatandaşlığa dönüştürmek, önce vatandaş ve ulus olma bilincini pekiştirmek olduğunu bilmektedir. Bu amaçladır ki daha 1929–1930–1931 yıllarında bizzat kendi elyazısı ile hazırladığı ve sonradan Medeni Bilgiler olarak kitaplaşacak notlarında millet, devlet, din, özgürlük, demokrasi, cumhuriyet, insan hakları, devletin görevleri, seçmek, vergi vermek, askerlik, anayasa, hükümet, Türkiye Büyük Millet Meclisi, kanun, bütçe, mahkemeler, davalar, idari teşkilat, belediye ve köy, memur, aile, avukatlık ve Barolar, partiler gibi ana kavram ve konuları ele almış ve bunların halka öncelikle öğretilmesini önermiştir. Amaç, ümmeti ulus, kulu vatandaş yapmak, vatandaşa hak ve ödevlerini öğretmektir, onu insan olma bilincine kavuşturmaktır. İşte Atatürk, ilke ve devrimlerini önce insan ve vatandaş olmanın bilincine kavuşan sağlam bir alt yapıya oturtmayı amaçlamıştır.

Atatürk, sadece bir aksiyon adamı değildir. Önce düşünen, düşündüklerini tartışan, sonra onları uygulayan eşsiz bir liderdir. O, ülkeyi sadece, düşman çizmesinden temizlememiş, ülkeyi ve halkımızı ortaçağ karanlığından 20. Yüzyılın aydınlığına taşımıştır. Amerika Temsilciler Meclisi Başkanı Newt Gingrich başkanınız ne diyor "Gelecek nesillere en büyük katkıda bulunan liderler arasında Mustafa Kemal Atatürk'den başka kişi tanımlıyorum."

Ne yazık ki, Atatürk'ün bütün dünyaca kabul edilen niteliklerinden, ilke ve devrimlerinden, halkın bilinçlenmesinden ve aydınlanmasından korkanlar, çıkarları zedelenenler, şimdi, ülkeyi, gene ortaçağ karanlığına götürmeye çalışmaktadırlar. Ancak, bu aymazların ve hainlerin bilmedikleri bir gerçek vardır. Atatürk mayası tutmuştur. Aydınlarımız, kadınlarımız ve Atatürk'ün kendilerine, "Ey yükselen yeni kuşaklar gelecek sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk, onu yüceltecek ve sürdüreceğ olan sizsiniz", "Türk genci devrimlerin ve rejimin sahibi ve bekçisidir" diye seslendiği ve inandığı gençlerimiz bu çabalarına asla geçit vermeyecek, akla ve ilime dayalı laik cumhuriyet rejimimiz sonsuza dek yaşayacaktır.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Yardımcısı
Avukat Burhan KARAÇELİK

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ GEÇMİŞ DÖNÜM BAŞKANI AV. ÖNDER SAV'IN 10. OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL'DA YAPTIĞI KONUŞMA

Türkiye Barolar Birliği'nin 10. Olağanüstü Genel Kurulu'na katılan Baro Başkanlarımızı, delege arkadaşlarımızı, Türkiye Barolar Birliği'nin organlarında görev alan çalışma arkadaşlarımızı ve değerli konukları en içten duygularla saygılarımla selamlıyorum.

Yaşamlarını doğal nedenlerle yitiren meslektaşlarımızı, çoğunluğu Doğu ve Güneydoğu'da olmak üzere hala öldürenleri meçhul meslektaşlarımızı, 25 Temmuz 1995 tarihinde bir yobazın, vahşice ve acımasızca öldürdüğü Başkanımız sevgili Ali Günday'ı rahmet ve sevgi ile anıyorum.

Çok sevdiğim arkadaşlarımla, meslektaşlarımla, Baro Başkanlarımızla böyle bir olağanüstü toplantıda buluşmaktan duyduğum memnuniyeti ve bunun yanında da iç burukluğumu, üzüntümü

ifade etmek istiyorum. Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı görevinin ikinci dönemini tamamlamadan ayrıldığım ve sizlere zahmet verdiğim, işinizi gücünüzü bırakarak buraya kadar gelme yükünü taşıttığım için üzgünüm; beni bağışlamanızı diliyorum. Ama sizlerin dostluğunuzu, sıcak ilginizi yaşamaktan, sizlerle tekrar buluşmaktan, sorunlarımızı bölüşmek, doğrularda buluşmak için biraraya gelmekten tarifsiz bir sevinç duyduğumu da vurgulamak isterim.

Bu toplantımızın, beni uğurlamak, önümüzdeki dönemde Türkiye Barolar Birliği Başkanlığını üstlenecek meslektaşımızı seçmekten öte birlikteliği, dayanışmayı, dostlukları, karşılıklı sevgiyi, saygıyı ve güzellikleri sergileyeceğine içtenlikle inanıyorum.

Değerli dostlarım, sevgili meslektaşlarım

1989 yılının Mayıs ayında Giresun'daki Genel Kurul'da bana verdiğiniz Birlik Başkanlığı görevini, 1993 Mayıs ayında Erzurum'da tekrar emanet ettiniz. 1997 yılının Mayıs ayına kadar sürecek olan ikinci dönem görevlendirmenizin gereğini sonuna kadar yerine getiremediğim için üzgünüm; ama Türkiye Barolar Birliği'ne karşı yükümlülüğün bir kısmını söz verdiğim doğrultuda tamamladığım için de rahatım.

1991 yılında da bana TBMM Üyeliği için adaylık önerilmişti; ancak o zaman hiç duraksamadan bu ısrarlı öneriyi geri çevirmiştim, o zamanki tavır ve anlayışımın aranızda pek – çok tanığı vardır.

1989 yılında dört yıllık süre için üstlendiğim görevi yarıda bırakmış olsaydım, 1989 Mayıs ayı Genel Kurulumuzdan önce kimilerince yapılan "Önder SAV, Türkiye Barolar Birliği'ni parlamenterlik için basamak yapıyor" sözlerine haklılık kazandırmış olurum.

1993 yılındaki Erzurum Genel Kurulumuz'dan önce bir dönemlik görevi yeter bulup Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na yeniden aday olmama düşüncemi de pek – çok Baro Başkanımız ve Delege arkadaşımız bilir; ancak o zamanın koşulları gereği ve Barolarımızın isteği ve ısrarı ile bir defaya mahsus olmak üzere tekrar Başkan adaylığını üstlenmiştim.

Sizlerin oyları ile ve Genel Kurula katılan delegelerin tamamına yakınının desteği ile 1993 yılında tekrar Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na seçildim. 1997 yılındaki Genel Kurulumuzda aday olmayacağımı hem Birlik organlarında beraber çalıştığım arkadaşlarıma, hem de pek – çok Baro Başkanımıza ve delege dostlarımıza açıklamıştım.

19. Dönem TBMM.nin süresi dolmadan erken seçime gidilmesi çok ani bir karar vermeme gündeme getirdi. 24 Aralık 1995 tarihinde yapılan Milletvekili genel seçiminde aday olmam, TBMM.ye girmem önerilince doğrusu, karar verme aşamasında çok sıkıldım, yoruldum, ailemle, çevremle, dostlarımla uzun görüşmeler yaptım, kendi – kendime tartıştım. Kararsızlığımı giderecek en büyük destek siz değerli dostlarımdan, delege arkadaşlarımdan, Baro Başkanlarımızdan geldi.

Milletvekilliği adaylığını kendisi ile konuştuğum bu değerli meslektaşlarımla büyük çoğunluğu TBMM.ne tekrar dönmemin yararını, önümüzdeki dönem yasama çalışmalarında mesleğimizle ilgili kimi konularda katkımın olacağını vurgulayarak benim kararsızlığımın yersiz olduğunu belirttiler; bana güç ve destek verdiler.

Şimdi TBMM Üyesiyim. Kendimi Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na Milletvekilliğini tercih etmiş gibi saymıyorum; siz de lütfen öyle görmeyiniz. Paris'in ünlü Baro Başkanlarından birisinin sonradan Başbakanlık görevini üstlendiğinde söylediği anlamlı tümcedeki değerlendirme gibi düşünüyorum. 1974 yılında Bakanlık, iki dönem Milletvekilliği yaptım, şimdi üçüncü dönem Milletvekilliği yapıyorum. Ama Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı yaptığım dönemdeki hazzı, güzelliği ve onuru hiç bir şeye değişmem.

Kurucu Başkanımız Hocamız Sayın Faruk Erem'in, sonraki dönemlerde başarılı görev yürüten Sayın Atilla Sav ve Sayın Teoman Evren'in Türkiye Barolar Birliği'ni getirdikleri çizginin gerisine düşürmemek için titiz bir uğraş vermeye ve çaba göstermeye çalıştık. Bir ölçüde başarılı olabildikse mutlu olacağız.

Yedi yıla yakın bir süre Türkiye Barolar Birliği organlarında görev yapan arkadaşlarımız, Barolarımız, Baro Başkanlarımız ve

meslektaşlarımızla birlikte çok ahenkli, verimli ve onurlu çalışmalar yaptık.

Görev süresine pek çok uğraş sığıdı; pek çok olay ve meslektaşlarımızın katkı ve destekleriyle çözümlenen çok önemli sorunlar yaşandı.

Sorunlarımızın çözümü için ani kararlar verdik, kimi zaman Baro Başkanlarımızla, kimi zaman delege arkadaşlarımızla, kimi zaman tüm yurttaki meslektaşlarımızla Ankara'da toplandık; soğuk, yağış – kış demeden ve yüksünmeden, severek geldiniz; bize ve mesleğimize güç kattınız; siyasal iktidarı, sorunlarımıza duyarsız kalanları anlamlı ve görkemli bir biçimde uyardınız.

Görev yaptığımız süre içinde mesleğimizin ve meslektaşlarımızın kimi sorunlarını, yasal ve anayasal engellerden dolayı yeterince düzlüğe çıkartamamış olabiliriz. Dışımızdaki engellerden kaynaklanan bu kısmi başarısızlığın yükünü ve sorumluluğunu da her zaman üstlenmeye, tüm eleştirileri kabule hazırım.

Barolarımız, Baro Başkanlarımız ve Türkiye Barolar Birliği organlarında görev yapan arkadaşlarımızla birlikte toplumumuzun, demokrasimizin ve ülkemizin ve mesleğimizin sorunlarının gündeme getirilmesi konusunda hiçbir zaman duraksama yapmadık.

Başta Muammer Aksoy ve Uğur Mumcu olmak üzere faili meçhul cinayetlere kurban verdiğimiz meslektaşlarımızın, Sivas'ta Madımak'ta yakılan aydın, sanatçı ve gençlerimizin, Gümüşhane Baro Başkanımız Av. Ali Günday'ın acılarını beraber yaşadık. Bu olaylarda ölenlerin yakınlarının dert ve sorunlarına hukuken ve fiilen beraber çareler aradık. Belki fazla bir şey yapamadık ama, onları sahipsiz ve yalnız bırakmadık.

Görev süresindeki tüm eylem, söz ve davranışlarımızda demokratik laik hukuk devletinden, hukukun üstünlüğü ilkesinden ve Cumhuriyet'in niteliklerinden, insan hak ve özgürlüklerinden ödün vermeden görev yapma anlayışımızı titizlikle sürdürdük.

Teokratik devlet özlemcileri, ulusu tekrar ümmet yapmak isteyenler, toplumu ortaçağ karanlığına çekmek isteyenler, dini si-

yasete alet edenler, tarikat şeyhlerinin sakallarını sıvazlayıp İCAZET isteyenler, karşılarında hep bizi buldu.

Doğu ve Güneydoğu'da haksız, hukuksuz şekilde amaçlı olarak sıkıntıya sokulan, gözaltına alınan meslektaşlarımız, haberdar edildiğimizde en seri şekilde bizi yanlarında buldu.

Meslektaşlarımıza ve mesleğimize yapılan yasalara usule aykırı, yakışsız işlemler için Başbakan'a, İçişleri ve Adalet Bakanlarına, gerektiğinde Olağanüstü Hal Bölge Valisine, mahalli savcılıklara ve DGM savcılıklarına başvurup sorunu sonuna kadar izledik.

Bir dönemdeki Yargıtay Başkanının yanlış tutum ve uygulamasından kaynaklanan "Yargı Yılı Açılışı Konuşması" krizini beraber yaşadık; oldu – bittilere teslim olmadan, mesleğimize gösterilmesi gereken saygıyı ayakta tutarak onurlu mücadeleyi birlikte verdik; bu dönemdeki Yargıtay Başkanımızın, yanlışlığı görüp, haklılığımız doğrultusunda birlikteliğe dönüşünün güzelliğini yaşadık.

Maliye Bakanlığı himayesinde Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirlerin mesleğimize ve onurumuza yaptıkları saldırıyı birlikte göğüsledik, bütün hukuki girişimlerimizden başarı ile almamız ak olarak çıktık.

Bütün eylemlerimizde söz ve yazılarımızda asla gösteriye kaçmamaya, kişisel pay ve pirim beklemeden, medyatik gösterilere iltifat etmemeye özen gösterdik. Türkiye Barolar Birliği'nin ayakları hiç havada olmadı; yere hep sağlam bastı. Rehberimiz kişisel onurumuzdan çok mesleğin ve kuruluşlarımızın ONURU oldu.

Kendimi, Türkiye Barolar Birliği'ni yarıyolda bırakmış bir Başkan olarak saymıyorum; gözüm arkada değil, her türlü meslek ve ülke sorununun üstesinden gelecek, demokratik laik hukuk devletine yönelecek saldırılara DUR! diyecek Türkiye Barolar Birliği, Barolarımız ve meslektaşlarımız var.

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurullarında, Birlik merkezinde Baro Başkanlarımızla ve meslektaşlarımızla yaptığımız toplantı-

larda çok büyük yakınlık ve dostluk gördüm; bu anlamlı, hiç bir şeyle kıyaslanamayacak birlikteliğin ve dostluğun sıcaklığını ömrümün sonuna kadar taşıyıp yaşatacağım.

Milletvekilliği görev süresinde de mesleğimizin, hukukumuzun, yargımızın sorunlarının çözümünde üzerimize düşen her görevi seve seve yapmaya hazırım; beni aramak, aydınlatmak ve uyar-makta lütfen tereddüt etmeyiniz.

Görev süresi içinde sizlerden gördüğüm anlayışı, hoşgörüyü, dayanışmayı, sorunları ve yükleri üstlenip, başarıları bölüşme duygularını tüm sıcaklığı ile hep yaşatacağım.

Türkiye Barolar Birliği'nden siz değerli dostlardan ayrılmanın zorluğunu, acısını şimdiden duyuyorum. Bu konuşmayı yapmak bile bana çok güç ve zor geliyor.

Birlikte çok güzel işler yapmış, çok değerli dostlar edinmiş, çok sağlam arkadaşlıklar kurmuş olmanın yüceliğini benliğimde taşı-yarak ayrılıyorum; ama bu ayrılığımızın Türkiye Barolar Birli-ği'ndeki görevden ayrılık biçiminde olacağını, sorunlarımıza be-raber çözüm aramaya asla engel oluşturmayacağını biliyorum; birbirimizi sık – sık arayacağız.

Bana çok şeyler verdiniz, çok şeyler kattınız, dağarcığımı dol-durdunuz, güzelliklerle donattınız, onurla bezediniz; sizlere çok borçluyum; ömrümün geri kalan kısmında sizlere borçlarımı se-verek ödemek isterim. Tanrının bana bu şansını tanımasını dile-mekteyim.

Sizleri çok özleyeceğim, sizleri çok ama çok seviyorum, sayıyo-rum. Bu duygularla hepinize sonsuz şükranlarımı sunuyorum, başarılar esenlikler diliyorum, Allahaismarladık diyorum, hoşça kalınız değerli dostlarım.

17- Adalet Bakanı Sayın Şevket Kazan'ın tüm avukatları suçlayan beyanı üzerine yapılan yazışmalar

Ankara, 29.7.1996

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1321/34

Adalet Bakanı Şevket Kazan'ın 26 Temmuz 1996 günlü Gazetelerde "Avukatlar tutuklularla örgüt arasında kuryelik yapmaktadır" yolunda bir demeci çıkmıştır. Bu demecinde hiçbir ayırım yapmaksızın isim ve delil göstermeksizin tüm Avukatları ve Avukatlık mesleğini suçlama altında bıraktığından kendisine ilişikteki 26.7.1996 günlü ve 1319 sayılı yazı gönderilerek ispata davet edilmiş, demecini yalanlamadığı delillendirmediği takdirde hakkında yasal yollara gidileceği bildirilmiştir. Ayrıca bu konuda kamuoyuna ilişikteki duyuru yapılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Yardımcısı
Avukat Burhan KARAÇELİK

Eki: 2

Ankara, 27.07.1996

KAMUOYUNA DUYURU

26 Temmuz 1996 günlü bazı gazetelerde Adalet Bakanı Şevket Kazan'ın "örgüt militanlarını savunan avukatların tutuklularla örgüt yönetimi arasında kuryelik yaptıkları" biçiminde sözleri yer almaktadır.

Kendisi de avukat olan Sayın Bakan'ın delilsiz, isimsiz soyut isnatlarla tüm avukatlık mesleğini ve avukatları suçlaması vahim bir olaydır. Bakan'ı, bu iddialarını isim ve anıt bildirerek ispata davet ediyoruz. Bu amaçla da kendisine ilişikteki yazıyı faks aracılığıyla göndermiş bulunuyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Yardımcısı
Avukat Burhan KARAÇELİK

Eki: 1

Sayı: 1319

Ankara, 26.07.1996

Sayın Şevket KAZAN
Adalet Bakanı
ANKARA

26 Temmuz 1996 günlü gazetelerde (özellikle Yenyüzyıl, Sabah ve Cumhuriyet Gazetelerinde) "Yasadışı örgüt militanlarını savunan avukatların, tutuklularla örgüt yönetimi arasında kuryelik görevini üstlendikleri, bilgi ve talimatları taşıdıkları, avukatların kuryeliği aracılığıyla örgütün dışarıdan cezaevlerine kolaylıkla müdahale edebildiği" şeklinde beyanatınız yer almaktadır.

Bu sözleri gerçekten söylediyse, bu çok vahimdir. İddia ettiğiniz gibi tutukluların kuryeliğini yapan avukatlar varsa, bunlar, bırakınız diğer yasaları, Avukatlık Yasası, Avukatlık Meslek Kuralları hükümlerini çiğnemişlerdir. Bunlar hakkında Barolarının yasal işlem yapması gerekir.

Siz, herşeyden önce, bir avukatsınız. Mesleği bu vahim suçlama altında bırakamazsınız. Mesleği bu soyut suçlamadan kurtarmak için cezaevlerindeki tutukluların kuryeliğini yapan avukatların isimlerini, kesin kanıtlarıyla birlikte en kısa zamanda Türkiye Barolar Birliği'ne bildirmenizi istiyor ve bekliyoruz.

Bunu yapmadığınız veya gazetelerde çıkan busözlerinizi kesin ve açık beyanlarla yalanlamadığınız takdirde siz, Avukatlık Kanunu ve Meslek Kurallarını açıkça çiğnemiş oluyorsunuz.

O zaman Türkiye Barolar Birliği ve üyesi olduğunuz Baronuz,

tüm mesleğe ve meslektaşlara yönelik bu iftiranızdan dolayı hakkınızda gereken yasal işlemi yapmak durumunda kalacaktır.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan Yardımcısı
Avukat Burhan KARAÇELİK

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: B030HİG000000-

09.08.96*011815

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 26.7.1996 tarih ve 1319 sayılı yazınız.

Türkiye Barolar Birliği Başkan Yardımcısı Avukat Burhan Karaçelik imzası ile Sayın Bakanımıza gönderilen yazı değerlendirilmiştir.

Basında çıkan yazılar, Sayın Bakanın kendi sözleri değildir.

Ancak, özellikle 24 Temmuz 1996 tarihinde Bakanlığımız üst-düzey yetkilileri ile İstanbul Cumhuriyet Savcıları ve Cezaevi Müdürleri toplantısında ve ayrıca 31 Temmuz 1996 günü, 8 Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcısının katıldığı toplantıda bu konu, iştirakçiler tarafından gündeme getirilmiş ve hatta bazı avukatlar hakkında dava açıldığına dair beyanlar yapılmıştır.

Bu konuda ilgili Savcılıklardan, gereken bilgilerin Bakanlığımıza iletilmesi talimatı verilmiştir.

Bu bilgiler makama ulaştırıldığında Birliğiniz Başkanlığı'na iletilecektir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Faruk BAL
Hukuk İşleri Genel Müdürü

Adalet Bakanı Şevket Kazan'ın "Yasadışı örgüt militanlarını savunan avukatların, tutuklularla örgüt yönetimi arasında kuryelik görevini üstlendikleri, bilgi ve talimat taşıdıkları, avukatların kuryeliği aracılığı ile örgütün dıŐarından cezaevlerine kolaylıkla müdahale edebildiği" Şeklinde bir beyanı 26.7.1996 tarihli gazetelerde (Özellikle Yeniyüzyıl, Sabah ve Cumhuriyet gazetelerinde) yer almıştır.

Bunun üzerine Birliğimiz, Bakana hitaben yazdığı bir yazı ile sözkonusu avukatların isimlerinin ve bu konudaki delillerin bildirilmesini ya da böyle bir beyanat vermemiŐ ise gazetelerde yer alan beyanını yalanlamasını istemiş idi.

Bu yazıya Adalet Bakanlığı Hukuk İŞleri Genel Müdürü tarafından 9.8.1996 tarihli bir yazı ile yanıt verilmiştir.

Dosyanın tümünün sureti eklidir.

Durum takdirlerinize sunulur.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: Dosya fotokopisi

18- Türkiye Barolar Birliği'nin İÇ Çalışmaları

BİRLİĞİN İÇ ÇALIŞMALARI

1- YÖNETİM KURULU TOPLANTILARI:

Yönetim Kurulumuz çalışma dönemini kapsayan 28 Nisan 1995 tarihinden 28 Nisan 1997 gününe kadar geçen süre içinde 24 kez toplantı yapmıştır. Her ay yasaya uygun olarak bir toplantı yapılmıştır. Çalışma dönemi henüz tamamlanmadığı için 12 Ni-

san 1997 tarihine kadar yapılan toplantılarda 720 Yönetim Kurulu Kararı alınmıştır. Genel Kurul tarihine kadar bir toplantı daha yapılacaktır.

2- PERSONELE YAPILAN ZAMLAR:

Türkiye Barolar Birliği'nde çalışan personele her yılbaşında zam yapılmaktadır. 1 Ocak 1996 tarihinde bütün personel ücretlerine % 70 ve 1 Ocak 1997 tarihinde de % 65 oranında zam yapılmıştır.

3- SEKRETERYA ÇALIŞMALARI :

28 Nisan 1995 ile 28 Nisan 1997 tarihleri arasında Türkiye Barolar Birliği'ne çeşitli yerlerden 9552 yazı gelmiştir. Bu sayıya mektup tarzındaki başvurular dahil değildir. Türkiye Barolar Birliği'nce aynı süre içinde çeşitli özel ve resmi yerlere 4631 yazı yazılarak gönderilmiştir. Ruhsatnamelerle ilgili yazışmalar bu rakama dahil değildir. Bunlarla birlikte giden yazı sayısı 8883'e ulaşmaktadır.

Daha önceki yıllarda da belirttiğimiz gibi 20.4.1993 - 28.4.1995 tarihleri arasında 4204 Avukat Ruhsatnamesi düzenlenmiştir.

28.4.1995 tarihinden 28.4.1997 tarihine kadar bu dönemde ise düzenlenen ruhsat sayısı 4252'dir.

Ruhsatnameler Adalet Bakanlığı'ndan Birliğimize geldiği gün ve en geç ertesi gün postaya verilmektedir. Bu düzenin sürdürülebilmesi için olağanüstü talep olduğu zamanlarda bile fazla mesai ile işler yürütülebilmektedir. Ancak daha fazla ruhsat yükü altında kalındığında Türkiye Barolar Birliği'nin ruhsat düzenlemelerinde aksamalar olacaktır. Ruhsatnamelerin düzenlenmesi, postalanması ve ilgiliye ulaşması için gösterilen bu gayrete rağmen yeni meslekdaşlarımız, Ankara'ya kadar gelmekte ve önemli çapta masraf yapmaktadırlar. Meslekdaşlarımızın gösterdikleri telaş hiç bir zaman önlenememektedir.

Türkiye Barolar Birliği'nin kuruluşundan 28.4.1997 tarihine kadar düzenlediği toplam ruhsat sayısı 41049 rakamına ulaşmış bulunmaktadır.

DİSİPLİN KURULU ÇALIŞMALARI

Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu'na 28.4.1995 tarihinden 28.4.1997 tarihine kadar 309 dosya gelmiştir.

Bu dosyalardan;

- 81 Uyarma Cezası,
- 85 Kınama Cezası,
- 27 Para Cezası,
- 21 Üç Ay Süre İle İşten Çıkarma,
- 6 Altı Ay Süre İle İşten Çıkarma,
- 3 1 Yıl Süre İle İşten Çıkarma,
- 20 Meslekten Çıkarma,
- 62 Ceza Tayinine Yer Olmadığına,
- 4 Tedbiren İşten Yasaklanması.

300 dosyanın incelenmesi tamamlanmış (130) Onama, (34) Bozma, (51) İade, (21) Cezanın Kaldırılmasına, (45) cezanın Avukatlık Yasasınının 157. maddesi uyarınca düzeltilmek suretiyle onanmasına, (17) İtiraz Dilekçesinin Süre Yönünden Reddine, (2) Zamanaşımı nedeniyle ortadan kaldırılmasına karar verilmiştir.

Disiplin Kurulu son toplantısını 12 Nisan 1997 günü yapmış, 9 dosya dışında gündemindeki dosyaları tetkik ederek karara bağlamıştır. Genel kurul tarihine kadar bir toplantı daha yapılmamıştır.

BAROLARA YAZILI AVUKAT SAYISI:

Avukat sayısı, 31.12.1995 tarihi itibarıyla 9202'si kadın, 22857'si erkek olmak üzere toplam 32059 iken, bu sayı 31.12.1996 tarihi itibarıyla 9476'sı kadın, 23962'si erkek olmak üzere toplam 33438'e ulaşmış bulunmaktadır.

Avukat sayısının Barolara göre dağılımını gösterir çizelge aşağıda bilginize sunulmaktadır.

1996 YILINA AİT AVUKAT SAYISI

BAROSU	KADIN	ERKEK	TOPLAM
1- ADANA	152	574	726
2- ADIYAMAN	7	68	75
3- AFYON	15	125	140
4- AĞRI	6	20	26
5- AKSARAY	25	66	91
6- AMASYA	19	64	83
7- ANKARA	1691	3698	5389
8- ANTALYA	203	630	833
9- ARTVİN	6	30	36
10- AYDIN	117	314	431
11- BALIKESİR	130	359	489
12- BİNGÖL	1	16	17
13- BOLU	37	121	158
14- BURDUR	15	56	71
15- BURSA	224	663	887
16- ÇANAKKALE	33	132	165
17- ÇANKIRI	8	23	31
18- ÇORUM	29	98	127
19- DENİZLİ	54	344	398
20- DİYARBAKIR	49	202	251
21- EDİRNE	35	95	130
22- ELAZIĞ	22	129	151
23- ERZURUM	19	97	116
24- ERZİNCAN	9	17	26
25- ESKİŞEHİR	60	196	256
26- GAZİANTEP	52	289	341

BAROSU	KADIN	ERKEK	TOPLAM
27- GİRESUN	8	60	68
28- GÜMÜŞHANE	2	15	17
29- HATAY	87	297	384
30- ISPARTA	39	84	123
31- İSTANBUL	4014	8008	12022
32- İZMİR	1056	2135	3191
33- KARABÜK	13	51	64
34- KARAMAN	12	52	64
35- KARS	8	43	51
36- KASTAMONU	8	62	70
37- KAYSERİ	58	304	362
38- KIRKLARELİ	36	89	125
39- KIRIKKALE	19	76	95
40- KIRŞEHİR	6	41	47
41- KOCAELİ	106	262	368
42- KONYA	143	514	657
43- KÜTAHYA	30	94	124
44- MALATYA	29	140	169
45- MANİSA	78	342	420
46- K.MARAŞ	34	132	166
47- MARDİN	4	52	56
48- MERSİN	140	503	643
49- MUĞLA	86	204	290
50- NEVŞEHİR	10	53	63
51- NİĞDE	7	41	48
52- ORDU	15	99	114
53- OSMANİYE	15	64	79
54- RİZE	6	33	39

BAROSU	KADIN	ERKEK	TOPLAM
55- SAKARYA	48	177	225
56- SAMSUN	53	277	330
57- SİNOP	8	36	44
58- SİVAS	19	85	104
59- Ş.URFA	7	112	119
60- TEKİRDAĞ	44	170	214
61- TOKAT	12	82	94
62- TRABZON	32	132	164
63- UŞAK	21	103	124
64- VAN	6	68	74
65- YALOVA	13	46	59
66- YOZGAT	34	96	130
67- ZONGULDAK	61	191	252
68- BATMAN	7	41	48
69- BARTIN	10	26	36
70- IĞDIR	3	17	20
71- BİLECİK	11	27	38
TOPLAM	9.476	23.962	33.438

YARGI REFORMU

Ülkemiz bir "Yargı Reformu"na büyük gereksinim duymaktadır. Uzun yıllardır meslekdaşlarımız, Barolar ve Birliğimiz bu gereksinimi dile getirmektedir.

Türkiye Barolar Birliği, bu alanda ciddi çalışmalara öncülük yapmak ve bazı temel konularda somut öneriler, yasa taslakları oluşturabilmek amacı ile bir Hukuk Kurultayı toplamaya karar vermiştir. Yargıtay Başkanı Sayın Müfit Utku'nun böyle bir Kurultay'a destek vaadi üzerine de Kurultay'ın Yargıtay ile birlikte düzenlenmesine karar verilmiştir.

Ancak "Yargı Reformu" konusu son derece geniş, ayrıntıları da içermesi gereken kapsamlı bir konudur. Birkaç gün sürecek bir Kurultay'da, somut sonuçlara ulaşabilmek, yeni taslakları oluşturabilmek de amaçlandığına göre, bu derece geniş bir konuyu ele almaya olanak bulunmadığı açıktır. Bu nedenle, Kurultay'da ele alınacak konulara bir sınırlama getirmek amacı ile "Demokratik Yargı Reformu Kurultayı" olarak isim belirlenmiştir.

Kurultay'ın bir panel ve sempozyum düzeyinde kalmaması, somut yasa taslakları ortaya çıkarılabilmesi ve böylece yargı alanında demokratikleşmenin temel unsurlarının ortaya çıkarılabilmesi amacı ile, aşağıda yer alan yazımızda görüleceği üzere, genel ve soyut eleştiri ve dilekler yerine, somut yasa ve değişiklik önerileri istenmiştir.

Bu amaçla hazırlanan yazımız Yüksek Yargı Organlarının tüm üyelerine, Hukuk Fakültelerinin tüm öğretim üye ve yardımcılara ve gerek Baro olarak görüşlerinin bildirilmesi, gerek tüm meslektaşlarımıza duyurulması için bütün Barolarımıza gönderilmiştir. Bu şekilde 2000'e yakın gönderilen yazımıza sadece 7 Baromuzdan ve 43 hukukçudan cevap alınabilmektedir. Bu 43 cevaptan 8 tanesi işlerinin çokluğu nedeni ile böyle bir çalışmaya katılamayacağını bildiren özür yazısıdır. 27 tanesi de genel düzeyde, soyut eleştirileri içeren, somut hiçbir öneri getirmeyen ya da "Demokratik Yargı Reformu" kavramı içinde yer almayan hu-

suslara değinen cevaplardır. Bu durumda belirtilen nitelikte bir Kurultay'ın ön hazırlıkları için yararlı olabilecek cevap yazısı 15 civarında kalmaktadır.

Bu koşullarda bir Kurultay toplanmasına olanak görülmediğinden Yönetim Kurulumuz zorunlu olarak Demokratik Yargı Reformu Kurultayı'ndan şimdilik vazgeçmiş bulunmaktadır.

BARO BAŞKANLIĞI

3.12.1996, 2372

.....

Ülkemizde bir yargı reformuna gereksinim acil bir hale gelmiştir. Birliğimiz, Yargıtay Başkanlığı ile birlikte, 1997 Nisan ayı içinde "Demokratik Yargı Reformunu konu alan bir "Hukuk Kurultayı" toplamak amacındadır.

Söz konusu Kurultay'da tartışılacak konuları ve çerçevelerini önceden saptayabilmek ve oluşturulacak öneri paketlerini hazırlayabilmek amacı ile, konu anabашlığı sınırları içinde:

- Yürürlükten tamamen kaldırılması gereken yasalar,
- Mevcut yasalarda yürürlükten kaldırılması gereken maddeler,
- Mevcut yasalarda yapılması gereken değişiklikler, (değişiklik önereceğiniz maddeleri ve yeni madde önerilerinizle birlikte)
- Yeniden yapılması gereken yasalar, (taslar önerinizle birlikte)
- Uygun gördüğünüz diğer hususlar,

Hakkında Sayın Baronuzun görüşlerini en geç 14 Şubat 1997 tarihine kadar Birliğimize göndermenizi ve ayrıca ilgi duyan meslekdaşlarımızın da görüşlerini, belirtilen tarihe kadar gönderebilmeleri için istenen hususların Baronuz üyelerine duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Sayın

Ülkemizde bir yargı reformuna gereksinim acil bir hale gelmiştir. Birliğimiz, Yargıtay Başkanlığı ile birlikte, 1997 Nisan ayı içinde "Demokratik Yargı Reformu"na konu alan bir "Hukuk Kurultayı" toplamak amacındadır.

Söz konusu Kurultay'da tartışılacak konuları ve çerçevelerini önceden saptayabilmek ve oluşturulacak öneri paketlerini hazırlayabilmek amacı ile, konu anabaşlığı sınırları içinde:

- Yürürlükten tamamen kaldırılması gereken yasalar,
- Mevcut Yasalarda yürürlükten kaldırılması gereken maddeler,
- Mevcut yasalarda yapılması gereken değişiklikler, (değişiklik önereceğiniz maddeleri ve yeni madde önerilerinizle birlikte)
- Yeniden yapılması gereken yasalar, (taslak önerinizle birlikte)
- Uygun gördüğünüz diğer hususlar,

hakkında görüşlerinizi en geç 14 Şubat 1997 tarihine kadar Birliğimize göndermenizi takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara, 27.2.1997

BARO BAŞKANLIĞINA

.....

GENELGE NO: 303/18

1997 Nisan ayı içinde Yargıtay Başkanlığı ile müşterek yapılması düşünülen "Demokratik Yargı Reformu" konulu "HUKUK

KURULTAYI" için görüş ve önerilerin saptanması amacıyla 03/12/1996 gün ve 2372 sayılı bir yazı göndermiştik. Bu yazımızda görüş ve önerilerin en geç 14 Şubat 1997 tarihine kadar Birliğimize ulaştırılması istendiği halde bu güne kadar çok az görüş ve öneri gönderilmiştir. Gönderilen bu görüş ve önerilerle bir Hukuk Kurultayının yapılmasının uygun olmayacağı düşüncesi ile Yönetim kurulumuzun 22.02.1997 günlü ve 621-2 Sayılı Kararı ile Kurultay yapımının iptaline, üzümlere, karar verilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

-III-

DEĞERLİ MESLEKTAŞIMIZ ALİ GÜNDAY'IN ŞEHİT EDİLMESİ

Çok değerli meslektaşımız Gümüşhane Baro Başkanı Ali Günday 25 Temmuz 1995 günü, bürosunda alçakça katledildi. Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu'nun kabul ettiği meslek ilkelerini uyguladığı ve bu ilkeye aykırı olarak başörtülü şekilde avukatlık yapan kişiler hakkında disiplin uygulaması yaptırdığı için öldürülen değerli Başkanımız, meslek disiplininin ve laik Cumhuriyetin unutulmaz bir şehidi olmuştur.

Ali Günday'ı alçakça katleden İzzet Kıraç ve iştirakten sorumlu diğer sanıkların duruşmalarına bütün Barolarımız ve Türkiye Barolar Birliği yakın ilgi göstermiş ve tüm duruşmalara çeşitli Barolarımızın mensubu çok sayıda meslektaşımız katılmışlardır.

Davaya Gümüşhane Ağır Ceza Mahkemesi'nde 23.10.1995 günü başlanmıştır. Aynı duruşmada Mahkeme "...sanıkların devle-

tin Anayasal düzenini bozmak, kendi siyasal görüşleri doğrultusunda kamu görevlileri ve vatandaşları üzerinde korku ve panik yaratmak amacıyla suç örgütü oluşturarak atılı eylemi gerçekleştirmiş olmaları..." gerekçesi ile görevsizlik kararı vermiş ve dosyayı tüm sanıkların TCK.nun 146, 313 ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Yasası'nın 1 ve 2. maddeleri delaletiyle TCK.nun 450/4, 11 ve ilgili diğer mevzuata göre yargılanmaları yapılmak üzere Erzincan Devlet Güvenlik Mahkemesine gönderilmiştir.

Erzincan 2 No.lu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin de kendisini görevli saymaması sonucu ortaya çıkan olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi, yargılama görevi yerinin belirlenmesi için dosya Yargıtay 10. Ceza Dairesine gönderilmiştir. Anılan daire "...suçun, Cumhuriyet'in niteliklerini, siyasal, hukuki, sosyal ve laik düzeni değiştirmek amacı ile işlenip işlenmediğinin takdirinin Devlet Güvenlik Mahkemesine ait olmasına..." gerekçesi ile görevli mahkemenin Erzincan 2 No.lu Devlet Güvenlik Mahkemesi olduğuna karar vermiştir. Bu karar üzerine dava Erzincan 2 No.lu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde görülmüştür. Sonuçta Mahkeme 24.10.1996 günü sanık İzzet Kıracı'nın TCK.nun 450/4, 11 ve 59. maddeleri ile 6136 Sayılı Yasanın 13/1. maddesi gereği sonuç olarak "11 ayı geceli gündüzlü bir hücrede tecrit edilmek suretiyle müebbeden ağır hapis cezası ile cezalandırılmasına" ve diğer sanıkların beraatine karar vermiştir.

Karar müdahil vekilleri tarafından, gerek vasıflandırma, gerek iştirakçiler için verilen beraat kararı açısından temyiz edilmiştir. Ancak Yargıtay 9. Ceza Dairesi 10.3.1997 tarihli kararı ile hükmün onanmasını kararlaştırmıştır.

Değerli meslektaşımız ve şehidimiz Ali Günday ölümünün 1. yılında yine çok sayıda meslektaşımızın katılımı ile mezarının başında anılmıştır.

Ali Günday, şeriat özlemcilerinin, teokratik devlet isteyenlerin katlettiği ilk şehid değildir, ancak son şehit olmasını diliyoruz. Şeriat özlemcileri, Türk hukukçularını laik devlet ilkesine bağlılıktan ayıramayacak, onları korkutamayacak, Cumhuriyetimizin temel niteliklerini korumaktan alıkoyamayacaktır.

BARO BAŞKANLIĞI GÜMÜŞHANE

Değerli Başkanımız sevgili Ali Günday'ın alçakça bir saldırı sonucu öldürüldüğünü öğrenmiş bulunuyorum. Değerli dostum, sevgili meslektaşımız Avukat Ali Günday'ı yitirmiş olmanın derin ve tarifsiz üzüntüsü içindeyim.

Çalışkan, titiz, örnek, meslek kurallarına, anayasal ve yasal ilkelere bağlı bir Baro Başkanını öldürmeye cüret eden örümcek kafanın, kimden ya da kimlerden cesaret aldığı bellidir.

Siyasal çıkarları uğruna hukukun üstünlüğünden, Cumhuriyetin temel ilkelerinden sapanların, şeriata yeşil ışık yakan teokratik devlet özlemcilerinin, adam öldürerek amaçlarını gerçekleştirmek isteyenlerin maskeleri düşüyor.

Gümüşhane Baromuzun, bu alçakça ve mesleğe yönelik cina-yetin peşini bırakmayacağına, hassayitle izleyeceğine, adaleti en seri biçimde gerçekleştireceğine içtenlikle inanıyorum. Bu inanç ve duygularla Gümüşhane Barosu mensubu arkadaşlarımıza, tüm meslektaşlarımıza, Ali Günday'ı sevenlere ve ailesine başsağlığı diliyorum, saygılar sunuyorum.

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV**

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA GÜMÜŞHANE

Baro Başkanımız Ali Günday'ın alçakça ve hunharca öldürüldüğünü ve saldırganın yakalandığını öğrenmiş bulunuyorum.

Bir Baro Başkanının, avukatın öldürülmesinin "Sav-Savunma-Karar" bütünlüğü içinde bir savcının bir yargıcın aynı

biçimde öldürülmesinden hiçbir farkı yoktur; saldırı, tüm yargı camiasına, yargının ayrılmaz bir parçası olan savunma mesleğine yöneliktir.

Cinayetin titizlikle kovuşturulacağından, caninin adalet önünde en ibret verici biçimde hesap vermesinin sağlanacağından asla kuşku duymuyorum. Gümüşhanedeki tüm hukukçulara ve sizlere başsağlığı diliyorum, saygılar sunuyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Sayı: 1429

Ankara, 25.7.1995

Sayın Türkan GÜNDAY
GÜMÜŞHANE

Gümüşhane Baromuzun değerli Başkanı, sevgili eşiniz, meslektaşımız, arkadaşımız Ali Günday'ı kaybetmiş olmanın derin üzüntüsü ve şoku içindeyim.

Sevgili Başkanımız, titiz, çalışkan, mesleğinde başarılı örnek bir hukukçuydu; yerinin kolay doldurulabileceğini sanmıyorum.

Ali Günday, bir meslek şehidimizdir; öldürenin peşini bırakmayacağız ve adalet önünde hesap verilmesini sağlayacağız. Sizlere, tüm aile camiasına Ali Günday'ı sevenlere başsağlığı, Tanrı'dan sabır ve rahmet diliyoruz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Ankara, 25.7.1995

KAMUOYUNA DUYURU

Gümüşhane Baro Başkanımız Av. Ali Günday, alçakça bir saldırı sonucu öldürüldü. İlk duyumlara göre saldırganın Baro Başkanımızın Meslek Kurallarına ve anayasal, yasal ilkelere bağlı

kalarak hanım avukatların yargı yerlerinde türbanlı olarak görev yapmalarını engellemesi nedeniyle eylemini gerçekleştirdiği anlaşıyor.

Demokratik laik Cumhuriyete, Atatürk ilkelerine bağlı, çağdaş bir Baro Başkanımızı, şeriat yanlısı bir kafa, hunharca öldürmüştür. Ali Günday, güç koşullarda gözünü daldan budaktan esirgemeyen bir görev anlayışı olan başarılı, titiz, çalışkan ve örnek bir Baro Başkanımız idi.

Son aylarda, kökten dinciliği benimsemiş bir siyasal partinin mensuplarının başkanımız aleyhinde açıkça kampanya yürüttükleri bilinmekte iken güvenlik güçlerinin kendisini koruyamamış olması da fevkalade düşündürücüdür. Baro Başkanımızı öldürenin ve benzerlerinin, siyasal hesaplarla şeriata yeşil ışık yakarlardan, laiklikten ödün verenlerden, hukukun üstünlüğünü bir kenara itip devlet işlerinde dini üstün kılmaya çalışanlardan güç ve cesaret aldıkları anlaşılıyor.

Ali Günday, ülkemizi ortaçağ karanlığına çekmek, ulusu ümet yapmak isteyen teokratik devlet özlemcilerinin mesleğimizden kopardığı ilk şehit değildir; ama son olmasını diliyoruz.

Şeriat uğruna adam öldürenler, Ali Günday gibi dava adamlarını sindiremeyecek, tüketemeyeceklerdir. Din kurallarının, devlete siyasete yön vermesini, bunların toplum hayatını, Avukatlık gibi çağdaş meslekleri düzenlemesini, dinin en önemli güç mihrağı olmasını benimseyen örümcek kafalıları, Türkiye Barolar Birliği'ni, 67 Baromuzu 32 bin meslektaşımızı yıldıramayacak, geriletemeyeceklerdir.

Mesleğimize ve Baro Başkanımıza yönelik alçakça saldırıyı ve saldırıyanın özümsemiği düşüncüyü şiddet ve nefretle kınıyoruz. Bütün meslektaşlarımıza, hukukçularımıza Başkan Ali Günday'ı sevenlere başsağlığı diliyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA DUYURU

Gümüşhane Barosu Başkanımız Avukat Ali Günday'ın planlı biçimde alçakça ve hunharca öldürülmesi Türkiye Barolar Birliğini-Barolarımızı ve meslektaşlarımızı çok sarstı, çok üzdü.

Üzüntümüzü Başka Sayın Cumhurbaşkanını olmak üzere, Sayın Anayasa Mahkemesi Başkanı ve üyelerinin, Sayın Başbakan, Sayın Başbakan Yardımcısı ve Sayın Bakanlar, kardeş meslek kuruluşları, sendikalar ve derneklerin, üst düzey kamu yöneticilerinin, belediye başkanlarının, basın ve TV. mensuplarının, meslektaşların ve toplumun her kesiminden insanlarımızın bölüşmesi, bizler için teselli kaynağı oldu.

Ülke düzeyinde tüm illerde 2 Ağustos 1995 günü saat 10.00'da bütün Barolarımız Atatürk anıtlarına çelenk koyup, cüppeli saygı duruşunda bulunup, Baro Başkanımız Ali Günday'ı anacak, cinayeti lanetleyeceklerdir.

Alçakça cinayetle ilgili kimi sağlıklı, haksız ve yanlış değerlendirmeler yapılması, camiamızdaki öfkeyi kabartmaktadır. Siyaset adamlarının cinayete Türkiye Barolar Birliği'nin neden olduğu yorumunu akla getirecek değerlendirmeler yapabilmeleri, bir kasıttan kaynaklanmıyorsa bilgisizlikten kaynaklanıyordur.

Türkiye Barolar Birliği, laik toplum düzenine, Cumhuriyete, demokratik hukuk devletine yönelik tehlikelerin altını her zaman çizmiş, üzerine düşen görevleri zamanında eksiksiz yapmıştır, aymazları uyarmıştır.

Görevlerini yapmayan, hatta yapmaktan özel amaçlarla ve oy avcılığı nedenleriyle kaçınanların Barolarımıza söyleyebileceği hiçbirşey yoktur. Başkanımız Ali Günday'a sıkılan kurşunların tetiğini çeken ele cesaret verenler, onu dindarlık adına cinayet işlemeye azmettirenler saldırganın suçunda hisse sahibidirler.

Türk toplumunu, çağdaşıktan koparıp ortaçağ karanlığına çekme karşısında olanlar, bilimin, özgür düşüncenin, aklın denizlerinde boğulacaklardır. Ulusumuz, insanlarımız, teokratik devlet özlemcilerine, şeriat heveslilerine prim vermeyecektir.

Gericiliği kışkırtan bir avuç zorba, yüzünü çağdaşlığa, aydınlığa döndürmüş kurumları, kişileri teslim alamayacaktır. Ali Günday gibi dava adamlarını öldürerek, geride kalan binlerce Günday'ları sindiremeyeceklerdir. Katillerin kişileri öldürmeye güçleri yetmiştir, ama düşünceyi öldürebilen katiller, daha doğmamıştır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Ankara, 1.10.1995

KAMUOYUNA DUYURU

Bilindiği üzere Gümüşhane Baro Başkanımız Av. Ali Günday, 25 Temmuz 1995 günü kendisini "CİHAD"a adadığını söyleyen bir yobaz tarafından öldürüldü.

Sanıklar, Gümüşhane Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanıyorlar. Yargılamanın 27 Eylül 1995 tarihindeki duruşmasına Türkiye Barolar Birliği Başkanı, Genel Sekreteri ve Yönetim Kurulu Üyesi ile AĞRI - ANKARA - BURSA - ÇANAKKALE - ÇORUM - ERZİNCAN - ERZURUM - ESKİŞEHİR - GİRESUN - İSTANBUL - İZMİR - MUĞLU - KOCAELİ - SAMSUN - SAKARYA - SIVAS - TOKAT - TRABZON ve ZONGULDAK Baro Başkanları ile çok sayıda meslektaşımız, müdahil vekili olarak katıldı.

Duruşmada, Ali GÜNDAY'ı öldürenlerin yalnız olmadığı, toplumda, yönetim kademelerinde, eğitimde, yazılı ve görüntülü basın ve yayın organlarında uzantıları olduğu, sanığın bunlar tarafından tahrik ve azmettirildiği, verilecek ceza ile onların da kamu vicdanında mahkum olacakları vurgulandı. Ali Günday'ın mezarının başında da Başkanımızın, bir meslek ve laik toplum düzeni şehidi olduğu, bir teokratik devlet özlemcisi tarafından alçakça vurulduğu ifade edilerek Ali Günday'a ve uğruna öldüğü ilkelere sahip çıkılacağı belirtildi.

Duruşmadan sonra ve mahkeme binası dışında cereyan ettiği anlaşılan kavga ve tartışmadan o sırada Gümüşhane Baro odasında bulunan ve duruşmayı değerlendirmekte olan Türkiye Barolar Birliği Başkanı ve hiçbir Baro Başkanı'nın haberi olmamıştır. Hal böyle iken kerametleri kendilerinden menkul ve toplumda adı sanı duyulmamış nevezuhur dernekcikler adına yapılan suçlayıcı, tepeden tırnağa yalan ve asılsız açıklamalar, utandırıcıdır, tiksindiricidir.

Sanık vekili meslektaşlarımıza ve yakınlarına yapılmış en ufak bir müdahale ve saldırı, asla bizden tasvip göremez. Görevli meslektaşlarımıza yapılmış herhangi bir saldırıyı, kendimize yapılmış sayarız. Görmediğimiz ve tanık olmadığımız bir olaya tepki duymadığımız yakıştırmasını da kınarız ayıplarız.

Yapılan açıklamalarda, Ali Günday'ın alçakça öldürülmesi, adeta benimsenmekte, benzer öldürmeler için yeşil ışık yakılmaktadır. Yapılan açıklamalarda, Türkiye Barolar Birliği Başkanı ve Baro Başkanlarının "Dinleyicileri meslektaşları üzerine kışkırtarak.." gibi ahlâksızca ve hayasızca yalanlara da yer verilmekte, davaya gösterilen hassasiyet nerede ise ayıplanmaktadır. "İslâm'a karşı duyulan kin ve adavet" gibi yakışıksız ve kışkırtıcı sözler, aslında açıklayıcıların İSLAM'a ne denli inançsız ve saygısız olduklarını vurgulamaktadır.

Türkiye Barolar Birliği ve Barolarımızın, Ali Günday'a ve ailesine sahip çıkması, üstü örtülü olarak kınanmakta, gösterilen ilgiden dolayı Barolara gözdağı verilmek istenilmektedir. Öldürülen bir Baro Başkanı'na sahip çıkılmasını bile hazmedemeyenlerin, önce insanlıklarından, sonra hukukçuluklarından şüphe duyarız. Aslında ne oldukları ve neyi temsil ettikleri de kamuoyunda bilinmeyen dernekciklerin ve içlerinde "hasbelkader Hukukçu" sıfatı taşıyanların Türkiye Barolar Birliğini ve Baroları eleştirebilmeleri için biraz daha insanlık, hukuk ve meslek dersi bilgisine ihtiyaçları olduğu anlaşılıyor.

İşin acı ve utanç verici yanı, kimi yazılı ve görüntülü basın ve yayın organlarının, asılsız, uydurma, kaynağından elde edilmeyen, dedikoduya dayalı, doğruluğu kanıtlanmayan haberlere

meslek ilkelerini hiçe sayarak yer verip asıl görevleri olan "İletişim hak ve özgürlüğünü" zedelemeleri ve halkın haber alma hakkını kötüye kullanmalarındır.

Türkiye Barolar Birliği ve Barolarımız, meslek kurallarına, hukuk ölçülerine, yasalara, demokratik laik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerine saygının zedelenmesine göz yummayacaktır. Sıfatlarının başında "HUKUKÇU" sözcüğü olanlar, yalan söylememeli, meslektaşlarının ve bağlı oldukları kuruluşların aleyhine kışkırtıcı yayına alet olmamalı, hadlerini bilmelidirler. Kim ne derse desin, kim hangi yalanları uydurursa uydursun, gerçekleri nasıl çarpıtırsa çarpıtsın, bizler ALİ GÜNDAY olayının sonuna kadar takipçisi olacağız. Asılsız söylentiler, yalan haberler ve demeçler, bizi yolumuzdan alıkoyamaz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİLİĞİ BAŞLANLIĞI

Ankara, 24.10.1996

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1995/53

İLGİ: 16.10.1996 günlü 1823/51 sayılı genelgemiz

Av. Ali Günday'ın öldürülmesi ile ilgili olarak Erzincan 2 No.lu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin 1996/24 sayılı dosyası ile görülen ve 24 Ekim 1996 günü saat 10.30'da yapılacak duruşmaya, kilgi genelgemizle katılacakları bildirilen Birlik Başkanımız Av. Eralp Özgan ve beraberindeki Baro Başkanları ve Avukatlar hava muhalefeti nedeniyle uçak kalkmadığından katılamamışlardır.

Erzincan 2 No.lu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yapılan duruşma sonunda Sanık İzzet Kıraç'ın TCK.nun 450/4-11 ve 59. maddeleri ile 6136 Sayılı Yasanın 13/1. maddeleri gereği sonuç olarak "11 ayı geceli gündüzlü bir hücrede tecrit edilmek sureiyle müebbeden ağır hapis cezasıyla cezalandırılmasına" ve diğer sanıkların beraatine karar verilmiştir.

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

-IV-

**BAYAN AVUKATLARIN BAŞÖRTÜSÜ İLE GÖREV YAPIP
YAPAMAYACAKLARIYLA İLGİLİ BAKANLIK
GENELGESİ -BASIN TOPLANTISI- DAVA DİLEKÇESİ
VE DANIŞTAY 8. DAİRESİNİN YÜRÜTMİYİ DURDURMA
KARARI**

Adalet Bakanlığı 19.11.1996 günü yayınladığı bir genelge ile, bayan avukatların başörtüsü ile görev yapamayacaklarına ilişkin Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul Kararı'nı, bu konuda Barolara yardımcı olunmasını isteyen bir duyuru yazısı ile BaŐsavcılıklara ve Mahkemelere bildirilen 1.2.1995 tarihli Bakanlık yazısının yürürlükten kaldırıldığını belirtmiş ve böyle bir uygulamanın Anayasa'ya ve hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek, başörtülü avukatları duruşmaya kabul edip etmemenin yargıcın takdirinde olduğunu savunmuŐtur.

Anayasa Mahkemesi'nin ve Danıştay'ın çeşitli kararlarına aykırı olan bu genelge aleyhine Türkiye Barolar Birliği Danıştay'da iptal davası açmıŐ ve yürütmeyi durdurma kararı verilmesi istenmiştir.

Danıştay 8. Dairesi 18.12.1996 gün ve 1996/5341 Esas sayılı kararı ile Bakanlık genelgesinin yürütülmesinin durdurulmasına karar vermiştir. Bu karara karşı Bakanlığın itirazı da Dava Daireleri Genel Kurulu'nda reddedilmiŐ bulunmaktadır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

19.11.1996

Sayı: 19-92-16977

Konu: Başörtülü Avukatlar hk.

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA
DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ C. BAŞSAVCILIĞINA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ:01.02.1995 Gün ve B030HİG000000 7-16-1791 sayılı yazımız

İlgi yazımız ile Türkiye Barolar Birliğinin 23.11.1994 gün ve 1826/52 sayılı genelgesi Adli teşkilata dağıtılmış idi.

Bu genelgeye dayanılarak başörtülü bayan avukatların mahkemelere, icra ve tapu daireleri ile adliyelere kabul edilmedikleri vaki şikayetlerden anlaşılmaktadır.

1) Genelgenin Anayasa açısından değerlendirilmesi;

Anayasa'nın 10. maddesi kanun önünde eşitlik ilkesini kabul etmiş, Devlet Organlarını ve İdari Makamları bu ilkeye uygun hareket etme mükellefiyeti altına sokmuştur.

Anayasamızın 12. maddesi Temel Hak ve Hürriyetleri, 24. maddesi ise Din ve Vicdan hürriyetini düzenlemiştir.

Din ve vicdan hürriyeti "**Dini İnanç**" ve "**İbadet**" hürriyeti olmak üzere biri diğerini tamamlayan bir bütündür.

Dini inanç hürriyeti; Anayasa Hukukunun kabul ettiği, hiçbir şekilde sınırlamaya tabi tutulamayan, yasak getirilemeyen temel hakların özünü teşkil etmektedir.

İbadet hürriyeti ise, şartların varlığı halinde, Anayasanın 13, 14 ve 15. maddeleri uyarınca ancak kanun ile sınırlandırılabilir.

Bir dine inanmak ve onun gereği olarak başını örtmek inanç hürriyeti olup, ibadet değildir.

Cumhuriyetin niteliklerini tesbit eden Anayasanın 2. maddesi, vatandaşların bir dine inanmalarına ve inançlarının gereği başlarını örtmelerine mani hüküm ihtiva etmemektedir.

Anayasanın 5. maddesinde vatandaşların maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamak Devletin temel amaç ve görevleri arasında sayılmıştır.

Anayasanın 14/son maddesi Anayasanın hiçbir hükmü Anayasada yer alan hak ve hürriyetleri yok etmeye yönelik bir faaliyette bulunma hakkını verir şekilde yorumlanamaz hükmünü getirmiştir.

Anayasanın 6/son maddesinde hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisini kullanamaz, denilmiştir.

2) Genelgenin Avukatlık Kanunu açısından değerlendirilmesi;

Genelgede bahsi geçen Avukatlık Kanununun;

49. maddesi, Avukatların Mahkemelere Türkiye Barolar Birliğinin belirleyeceği resmi kılıkla çıkmak zorunda olduklarını;

5/c maddesi, Avukatların mesleğe yaraşmayacak tutum ve davranışlarını,

34. maddesi, Avukatların yüklendikleri görevi özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirmelerini ve mesleğin gerektirdiği saygı ve güvene yakışır biçimde hareket etmelerini,

72/a maddesi, Avukatlığı kabul için kanunun aradığı şartların kaybedilmesini,

134. maddesi, Avukatlık onuruna, meslek düzen ve gelenekleri ile dürüstlüğe uygun davranmayalar hakkında çeşitli disiplin cezalarını tanzim etmiştir.

Görüldüğü gibi; Avukatlık Kanununun yukarıda açıklanan maddelerinde, başörtülü olarak Avukatların Mahkemelere, İcra Dairelerine ve Adliyelere girmelerine mani bir hüküm bulunmamaktadır.

3) Genelgenin Meslek Kuralları açısından değerlendirilmesi;

Türkiye Barolar Birliğinin 27-28 Mayıs 1989 günü yapılan 20. Olağan Genel Kurul toplantısında Meslek Kurallarının 20. maddesi ile Avukatların mahkemelerde "**başları açık**" olarak görev yapacakları kabul edilmiştir.

Bu meslek kuralı Anayasanın 2, 5, 6/son, 10, 12, 13, 14, 15 ve 24. maddelerine aykırıdır.

Başörtüsünün inanç hürriyetinin ifadesi olarak yasaklanması mümkün bulunmamasına rağmen, ibadet hürriyeti olarak kabul edilmesi halinde dahi; Anayasanın 14/2. maddesinin öngördüğü şartların gerçekleşmesi durumunda, ancak; kanun ile yasaklanması gerekirken, Türkiye Barolar Birliğince Anayasanın 6/son maddesine aykırı bir şekilde yetkisini aşarak, inanç ve ibadet hürriyetinin Genel Kurul Toplantısı ile meslek kuralları arasında sayılması, bu hakkın meslek kuralı ile sınırlandırılması sonucunu doğurur ki bu açık bir Anayasa ihlalidir.

Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Kanununun 49. maddesinin verdiği yetkiye istinaden 01.01.1975 tarihinde kabul ettiği resmî kılık yönergesinde başörtüsü yasaklanmamıştır.

Diğer taraftan;

1) Anayasanın 138. maddesi uyarınca hiçbir organ, makam, merci ve kişi yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere emir ve talimat veremez.

2) HUMK. 150, CMUK 378, İYUK 18/2, D.K. 50, AYİMİK 49/son, AMKYUK 144 maddeleri uyarınca duruşmanın inzibatı münhasıran hakime aittir.

Avukatlık Kanununun 49. maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliğince çıkarılan 01.01.1975 tarihli kıyafet yönergesine uygun

giyinen ve yüzü kim olduğunu anlamaya müsait şekilde açık olan başı örtülü Avukatı duruşmaya kabul edip etmemek tamamen hakimin takdirindedir.

3) Adliye binaları ile Adliye içinde bulunan İcra Daireleri, Yazı İşleri Müdürlükleri ve Kalemlere giriş ve çıkışın düzenlenmesi ise, Cumhuriyet Başsavcıları, Adalet Komisyonu Başkanları, Hakim ve Cumhuriyet Savcılarının yetkileri dahilindedir.

Yukarıda açıklanan sebeplerle Anayasa, Avukatlık Kanunu, 01.01.1975 tarihli Resmi Kılık Yönergesine aykırı, başörtülü Avukatlar hakkında yanlış anlamaya ve uygulamaya yol açan 01.02.1995 gün ve B030HİG0000007-16-791 sayılı yazımız yürürlükten kaldırılmıştır.

Şevket Kazan
Adalet Bakanı

Ankara, 22.11.1996

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 2278/59

Türkiye Barolar Birliği Başkanlık Divanı, Avukatların Mahkemelerde başörtülü görev yapıp yapamayacakları ile ilgili olarak Adalet Bakanlığı'nca Mahkemelere gönderilen genelge konusunda bir basın toplantısı düzenlemiştir. Konuyla ilgili açıklama metni ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmuştur.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki : 1

KAMUOYU DUYURUSU

Türkiye Barolar Birliği Başkanlık Divanı, Adalet Bakanlığı'nın Bakan Şevket Kazan imzası ile 19.11.1996 günlü Cumhuriyet Başsavcılıklarına, Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcılıklarına ve Bölge İdare Mahkemesi Başkanlarına hitaben gönderdiği 19-92-16977 sayılı yazı ile ilgili olarak aşağıdaki açıklamayı kamuoyunun bilgisine sunar:

1- Adalet Bakanlığı bu yazısı ile yine Adalet Bakanlığı'nın 1.2.1995 gün B030HİG0000007-16-1791 sayılı yazısının yürürlükten kaldırıldığını bildirmektedir.

Yürürlükten kaldırıldığı belirtilen yazı Türkiye Barolar Birliği'nin 23.1.1994 gün ve 1826/52 sayılı genelgesini duyuran ve uygulanmasında hassasiyet gösterilmesi için Barolara yardımcı olunmasını içeren bir yazıdan ibarettir.

Bir "duyuru yazısı"nın yürürlükten nasıl kaldırılabilceği anlaşılabilir. Adalet Bakanlığı 1995 tarihli yazısı ile, Türkiye Barolar Birliği'nin bir genelgesini sadece "duyurmuştur". Duyurmayı ortadan kaldırdım demekle, insanların duyumunun yok olabileceğini düşünmenin, bir Bakanlığa yakışıp yakışmadığını kamuoyunun takdirine bırakıyoruz.

Sayın Bakanlık, duyuru yazısını yürürlükten kaldırarak, Türkiye Barolar Birliği'nin genelgesini ortadan kaldırdığını sanıyorsa, büyük bir yanlışlığa düşmüş demektir. Adalet Bakanlığı'nın veya Adalet Bakanı Şevket Kazan'ın Türkiye Barolar Birliği genelgesini yürürlükten kaldırma yetkileri yoktur.

2- Adalet Bakanlığı'nın bu yazısı anayasal rejimimiz ve hukuk hayatımız açısından üzüntü ile karşılanması gereken bir açıklamadır. Şu nedenlerle:

a) Bakanlık yazısında, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu'nun avukatların mahkemelerde başı açık olarak görev yapacaklarına ilişkin kararı eleştirilmekte bunun Anayasa'ya ve Avukatlık Yasası'na aykırı olduğu, Meslek Kuralı olarak böyle bir

kural öngörmenin Anayasa ihlali teşkil edeceği, Anayasa'nın 138. maddesine göre hiç bir makam veya merciin mahkemeler emir ve talimat veremeyeceği ve avukat bayanı başı açık olarak kabul etmenin yargıcın takdirinde olduğu ileri sürülmektedir. Bütün bunlar Sayın Adalet Bakanı Şevket Kazan'ın kişisel görüşleridir. Bir Bakan'ın tartışmaya açık, aşağıda belirtileceği üzere yargı kararlarına aykırı ve yanlış "kişisel düşünceleri"ni, Bakanlık görüşü haline getirmesi üzücüdür. Adalet Bakanlığı'nı, Bakan'ın keyfi arzularını gerçekleştiren bir kurum haline dönüştürmeye hiç kimsenin hakkı yoktur.

b) Adalet Bakanı, bir yandan mahkemelere Anayasa gereği hiç bir makamın emir veremeyeceğini ve bu nedenle başörtülü Avukatları duruşmaya kabul edip etmemenin yargıcın takdirinde olduğunu söylerken, öte yandan başörtülü avukatları duruşmaya almamanın Anayasa'ya aykırı olduğunu iki sahife anlatıp yargıçlara dolaylı talimat verme yolunu tutarak çelişkiye düşmektedir.

Sayın Bakan 2 sahife süren kişisel açıklamaları ile başörtülü avukatların duruşmaya alınmamasının Anayasa'ya aykırı olduğunu anlatıp, bunu bir Bakanlık görüşü haline de getirerek, yargıçları etkilemek, onlara dolaylı yoldan baskı yapmak yolunu tutmuştur. Kendisinin Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanı ve Bakanlık Müsteşarının da aynı Kurul'un üyesi olmasına dayanarak manevi bir cebir kurma yoluna gitmiştir.

c) Bakanlık görüşü haline getirilen Bakan Şevket Kazan'ın kişisel görüşleri de, yargı kararları ile çelişmektedir.

Herşeyden önce, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu'nun böyle bir karar alması, Anayasa'ya aykırı değildir.

Anayasa Mahkemesi 7.3.1989 günlü Esas: 1989/1, Karar: 1989/12 sayılı kararında, tam aksine başörtüyü serbest bırakan bir yasa hükmünün Anayasa'ya aykırı olduğunu hükme bağlamıştır. Üniversiteler yasasına o tarihlerde eklenen, öğrencilerin dini inanç sebebi ile boyun ve saçlarının örtü veya tübanla kapatılması serbestisini getiren hükmü Anayasa Mahkememiz iptal ederken şunları söylüyor: "... dava konusu maddenin laik hukuk düzenine aykırılığı belirgindir....birlikte çalışmalar yapanların

kardeşlikleri, arkadaşlıkları, dayanışmaları yarınlar için bile gerekli iken, onları dinsel gereklerle ayırmak, kimin hangi inançtan olduğunu gösteren bir işaretle belli etmek, onların yakınlaşmalarını, birlikte çalışıp karşılıklı yardımlaşmalarını ve işbirliğini önler; ayrılıklara, dinsel inanç ve görüşler nedeni ile çatışmalara yol açar". Anayasa Mahkemesi'nin üniversite öğrencileri için belirttiği bu gerekçeler, Avukatlık mesleği mensupları için de geçerlidir.

Anayasa Mahkememiz ayrıca aynı kararında, başörtüyü serbest bırakmanın Atatürk milliyetçiliği ilkesi ile de çeliştiğini, "dini inanç sebebi" ile başörtüsü örtmenin serbest bırakılmasının demokratiklik ilkesine ters düştüğünü, laiklik ilkesi ile uyuşmadığını, başörtüsüne olanak tanımanın eşitlik ilkesine biçimsel yönden ters düştüğünü belirttikten sonra şu hususu büyük bir açıklıkla ifade etmektedir: "Giysi durumu, salt bir biçimsel görünüm konusu değildir. Laiklik, düşünsel yapının değiştirilmesidir. Çağdaş, sağlıklı toplum oluşturmanın koşuludur. Kişi, iç ve dış dünyasıyla, duygu ve düşünceleriyle, beden ve ruh yapısıyla bir bütündür. Giysi, kişiliği yansıtan bir araçtır. Dinsel olsun olmasın çağdaşlığa aykırı, devrim yasalarının öngördüğü düzenlemeyle çelişen giysiler uygun karşılanamaz. Dinsel nitelikteki giysiler ayrıca laiklik ilkesine ters düştüğünden daha yoğun bir aykırılık oluştururlar".

Görülmektedir ki Anayasa Mahkememiz bu kararı ile başörtüsünün yasaklanmasını değil, aksine serbest bırakılmasının Anayasa'ya aykırı olduğunu kararlaştırmıştır.

Bakanlık yazısı görünümündeki Bakan Şevket Kazan'ın görüşleri Anayasa Mahkemesi kararına tesir düşmektedir.

Bakanlık yazısında duruşmalara açık başla girileceği kuralının Anayasa ile birlikte Avukatlık Yasasına da aykırı olduğu ileri sürülmektedir. Bu iddia yargı kararları ile çelişmektedir. Bir örnek vermek gerekirse: Danıştay 8. Dairesi Esas: 1992/3342, Karar: 1993/2611 sayılı ve 5.7.1993 günlü kararında, başörtülü olarak staj yapmak isteyen ve bu nedenle staj listesinden kaydı silinen bir avukat adayını ile ilgili olarak şu kararı vermiştir: "İlgili-

lerin uyarmalarına karşın türbanlı olarak staja devam eden stajyerin bu davranışının laik hukuk devleti ilkesine aykırı, avukatlık mesleği ile bağdaşmaz nitelikte ve 1136 Sayılı Yasa'nın 5/c maddesinde tanımlanan Avukatlığa engel durumu oluşturduğu açıktır."

Yine Danıştay 8. Dairesi Esas: 1993/843, Karar: 1994/686 sayılı ve 2.3.1994 günlü kararında aynı yönde hüküm vermiştir.

Görülmektedir ki Danıştay'ımız da başı açık avukatlık yapma zorunluluğunun Anayasa ve Avukatlık Yasasına aykırı olmadığına, tam tersine başörtülü avukatlık yapmak istemenin Anayasa'nın laiklik ilkesine ve avukatlık yasasına aykırı olduğuna karar vermiştir.

O halde şeklen Adalet Bakanlığı'nın görüşü görünümündeki kişisel görüşler Anayasa Mahkemesi ve Danıştay kararlarına aykırıdır. Yargı kararları ile çelişki halindedir.

d) Adalet Bakanı Şevket Kazan bütün bunları kişisel düşüncesi olarak açıklamış olsa idi, katılmamakla birlikte, düşünce özgürlüğünün bir sonucu olarak görürdük. Ancak Sayın Bakan kişisel görüşlerini, Bakanlık görüşü haline getirmiş; yani bir diğer deyişle kişisel görüş ve değerlendirmeleri ile yargıçları etkileyebilmek amacı ile Bakanlık tüzel kişiliğini araç olarak kullanmıştır. Bu davranışı ile de bizzat kendisi Anayasa'ya aykırı davranmıştır. Anayasamızın 138. maddesinin son fıkrasında "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak durumundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiç bir surette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez" hükmü yer almaktadır.

Oysa Bakanlık yazısı Anayasa Mahkemesi ve Danıştay kararlarını tanımadığını, yargıçların bu kararlara göre değil, tam aksi yönde davranmaları gerektiğini ifade etmektedir.

Bu davranış ise görevini kötüye kullanma niteliğindedir.

3- Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu 27-28 Mayıs 1989 günleri Giresun'da yapılan 20. Olağan Genel Kurul toplantısında,

avukatlar ve avukat stajyerlerinin mahkemelerdeki kıyafetleri ile ilgili olarak Meslek Kurallarının 20. maddesini şu şekilde değiştirmiştir: "Avukatlar ve avukat stajyerleri mesleğe yaraşır bir kılık ve kıyafetle **başları açık olarak** mahkemelerde görev yaparlar. Duruşmalara Türkiye Barolar Birliği'nce şekli saptanmış cübbe ile temiz bir kıyafetle çıkarlar. Erkek avukatlar iklim ve mevsim koşullarının elverdiği lde kravat takarlar."

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu'nun bu kararının temeli, 1136 sayılı Avukatlık Yasasının 49. maddesinin verdiği yetkidir. "Avukatların Resmi Kılığı" başliğını taşıyan Yasa'nın 49. maddesi aynen şoyledir: "Avukatlar, mahkemelere Türkiye Barolar Birliği'nin belirleyeceği resmi kılıkla çıkmak zorundadırlar".

Mahkemelerimiz kararlarında kuşkusuz yasalara uyacaklardır. Duruşmaya gelen avukatın kıyafetinin uygun olup olmadığına "keyfi" karar verecek değillerdir. Kıyafet konusunda yasa hükümünü inceleyecek mahkemelerimiz, Yasanın 49. maddesi ile bunu belirleyen yetkisinin Türkiye Barolar Birliği'ne tanındığını görecek ve sonuç olarak Meslek Kurallarının 20. maddesini uygulayacaktır. Zira bu karar **YASA** ile yetkili kılınan makamın verdiği bir karardır. Bu, mahkemeye emir veya talimat verilmesi anlamını içermez. Türkiye Barolar Birliği sadece Yasanın kendisine tanıdığı yetkiyi kullanmıştır.

Bu nedenle, Bakanlık genelgesinde yer alan, mahkemelerin Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul kararını dikkate almadan kendi takdirlerine göre karar verecekleri yolundaki ifadeler hukuka aykırıdır, hukuken yanlıştır.

Mahkemelerimizin, yasa ile yetkili kılınan Türkiye Barolar Birliği'nin yasal yetkiye dayanarak verdiği kararı, titizlikle uygulayacağına inanıyoruz.

4- Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu'nun yasanın verdiği yetkiye dayanarak aldığı söz konusu kararı halen yürürlüktedir. Adalet Bakanlığının veya Adelet Bakanı'nın bu kararı kaldırma, değiştirme, geçersiz sayma veya benzeri bir karar alma yetkisi yoktur.

Yürürlükte olan bu karar Barolarımızca titizlikle uygulanacak ve bu karara aykırı davranan avukat va avukat stajyerleri hakkında gerekli işlem derhal yapılacaktır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

Ankara, 16.12.1996

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 2429/63

Bayan Avukatların mahkemelerde başı açık görev yapmaları ile ilgili Türkiye Barolar Birliği'inn 23.11.1994 gün ve 1826/52 sayılı genelgesini ortadan kaldırmayı amaçlayan Adalet Bakanlığı'nın, Anayasa'ya ve yasalara aykırı işleminin, öncelikle yürütülmesinin durdurulmasına ve daha sonra iptaline karar verilmesi istemi ile, **Danıştay 8. Dairesi'nde 12.12.1996 tarihinde 1996/5341 Esas No. ile dava açılmıştır.**

Dava dilekçesinin ve konu ile ilgili kamuoyu duyurusunun birer örneği ilişikte sunulmuştur.

İsteyen Barolarımız davaya müdahil olarak katılabilirler.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: Dava Dilekçesi ve
Kamuoyu Duyurusu

KAMUOYU DUYURUSU

Bayan avukatların mahkemelerde başı açık görev yapmaları ile ilgili Türkiye Barolar Birliği'nin 23.11.1994 gün ve 1826/52 sayılı Genelgesi'ni ortadan kaldırmayı amaçlayan Adalet Bakanlığı'nın 19.11.1996 günlü ve 19-92-16977 sayılı genelgesi aleyhine, bu genelgenin Anayasa'ya ve Yasalara aykırı olması nedeni ile, Danıştay'da Birliğimizce iptal davası açılmıştır.

Kamuyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

NOT:

Dava dilekçesi örneği
Türkiye Barolar Birliği'nden alınabilir.

Sayı: 2418

Ankara, 12.12.1996

YÜKSEK DANIŞTAY BAŞKANLIĞI'NA

ANKARA

**Yürütmenin Durdurulması
İstemlidir.**

DAVACILAR : Türkiye Barolar Birliği
Karanfil Sokak 5/62 Kızılay-ANKARA

DAVALI : Adalet Bakanlığı
ANKARA

İSTEMİN ÖZETİ : Adalet Bakanlığı'nın Cumhuriyet Başsavcılıklarına, Devlet Güvenlik Mahkemesi Başkanlıklarına ve Bölge İdare Mahkemesi Başkanlıklarına gönderdiği, Türkiye Barolar Birliği'nin avukatların resmi kılıklarını düzenleyen 23.11.1994

tarikh ve 1826/52 (Ek-1) sayılı genelgesinin değiştirilmesini amaçlayan 19.11.1996 tarih ve 19-92-16977 sayılı (Ek-2) yazısıyla oluşan işlemin öncelikle YÜRÜTÜLMESİNİN DURDURULMASINA ve daha sonra İPTALİNE karar verilmesi istemlidir.

TEBLİĞ TARİHİ : Dava konusu yapılan işlem yazılı olarak bildirilmemiş olup, bu işlemden 19.11.1996 tarihinde haberdar olunmakla işbu dava süresi içinde açılmıştır.

OLAYLAR : 1- Türkiye Barolar Birliği, bayan avukatların başları açık olarak görev yapmaları gerekir iken, başları kapalı ve türbanlı olarak, erkek avukatların kravatsız, sa ve sakalları uzamış, erkek ve kadın avukatların kot pantolonlarla, yapılarına ve boylarına uymayan yırtık, sökük, renkleri solmuş ve niteliklerini yitirmiş, eskimiş cüppelerle görev yapmaya devam ettiklerinin ve bu davranışlarının bir çok vatandaş tarafından yadırgandığının, Avukatlık mesleği hakkında hoş olmayan değerlendirmelere neden olduğunun Birliğe ulaşan yazılı ve sözlü yakınmalardan anlaşılması üzerine, 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 49. maddesinin verdiği yetkiye dayanarak, Baro Başkanlıklarına hitaben 23.11.1994 tarih ve 1826/52 sayılı Genelgeyi çıkar mıştır. Bu genelgede, sözü edilen davranışlar içinde olan avukatların dikkatlerinin yazılı olarak çekilmesi, uymamakta direnenler hakkında Avukatlık Kanununun 72/a, 134 ve 135 ve müteakip maddeleri gereğince değerlendirme ve işlem yapılması; yani disiplin cezası uygulanması öngörülmüştür. Bu Genelge Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün 1.2.1995 tarih ve B030HİG000000-7-16-1791 sayılı yazısı ile Cumhuriyet Başsavcılıklarına, Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcılıklarına ve Bölge İdare Mahkemesi Başkanlıklarına duyurulmuştur. (Ek-2)

2- Davalı Bakanlık tarafından, bu kez, 19.11.1996 gün ve 19-92-16977 sayılı yazı, C. Başsavcılıklarına, Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcılıklarına ve Bölge İdare Mahkemesi Başkanlıklarına gönderilerek, Türkiye Barolar Birliği'nin anılan genelgesinin Anayasaya, Avukatlık Kanununa, Avukatlık Meslek Kurallarına aykırı olduğu açıklanıp ".....Yukarıda açıklanan sebeplerle Anayasa, Avukatlık Kanunu, 01.01.1975 tarihli Resmi Kılık Yönergesine aykırı, başörtülü Avukatlar hakkında yanlış anla-

maya ve uygulamaya yol açan 01.02.1995 gün ve B030HİG000000 7-16-1791 sayılı yazımız yürürlükten kaldırılmıştır" denilmiştir.

3- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 49. maddesi uyarınca Avukatların mahkemelere hangi kılıkla çıkacaklarını belirleme yetkisi münhasıran Türkiye Barolar Birliği'ne verilmiş olup, Türkiye Barolar Birliği'nin bu konuda yapacağı düzenlemeler Adalet Bakanlığı'nın onamasına tabi tutulmamıştır. Adalet Bakanlığı'nın yapacağı tek şey, Türkiye Barolar Birliği'nin Avukatların resmi kılıklarına ilişkin olarak yapacağı düzenlemeyi, bu düzenlemeye herhangi yeni bir öge katmaksızın ya da bu düzenlemeyi değiştirmeksizin, olduğu gibi, adli teşkilata dağıtmaktan ibarettir. Nitekim, 1.2.1995 tarihli Bakanlık yazısı ile de bu yapılmıştır. Oysa iş bu davaya konu yaptığımız 19.11.1996 tarih ve 19-92-16977 sayılı Bakanlık yazısı ile Türkiye Barolar Birliği tarafından avukatların resmi kılıkları ile ilgili olarak yaptığı herhangi bir düzenleme adli teşkilata duyurulmamakta, tam tersine 1.2.1995 tarih ve B030HİG0000007-16-1791 sayılı Bakanlık yazısı yürürlükten kaldırılmak suretiyle, aynı zamanda 1826/52 sayılı Türkiye Barolar Birliği Genelgesinin de değiştirilmesi amaçlanmış ve bu Genelgeye yeni bazı ögeler eklenmiş bulunmaktadır. Şöyle ki; 19.11.1996 tarihli yazıda Türkiye Barolar Birliği'nin 23.11.1994 tarih ve 1826/52 sayılı Genelgesinin başörtülü bayan avukatlarla ilgili kısmı, Anayasa, Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları açısından değerlendirilmekte ve bu değerlendirme sonucunda sözü edilen Genelgenin başta Anayasa'nın çeşitli hükümleri olmak üzere, Hukuka aykırı olduğu yolunda bir tespit yapılarak, başörtülü avukatları duruşmaya kabul edip etmemeyi hakimin takdirine, bu tür avukatların adliye binaları ile adliye binaları içindeki icra daireleri, yazı işleri müdürlükleri ve kalemlere giriş ve çıkışlarının düzenlenmesini ise Cumhuriyet Başsavcılıklarının, Adalet Komisyonu Başkanlıklarının, Hakim ve Cumhuriyet savcılarının yetkilerine bırakmaktadır. Böylece, başarıları kapalı ve türbanlı avukatların mahkemelerde, Avukatlık mesleğini mutlak surette icra edemeyeceklerini öngören 23.11.1994 tarih ve 1856/52 sayılı Türkiye Barolar Birliği Genelgesinin değiştirilmesi amaçlanmakta ve yasa ile Türkiye Barolar Birliği'ne tanınmış olan kimi bazı yetkiler 1136 Sayılı Yasaya

aykırı olarak Hakimlere, Cumhuriyet Başsavcılıklarına, Adalet Komisyonu Başkanlarına, Hakim ve Savcılara tanınmak suretiyle, başları kapalı ve türbanlı avukatların sözü edilen yerlerde Avukatlık mesleğini icra etmelerine olanak tanımak istenmektedir. 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 49. maddesinin verdiği münhasır yetkiye dayanılarak Türkiye Barolar Birliği tarafından çıkarılan bir genelgenin bu şekilde değiştirilmesini öngören 19.11.1996 tarihli Bakanlık yazısı (İşlemi), salt bir duyurucu (=yol gösterici) işlem niteliğinde olmayıp, icrai bir işlem niteliğindedir; ve de bu icrai işlem Türkiye Barolar Birliği'nin Avukatların resmi kılıkklarını münhasıran düzenleme yetkisine tecavüz ederek Birliğin menfaatini ihlal etmekle, aşağıda açıklamaya çalışacağımız nedenlerle hukuka açıkça aykırı olup uygulanması halinde giderilmesi güç zararlar da doğuracağından bu işlemin iptali ve öncelikle de yürütülmesinin durdurulması istemi ile iş bu davanın açılması zorunlu olmuştur.

İPTAL NEDENLERİ : 1- Dava konusu yapılan işlem, öncelikle açık ve bariz bir yetki tecavüzüdür. Avukatların duruşmalara hangi kılık ve kıyafetle çıkacaklarını belirleme ve Meslek Kuralı koyma yetkisi 1136 Sayılı Avukatlık Yasası ile Türkiye Barolar Birliği'ne verilmiştir.

Avukatlık Yasasının 49. maddesinde "Avukatlar mahkemelere, Türkiye Barolar Birliği'nin belirteceği resmi kılıkla çıkmak zorundadır" hükmü yer almakta,

Aynı Yasa'nın 117/7. maddesi ile de "...uyulması zorunlu Meslek Kurallarını tesbit etmek..." Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu'na görev olarak verilmektedir.

Türkiye Barolar Birliği'nin 20. Olağan Genel Kurul'unda da Avukatlık Meslek Kurallarının 20. maddesi görüşülmüş ve "...Avukatlar ve Avukat Stajyerleri mesleğe yaraşır bir kılık ve kıyafetle başları açık olarak mahkemelerde görev yaparlar..." şeklinde kabul edilmiştir (Ek-3).

Nitekim Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün 04.08.1992 tarihli ve 47088/34780 sayılı yazısıyla bu yetkinin Türkiye Barolar Birliği'ne ait olduğu kabul edilmektedir (Ek-4).

Adalet Bakanlığı, dava konusu işlemi ile; Yasa'nın Türkiye Barolar Birliği'ne verdiği bu yetkileri ve bu yetkilere dayanılarak yapılan düzenlemeleri işlevsiz hale getirmek istemekte ve Türkiye Barolar Birliği düzenlemelerinin Anayasa ve Yasalara aykırı olduğunu ve bu düzenlemelere uyulmamasını istemektedir. Böylece Türkiye Barolar Birliği'nin yasa ile verilen avukatların kılık ve kıyafetlerini düzenleme yetkisine tecavüz edilmektedir. Hiç bir yasada Adalet Bakanlığı'na böyle bir yetki ve görev verilmemiştir. Bu bakımdan dava konusu işlem hukuka ve Anayasa'nın 6/son maddesindeki "hiç bir kimse veya organ kaynağını Anayasa'dan almayan bir devlet yetkisi kulanamaz" hükmüne de aykırıdır.

Dava konusu yapılan Adalet Bakanlığı işlemi, bayan avukatların mesleklerini başları kapalı (türbanlı) olarak yapıp yapamayacaklarını Hakimlerin, Cumhuriyet Savcılarının, Adalet Komisyonu Başkanlarının takdirine bırakmak suretiyle Türkiye Barolar Birliği'nin bu şekilde meslek yapılmasının yasaklanmasını öngören düzenlemesini değiştirmeye kalkışmakta ve sonuç olarak bayan avukatların başları kapalı (türbanlı) kılıkla mesleklerini icra etmelerine olanak tanımaktadır. Davalı Adalet Bakanlığı avukatlarının resmi kılıklarını belirlemede o denli yetkisizdir ve de dava konusu yaptığımız işlem ile Türkiye Barolar Birliği'nin bu konudaki yetkisine o denli ağır ve bariz bir biçimde tecavüz etmektedir ki, dava konusu işlemi hukuken doğmuş bir işlem olarak kabul etmeye dahi olanak yoktur. Bir başka anlatımla, dava konusu yapılan işlem, bu denli ağır bir yetki sakatlığı nedeniyle yok hükmündedir (=keenlemyekundur). Bu nedenle, takdiri Yüce Hey'ete ait olmak üzere, öncelikle dava konusu işlem'in yok hükmünde olduğunun tespitini arz ve talep etmekteyiz.

2- Dava konusu yapılan işlem, T.C. Anayasa'sının 138. maddesinin 2. fıkrası hükmüne de açıkça aykırıdır. Anayasa'nın anılan hükmüne göre, hiç bir organ, makam, merci ve kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez, genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz. Dava konusu işlem ile, başları kapalı ve türbanlı avukatlar tarafından Avukatlık mesleğinin icra edilip edilemeyeceği hususu ilk bakışta Yargıçların, Cumhuriyet Savcılarının, Adalet Komisyonu Başkanlarının takdirine bırakılıyor gibi gö-

zükmetedir. Ancak bu sadece dış görünüştedir. Bu işlem ile başı örtülü olarak Avukatlık mesleğini icra etmenin yasaklanmasının Anayasaya ve Hukuka aykırı olduğu uzun uzun anlatılmaktadır. Böylece dolaylı bir şekilde Hakimlere, Cumhuriyet Savcılarına ve Adalet Komisyonu Başkanlarına, bu konuda kendilerine verilmiş gibi görünen takdir yetkisini başörtüsünü yasaklama doğrultusunda kullanmaları halinde Anayasa ve Hukuka aykırı hareket etmiş olacakları telkin edilmiş olmaktadır.

3- Dava konusu İşlem Anayasa'nın Başlangıç 2 ve 24. maddelerine açıkça aykırıdır.

Anayasanın 2. maddesinde "Cumhuriyetin nitelikleri" sayılmakta ve Türkiye Cumhuriyeti "demokratik laik ve sosyal hukuk devletidir" denilmektedir. Bu maddenin değiştirilmesi yine Anayasa'ya göre teklif dahi edilememektedir. Laiklik, devlet yönetiminde, toplumsal ilişkilerin düzenlenmesinde evrensel hukukun, aklın ve bilimin egemen olmasıdır. Bu nedenledir ki, laiklik din ve vicdan özgürlüğünün temelidir.

Din ve vicdan özgürlüğü herkesin inandığı gibi davranması, yaşaması ve hatta giyinmesi sonucunu doğurmaz. Aksinin düşünülmesi toplumda herkesin inancına göre yaşaması ve bu yaşamı düzenleyecek farklı hukuk kurallarının uygulanmasını ve giderek de çok hukuklu bir sistemi getirir, gerekli kılar. Böyle bir durumun ise Cumhuriyetin temel ilkelerine aykırı olacağı tartışmasızdır.

Anayasanın başlangıç bölümünde "Hiç bir düşünce ve mülâhazanın....Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılapları ve medeniyetçiliğin karşısında korunma göremeyeceği ve laiklik ilkesinin gereği olarak kutsal din duygularının, devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılmayacağı", açıkça vurgulanmaktadır.

Anayasal bu düzenlemeler karşısında, hiç kimsenin, özellikle de kamu görevlilerinin hiç bir nedenle kamusal ilişkilerini tavır ve davranışlarını, kılık ve kıyafetini inancına göre belirleme hakkı bulunmamaktadır.

1136 Sayılı Yasanın 1. maddesine göre "Avukatlık, kamu hizmeti ve serbest bir meslektir" Avukatlık kamu hizmeti olduğuna

göre, bu görev yapılırken, avukatın kılık ve kıyafetini kendi dini inançlarına göre düzenlemesi, giyinmesi Anayasanın anılan maddelerine aykırı düşer.

Nitekim Anayasa Mahkemesi'nin 5.7.1989 gün ve 20216 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan E: 1989-1 ve K: 1989-12 sayılı kararında "...Anayasa kurallarının amaç ve yönünü belirleyen başlangıç kısmında Atatürk'ün inkılap ve ilkeleri doğrultusunda Türkiye Cumhuriyeti'ni çağdaş medeniyet düzeyine ulaşma azmi yönünde hiç bir düşünce ve görüşün Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılapları ile medeniyetçiliği karşısında koruma göreviyeceği ve laiklik ilkesi gereği kutsal din duygularının devlet işlerine kesinlikle karıştırılmayacağına bildirilmesi laiklik ilkesinin Atatürk ilkeleri arasında ne denli önemli bir yeri olduğunun açık bir kanıtıdır. Anayasa'nın 2. maddesi ile de din kurallarının devlet yönetiminde egemen bir güç olamayacağı kesin bir biçimde ortaya konmuştur. Dinsel olsun olmasın, çağdaşlığa aykırı devrim yasalarının öngördüğü düzenleme ile çelişen giysiler uygun karşılanamaz. Dinsel nitelikteki kıyafetler din özgürlüğünün anayasal sınırları dışında bulunmaktadır..." denilmiştir.

Anayasa Mahkemesi 31.7.1991 gün ve 20946 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 9.4.1991 gün ve Esas: 1990/36, Karar: 1991/8 sayılı kararında da aynı hususları belirtmiş ve yukarıda numarası verilen karara göre dini gerekçelerle başörtüsüne müsaade etmenin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve bu nedenle yasa hükümlerinin buna aykırı şekilde, yani başörtüsüne müsaade eder biçimde yorumlanamayacağına karar vermiştir.

Danıştay 8. Dairesi de 25.02.1974 tarihli ve E: 1973/2964, K: 1974/960 sayılı kararında avukatın başörtüsü ile duruşmaya girme istemini Anayasa ve mesleğin gerekleri açısından irdeleyip "Davacının bu tutumunun öncelikle Anayasa'nın laiklik ilkesi ve hukuk devrimi yönünden incelenmesi gerekmektedir. Gerçekten kısa şekliyle din ve devlet işlerinin birbirinden bağımsız şekilde yürütülmesi olarak tanımlanabilen laiklik ilkesi mevzuatın din kurallarından tamamen bağımsız, dünyevi ve objektif esaslara göre düzenlenmesini gerekli kılmaktadır. Cumhuriyetin hukuk devriminin nedenlerinden birini teşkil eden bu ilke yürürlükteki bütün kanun tüzük ve yönetmeliklerin anayasal dayanağıdır.

Laiklik ilkesinin zorunlu sonucu olarak kamu hizmetlerinin de dayandıkları kanunlar gereği din kurallarından bağımsız, dünyevi esaslar çerçevesi içinde yerine getirilmesi ve kamu hizmetlerinin görevlerini yerine getirirken laiklik ilkesini anayasal bir üst kural ve mevzuatı düzenleyici ana ilke olarak öncelikle göz önünde tutmaları zorunludur. Aksine tutum ve davranışlar, mevzuatta açık yasaklama bulunmazsa dahi, Anayasanın laiklik üst kurallarına aykırılıkları yönünden hukuka uygun düşmez.

Duruşmalara başı açık olarak çıkmasına dini inançları bakımından imkan göremediğini kesinlikle beyan eden davacının, bir kamu hizmeti olan avukatlığı laiklik ilkesine aykırı biçimde, dini kurallar çerçevesi içinde yapma hususunda ısrarlı bir tutum içinde bulunduğu açıktır. Anayasa'nın üst kuralları yönünden durum böyle olduğu gibi.,Avukatların duruşmalara arzu ve inançlarına göre şapka, bere, tekke, başörtüsü ile girmeleri meslek gereklerine de açık bir aykırılık teşkil eder" sonucuna varmıştır.

Dava konusu işlemde ise "...bir dine inanmak ve onun gereği olarak başını örtmek –türbanla duruşmalara girmek– inanç özgürlüğü...." olarak nitelendirilmiştir.

Yine Danıştay 8. Dairesi 5.7.1993 gün, Esas: 1992/3342, Karar: 1993/2611 ve 2.3.1994 gün, Esas: 1993/843, Karar: 1994/686 sayılı kararlarında da aynı husus belirtilmiş ve şöyle denilmiştir. "İlgililerin uyardıklarına karşın türbanlı olarak staja devam eden stajyerin bu davranışının laik hukuk devleti ilkesine aykırı, avukatlık mesleği ile bağdaşmaz nitelikte ve 1136 sayılı Yasanın 5/c maddesinde tanımlanan avukatlığa engel durumu oluşturduğu açıktır."

Yukarıda açıklandığı ve yargı kararlarında da belirtildiği üzere, Anayasa'nın 24. maddesinde yer alan "din ve vicdan" özgürlüğü; kamu görevi olan Avukatlık mesleğini yaparken dini inanç gereği de olsa türbanla duruşmaya girebilmeyi kapsamaz. Bunun aksi düşünülürse resmi kılıktan söz edilemez. Anayasada öngörülen din ve vicdan özgürlüğü arasına Avukatlık mesleğini yaparken başörtü –türban– giyebilmek sıkıştırılmaz. Din ve vicdan özgürlüğü vardır. Ancak davranış ve eylem özgürlüğünün Anaya-

sal sınırları bulunmaktadır. Dinsel inanç gereği de olsa örtünme din ve vicdan özgürlüğü kapsamında düşünülemez. Çağdaş Demokratik Laik Cumhuriyetin ve Türk Devrimlerinin ilkeleri ile türban –başörtüsü– bağdaşmamaktadır.

Bu nedenledir ki Türkiye Barolar Birliği'nin avukatların kılık ve kıyafetleri ve başları açık olarak duruşmaya girmelerini zorunlu gören genelgesi Anayasa'nın başlangıç, 2, 24. maddelerine uygundur. Asıl Anayasa'nın anılan maddelerine aykırı olan dava konusu işlemdir. Bu açıdan davalı Adalet Bakanlığı'nın dava konusu işlem ile kamu yararı ve hizmet gereklerini gözetmediği, tam tersine mensubu bulunduğu siyasal partinin amaç ve çıkarları doğrultusunda hareket ettiği de açık olup, işlem bu yönüyle maksat unsuru yönünden de hukuka açıkça aykırıdır; ve de yetki saptırması ile de maluldür.

4- Dava konusu işlem Anayasa'nın 138. maddesinin son fıkrası hükmüne de açıkça aykırıdır.

Yukarıda belirtildiği üzere, dava konusu işlemde avukatların başı açık olarak mahkemelerde görev yapması ilkesi Anayasa ve Yasalara aykırı olarak nitelenmiştir.

Buna karşın yukarıda tarih ve numaraları verilen Anayasa Mahkemesi ve Danıştay kararlarında başı açık olma koşulunun değil, tam aksine başörtüsüne izin vermenin Anayasa ve Yasalara aykırılığı belirtilmektedir.

Bu durumda dava konusu işlem ile Adalet Bakanlığı, Anayasa Mahkemesi ile Danıştay kararlarını hiçe saydığını, tanımadığını belirtmekte ve yargıçlara da bu kararları tanımama telkininde bulunmaktadır.

Bu davranış ise "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır" diyen Anayasa'nın 138. maddesinin son fıkrasına aykırıdır.

5- Dava konusu işlem Avukatlık Yasasına, Meslek Kurallarına da açıkça aykırıdır.

Davalı idarenin dava konusu işleminde; Avukatlık Yasasında Avukatların başları açık olarak görev yapacaklarına dair bir hü-

küm bulunmadığı ve Meslek Kuralları'nın 20. maddesinin de Anayasa'ya aykırı olduğu iddia edilmiştir.

Yukarıda da açıklandığı gibi, Avukatlık Yasasının 49. maddesi Avukatların kılık ve kıyafetlerinin Türkiye Barolar Birliği'nce belirleneceğini, 117/7. maddesi de Türkiye Barolar Birliği Genel Kurullarının avukatların uymaları gereken Meslek Kurallarını belirleyeceğini, 9. maddesinde de avukatın "Kanuna ahlaka, mesleğin onuruna ve kurallarına uygun davranacağıma..." şeklinde yemin yaparak mesleğe başlayabileceği, 5/c maddesinde de "...mesleğe yaşaymayacak tutum ve davranışların..." avukatlığa kabule engel olduğu hükümleri yer almaktadır.

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu da Yasanın kendisine verdiği yetkiyle Meslek Kurallarının 20. maddesinde avukatların başları açık olarak görevlerini yapabileceğini hükme bağlamıştır. Bu yasal düzenlemeler karşısında hala Avukatlık Yasasında Avukatların başları açık olarak görev yapacaklarına dair bir hüküm bulunmadığını iddia etmek sanırız davalı Bakanlığın gerçek amacının mahkemeleri baskı altında tutarak avukatların türbanlı duruşmalara kabulünü sağlamak olduğunu göstermektedir.

Diğer yandan, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunca kabul edilen Meslek Kurallarının 20. maddesi Yasaya, Anayasaya aykırı ise, bunun yolu bu kuralın iptali için Adalet Bakanlığı'nın dava açmasıdır. Bir genelgeyle mahkemelere yasalara uyulmamasını telkin ve tavsiye etmek olmamalıdır.

Kaldı ki, avukatların türbanlı olarak duruşmaları girmesini engelleyen açık bir Yasa kuralı olmasa bile, avukatın türbanlı olarak duruşmaya girmesi Danıştay 8. Daire kararında belirtildiği üzere "...mevzuatta açık yasaklama bulunulmasa dahi, Anayasanın laiklik üst kurallarına aykırılıkları yönünden uygun düşmez..."

Bu nedenle en az Barolar kadar, başta yargıç ve savcıların Anayasa'nın başlangıç ve 2. maddeleri nedeniyle laikliğe aykırı tutum ve davranışlara izin vermemeleri ve bu konularda duyarlı olmaları Anayasal bir zorunluluktur. Oysa dava konusu işlem ile Yargıç ve Savcılar laikliğe aykırı eylemlere yandaş olmaya, göz

yummaya zorlanmaktadır. Bu yönüyle de dava konusu işlem Anayasa'ya aykırıdır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin sağlam temellerinden başlıcası olan Türk Adaletinde savunma görevi üstlenen Türk Avukatlarının, Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Türk Devrimlerinin ilkelerine uygun davranması zorunludur. Başlı açık çalışmak, resmi yerde, meslek icrası sırasında başlı açık bulunmak toplumsal düzeyin sonucudur. Dinsel örtüyü, uygar giysi ile, Avukatların mesleki kılıkları ile bağdaştırma imkanı yoktur. Başörtüsü ile Avukatlık yapılmasına olur verilemez. Bu nedenle; Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana, Anayasaların rehber aldığı Atatürk ilkelerine uymayan, Türk Toplumunun uygar yaşantısına ve geleceğine ters düşen tutum ve davranışları Avukatlık Mesleğine yaraşır kabul etmek asla mümkün değildir.

YÜRÜTMENİN DURDURULMASINI GEREKTİREN NEDENLER: Yukarıda açıklamaya çalıştığımız nedenlerle, başta Anayasa'ya açıkça aykırı olan ve yetki ve maksat unsurları yönünden ağır sakatlıklarla malul bulunan dava konusu işlemin uygulanması halinde, giderilmesi güç zararlar da doğacaktır. Şöyle ki:

1- Türkiye Barolar Birliği, 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 49. maddesinin kendisine tanıdığı Avukatların resmi kılıklarını belirleme yetkisinden yoksun bırakılmak istenmektedir.

2- Hakimler, Cumhuriyet Savcıları ve Adalet Komisyonu Başkanları kendilerine dava konusu işlem ile tanınmış bulunan takdir yetkisini kullanarak bir yasaklama işlemi tesis ettiklerinde, aslında kendilerinin görev ve yetki alanı içinde bulunmayan bir konuda tavrı takınmış olacaklardır. Başlı kapalı ve türbanlı avukatların Avukatlık mesleğini icra etmelerinin Hakimler, Cumhuriyet Savcıları ve Adalet Komisyonu Başkanları tarafından yasaklanması halinde, dava konusu işlemi tesis ederek bu konudaki görüşünü ortaya koymuş olan Adalet Bakanı ile çatışmaya girmiş olacaklar ve Bakan ile karşı karşıya geleceklerdir. Bu durum, Hakimler ve Savcıların tüm özlük işleri hakkında karar vermeye yetkili kılınmış bulunan, Adalet Bakanı'nın Başkanı, Adalet Bakanlığı Müsteşarı'nın da doğal üyesi olduğu Hakimler

ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun, bu oluşum biçimi de dikkate alındığında, bu yönde işlem tesis eden Hakimler ve Savcıların özlük işleri açısından önemli sakıncalar ortaya çıkaracaktır.

3- Dava konusu işlem Anayasa'ya Yasalara aykırı olmakla birlikte, bazı yargıç ve savcıların gereğini Barolar yapsın düşüncesi ile türbanlı avukatı duruşmaya alması, bazı yargıç ve savcılarının da Anayasa ve Yasa gereği türbanlı avukatı duruşmaya almaması sonucu farklı uygulamalar gündeme gelecektir. Nitekim dava konusu işlem bu amaçla yapılmıştır. Bu farklı uygulamalar ise gereksiz ve haksız yere yargıç ve savcılarla bazı siyasi kadroları ve grupları karşı karşıya getirecektir. Türbanla duruşmaya avukatın kabul edilmesi veya edilmemesi yargıç ve savcının kişisel tavrı olarak algılanacaktır. Bunun doğuracağı olumsuz sonuçları kestirmek o kadar da zor değildir. Nitekim Gümüşhane Baro Başkanı Av. Ali Günday türbanlı olarak görev yapan bir avukat hakkında disiplin işlemi yapması nedeniyle bir yobaz tarafından haince öldürülmüştür.

Bu çok önemli ve Türk yargısını zedeleyecek nitelikteki sakıncaları önleyebilmek için gecikilmeksizin yürütmeyi durdurma kararı verilmesi gerektiğine inanıyoruz. Esasen Anayasa Mahkemesi'nin türbanla ilgili kararları ve avukatların türban konusu ile ilgili Danıştay 8. Dairesi'nin ve Dava Daireleri Kurulu kararları gözönüne alındığında, hukuka aykırılığı çok açık olan Bakanlık işleminin, büyük bir yargı karışıklığına neden olmaması için, savunma dahi beklenmeden yürürlüğünün durdurulması büyük bir zorunluluktur.

SONUÇ VE İSTEM : Yukarıda açıklamaya çalıştığımız nedenlerle hukuka açıkça aykırı ve uygulanması halinde giderilmesi güç zararlar doğuracak olan Adalet Bakanlığı'nın 19.11.1996 tarih ve 19-22-16977 sayılı işleminin öncelikle YÜRÜTÜLMESİNİN DURDURULMASINA ve daha sonra İPTALİNE karar verilmesini saygıyla arz ve talep ederiz.

Türkiye Barolar Birliği
Adına
Başkan Prof. Dr. Eralp ÖZGEN

EKLERİ :

- 1- Adalet Bakanlığı'nın 1.2.1995 tarih ve B030HİG000000-7-6-1791 sayılı yazısı örneği (Ek-1)
- 2- Adalet Bakanlığı'nın 19.11.1996 tarih ve 19-92-16977 sayılı yazısı örneği (Ek-2)
- 3- Türkiye Barolar Birliği'nin 2.6.1989 tarihli 752/23 No.lu Genelgesi örneği (Ek-3)
- 4- Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün 04.08.1992 gün ve B030HİG0000008-47088-34780 sayılı yazısı (Ek-4)

Ankara, 25.12.1996

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 2511/66

Adalet Bakanlığı'nın 19.11.1996 günlü ve 19-92-16977 sayılı işleminin iptali ve yürütülmesinin durdurulması isteğiyle Danıştay 8. Dairesinin 1996/5341 E.No.lu dosyası ile açtığımız dava nedeniyle adıgeçen Dairece yürütmenin durdurulmasına 18.12.1996 gün ve 1996/5341 Esas No. ile karar verilmiştir. Kararın bir örneği ilişiktir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki : 1

T.C.
DANIŞTAY
Sekizinci Daire
Esas No: 1996/5341

Davacı ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen : Türkiye Barolar Birliği Karanfil Sok. 5/62 Kızılay - ANKARA

Davalı : Adalet Bakanlığı

Davanın Özeti : Dava, Türkiye Barolar Birliğinin avukatların kıyafetlerine ilişkin 23.11.1994 gün ve 1826/52 sayılı Genelgesinin, tüm Adli Teşkilata duyurulması hakkındaki Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün 1.2.1995 günlü genel yazının yürürlükten kaldırılmasına ilişkin olarak Cumhuriyet Başsavcılıklarına, Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcılıklarına ve Bölge İdare Mahkemesi Başkanlıklarına gönderilen genel yazı ile oluşturulan 19.11.1996 günlü ve 19-92-16977 sayılı Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü işleminin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılmıştır.

Danıştay Tetkik Hakimi Yeniay Kaya'nın Düşüncesi : Davalı idarenin savunması alınıncaya kadar yürütmenin durdurulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Yücel Irmak'ın Düşüncesi : Davacı Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı, Adalet Bakanlığı'nca Cumhuriyet Başsavcılıklarına, D.G.M. Başkanlıklarına ve Bölge İdare Mahkemesi Başkanlıklarına gönderilen 19.11.1996 gün ve 19-92-16977 sayılı genelgenin iptalini ve öncelikle yürütmesinin durdurulmasını istemektedir.

Türkiye Barolar Birliğinin 23.11.1994 gün ve 1826/52 sayılı genelgesi ile, avukatların yasal düzenleme ve mesleğin onuruna aykırı biçimde kılıklarla mahkemelerde, savcılıklarda, koridorlarda ve kalemlerde dolaşıp görev yaptıkları belirtilmiş, bu arada bayan avukatların başları açık olarak görev yapmaları gerekirken, başları kapalı ve türbanlı olarak görev yapmaya devam ettikleri, bu durumun yakınmalara neden olduğu, ifade edilerek bu konuda 1.2.1975 günlü yönerge ve meslek kurallarınının 20. mad-

desi hükümlerinin titizlikle takip edilmesi, aykırı davrananların yazılı olarak uyarılıp, uymamakta direnenler hakkında gerekli yasal işlemlerin yapılması istenilmiştir.

Adalet Bakanlığı'nın 1.2.1995 gün ve 1791 sayılı genelgesi ile, yukarıda açıklanan genelge hükümlerinin hayata geçirilmesi ve bu genelgeye uymayanlar hakkında disiplin işlemi yapılması yönünden barolara yardımcı olmak için gerekli özenin gösterilmesi istenilmiştir.

Uygulama bu şekilde devam ederken dava konusu 19.11.1996 gün ve 16977 sayılı genelge çıkarılarak yukarıda yazılı genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

Dava konusu genelgede yazılan tüm açıklama ve gerekçeler, 23.11.1994 gün ve 1826/52 sayılı Barolar Birliği Genelgesinde yer alan bayan avukatların görev yaparken başlarının açık olması zorunluluğu ile ilgilidir. O halde daha önceki Bakanlık Genelgesi yürürlükten kaldırılırken, Barolar Birliği Genelgesi de hükümsüz hale getirilmektedir. Genelge ile, bu konu, din ve vicdan hürriyeti, Anayasanın çeşitli hükümleri, Avukatlık Kanunu hükümleri ve meslek kuralları açısından ayrıntılı olarak değerlendirilmekte, avukatların mahkemelere, icra dairelerine ve adliyenin diğer bölümlerine başı örtülü girmelerine engel hüküm bulunmadığı, Barolar Birliğinin Anayasaya göre kanunla yasaklanabilen bir konuyu meslek kuralı haline getirerek açık Anayasa ihlali yarattığı, 1.1.1975 günlü resmi kılık yönergesinde başörtüsünün yasaklanmadığı, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere emir ve talimat verilemeyeceği, duruşma düzeninin sağlanmasının yalnızca hakime ait olduğu, başörtülü avukatın duruşmaya kabul etmemenin hakimin, diğer yerlerde ise Cumhuriyet Başsavcısı, komisyon başkanı hakim ve savcılarının yetkisinde olduğu belirtilerek, başörtülü avukatlar hakkında yanlış anlama ve uygulamaya yol açan genelgenin yürürlükten kaldırıldığı açıklanmıştır.

Genelgede avukatların başörtülü olarak görev yapıp yapamayacağı konusunun ilgili hakim veya savcının takdirinde olduğu belirtilmekle birlikte, başı açık olmayanların görev yapmasına engel olmanın, Anayasa ve yasalara göre suç teşkil ettiği açıkça

vurgulanmış, hakim ve savcı yetkili kılınarak baronun getirdiği kıyafet birliği ilkesi ortadan kaldırılmıştır. Genelge bu hali ile etkili, başörtülü avukatların görev yapabilmesi yönünden bağlayıcı olup idari davaya konu teşkil edebilecek niteliktedir.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 49. maddesinde, avukatların mahkemelere, Türkiye Barolar Birliğinin belirleyeceği resmi kılıkla çıkmak zorunda oldukları hükme bağlanmıştır. Bu hükme göre avukatların resmi (görevle ilgili) kılıklarının tesbite tek yetkili makam Barolar Birliğidir. Bu konu Bakanlığın onayına da bağlı değildir.

Resmi kılık ve kıyafet, bu konuyu düzenlemeye yetkili mercilerce tesbit edilir. Meslekle ilgili herkes için aynıdır.

Avukatların resmi kılıkları konusu başörtülü olarak görev yapıp yapamayacakları hususunu da içine aldığına göre, hakime takdir yetkisi verilerek kılık-kıyafet konusunda kişilere göre değişik seçenekler yaratılması, "resmi kılık" anlayışı ile bağdaştırılamaz. Kaldı ki, Barolar Birliğinin bu konudaki yetkisine Bakanlık gibi, hakim veya savcının karışması mümkün değildir.

Sonuç olarak bu konudaki genelge hukuka aykırı olduğu gibi, uygulanması çeşitli tartışma ve sorunları da birlikte getirecektir.

Açıklanan nedenlerle yürütmenin durdurulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüldü:

Dava, davalı idarenin, avukatların kılık ve kıyafetleri hakkında Türkiye Barolar Birliğine yayımlanan 23.11.1994 gün ve 1826/52 sayılı Genelgenin, Yargı Teşkilatına duyurulmasına ilişkin, Adalet Bakanlığı'nın 1.2.1995 günlü genel yazısının yürürlükten kaldırıldığı ve avukatların mahkemelerde başları açık olarak görev yapacaklarına dair, Avukatlık Meslek Kurallarınının 20. maddesinin, Anayasaya aykırı olduğu, Avukatlık Yasasında başörtülü avukatların Mahkemelere, icra dairelerine ve Adliyelere girmele-

rine engel bir kuralın yer almadığı, Türkiye Barolar Birliğince çıkarılan 1.1.1975 günlü Kıyafet Yönergesine uygun giyinen ve yüzü kim olduğunu anlamaya uygun şekilde açık olan baş örtülü avukatı duruşmaya kabul edip etmemenin, tamamen hakim takdirinde olduğu, Adliye binaları ile Adliye içinde bulunan yerlere giriş ve çıkışın düzenlenmesinin ise, Cumhuriyet Başsavcıları, Adalet Komisyonu Başkanları, Hakim ve Cumhuriyet Savcılarının yetkileri içerisinde olduğu hakkındaki 19.11.1996 günlü yazısı ile oluşturulan işlemin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılmıştır.

1136 sayılı Avukatlık Yasasının 49. maddesi uyarınca, Avukatların resmi kılık ve kıyafetlerini belirleme yetkisi Türkiye Barolar Birliğine aittir.

Bu yetki, Avukatların başörtüsü de dahil, yargı görevinin yürütüldüğü yerlerde giymeleri gereken tüm kılık ve kıyafetleri hakkında kurallar konulmasını da içermektedir.

Anılan Yasanın 49, 110/6, 117/7. maddelerine dayanılarak kabul edilen ve Türkiye Barolar Birliğinin 20. Olağan Genel Kurul toplantısında değiştirilen Meslek Kurallarının 20. maddesi hükmü karşısında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 27. maddesinde yürütmenin durdurulmasına karar verilebilmesi için öngörülen koşulların gerçekleşmiş olduğu dikkate alınarak, davalı idarenin savunması alınıp, Dairemizce bu konuda bir karar verilmeye kadar yürütmenin durdurulmasına 18.12.1996 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Rüştü Altay

Üye
Semih Tekin Telli

Üye
Nurşen Çatal

Üye
Güngör Demirkan

Üye
Zuhal Çokar

Aslının Aynıdır

YARGIÇ VE SAVCI ATAMALARINDA ADALET BAKANLIĞI TUTUMU

Adalet Bakanlığı'nın laik savcı ve yargıçları, atama geleneklerine aykırı olarak cezalandırmak amacı ile yer değiştirme teşebüsüne geçtiğine ilişkin basında çıkan yazılar üzerine Adalet Bakanı'na ve Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Üyelerine gönderilen mektuplar aşağıdadır.

17.7.1996, 1257

Sayın şevket KAZAN
Adalet Bakanı
ANKARA

Bugünkü basında yer alan haberlere göre, Adalet Bakanlığı yaklaşık 1600 yargıç ve savcının yer değiştirmelerini öngören bir kararname hazırlayarak, Hakimler ve Savcılar Yüksek kurulu'na sunmuştur. Basında yer alan yazılarda belirtildiği üzere, özellikle laik ve Atatürkçü kadrolar, atama geleneklerine de aykırı olarak, adeta cezalandırılmak istenmektedirler. ÖrneĐin, her olayda laiklik ilkesine sahip çıkan Anıtkabir'de Mahmut Kaçar adlı kişinin yaptığı çirkin olaydan sonra, yargıç ve savcıların Anıtkabir yürüyüşünü düzenleyen, Mercümeek konusunda suç duyurusunda bulunan ve aslında Yargıtay'a üye olarak sečilmesi beklenen Ankara Cumhuriyet Başsavcısı'nın bir başka yere atanmak istenmesi, kararnamenin esas amacını ortaya koymaktadır.

Bu olay, Türkiye Barolar Birliği'nin, Adalet Bakanı ve Müsteşarı'nın Hakimler ve Savcılar Yüksek kurulunda yer almaması, Kurulun kendisine bağlı bir Personel Müdürlüğü'nün olması gerektiğine ilişkin yıllardır savunduğu görüşlerinde ne derece haklı olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun yüksek mahkeme üyesi olan 5 üyesinin, Adalet Bakanlığı'nın bu kuşkulu, laikliği adım adım yok etme amacının ilk, ama en önemli adımını teşkil

eden tasarrufuna "olur" vermeyeceklerine, listeleri gayet dikkatli, inceleyerek laik ve Atatürkçü yargıç ve savcılarını koruyacaklarına inanıyoruz.

Kuşkusuz Kurul'da yer alan yargıçlarımız, 1600 kişilik bir atama listesinde yer alan tüm elemanları tek tek ele alıp dosyalarını inceleyerek atama önerisinin haklı ve yerinde olup olmadığı yolunda bir kaniya varmaya çalışacaklardır. Bu çalışmanın uzun bir zamana gereksinim göstereceğine kuşku yoktur. Ancak bu kabarık rakama rağmen, atama kararnamesinin çok kısa bir sürede yayınlanması Kurulun yeterli inceleme yapmadığı, Adalet Bakanlığı'nın listesini aynen onayladığı ve bu nedenle yargıç güvencesini sağlamaktan uzak olduğu şeklindeki bazı eleştirilere haklılık kazandıracaktır.

Siyasi iktidarlar yargı ile oynamamalıdır. Yargı ile istedikleri gibi oynayabileceklerini sanan ve böylece, davranışları ile devletin temeli olan "adalet" kavramını zedeleyen siyasiler unutmamaları ki, günün birinde bunun hesabını çok ağır şekilde vermek zorunda kalırlar. Tarih bunun tanığıdır.

Saygılarımızla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Sayı: 1256

Ankara, 17.7.1996

Hakimler ve Savcılar
Yüksek Kurulu Üyesi
ANKARA

Bugünkü basında yer alan haberlere göre, Adalet Bakanlığı yaklaşık 1600 yargıç ve savcının yer değiştirmelerini öngören bir kararname hazırlayarak, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na sunmuştur. Basında yer alan yazılarda belirtildiği üzere, özellikle laik ve Atatürkçü kadrolar, atama geleneklerine de aykırı olarak, adeta cezalandırılmak istenmektedirler. Örneğin, her olayda laiklik ilkesine sahip çıkan Anıtkabir'de Mahmut Kaçar adlı kişinin yaptığı çirkin olaydan sonra, yargıç ve savcılarının Anıtkabir yürü-

yüşünü düzenleyen, Mercümek konusunda suç duyurusunda bulunan ve aslında Yargıtay'a üye olarak seçilmesi beklenen Ankara Cumhuriyet Başsavcısı'nın bir başka yere atanmak istenmesi, kararnamenin esas amacını ortaya koymaktadır.

Bu olay, Türkiye Barolar Birliği'nin, Adalet Bakanı ve Müsteşarı'nın Hakimler ve Savcılar Yüksek kurulunda yer almaması, Kurulun kendisine bağlı bir Personel Müdürlüğü'nün olması gerektiğine ilişkin yıllardır savunduğu görüşlerinde ne derece haklı olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun yüksek mahkeme üyesi olan 5 üyesinin, Adalet Bakanlığı'nın bu kuşku, laikliği adım adım yok etme amacının ilk, ama en önemli adımını teşkil eden tasarrufuna "olur" vermeyeceklerine, listeleri gayet dikkatli inceleyerek laik ve Atatürkçü yargıç ve savcılarını koruyacaklarına inanıyoruz.

Kuşkusuz Kurul'da yer alan yargıçlarımız, 1600 kişilik bir atama listesinde yer alan tüm elemanları tek tek ele alıp dosyalarını inceleyerek atama önerisinin haklı veyerinde olup olmadığı yolunda bir kanıya varmaya çalışacaklardır. Bu çalışmanın uzun bir zamana gereksinim göstereceğine kuşku yoktur. Ancak bu kabarık rakama rağmen, atama kararnamesinin çok kısa bir sürede yayınlanması Kurulun yeterli inceleme yapmadığı, Adalet Bakanlığı'nın listesini aynen onayladığı ve bu nedenle yargıç güvencesini sağlamaktan uzak olduğu şeklindeki bazı eleştirilere haklılık kazandıracaktır.

Siyasi iktidarlar yargı ile oynamamalıdır. Yargı ile istedikleri gibi oynayabileceklerini sanan ve böylece, davranışları ile devletin temeli olan "adalet" kavramını zedeleyen siyasiler unutmamaları ki, günün birinde bunun hesabını çok ağır şekilde vermek zorunda kalırlar. Tarih bunun tanığıdır.

Saygılarımızla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

BARO BAŞKANLARI İLE ORTAK TOPLANTILAR
BU TOPLANTILARDAKİ AÇILIŞ KONUŞMALARI VE
SONUÇ BİLDİRİLERİ

13.7.1996 ve 9.10.1996 günleri Ankara'da Birlik Merkezimizde Baro Başkanları ile müşterek toplantılar yapılmıştır. Toplantılar Birlik Başkanı Av. Eralp Özgen'in açılış konuşmaları ile başlamış; çeşitli meslek ve ülke sorunları tartışılmıştır. Toplantılar sonunda, kurulan komisyonların hazırladığı sonuç bildirisi kamuoyunun bilgisine sunulmuştur.

Ayrıca Birlik Yönetim Kurulu aylık toplantısını 15.6.1996 tarihinde Kayseri'de ve 7.11.1996 tarihinde de İzmir'de yapmış ve bundan yararlanarak civar iller Baro Başkanları ile toplantı yapılmıştır. Birlik Başkanı'nın bir konuşması ile başlayan toplantılarda yargının ve ülkenin sorunları tartışılmıştır.

9.11.1996 günü Ankara'da yapılan Baro Başkanları toplantısından bir gün önce Yargıtay Konferans Salonunda "Hukuk Eğitiminde Reform" konulu bir açık oturum düzenlenmiştir. Açık oturuma Birlik Başkanı Av. Eralp Özgen'in başkanlığında Ankara Üniversitesi Dekanı Prof. Dr. Ramazan Arslan, Yargıtay ve Hakimler Savcılar Yüksek Kurulu Üyesi Sıraç Aslan, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Aysel Çelikel ile Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Dr. M. Polat Soyer katılmışlardır. Bu açık oturumdaki konuşmalar banttan çözdürülmüş ve düzeltmeleri için konuşmacılara gönderilmiştir. Konuşmacılara düzeltilen metinler Birliğimiz dergisinde yayınlanacaktır.

Ankara, 15.7.1996

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO: 1225/29

Ülke, yargı ve meslek sorunlarını görüşmek üzere düzenlenen ve Birlik Merkezinde gerçekleştirilen toplantıya 50'nin üstünde

Baro Başkanı ve Baro temsilcisi katılmış, çok sayıda TV. kuruluşu ve basın mensubu toplantıyı görüntülemiş ve izlemiştir. Konu ile ilgili Birlik Başkanı'nın toplantıda yaptığı konuşma metni ile 13 Temmuz 1996 günü Ankara'da yapılan Baro Başkanları toplantısının sonuç bildirisi ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: Konuşma ve bildiri metinleri.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AV. ERALP ÖZGEN'İN 13.7.1996 GÜNÜ
BARO BAŞKANLARI TOPLANTISINDA YAPTIĞI
AÇIŞ KONUŞMASI**

Türkiye Barolar Birliği'nin önceki Sayın Başkanları, Barolarımızın Sayın Başkanları ve temsilcileri, basın ve televizyonun değerli mensupları,

Ülkemiz uzun süren bir iktidar boşluğu ve siyasi istikrarsızlık dönemi yaşamıştır. Siyasi iktidar boşluğu ve siyasi istikrarsızlık, ülkemize oldukça pahalıya mal olmuştur. Ekonomik, sosyal, siyasal ve hukuki açılardan ülke kayıpları büyük olmuştur.

Geçtiğimiz Pazartesi günü Cumhuriyetimizin 54. hükümeti parlamentodan güvenoyu almış ve böylece iktidar boşluğu son bulmuştur. Siyasi istikrarsızlığın da son bulup bulmayacağını, yeni hükümetin istikrarlı bir devlet idaresi sağlayıp sağlamayacağını önümüzdeki günler bize gösterecektir.

Yeni hükümetin başarılı olmasını içtenlikle diliyoruz. Çünkü ülkemizde, tüm vatandaşları ama özellikle dar gelirli büyük kitleyi çok olumsuz yönde etkileyen ekonomik başıbozukluğun sona ermesi, terör ve hukuk dışı diğer eylemlerle ciddi bir mücadele yapılabilmesi, ülke bütününde hukukun üstünlüğünün sağlana-

bilmesi için hükümetin başarılı olması önkoşuldur ve bunu en çok özleyen hukukçulardır.

Yeni hükümete başarı dilemekle birlikte, hükümetin kurulmasının öncesi ve sonrasında yaşanan üzücü ve utanç verici olayları, yani açıkça belirtmek gerekirse koalisyonun kurulmasını sağlayan pazarlıklar ile güvenoylaması öncesi ve sonrasında yaşanan ve kaba güce dayanan, ölüm tehditlerine kadar varan olayları asla onaylamadığımızı ve bunların başta hukukçular olmak üzere tüm aydınlarımızı demokratik rejimin geleceği açısından karamsarlığa düşürdüğünü belirtmek isterim.

Tüm yazılı ve görsel basında yer aldığı ve Büyük Millet Meclisi'nde de hükümet programı üzerindeki görüşmeler sırasında şimdiki muhalefet partilerinin tüm liderleri tarafından açıkça belirtildiği üzere, yeni koalisyonun temelinde, yolsuzluk soruşturmalarının üstlerinin örtülmesi, yolsuzluk iddialarının yargı önüne gitmesinin engellenmesi istem ve anlaşmasının yer aldığı kuşkusu egemendir. Bütün kamuoyuna mal olmuş böyle bir kuşkuya dayanan hükümete, toplumun gereken güveni duymayacağı açıktır.

Yapılması gereken "bizimle birlikte olan süttten çıkmış ak kaşık gibi tertemiz olur" demogojisinden biran önce vazgeçerek, soruşturma komisyonlarının ciddi ve süratli çalışmalarını sağlamak, malvarlığı hakkında Meclis Soruşturması kabul edilmemiş bulunan Başbakanın malvarlığı konusunda hiç olmazsa Meclis araştırmasını kabul etmektir. Böylece, hükümet programında sıkça kullanılan "Şeffaflaşma" kavramının da gerçekleşmesi için ilk adımlar atılmış olur.

Güvenoylaması öncesi milletvekili pazarları kurulduğuna ve hatta parti satın alındığına ilişkin, basında yer alan iddialar ve bu iddiaların ciddi olduğu kanısını uyandırabilecek bazı davranışlar çok üzücüdür. Bunlar toplumumuzda giderek demokratik düzene ve parlamenter rejime olan inancı sarsmaktadır. Bu iddiaların sadece birkaç milletvekili için ileri sürülmüş olması, yani sayısal azlık, olayın vahametini hafifletmez. Bu tür davranışlar Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin saygınlığına, manevi kişiliğine

bir tecavüz niteliğindedir. Bu iddiaların ciddiyetle soruşturulması, gerçek olduğunun ortaya çıkması halinde ilgililer hakkında yasal yollara gidilmesi kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Ancak bütün bunlardan daha üzücü, daha vahim olan, yine yazılı ve görsel basında yer alan ve bazı parti yöneticilerince de ileri sürülen iddialara göre, güvenoylaması öncesinde bazı tarikatların kabul oyu verilmesi yolunda bazı milletvekillerine ve bazı siyasete alet edilmekte ve yetkililer Anayasa'nın 24. maddesine aykırı olarak buna hoşgörü göstermektedirler. Bu davranışların sonunda varılan nokta, tarikatların meclis oylamalarında etkinlik kazanmaları noktasıdır. Büyük Atatürk, 1925 yılında Kastamonu'da yaptığı konuşmada şöyle diyordu:

"Efendiler, ey millet! iyi biliniz ki, Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, mansıplar ülkesi olamaz. En doğru, en gerçek tarikat uygarlık tarikatıdır. Uygarlığın buyurduğunu ve istediğini yapmak insan olmak için yeterlidir." Ve ne yazık ki, günümüzde uygarlığın ve onun temeli olan bilimin önderliği terk edilmiş, tarikatlar ve bunların şeyh ve müritleri güvenoylamasında etkili rol oynayabilecek düzeye gelmişlerdir. Bu koşullarda, hükümet programında yer alan "läikliğin ve Atatürk ilkelerinin benimsendiği" yolundaki sözlere inanmak çok güçtür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünden hükümet programı görüşülürken güvenoylamasında olumlu oy kullanacaklarını belirten ve bunun gerekçesini de "müslüman bir hükümetin kurulmasına engel olmama" şeklinde açıklayan BBP'si Genel Başkanı'nı şiddetle kınıyorum. Güvenoylamasının temelinde dini düşünceleri esas alan ve TC. Hükümetlerini "müslüman olan veya olmayan" diye ayıran bu davranış hem Anayasamızın 2 ve 24. maddelerine, hem de Siyasi Partiler Yasası hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Hükümeti oluşturan koalisyonun kurulmasında ve güvenoylamasının öncesi ile sonrasında yaşanan olaylar, yukarıda da belirttiğim gibi, toplumda Türkiye büyük Millet Meclisi'ne duyulması gerekli olan saygı ve güveni yok etmekte ve daha da kötüsü, demokratik rejime olan inancın giderek yitirilmesine yol açmak-

tadır. Bunun sorumlusu ise, sorumsuzca davranan siyasilerimizdir.

Geçen hafta Sivas olaylarının 3. yıldönümünü yaşadık. 1993 yılında 37 aydınımızın yakılarak öldürülmelerinin acısı içimizde hala eksilmeyen ve eskimeyen bir acı olarak durmaktadır. Bu olayla ilgili dava halen Yargıtay'ın ilgili dairesinde incelenmektedir. Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından verilen bu dava ile ilgili hüküm hukukçuları tatmin etmekten çok uzaktır. Sivas sokaklarında saatlerce "laik devlet yıkılacak elbet" "Cumhuriyet Sivas'ta kuruldu, Sivas'ta yıkılacak" sloganları ile dolaşan ve bu arada Atatürk büstünü de parçalayan topluluk, böylece davranışlarının belli kişi ya da kişilere karşı olmayıp, doğrudan doğruya rejime, devletin temellerine yönelik olduğunu belli etmiştir. Ancak buna rağmen Sayın Mahkemenin hükmünde bunlar dikkate alınmayarak, olayın bireysel adam öldürme ve Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'na aykırılık olarak nitelenmesi, daha da ileri gidilerek, Ceza Yasası hükümlerine aykırı olarak, Aziz Nesin'in konuşmasının, bu konuşma ile hiç ilgisi olmayan mağdurlar açısından haksız tahrik sayılması, hükmün hukuka aykırılığının açık örneğini teşkil etmektedir. Yargıtayımızın, hükümdeki bu ve benzeri hukuki yanlışları ortaya çıkaracağına inanıyoruz.

Hatırlanacağı üzere, Sivas olayları ile ilgili dava, TCK.nun 146. maddesine muhalefetten, yani devlete, devletin anayasal temellerine karşı işlenmiş bir eylem iddiası ile açılmıştı. Burada önemli bir noktada hafızalarınızı tazelemek istiyorum. Bir milletvekili, davanın bu niteliğine rağmen, sanıkların müdafiliğini üstlenerek ilk duruşmaya girmiştir. Oysa bilinmektedir ki, milletvekilleri devlete karşı davalarda avukatlık yapamazlar. İlk duruşmaya gelen ve daha önce Adalet Bakanlığı da yapmış olması nedeni ile bu kuralı bilmemesine olanak bulunmayan bu milletvekilinin davranışının tek bir anlamı vardı: Gösteri yapmak ve böylece devletin laik temellerine karşı olan hareketlerin yanında olduğunu göstermek. Duruşmadan, müdahil vekillerinin itirazı üzerine mahkeme kararı ile çıkarılan bu milletvekili, devletin laik temellerini reddettiğini bu davranışı ile ortaya koyan bu milletvekili, bugün yeniden Adalet Bakanı olmuştur. Hükümet programında

birkaç yerde devletin laik temellerine ve Atatürk ilkelerine bağlılıktan söz edilmektedir. Hükümetin, bu bağlılığı, bu Adalet Bakanı ile nasıl sağlayacağını merak etmekte haklıyız. Bundan sonra Türkiye Barolar Birliği, Adalet Bakanlığı'nın her işlemini bu açıdan dikkatle izleyecek ve değerlendirecektir.

Devletin temel ilkesi olan laikliğe inanç açısından hakkında olumlu bir yargıya varamadığımız Sayın Adalet Bakanı'nın, görevinin ilk günlerinde, bir hukukçu düşüncesi ile değil de, yasaklı bir düşünce ile hazırlanmış, savunma hakkını zorlaştıran, cezavetleri ile ilgili genelgeleri iptal etmiş ve yeni bir genelge yayınlamış olmasını yeterli olmamakla birlikte olumlu bir başlangıç kabul ediyorum. Tutuklu ve hükümlülerin hukuk dışı istemlerinin değil ama, insan haklarına ve hukuka uygun istemlerinin yerine getirilmesi geri dönülemez ölüm olayları ortaya çıkmadan cezavetlerindeki açlık grevlerinin son bulma olasılığını artıracaktır.

Siyasal iktidardan ve özellikle Adalet Bakanlığı'ndan beklediğimiz hukukun üstünlüğüne saygı ve yargı kararlarının geciktirilmenden uygulanmasıdır.

Konuşmamın başında belirttiğim üzere, uzun süren iktidar boşluğu ve siyasi istikrarsızlık terör olaylarını da giderek arttırmıştır. Meslektaşlarımızı hedef alan terör olayları da maalesef devam etmektedir. Biri Edremit, diğeri İstanbul'da iki meslektaşımız öldürülmüş; bazı meslektaşlarımız da uğradıkları tecavüzler sonucu yaralanmışlardır. Terör son olarak, insanlarımıza değil, milli duygularımıza, milli gururumuza yönelik ortaya çıkmıştır. HADEP kongresinde Türk Bayrağı'nın bulunduğu yerden sökülüp atılması, onun yerine bir terör örgütü sembolünün asılması, hiç bir bahane ile, hiçbir nedenle hoşgörülemez, küçümsenemez bir olaydır. Bu çirkin olayı şiddetle kınıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin çıkaracağı yasalarla ve siyasi iktidarın tasarrufları ile çözüme ulaştırılacak meslek sorunlarımız, yıllardır olduğu gibi durmaktadır. Benden önceki Sayın Başkanlarımız gibi ben de her toplantıda bu sorunlarımıza değindim. Bizler anlatmaktan dinleyenler dinlemekten usandı. Ama ne yazık ki, yetkililerden bu konuda tutulmayan vaatler dışında,

hiçbir olumlu adım, hiçbir olumlu yaklaşım göremedik. Sorunlarımız çok. Bunları bu toplantımızda, görüşerek tartışacağız. Ben kısaca bir kez daha temel bazı sorunlarımızı saymakla yetineceğim.

Yeni Avukatlık Yasası biran önce çıkarılmalı ve Türkiye Barolar Birliği ile Barolar üzerindeki Adalet Bakanlığı vesayetine son verilmelidir. Bir Anayasa değişikliğinde getirilecek hükümler ile Türkiye Barolar Birliği'nin Anayasa'nın yargı bölümünde yer alması ve Anayasa Mahkemesinde Türkiye Barolar Birliğince seçilecek bir üyeye yer verilmesi sağlanmalıdır. Avukatlar için "Baş Vergisi" haline dönmüş bulunan ve yargının bir unsurunu meydana getiren avukatları "tüccar" olarak gören bu zihniyetin mahsulü olan Hayat Standardı esasına göre vergilendirme ve peşin vergi kurumları kaldırılmalıdır. Vergi Mahkemelerinde dava açabilen, vergi uyuşmazlıklarında kişilerin haklarını savunabilen avukatların, kendi beyannamelerindeki imzalarının yetersizliğini kabul etmek bir hukuki çelişkidir. Buna ilişkin tebliğlerin yürürlükten kaldırılması gerekir.

Meslektaşlarımızın bir diğer sorunu da, başta Ankara olmak üzere bazı merkezlerde "Avukat Evleri"nin yapılması, sosyal tesislerin kurulmasıdır. Bugünkü bütçe olanakları ile Türkiye Barolar Birliği'nin ya da herhangi bir Baromuzun bunları gerçekleştirme olanağı yoktur. Bu nedenle şöyle bir yöntemin yararlı olacağını düşünmekteyiz: Avukat Evi ve sosyal tesis yapımını ve avukatlar arası yardımlaşmayı sağlama amaçlı bir vakıf kurulmalıdır. Birlik olarak böyle bir Vakıf Senedini hazırlamaktayız. Sizlerin de görüşlerini alarak eksiksiz hale getirilecek Vakıf Senedi hazırlandıktan sonra, tüm Baro Başkanlarımızın ve isteyen diğer meslektaşlarımızın bu vakıfta üye olarak yer almasını diliyoruz. Daha sonra üye sayısı geliştirilerek bir sermaye oluşturulacak ve ondan sonra arsa bulunması ve benzeri ciddi girişimlere başlanabilecektir.

Bundan önce kamuoyuna açık olarak yaptığım konuşmalarda (Örneğin Danıştay'ın kuruluş yıldönümü konuşmasında ve Kayseri'de yapılan toplantı öncesi basın toplantısında şeriatçı güçlerin devlet yapılanmasında kilit noktaları giderek ele geçirdiklerini

söylemiş ve bu tehlikeye dikkat çekmişim. Bu tehlike bugün çok daha büyük boyutlara ulaşmıştır. Laiklik karşıtı güçlerin, bu kez iktidarda bulunan bir partinin koruması altında, devlet içinde kardolaşma tehlikesi çok önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Her ne kadar atamalarda, koalisyonun küçük partisinin genel başkanına önemli yetkiler tanınmış ve bu genel başkan laikliğin koruyucusu olacaklarını ifade etmekte ise de, bugünkü ortağını, 4-5 ay önce "PKK'dan daha tehlikeli" olarak niteleyen, onu iktidara getirmenin "vatana ihanet" olduğunu beyan eden ve sonra bu şekilde suçladığı parti ile ortaklık kurmaktan çekinmeyen bir genel başkana inanmak, onu yeterli güvence saymak hiç bir şekilde mümkün değildir. Bu nedenle tüm aydınlar ve sivil toplum örgütleri bu konuda çok, ama çok dikkatli olmak zorundadırlar.

Saygılarımla.

**ÜLKEMİZDEKİ SON GELİŞMELERİ
DEĞERLENDİRMEK ÜZERE 13 TEMMUZ 1996 GÜNÜ
ANKARA'DA TOPLANAN TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
YÖNETİM KURULU VE BARO BAŞKANLARI
GÖRÜŞMELER SONUNDA AŞAĞIDAKİ HUSUSLARIN
YERİNE GETİRİLMESİNDE İLGİLİLERİ GÖREVE
ÇAĞIRIYOR**

Ülkemiz uzun süren bir iktidar boşluğu ve siyasi istikrarsızlık dönemi yaşamıştır. Siyasi iktidar boşluğu ve siyasi istikrarsızlık, ülkemize oldukça pahalıya mal olmuştur. Ekonomik, sosyal, siyasal ve hukuki açılardan ülke kayıpları büyük olmuştur. Hükümetin kurulmasının öncesi ve sonrasında yaşanan üzücü ve utanç verici olayları, yani açıkça belirtmek gerekirse koalisyonun kurulmasını sağlayan pazarlıklar ile güvenoylaması öncesi ve sonrasında yaşanan ve kaba güce dayanan, ölüm tehditlerine kadar varan olayları asla onaylamadığımızı ve bunların başta hukukçular olmak üzere tüm aydınlarımızı demokratik rejmiin geleceği açısından karamsarlığa düşürdüğünü belirtmek isteriz.

Önceki açıklamalarımızda şeriatçı güçlerin devlet yapılanma-

sında kilit noktaları giderek ele geçirdiklerini söyleyip, bu tehlikeye dikkat çekmiştik. Bu tehlike bugün çok daha büyük boyutlara ulaşmıştır. Laiklik karşıtı güçlerin, bu kez iktidarda bulunan bir partinin koruması altında, devlet içinde kadrolaşma tehlikesi çok önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Uzun süredir devam eden iktidar boşluğu ve siyasi istikrarsızlık terör olaylarını da giderek arttırmıştır. Meslektaşlarımızı hedef alan terör olayları da maalesef devam etmektedir. Biri Edremit, diğeri İstanbul'da iki meslektaşımız öldürülmüş; bazı meslektaşlarımız da uğradıkları tecavüzler sonucu yaralanmışlardır.

Barolar olarak, Üniter Devlet yapımızı ülke bütünlüğünü bozmak, parçalamak isteyen terör örgütlerine ve her türlü teröre şiddetle karşıyız. Ancak terör suçu ve suçlularıyla düşünce sahiplerinin aynı suç potasında eritilmesine de karşıyız.

Ülkesinin, dünyanın ve çağının sorunlarına hukukçular ilgisiz kalamazlar. Çözüm önerilerinin öncelikle hukukçulardan geleceği; şiddete dayalı, baskıcı, gerici, çağdışı yönetimlere ilk karşı çıkışın hukukçulardan geleceğine ilişkin bu anlayış ülkemiz avukatlarının da ilkesi olagelmıştır.

Ülkemizde yaşanan olaylar, değer yargularının yıpratılması, kavram kargaşası, kültür erezyonu, şiddet ve ölümlerin sıradanlaşmış ve olağanlaşması, ideolojik kutuplaşma, idari, adli ve siyasi kadrolaşma, dinsel ve etnik ayrışımın düşünsel ve nesnel düşmanlığı körüklemesi karşısında artık "kaygı duyma" sınırı aşılmıştır.

Farklı kültürleri toplumsal zenginlik olarak görüp, bir arada dostça, kardeşçe yaşatma anlayışına dayalı yüzyıllarca varolan felsefenin temel yapı taşlarının yerlerinden oynatılmaya çalışıldığı bir ortamda "dikkat çekmek", "uyarmak", "kamuoyu bilgisine sunmak" çerçevesindeki çabalar yetersizdir artık.

Doğru çözümü bulabilmek, sorunun tesbitinin doğru yapılması ön koşuluna bağlıdır.

Haksızlıkların arttığı, ekonominin tıkanıdığı ortamda yargıya düşen görev daha çok önem kazanmaktadır. Ancak, yürürlükteki yasalar çağın gereklerinin ve toplumun gereksinimlerinin çok gerisindedir.

Siyasal iktidardan ve özellikle Adalet Bakanlığı'ndan beklediğimiz, hukukun üstünlüğüne saygı ve yargı kararlarının geciktirilmeden uygulanmasıdır.

Bütün bunlara ek olarak son aylarda sık sık değişen Adalet Bakanlarının "kendilerine göre bir yargı" oluşturmaya çalıştıkları gözden kaçmamaktadır. Kuvvetler Ayrılığını bir yana iterek siyasal iktidarın ve o iktidarı besleyen felsefenin yandaşlarından oluşan bir yargı kadrosunun oluşturulması çabaları ülkeyi tehlikeli bir yere getirecektir. Bu çabaların kararlı bir biçimde durdurulması, hazırlanmakta olan savcılar ve yargıçların atama kararnameleirinin siyasal tercihlerden uzak, objektif esaslarla düzenlenmesi gerekmektedir.

Ekonomik yolsuzluk içindeki insanlarımız, tedirgin ve belirsiz yaşam biçimi içinde mutsuz, huzursuz ve rahatsızdır. Silah tüccarlarının ve Ortaçağ politikasında söz sahibi olmak isteyenlerin çıkarları uğruna kardeşin kardeşi vurduğu bir ortamda insanlarımız ölmekte, gözaltında kayıplar ve ölümler çoğalmaktadır.

Son olaylar, yansız değil yanlı davrandığını gösteren polisin davranışları, siyasal iktidarın tercihini demokrasiden ve hukuk devletinden yana değil baskıdan, şiddetten ve polis devletinden yana kullandığını göstermektedir.

Biz hukukçular bu noktada uyarı görevimizi yapıyor ve son siyasal gelişmeler karşısında demokratik rejim adına kaygıların yaşandığı belli iken, siyasal iktidarların ve demokratik rejim karşıtı güçlerin Atatürk ilkelerine, çağdaşlığa, demokrasiye ve laikliğe aykırı en küçük girişimlerinin bile karşısında önce Türkiye Barolar Birliği'ni ve Barolarımızı bulacağımızı belirtiyor, çağdaşlığa, demokrasiye ve laikliğe inanan tüm güçleri göreve çağırıyoruz.

Ankara, 24.10.1996

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1968/54

Barolarımızda seçimler tamamlanmış bulunmaktadır. Tüm Baro Başkanlarımızla bir araya gelerek meslek ve ülke sorunlarını tartışmak ve bu vesile ile Başkanlarımızın da birbirleri ile tanışmalarını sağlamak amacı ile Baro Başkanları toplantısı düzenlenmiş bulunmaktadır.

Baro Başkanları toplantısı 9 Kasım 1996 saat 10.00'da Birlik Merkezinde başlayacaktır. Saat 13.00'de hep birlikte Anıtkabir'e gidilerek Büyük Atamız ziyaret edilecektir. Saat 14.30'da Birlik Merkezinde Başkanlar toplantısına devam edilecektir.

Ayrıca 8 Kasım 1996 Cuma günü saat 14.00'de Yargıtay Konferans Salonunda, Yargıtay ve Birliğimizin müşterek düzenlediği "**Hukuk Eğitiminde Reform**" konulu bir açık oturum yapılacaktır. Açık oturumu Birlik Başkanı yönetecek ve konuşmacı olarak da Ankara, İstanbul, İzmir 9 Eylül Üniversiteleri Hukuk Fakülteleri Dekanları ile Yargıtay ve Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Üyesi Sıraç Aslan katılacaklardır. İsteyen meslektaşlarımız toplantıyı izleyebilirler.

Gereğini ve bilginizi rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Not: Anıtkabir ziyareti cüppe ile yapılacaktır.

Ankara, 11.11.1996

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 2135/53

Baro Başkanlarımız ile Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu 9.11.1996 günü Birlik Merkezi'nde toplanarak meslek ve ülke sorunlarını tartışmışlardır.

Toplantı sonunda Baro Başkanları'nın Kamuoyuna Duyurusu yayınlanmıştır. Duyuru metni ve Türkiye Barolar Birliği Başkanı Av. Eralp Özgen'in toplantıyı açış konuşması metni eklidir.

Bu duyuru basına verilmiş, ayrıca Cumhurbaşkanı'na, TBMM Başkanı'na, Başbakan'a, Adalet Bakanı'na, İçişleri Bakanı'na ve TBMM'nde üyesi bulunan parti başkanlarına gönderilmiştir.

Toplantı günü saat 13.00'de Anıtkabir ziyareti yapılarak, Atatürk'ün manevi huzurunda saygı duruşunda bulunulmuş ve Anıtkabir defterine anı yazısı yazılmıştır. Bu yazı da eklidir.

Bilgilerinize saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 3

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ERALP ÖZGEN'İN 9 KASIM 1996 GÜNÜ YAPILAN BARO BAŞKANLARI TOPLANTISINDA YAPTIĞI AÇIŞ KONUŞMASI

1136 sayılı Avukatlık Yasası gereği Ekim 1996 içinde Barolarımızda yapılan Genel Kurullar ile Barolarımız Yönetim, Disiplin, Denetim Kurulları ile birlikte Barolar Birliği delegelerini ve Baro Başkanlarını seçmişlerdir.

Bugün, özürleri nedeniyle gelemeyen birkaç Baro Başkanımız dışında, tüm Baro Başkanlarımızla birlikte toplandık. Herşeyden önce yeni seçilen veya yeniden seçilen Baro başkanlarımızı kutluyor, görevlerinde başarılar diliyorum.

Bugünkü toplantımız öncelikle bir tanışma ve Başkanlarımızın göreve Atatürk'ün manevi huzurunda saygı duruşunda bulunarak başlamaları toplantısıdır. Böylelikle Atatürk devrim ve ilkelerine, Cumhuriyetimizin insan haklarına saygılı demokratik laik hukuk devleti niteliklerine Barolarımızın bağlılıklarını bir kez daha vurgulamak istiyoruz.

Toplantımızda meslek sorunları ile ülkemizin temel sorunlarını da hep birlikte tartışacak, bundan sonraki çalışmalarımız için yön ve yöntem saptamaya çalışacağız.

Meslek sorunlarımızı yıllardır her vesile ile belirtmemize, çözüm arayışlarına girmemize rağmen bugüne kadar ne yazık ki olumlu bir sonuç elde edilememiştir. Bunların başında eskimiş ve yetersiz hale gelmiş Avukatlık Yasası'nın değiştirilmesi gelmektedir. Geçen dönem parlamentosunda bütün parti gruplarının söz vermelerine rağmen, komisyonlardan geçerek genel kurula gelmiş olan Avukatlık Yasa tasarısı görüşülemeden parlamento seçimleri yenilenmiş ve tasarı kadük olmuştur. Türkiye Barolar Birliği, daha yeni ve eksiksiz bir taslak hazırlamak için Barolarımızın görüşlerini almış ve kurduğu bir komisyon ile çalışmalarını yürütmektedir. Taslak hazır hale gelince Barolarımızın tekrar görüşleri alınacak ve son şeklini alacak metnin yasalaşması için gerekli gayret gösterilecektir.

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda Adalet Bakanı ile Adalet Bakanlığı Müsteşarının yer almamasına, Kurulun kendi Personel Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu'nun oluşturulmasına, Kurul'da Türkiye Barolar Birliği temsilcisinin yer almasına, Kurul üyelerinin Yargıtay ve Danıştay Genel Kurullarınca doğrudan doğruya seçilmelerine ve ayrıca Anayasa Mahkemesi'nde Türkiye Barolar Birliği temsilcisinin yer alması ile Birliğimizin Anayasa Mahkemesi'nde dava açabilmesine ilişkin Anayasa değişikliğini gerektiren istemlerimizin de yapılacak bir Anayasa değişikliği ile

gerçekleştirilmesi için Barolarımızla birlikte gayret gösterilecektir.

Meslektaşlarımızı çok yakından ilgilendiren Hayat Standardı esasına dayalı peşin vergi ödemesi ve avukatların vergi beyan-namelerini serbest muhasebecilere, serbest muhasebeci mali müşavirlere veya yeminli mali müşavirlere imzalatma zorunlu-luğu şeklinde ortaya çıkan hak, adalet ve hukuka tamamen ay-kırı uygulamanın değiştirilmesi, avukatlara ve mesleğimize ge-rekli saygınlığın kazandırılması yolundaki mücadelelerimiz de-vam etmektedir. Bu konularda yetkili mercilerden ve özellikle Maliye Bakanlığı'ndan gerekli anlayışı görememenin üzüntüsü içindeyiz.

Ülke sorunları da giderek yoğunlaşarak artmaktadır. Terör olayları bütün şiddetiyle devam etmekte, ülke bütünlüğüne yö-nelmiş eylemler ne yazık ki aynı şiddetle devam etmektedir. Devletin hukuk sınırları içinde en güçlü olması gereken cezaev-lerinde dahi terör olayları devam etmektedir. Kısa bir süre önce Diyarbakır cezaevinde yaşanan ve can emniyetleri devletin gü-vencesi altında bulunan 10'u aşkın tutuklunun ölümü olayı ne yazık ki hala aydınlığa kavuşturulamamıştır. Elde edilen bilgi-lere göre bir "yargısız infaz" olduğu kuşkusuz yoğunluk kazanan bu olayın soruşturmasının hala sonuçlandırılmamış ve kamu-oyuna tatmin edici bir sonucun hala açıklanmamış olması; hukuk devletin niteliğini ciddi şekilde zedelemektedir. Keza cezaevleri-mizde son günlerde meydana gelen örgüt infazları da, devletin cezaevlerine egemen olamadığının bir göstergesidir.

Son zamanlarda, yetkili organların çalışması sonucu değil de, tesadüflerle ortaya çıkan çeşitli mafya örgütlerinin faaliyetleri, bu örgüt faaliyetlerine emniyet mensuplarının üst düzey bazı yöneticilerinin de karıştığı haberleri son derece üzücüdür ve devletimizi hukuk devleti olmaktan çıkarıp mafya ile iç içe devlet haline çevirme istemlerinin bir göstergesidir. Son trafik kazası ile ortaya çıkan politikacı, emniyet, mafya ilişkileri hüznün vericidir. Suç örgütleri ve onların bürokrasi içindeki yandaşları saptanıp, bilinenler de yakalanıp adli organlara sevk edilmedikçe, kamu-oyunda devlete olan güven sağlanamayacaktır.

Ülkemizde laiklik ilkesinin eksiksiz uygulanmasında düşülen zaaf, tüm çağdaş vatandaşlarımızı derinden üzmektedir. Özellikle son günlerde Başbakan Yardımcısı "siyaset dinin hizmetindedir" sözleri ile Anayasa'nın 24. maddesine aykırı bir davranış sergilemiş ve laiklik ilkesine büyük bir darbe indirmiştir. Barolarımız ve Türkiye Barolar Birliği, insan haklarına saygının, demokratik rejimin ve hukuk devleti olabilmenin temelini teşkil eden laiklik ilkesini koruma kararlılığındadırlar ve bu görevlerini eksiksiz yerine getireceklerdir.

Bu vesile ile bir konuya da açıklık getirmek istiyorum. Sayın Adalet Bakanı, avukatların başörtüsü ile duruşmalara girebilmeleri için mahkemelere genelge yayınlayacağını ve eski Bakanlık genelgesini yürürlükten kaldıracağını çeşitli konuşmalarında belirtmiştir. Sayın Adalet Bakanı'nın, avukatların duruşmalara hangi kıyafetle gireceklerini belirtme yetkisi yoktur. Bu yetki 1136 sayılı Avukatlık Yasasının 49. maddesi ile Türkiye Barolar Birliğine tanınmıştır. Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu da meslek ilkeleri arasında, yasanın verdiği yetkiyi kullanarak, duruşmalara başı açık girileceğini kabul etmiş bulunmaktadır. Yasanın Türkiye Barolar Birliği'ne verdiği bu yetkiyi, başka hiç bir makam kullanamaz. Sayın Adalet Bakanı'nın sözünü ettiği ve yürürlükten kaldıracağını söylediği Bakanlık genelgesi ise, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul kararının duyurulmasından ibarettir. Esasen Anayasamızın 138. maddesi gereği hiçbir makam ve merci mahkemelere emir ve talimat veremez.

Hepinize saygılar sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara, 09.11.1996

**BARO BAŞKANLARI'NIN ANITKABİR ZİYARETİNDE
BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI ERALP ÖZGEN'İN
ANITKABİR DEFTERİNE YAZDIĞI YAZI**

Yüce Atatürk,

Türkiye Barolarının Başkanları ve Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu Üyeleri aziz hatıran önünde saygı duruşunda bulunmak üzere huzuruna geldik.

Yaptığın hukuk devrimi ile bizlerin çağdaş hukukçular olarak yetişmemizi sağladığın için sana minnet duygularımızla, kurduğun demokratik laik hukuk devletini, ilke ve devrimlerini, Cumhuriyet'in temel niteliklerini koruyup, savunacağımıza söz veriyoruz. Bizlere gösterdiğin "Çağdaş uygarlık düzeyine ulaşma" amacına varabilmek ve devrimlerini bu amaç doğrultusunda geliştirebilmek için her gün, her an çalışacak ve uyanık olacağız.

Seni minnetle anıyor, huzurunda saygı ile eğiliyoruz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

**BARO BAŞKANLARI KAMUOYU DUYURUSU
(9.11.1996)**

9.11.1996 tarihinde Türkiye Barolar Birliği'nde biraraya gelen Baro Başkanları ile Türkiye Barolar Birliği Başkanı ve Yönetim Kurulu ülke sorunları üzerinde gerekli değerlendirmeler sonucu basına aşağıdaki açıklamayı yapmışlardır:

Ülkemizde son zamanlarda ortaya çıkan ve yaşanan olaylar toplumu derinden sarmış ve hukuk devleti kavramının yıpratıldığı, giderek uygulamadan kaldırıldığı gerçeğini gözler önüne sermiştir.

Susurluk'taki trafik kazası, üniversite öğrencilerinin meydan dayacağına çekilmeleri, Güneydoğu'daki güvenlik güçlerinin içinden çetelerin çıkması, devletin hukuk dışı unsurlarla kuşatıldığını bir kez daha ortaya koymuştur.

Ulusun güvenliğinden sorumlu ve temel işlevi hukuk devleti anlayışını gerçekleştirmek olanların, yasa dışı örgüt temsilcileri ile birlikteliği üzüntü ve kaygı boyutunu aşmakta, bu tür ilişkileri açığa ve sorumluları yargı önüne çıkarmak, hukuk devleti ilkesine sahip çıkmakla sorumlu ve yükümlü olan Devlet temsilcilerinin suskunluğu ya da hedef şaşırtıcı açıklamaları ise toplumu iyice umutsuzluğa, yılgınlığa iterek hukuk devletine, demokrasiye olan güvenin yitirilmesine neden olmaktadır.

Siyasal İktidarın Atatürk ilke ve devrimlerine, laik ve çağdaş hukuk devleti anlayışına karşı yoğun kampanya yürüttüğü ve ülkemize ortaçağ karanlığını getirecek olan şeriatçı düşüncüyü egemen kılmak istediği günümüzde; bu tür ilişkilerin her gün yeni boyutlara ulaşarak ortaya çıkması Devletin bütün organlarının tahrip edilerek yozlaştırıldığını göstermektedir.

Devletin organlarının işleyişi bozulmuştur. Bazı güçler öğrenci olaylarını yeniden körükleyerek gündemi değiştirmek istemektedirler. Hukukun, insan hak ve özgürlüklerinin yasal düzenlemeler sonucu kısıtlandığı Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde akan kanın durdurulması gerekirken teröre iyice boyut kazandırılarak tüm ülke düzeyine yayılma tehlikesi başgöstermektedir.

Bize dayatılmak istenen sistemin Cumhuriyetle, demokrasi ile Atatürkçülükle hiçbir ilgisi bulunmamaktadır.

Halkımız temiz toplum, temiz Devlet istemektedir. Çözüm ancak hukukun üstünlüğünün tanınıp uygulanabilmesindedir. Hukukun üstünlüğünün uygulandığı temiz toplum ve temiz Devlete ise ancak bağımsız yargının gerçekleştirilebilmesi ile ulaşabileceğiz.

Hukuk Devletin tüm kurum ve kuralları ile işlerlik kazanması, laik ve demokratik Cumhuriyetin korunması için başta Parlamento, siyasi partiler ve demokratik kitle örgütlerini ivedi ve öncelikli görevler beklemektedir.

Özellikle Devletin başı olması sıfatı ile Sayın Cumhurbaşkanının ağırlığını koyarak olaylara el atmasını ve Devlet Denetleme Kurulu'nu, olayların araştırılması ve yargı önüne götürülebilmesi için görevlendirmesinin zorunluluk durumuna geldiğini belirtiyoruz.

Bizler Baro Başkanları olarak Hukuk Devletine, kişi hak ve özgürlüklerine, demokratik laik Cumhuriyete ve toplum düzenine yapılan saldırıları şiddetle kınıyor, dün olduğu gibi bugün de çağdaş ve temiz toplumun gerçekleşmesi için çalışacağımızı kamuyona saygıyla açıklamayı görev biliyoruz.

Ankara, 20.6.1996

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1080/24

Yargı ve Ülke sorunları ile ilgili olarak, 15.6.1996 tarihinde Kayseri'de gerçekleştirdiğimiz basın toplantısına, Kayseri ve Civar İl Baroları Başkanları ve temsilcileri katılmış, çok sayıda TV kuruluşu, Basın mensubu ve dinleyici de toplantıyı izlemiştir. Konuşma metni ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 1

TÜRKİYE BAROLAR BİRİLGİ BAŞKANI
AV. ERALP ÖZGEN'İN 15.6.1996 GÜNÜ KAYSERİ'DE
DÜZENLEDİĞİ BASIN TOPLANTISINDA
YAPTIĞI KONUŞMA

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu aylık olağan toplantısını bu sefer Kayseri'de yapmaya ve bu vesile ile Kayseri ve civar barolar temsilcileri ile yargının ve ülkemizin temel sorunlarını görüşmeye karar vermişti. Bu toplantılarımızı gelecek aylarda da çeşitli illerde devam ettirmeyi amaçlıyoruz. Ülkemizin içinde bulunduğu zor koşullarda hukukçuların, hukuk devleti olmanın doğal bir sonucu olarak uyarı görevlerini bu yollarla yerine getirmeleri gerekmektedir.

Ülkemizde siyasi istikrarın hala sağlanamamış olması, parlamentonun da çalışmasını etkilemiş ve bir an önce yasalaşmaları beklenen teklif ve tasarılar ele alınamamıştır. Parlamento seçimlerinden buyana 6 ayı aşkın bir süre geçmiş olmasına rağmen sadece üç yasa çıkarılabilmiş olması üzücüdür. Bu yasalardan birisi Bütçe Yasası'dır. Bir diğeri Yüksek Öğretim Yasası'nda değişiklik öngören Kanun Hükmünde Kararname'nin değiştirilerek kabulüne ilişkin bir yasadır. Ve nihayet üçüncüsü de Hakimler ve Savcılar Yasası'nda bir değişikliği içeren ve daha ziyade Adalet Bakanlığı'nda yeni kadrolaşmayı sağlamaya yönelik ve tüm yansız hukukçuların Anayasa'ya aykırı olduğunda birleştikleri bir yasadır. Parlamentonun bu çalışma tarzı ne yazık ki yarınlar için bizlere ümit vermemektedir. Hükümetin bir an önce yasalaşması gerektiğine ilişkin Meclis Başkanlığı'na yolladığı listede yer alan tasarıların sayısınının 150 civarında olduğu basın ve televizyonda haber olarak yer almıştır. 6 ay içinde sadece üç tasarımı yasalaştırabilen parlamentonun, bu 150 tasarımı ne kadar zamanda yasalaştırabileceği üzerinde düşünülmesi gerekli bir sorundur. Parti liderlerinin tamamen kişisel nitelikteki çekişmelerine artık bir son vermeleri ve parlamentonun normal çalışma düzenine geçmesi zamanı çoktan gelmiştir. Bugünkü tutumun devam etmesi halinde toplumun, hükümete ve parlamentoya güveni giderek azalacak, demokrasiye inancı çok zayıflatacaktır. Bunun doğuracağı vahim sonuçları herkes bilmektedir.

Ülkemizin çok önemli sorunlarına ilişkin yasalaşma çalışmalarının aksaması yanında, mesleğimizle ilgili beklentilerimiz de ne yazık ki çok uzun zamandır gerçekleşmemiştir. Yeni Avukatlık Yasa tasarısı geçen parlamento döneminde yasalaşamamış ve kadük olmuştur. Şimdi yeniden Adalet Komisyonu'nda sırasını beklemektedir. Bu durumda eski yasanın yürürlüğü ve dolayısı ile Türkiye Barolar Birliği ile Barolar üzerindeki Adalet Bakanlığı vesayeti, antidemokratik bir kurum olmasına rağmen devam etmektedir. Avukatların hayat standardı esasına göre peşin vergiye tabi tutulmaları uygulaması sürdürülmekte ve bir "baş vergisi" halini alan bu uygulama meslektaşlarımızı çok zor mali sorunlarla karşı karşıya bırakmaktadır. Kamu avukatlarının sorunları, verilen tüm sözlere rağmen, bir çözüme ulaştırılmamıştır. Devamlı sözü edilen ve bir an evvel gerçekleştirilmesi zorunlu olan yargı reformu için ciddi hiç bir çalışmaya başlanılmamıştır. Öte yandan adli işler için bütçede yeterli ödenek ayrılmamış olması Savcılıklarımızı ve mahkemelerimizi zor duruma düşürmektedir. Araç ve yakıt sıkıntısı nedeni ile tutuklular çoğu yerde mahkemelere götürülememektedir. Keza pul parası kalmayan yerlerde bilirkişilere, tanıklara tebligatlar yapılamamaktadır. Bunların sonucu davalar uzamakta, adaletin gerçekleşmesi gecikmektedir. Mali yılın daha ilk yarısında bu duruma düşülürse, yıl sonuna doğru neler yaşayacağımızı tahmin etmek zor değildir. Devletin temelini oluşturan adalet hizmeti ucuz bir hizmet değildir. Lüks makam arabalarına gerekli ödeneği bulabilen devletin, yeterli ödenek ayırmayarak adalet hizmetini işlemez hale getirmeye hakkı yoktur.

Siyasi iktidar boşluğu sürer ve parlamento çalışmaz iken ülkemizde terör ve anarşi de her geçen gün tırmanmaktadır. Türkiye Barolar Birliği çeşitli konuşmalarda açıklandığı üzere terörün her türlüşüne karşıdır. Esasen hukuka saygısı, hukuka inancı olan herkesin terörün karşısında olması gerekir. Türkiye Barolar Birliği üniter devlet yapımızdan yanadır. Geçen ay Sayın Cumhurbaşkanı'na yönelik suikast teşebbüsü ile, terör en üst makama kadar ulaşmıştır. Bu vesile ile Sayın Cumhurbaşkanımıza geçmiş olsun dileklerimizi yinelerken, bir konuya da dikkat çekmek istiyoruz: Sayın Cumhurbaşkanı'na yönelik suikast teşebbüsünün

hemen sonrasında ilin valisi, suikastçının hiç bir örgüte mensup olmayıp, tek başına bu eyleme giriştiği yolunda acele ve talihsiz bir açıklama yapmıştır. Suikastçının tek başına bu eyleme giriştiği yolunda acele ve talihsiz bir açıklama yapmıştır. Suikastçının tek başına mı hareket ettiği, bir örgüt mensubu mu olduğu veya kendisini teşvik ya da tahrik eden kişi yahut kişilerin mevcut olup olmadığı sorularının cevabı adli soruşturma sonucu bulunacak iken, henüz hiç bir soruşturma, araştırma yapılmadığı bir aşamada sadece yakalanan sanığın ifadesine dayanarak açıklama yapılmasının nedenini anlamak güçtür. Burada basın ve televizyon haberlerinin akla getirdiği bir hususu da belirtmek isterim: Geçen yıl Gümüşhane Baro Başkanımız Sayın Ali Günday bir cinayete kurban gitti. Bu cinayetten önceki günlerde bir gazete, başörtüsünü bahane ederek devamlı merhum Başkanımız aleyhine yayın yapmış ve onu hedef göstermişti. Yakalanan sanık da bu yayınlardan etkilendiğini belirtmişti. Bu sefer de yine aynı gazete, İsrail ile ülkemiz arasındaki bir anlaşma nedeni ile yayınlar yaptı ve sorumlu olarak Cumhurbaşkanı'nı gösterdi. Yakalanan sanığın da söz konusu aynı gazetenin okuyucusu olduğu gazete ve televizyonlarda yer aldı. Her iki olay arasındaki bu ilişkinin adli organlarca dakkate alınıp soruşturulması gerektiğine inanıyoruz.

Terör son zamanlarda meslektaşlarımızı da hedef almaya başlamıştır. Denizli Barosu avukatlarından Sadık Dikmen, Rize'de çek tahsili için gittiği borçlular tarafından tecavüze uğrayarak dövülmüştür. İstanbul'da Avukat Saadet Ayhan müvekkilinin tahliyesini sağlamadığı gerekçesi ile kurşunlara hedef olmuş, yaralanmıştır. Balıkesir Barosu avukatlarından Selim Erkan Bilgehan, Edremit'de arabasına binerken iki kişinin silahlı saldırısına uğramış, vefat etmiştir. Keza İstanbul Barosu avukatlarından Remzi Özsoy bir miras taksim işinde, taraflardan birisi tarafından kurşunlanarak öldürülmüştür. Terör kurbanı, meslek şehidi bu iki meslektaşımızı rahmetle anıyor; olayları sadece yaralanarak atlatabilen meslektaşlarıma geçmiş olsun diyorum. Avukat meslektaşlarımıza, mesleki görevleri nedeni ile bu saldırılar, aynı zamanda hukuka ve savunma hakkına saldırı niteliğindedir. Bu terör olaylarını şiddetle kınıyorum.

Çok üzücü diğ er bir husus ise, son zamanlarda görevlerini yaptıkları sırada avukatlara karşı emniyet güçlerinin yasa dışı davranışlarıdır. Menemen'de bir meslekdaşımız, bir kuşkuluya hukuki yardımda bulunması bahanesi ile karakola çağırılmış, orada emniyet müdürü tarafından alın a tabanca dayanarak mahallin C. Savcısı aleyhine tanıklığ a zorlanmıştır. İki ilimizde daha iki meslekdaşımız müvekkillerine hukuki yardım için gittikleri karakolda göz altına alınarak nezarete atılmışlar ve saatlerce orada tutulmuşlardır. Emniyet güçlerinin bu yasa dışı ve savunma hakkını temelinden zedeleyen davranışlarda bulunma cesaretini nereden aldıkları, üzerinde düşünülmesi gereken önemli bir konudur. Ancak bu olaylarda asıl üzücü olan, durum kendilerine duyurulan Adalet ve İçişleri Bakanlıklarının suskunluğudur ve bunun yanında suçluların hiç bir şey olmamış gibi görevlerine devam etmelidir.

Son günlerde, mahkum ve tutuklulara karşı insan haklarına aykırı davranışlarda bulunuldu iddiası ile bazı cezaevlerimizde açlık grevleri başlatılmıştır. Ceza ve tutuk evlerinin bir disipline tabi olmaları gereğinde kuşku yoktur. Ancak uygulanacak disiplin önlemlerinin yasalara ve temel insan haklarına aykırı olmaması gerekmektedir. Ceza infazı, tutukluluk rejimi hukuk normlarına uygun olmalı, işkence haline dönüştürülmemelidir. Mahkum ve tutukluların, Türkiye Barolar Birliği'ne de intikal eden istemleri arasında, insan hakları ve yasalar açısından haklı istemlerin de yer aldığı görülmektedir. Örneğ in, hakkında herhangi bir toplama kararı olmayan ve piyasada serbestçe satılan gazete ve dergileri okuma hakları kısıtlanmamalıdır. Tutuklu ve mahkum ailelerinin, gereksinimlerini karşılamaları için gönderdikleri paralara el konulmamalıdır. Avukatları ile serbestçe ve bir zaman kısıtlaması olmaksızın görüşme hakları, savunma hakkının gerçekleştirilmesindeki önemi nedeniyle, mutlaka sağlanmalıdır. Özellikle tutuklular için Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası'nda öngörülen olanaklar, hiç bir şekilde engellenmemelidir. İstemlerin bir kısmının aşırı, bir kısmının hukuk dışı olması, haklı istemleri göz ardı etmenin nedeni olmamalıdır. Adalet Bakanlığı, açlık grevleri geri dönülemez üzücü sonuçlar doğurmadan, bir an önce istemlerden hukuka uygun olanlarını, yasaların öngördüklerini

gerçekleştirme yoluna gitmelidir. Türkiye Barolar Birliği de bu konuda Adalet Bakanlığı'na başvurmuş bulunmaktadır.

Ülkemizin geleceğini yakından ilgilendiren önemli bir sorun da eğitim sorunudur. Avukatlık, savcılık ve yargıçlığın kaynağı **hukuk fakülteleridir**. Rastgele, "bir bina, bir tabela" zihniyeti ile, yeterli ve hatta bazılarında hiç öğretim üyesi olmadan açılan hukuk fakültelerinden, eğitilmiş hukukçular mezun etmek olanaksızdır. Bunun acısını gelecek yıllarda tüm toplum çeker. Öte yandan Üniversite eğitimimiz giderek tamamen vakıf üniversitelerinden oluşur hale getirilmektedir. Vakıf Üniversitelerinin bir kısmında yine Hukuk Fakülteleri açılmaktadır. Bu üniversitelerde yarının hukukçularının hangi bilgilerle, daha önemlisi hangi değer hükümleri ile yetiştirilecekleri bilinmemektedir. Ayrıca, Vakıf Üniversiteleri'ne ağırlık verilince, Üniversite eğitimi giderek çok yüksek miktarda ücretlere bağlı bir tahsil haline getirilmektedir. Son olarak 7 Haziran tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan yasa ile 5 yeni Vakıf Üniversitesi daha kurulmuştur. Uluslararası insan hakları sözleşmelerinde (örneğin Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi Md. 13) yükseköğretimde ücretsiz eğitimin giderek yaygınlaştırılması bir insan hakkı olarak öngörülmüşken, bizim tam tersine ücretli eğitimi yaygınlaştırmamızın, insan haklarına ne derece uygun olduğu düşünülmelidir. Ayrıca, zaten öğrencilerinden yüksek ücretler alan vakıf üniversitelerine, bunun yanında devlet yardımı da yapılması son derece yanlıştır.

Ülkemizin en önemli sorunlarının başında, laiklik karşıtı şeriatçı güçlerin giderek devlet yapılanmasında kilit noktaları ele geçirmeleri sorunu gelmektedir. Türkiye Barolar Birliği bugüne kadar Cumhuriyetimizin laik niteliğine bağlı kalmıştır. Bundan böyle de bu bağlılığını aynen devam ettirecektir. Çünkü çağdaş bütün değerlerin temelinde laiklik ilkesi yer almaktadır. Laiklik ilkesi benimsenmeden, insan haklarını sağlamaya olanak yoktur. Laiklik ilkesi benimsenmeden hukukun üstünlüğü ilkesinin gerçekleştirilmesine olanak yoktur. Ve nihayet laiklik ilkesini benimsemeyen, Büyük Atamızın bize gösterdiği "çağdaş uygarlık düzeyi" hedefine ulaşmaya olanak yoktur. Bu nedenlerle Cumhu-

riyetimizin laik niteliğinin, en ufak bir ödün verilmeksizin korunması gerektiğine inanıyoruz. Türkiye Barolar Birliği olarak, aydın Türk hukukçuları olarak bu yolda şimdiye kadar olduğu gibi bundan böyle de uğraş verecek ve laiklik ilkesini koruyan tüm kişi ve kuruluşların yanında yer alacağız.

Hepinize saygılarımı sunarım. 15 Haziran 1996

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara, 09.12.1996

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 2399/62

7.11.1996 tarihinde İzmir ve civar il Baro Başkanları, Birlik Delegeleri, Başkanlık Divanı Üyeleri ve Yönetim Kurulu Üyeleri ile, İzmir'de ikinci olarak gerçekleştirdiğimiz toplantıda da meslek ve ülke sorunları üzerinde durulmuş ve yararlı fikir alışverişinde bulunulmuştur. Toplantıda yaptığım konuşma metni ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki : 1

Ankara, 07.12.1996

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ERALP ÖZGEN'İN İZMİR VE CİVARI İLLER
BARO BAŞKANLARI, BAŞKANLIK DİVANİ ÜYELERİ VE
BİRLİK DELEGELERİ İLE BİRLİK YÖNETİM
KURULU'NUN MÜŞTEREK TOPLANTISINI
AÇIŞ KONUŞMASI**

Sayın Baro Başkanları, Birlik Delegeleri, Başkanlık Divanı Üyeleri ve Yönetim Kurulu Üyeleri, hepimizi saygı ile selamlıyorum.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu bazı toplantılarını Ankara dışında değişik illerde yapmayı ve bu vesile ile civar iller Baro Başkanları, Birlik Delegeleri, Başkanlık Divanı Üyeleri ve Yönetim Kurulu Üyeleri ile biraraya gelerek, meslek ve ülke sorunları üzerinde fikir alışverişinde bulunmayı kararlaştırmıştır. Bu karar sonucu Haziran 1996 ayı içinde ilk toplantımızı Kayseri'de yapmıştık. Bu gün ikinci olarak İzmir'de sizlerle biraradayız. Hepinize hoş geldiniz diyorum.

Meslek sorunlarımız üzerinde biraz sonra hep birlikte tartışacak ve birlikte neler yapılması gerektiğini irdeleyeceğiz. Yıllardır her toplantımızda, her konuşmamızda üzerinde durup anlattığımız bu sorunları tek tek ele alıp, aynı şeyleri yineleyip vaktinizi boşuna almak istemiyorum. Bu sorunların başında gelen Adalet Bakanlığı vesayetinden kurtulma, Hayat Standardı esasına dayanan peşin vergi sistemi, avukatların beyannamelerini Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlere imzalatma zorunluluğu ve kamu avukatlarının statü ve mali sorunları güncelliğini devam ettirmektedir. Yıllardır, yetkililerin söz vermelerine rağmen, çözüm için hiç bir olumlu adım atılmamış, hatta çözüm için çalışmalara başlama için yetkili makamlar bir girişimde bile bulunmamışlardır.

Meslek sorunlarımız yanında ülke sorunları da giderek yoğunlaşmaktadır.

Susurluk olayı ile ortaya çıkan politikacı-mafya-emniyet ilişkileri mutlaka kısa zamanda ortaya çıkarılmalı, **"Temiz Ülke"**

sloganı, bir slogan olmaktan öte, bir gerçeklik olanağı sağlanmalıdır. Bu konuda basında bazı kişilerin "bildiklerimi zamanı gelince açıklayacağım" şeklindeki beyanlarını okumaktayız. Artık susma zamanı değildir. "Susurluk Olayı", "Suskunluk Olayı" olmaktan çıkmalı, herkes bildiklerini en ince ayrıntısına kadar yetkili mercilere açıklamalıdır.

Diyarbakır cezaevinde bir süre önce yaşanmış olan ve 10'un üzerinde tutuklu veya mahkumun ölümüyle sonuçlanan olayın, bir "yargısız infaz" olduğu, TBMM'nin araştırma komisyonunun raporu ile anlaşılmalıdır. Şimdi yetkililere düşen görev, bu acı ve utanç verici olayın sorumlularını vakit geçirmeden, görevlerini savsaklamadan biran önce yargı önüne çıkarmalarıdır. Türkiye, Anayasamızda belirtildiği gibi bir "hukuk devleti" ise, bu olayın sorumlularının gerekli cezaları almaları gerekir.

Adalet Bakanlığı'nın, yetkisini aşarak mahkemelere yolladığı bayan avukatların mahkemelerde başörtülü olarak görev yapabileceklerine ilişkin son yazısı, hem mesleğimizi, hem ülkemizi ilgilendiren önemli bir sorundur. Öncelikle belirtiyim ki, bu yazının içeriği Anayasa Mahkemesi'nin, Danıştay'ın ve Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'nun kararlarına tamamen aykırıdır. Bu yazı ile Adalet Bakanlığı, başı örtülü avukatları duruşmalara alıp almamanın yargıcın takdirinde olduğunu belirterek, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu'nun 27-28 Mayıs 1989 günlü kararını geçersiz hale getirmeye çalışmaktadır. Bu konuda yetki, 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu'nun 49. maddesine göre tamamen Türkiye Barolar Birliği'ne aittir ve bu karar Adalet Bakanlığı'nın onayına bağlı kararlardan değildir.

Yasanın tanıdığı bu yetki ve görev sonucu Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul'u 27-28 Mayıs 1989 tarihide Giresun'da yaptığı Olağan Genel Kurul toplantısında aynen şu kararı almıştır: "Avukatlar ve Avukat Stajyerleri mesleğe yaraşır bir kılık ve kıyafetle başları açık olarak mahkemelerde görev yaparlar. Duruşmalara Türkiye Barolar Birliği'nce şekli saptanmış cüppe ile ve temiz bir kıyafetle çıkarlar. Erkek avukatlar iklim ve mevsim koşullarının elverdiği ölçüde kravat takarlar." Yasanın Türkiye Barolar Birliği'ne tanıdığı bu yetkiyi, hiç bir makam ve mercii ile paylaşmak durumunda değiliz ve böyle bir davranışa asla müsamaha etmeyeceğiz.

Adalet Bakanlığı'nın bu yazısına cevabımızı 21.11.1996 günü yaptığımız basın toplantısında açıklamış ve kamuoyunun bilgisine sunmuştuk. Keza sizlere de basın açıklaması metnini gönderdik. sizlerden bu açıklamayı bölgenizdeki bütün yargıç ve savcılara iletmenizi rica etmiştik. Çeşitli Barolarımızdan bu ricamızın ge-reğinin yapıldığı haberlerini almaktayız.

Bakanlık yazısı üzerine yapılan basın toplantısında da açık-landığı üzere, yazıda yeralan hususları Adalet Bakanı kişisel dü-şncesi olarak açıklamış olsa idi, bu görüşlere katılmamakla bir-likte, düşünce özgürlüğünün bir sonucu olarak değerlendirebilir-dik. Ancak sayın bakan kişiles görüşlerini bir Bakanlık görüşü ve genelgesi haline getirmiş ve tüm C. Başsavcılıkları ile mahkeme-lere göndermiştir. Yani bir diğer deyişle Sayın Bakan kişisel gö-rüşleri ile yargıçları etkileyebilmek amacı ile Bakanlık tüzel kişi-liğini araç olarak kullanmıştır. Bu davranışı ile de Sayın Bakan, hiç bir organ, makam, merci ve kişinin mahkemelere ve yargıçlara emir ve talimat veremeyeceğini, tavsiye ve telkinde bulunamaya-cağını öngören Anayasa'nın 138. maddesine aykırı davranmıştır.

Ayrıca yazı içeriği, belirttiğim üzere Anayasa Mahkemesi ka-rarlarına ve Danıştay'ın 8. Dairesi'nin kararları ile Dava Daireleri Kurulu kararlarına aykırıdır. Böylece Sayın Bakan, Anayasa-mızda bütün makam ve kişileri bağladığı belirtilen Anayasa Mahkemesi ve Danıştay kararlarını tanımadığını ifade etmekte ve yargıçların da bu mahkeme kararlarına göre değil, kendi kişi-sel değerlendirmelerine göre davranışta bulunmalarını istemekte, telkin etmektedir.

Bu davranışlar görevini kötüye kullanma niteliğindedir.

İnanıyoruz ki, yargıçlarımız, C. Savcılarımız kendilerine tali-mat verme hakkı olmayan Adalet Bakanı'nın kişisel istemlerine göre değil; yasala ve yasaların yetki verdiği mercilerin kararlarına uygun davranacaklardır. Esasen yasaya saygının gereği budur.

Ayrıca sizlere buradan duyurmak isterim ki, Adalet Bakanının ve Bakanlığın yasalara aykırı bu işlemleri aleyhine gelecek hafta Danıştay'da iptal davası açacağız.

Hepinize tekrar saygılar sunuyorum.

**DANIŞTAY'IN KURULUŞUNUN
128. YILDÖNÜMÜNDE
BİRLİK BAŞKANI'NIN YAPTIĞI KONUŞMA**

Danıştay'ın kuruluşunun 128. yıldönümü nedeniyle düzenlenen "İdari Yargı Günü" törenine onur veren değerli konukları, yüce yargıç ve savcılar, değerli meslekdaşlarımı, basın ve TRT'nin temsilcilerini saygı ile selamlıyorum.

Geçmiş yıllarda olduğu gibi bu yıl da, bu güzel ve anlamlı törende Türkiye Barolar Birliği Başkanı'na konuşma olanağı verilmesi, güzel bir geleneği sürdürme yanında ve ondan daha önemli olarak, Sav-Savunma-Karar bütünlüğünü sembolize etmekte, bu bütünlüğün somut göstergesini oluşturmaktadır. Bu nedenle Danıştay'ın Sayın Başkanı'na ve idari yargımızın değerli mensuplarına, tüm barolarımız ve meslekdaşlarım adına teşekkür ederim. Ayrıca, yargı sorunlarını görüşmek üzere Yüksek Mahkemeler Başkanlarını geçen hafta sonunda toplantıya çağırarak Sayın Cumhurbaşkanımızın, bu toplantıya Türkiye Barolar Birliği Başkanı'na çağırması da, sav-savunma-karar bütünlüğüne devletimizin en yüksek makamının verdiği önemin bir göstergesidir. Bu nedenle, söz konusu toplantıda belirttiğim teşekkürlerimi, bugün tüm kamuoyu önünde bir kez daha tekrarlamaktan mutluluk duyuyorum.

Hukuk devleti olabilmenin ilk koşulu, idarenin yani yürütme organının hukuka uygun davranmasıdır. İdari yargı her şeyden önce idareyi hukuk sınırları içinde davranmaya zorunlu kılan bir kurum olarak önemli bir işlev yüklenmiş bulunmaktadır. İdari işlemlerin hukuka uygunluk açısından denetlenmesi sonuç olarak, bireyin hakkını korumak anlamını taşımaktadır. Bu anlamda idari yargımız, yürütme organına karşı bireyin hakkının koruyucusu olarak önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Ancak ülkemizde idarenin bütün işlemlerinin yargı denetiminde olması sistemin bütünlüğünü bozmaktadır. Cumhurbaşkanı'nın tek başına yapabileceği işlemler, Yüksek Askeri Şura Kararları, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun kararları yargı denetimi

dışındadırlar. Savaş, sıkıyönetim, seferberlik ve olağanüstü hallerde de yargı denetimi kısıtlamaları mevcuttur. Görülmektedir ki, idari işlemlerde yargı denetimi dışında bırakılan idari işlem sayısı oldukça çoktur. Oysa idari işlemleri yargı denetimi dışında bırakmak demokratik anlayışa aykırıdır ve bazı hallerde de insan hakları zedelenmelerine göz yummak anlamını taşımaktadır.

Bir hukuk devletinde aslında özellikle yönetici durumunda olan kişilerin hukuka uygun davranmak gereğini kendi vicdanlarında hissetmeleri, "ben bildiğimi okurum, beğenmeyen dava açsın" şeklinde bir keyfiliğe kaçmamaları gerekir. Bu sakat düşüncedir ki bir ülkede dava sayısını, yürütmeyi durdurma ve iptal kararları sayısını arttırır. Bu takdirde ise eleştirilmesi gereken idari yargı değil, keyfi davranan idarecilerdir.

Sözünü ettiğim davranıştan daha kötü olanı ise, yargı kararlarını hiçe saymaktır. Unutmamak gerekir ki, yargı kararlarına uymamak, yargı kararlarına saygı göstermemek devletin hukuk devleti niteliğini anlayamamak, hukukun üstünlüğü ilkesine inanmamak ve bir anlamda çağdaşlaşmamak anlamını taşır.

Bu açıdan Adalet Bakanlığı'nda müsteşar ve bazı genel müdür atamalarını üzüntüyle karşıladığımızı beyan etmek isterim. Danıştay'ın yürütmeyi durdurma kararı ile görev başında bulunan bir müsteşarı tekrar görevden almak, sözkonusu yürütmeyi durdurma kararı geçerliliğini devam ettirdiğine göre, herşeyden önce bir yargı kararını hiçe saymak anlamını taşımaktadır. Yeni işleme karşı açılan dava üzerine tekrar verilen yürütmeyi durdurma kararını uygulamayan bir idareyi ise, hukuka saygılı bir idare olarak nitelemeye olanak yoktur. Yürütmeyi durdurma kararını uygulamak için her koşulda 30 günlük sürenin mevcut olduğu ileri sürülemez. Yürütmeyi durdurma kararının derhal uygulanabileceği bir durumda, bunu yapmayarak 30 gün beklemek yargı kararına ve hukuka yeni bir aykırılıktır. Esasen Danıştay da aynı hususu çeşitli kararlarında belirtmiş bulunmaktadır. Danıştay 1. Dairesi 1987/387 esas sayılı kararında, iptal ve yürütmenin durdurulması kararlarının, maddi koşulların elverdiği ölçüde derhal uygulanmasının idare hukukunun genel ilkelerinden olduğunu; hukukumuzda ise sözkonusu kararların makul

süre içinde uygulanması zorunluluğunun yerleşmiş idare hukuku içtihadı olup, makul sürenin de kararların uygulanması ve gerekli idari işlem ve usullerin yerine getirilebilmesi için idarelerin gereksinim duyabilecekleri süre olduğunu vurgulamıştır. Keza Danıştay 5. Dairesi de 1992 yılında 541 esas sayı ile verdiği daha yeni bir kararında yürürlüğü durdurma kararları konusunda yasada azami bir süre öngörölmüş olmasının "İdareye maddi ve hukuksal koşullara göre uygulanabilir nitelikte olan bir yargı kararını buna rağmen hemen uygulamaya koyup koymama konusunda bir takdir hakkı ya da uygulamayı bekletme yetkisi tanıdığı sonucunu çıkarmak mümkün değildir. Böyle bir yorum ve değerlendirmenin gerek yasa koyucunun iradesine gerek Anayasa'nın 2 ve 138. maddelerine aykırı düşeceğiinde duraksamaya yer yoktur" demektedir.

Hukuki durum böyle iken, hukuk ilkelerine aykırı bir şekilde, 30 günlük azami sürenin dolmasına bir iki gün kalmış olmasına rağmen, Danıştay'ın yürürlüğü durdurma kararı hala uygulanmamış ve bu davranış sonucu da Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu toplanamaz hale gelmiş, kilitlenmiştir. Kurulun toplanamaması ise, yargıç ve savcılarının özlük hakları ile ilgili kararların alınamaması, yapılması gerekli üye seçimlerinin yapılamaması sonucunu doğurmuştur. Bu durum yargıyı zedelemektedir. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nu kilitlemeye, özlük haklarını ve üye seçimlerini geciktirmeye, dolayısı ile yargıyı zedelemeye hiç kimsenin hakkı yoktur.

Bir yandan, bu hukuka aykırı tutum ve davranışlar, yargının ve hukuk devleti ilkesinin zedelenmemesi konusunda en büyük titizliği göstermesi gereken Adalet Bakanlığında yapılırken, öte yandan parlamento'ya sevk edilen ve gerek komisyonda gerek Genel Kurul'da öncelik ve ivedilikle görüşülmesi istenen Hakimler ve Savcılar Kanunu'nda değişiklik yapılması hakkındaki yasa tasarısı ile hukuka aykırılıklara yeni bir boyut getirilmektedir. Tasarının gerekçesinde, Anayasa Mahkemesi'nin Hakimler ve Savcılar Kanunu'nun 37 ve 38. maddelerinin bazı hükümlerini iptal etmesi üzerine, doğacak boşluğu doldurmak amacı ile tasarının hazırlandığı belirtilmektedir. Ancak maddeler incelendiğinde tasarının boşluğun doldurulması amacını çok aştığı görölmektedir.

Anayasa Mahkemesi 27.4.1993 gün ve E. 1992/37, K. 1993/18 sayılı kararında, Adalet Bakanlığı Müsteşarı'nın Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun üyesi olması nedeniyle Bakanlıkta idari görev yapan diğer yargıç ve savcılardan farklı olduğunu vurgulamakta ve bu nedenle Adalet Bakanlığı Müsteşarı'nın güvencesiz olmasının 159. maddenin birinci fıkrası ile bağdaşmayacağı gibi, yargı bağımsızlığını da zedeleyeceğini hükme bağlamaktadır. Anayasa Mahkemesi bu güvence konusunda şöyle demektedir: "...Hakim ve Savcılarının tüm özlük hakları konusunda tek yetkili olan kurulda, idari işler bakımından Adalet Bakanı'nın emir ve direktifleri ile görev yapan müsteşarın, kuruldaki görevi yönünden güvencesiz olması durumunda bağımsız davranabileceği... düşünülemez". Anayasa Mahkemesi bu nedenle yasanın "Bakanlık yüksek müşavirliklerine, Bakanlık merkez teşkilatındaki birinci sınıf hakimler arasından atama yapılır" kuralını Adalet Bakanlığı Müsteşarı yönünden, Anayasa'nın 159. maddesine aykırı görerek iptal etmiştir. Anayasa Mahkemesi'nin bu karardan açıkça anlaşılacağı üzere, Müsteşar'ın yüksek müşavirliğe ikili ya da üçlü kararname ile atanması öncelikli bir sorun değildir. Anayasa Mahkemesi'nin kararına göre, üçlü kararname ile olsa dahi Müsteşar'ın yüksek müşavirliğe atanabilmesi olanlığının öngörülmesi Anayasa'ya aykırıdır.

Anayasa Mahkemesi'nin bu açık kararına rağmen, yeni tasarımın 1. maddesi üçlü kararname ile bu olanağı yeniden getirmektedir. Bu tutum Anayasa Mahkemesi kararını hiçe saymak anlamına gelir. Bu tutum, hukukun üstünlüğü ilkesinin, hukuk devleti kavramının ve Anayasanın 138. maddesinde ifade edilen "Yasama ve yürütme organları ile idare mahkeme kararlarına uymak zorundadır" hükmünün reddi anlamını taşır.

Anayasa Mahkememiz aynı kararında, Bakanlık merkez kuruluşunda çalışan birinci sınıf hakim ve savcılarının Bakan'ın teklifi üzerine Hakimler ve Savcılar Kurulu'nca hakimlik ve savcılık görevine atanabilmelerini Anayasa'ya aykırı bularak iptal etmiştir. Anayasa Mahkemesi gerekçe olarak şöyle demektedir: "Anayasa'nın 6. maddesine göre 'Millet egemenliğini Anayasa'nın koyduğu esaslara göre yetkili organları eliyle kullanır.' Yürütme görevi de Anayasa'nın 8. maddesi uyarınca Cumhurbaşkanı ve

Bakanlar Kurulu tarafından yerine getirilir bu görevin Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından birlikte kullanılıp yerine getirilmesi zorunluluğu karşısında Bakanlık merkez kuruluşunda çalışan hakim ve savcılarının bu görevlerinden, atamalarındaki yönetim uygun olarak, Cumhurbaşkanı'nın onayı alınmadan, Adalet Bakanı'nın teklifi üzerine hakimlik ve savcılık görevine atanmaları da Anayasa'ya aykırılık oluşturur."

Anayasa Mahkemesi'nin bu çok açık kararına rağmen, tasarı'nın 2. maddesi ile yine iptal edilen hükümdeki gibi sadece Adalet Bakanı'nın teklifi ile, yani Anayasa Mahkemesi'nin aradığı Cumhurbaşkanı'nın onayına yine yer verilmeden, Kurul'un atama yapması öngörülmektedir. Anayasa Mahkemesi kararına ve dolayısı ile Anayasa'ya aykırılık açıktır.

Hukuk açısından bütün bunlardan çok daha vahim bir hüküm Geçici Maddede yer almaktadır. Sözkonusu geçici madde aynen şöyledir: "Anayasa Mahkemesi'nin 27.4.1993 gün ve E. 1992/37, K. 1993/18 sayılı kararı ile 2802 ve 2992 sayılı kanunların kimi hükümlerinin iptal kararı mucibince yürürlükten kalktığı 12 Nisan 1996 tarihine kadar, anılan görevlere mezkur hükümlerdeki usule göre yapılan atamaları geçerlidir."

Evet geçici madde hükmü bu. Bu hüküm ile açıkça deniyor ki, Anayasa Mahkemesi kararına rağmen, Anayasa'ya aykırı hükümlere dayanılarak yapılan işlemler geçerlidir. Böyle bir yasa hükmü olamaz. Böyle bir hükme karşı çıkmak için hukukçu olmaya gerek yoktur. Hukuk devleti kavramına ve hukuka asgari saygısı olan bir insan böyle bir hükme taraftar olamaz.

Ayrıca bu hüküm ile sözkonusu atamalar aleyhine yargı yoluna başvurular ortadan kaldırılmakta ve böylece Anayasa'nın 36. maddesinde öngörülen hak arama özgürlüğü yok edilmek istenmektedir. Dolayısı ile Anayasa'nın "İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır" diyen 125. maddesine aykırılık da söz konusudur. Geçici madde ile geçerlilikleri sağlanmak istenen atamalara karşı açılan davalarda Danıştay'ın verdiği yürütmeyi durdurma kararları da bu madde ile ortadan kaldırılmak istenmektedir. Böylece, Anayasa'nın 138. maddesinde yer alan, yasama ve yürütme organları ve idarenin, mahkeme kararlarını

hiç bir suretle değiştiremeyeceği hükmü de ihlal edilmektedir. Ve dolayısı ile Cumhuriyetimizin Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti olma temel niteliği zedelenmektedir.

Dilerim ki, bu tasarı parlamentodan hak ettiği cevabı alır, yasalaşmaz ve böylece tüm dünya kamuoyunda ülkemizin sırtına yüklenecek bir hukuk ayıbına yer verilmez. Yargı ile bu şekilde oynamak, yargıya bu derece büyük tecavüzlerle onu yaralamak doğru değildir. Yargının alacağı her yara, dolayısıyla devletin temeli olan adaleti yaralar. Unutmayalım ki, adalet yıkılırsa, devletin temeli yok edilirse devlet de yıkılır. Bu yıkıntının altında herkes, ama öncelikle yargıyı-adaleti yaralayanlar ezilir.

Devletimizin hukuk devleti niteliğini zedeleyen bu tür hukuk dışı davranışları önleyebilmek amacı ile, yargı kararlarına uymamanın daha ciddi cezai, hukuki ve siyasi sorumluluğu yapılacak bir yargı reformunda ele alıp düzenlenmelidir. Yıllardır sözü edilen yargı reformunun da artık daha fazla geciktirilmemesi gerekir. Yargı reformunu gerçekleştirecek olan kuşkusuz parlamentodur. Geçen dönem parlamentosu ne yazık ki ülkemizin kendisinden beklediği görevleri tam olarak yerine getirememiştir. Gündeminde bulunan pek çok yasa öneri ve tasarıları görüşülmeden dönem sona ermiştir. Bu arada yargı ile ilgili bazı yasa tasarıları da görüşülemedi ve bunlar kadük olmuşlardır. Yeni parlamentomuzun bu konuda daha hassas olacağına ve bunun sonucu daha çok çalışarak gündeminde yer alacak yasa öneri ve tasarılarını ve özellikle yargı reformuna ilişkin olanlarını görüşerek yasalaştıracağına inanmak istiyoruz. Ancak yargı reformu yapılırken çok dikkatli olunması, reform adı altında yeni olumsuzluklara yer verilmemesine özen gösterilmesi gerekir. Bunun güzel bir örneği İdari Yargılama Usulü Yasası'nda yapılan değişiklik sırasında yaşanmıştır. Yasa değişikliği yapılırken, iptal davası açabilmek için mevcut olan menfaat ihlali şartı, kişisel hak ihlali olarak değiştirilmek istenmiş, tüm uyarılar ve bu arada Türkiye Barolar Birliği'nin bir önceki Başkanı Sayın Önder Sav'ın Danıştay'ın 126. kuruluş günü konuşmasındaki eleştirileri gözardı edilerek, hüküm bu hatalı şekli ile yasalaştırılmıştır. Böylece idarenin hukuk dışı bazı işlemleri aleyhine dava yolu engellenmiştir. Bu olumsuz hüküm, hukuk adına mutluyuz ki, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı ile ortadan kaldırılmıştır.

Yargı reformunun başında, yargıç bağımsızlığı ve güvencesini tam olarak sağlayacak önlemlerin alınması gerekir. Bu açıdan Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ile ilgili Anayasal düzenlemeler yeniden ele alınmalıdır. Öncelikle, bu kurula kurumların doğrudan doğruya üye seçme hakları sağlanmalı, bir kaç misli aday arasından Cumhurbaşkanı'nın seçim yapması yöntemine son verilmelidir. Herşeyden önce ilke olarak bu yöntem yanlıştır. Cumhurbaşkanı yürütmenin başıdır. Yürütme organının başına, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na üye atama hakkının tanınması, yargıç bağımsızlığı kavramı ile uyumsuz. Sayın Cumhurbaşkanı'nın tüm kamuoyunda olumlu karşılanan Anayasa Mahkemesine son üye atamalarında olduğu gibi, bir Cumhurbaşkanı bu yetkilerini çok yerinde ve olumlu kullanmış olabilir. Ancak bir sistem eğer belli bir kişinin iyi niyetine "kefaletine ya da güvencesine" bağlı olarak çalışıyorsa, o sistemi savunmaya olanak yoktur. Cumhurbaşkanı'na bu yetkilerin tanındığı 14 yıl içinde de bu yetkinin çok kötü kullanıldığı olaylara da maalessif tanık olunmuştur. Bu nedenle, kurumların üyeleri doğrudan doğruya seçme sistemine geçilmelidir. Ayrıca, Kurul tamamen bağımsız yargıçlardan kurulmalı, Adalet Bakanı ile Bakanlık Müsteşarı Kurul'da yer almamalıdır. Siyasal iktidarın bir mensubunun ve ona hiyerarşik olarak bağlı olan Müsteşarın kurulda yer almaları, yargı bağımsızlığına aykırıdır.

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun kendi Personel Başkanlığı ve Teftiş Kurulu yoktur. Bu görevleri Adalet Bakanlığı'nın Personel Genel Müdürlüğü ile Teftiş Kurulu Başkanlığı yerine getirmektedirler. Siyasal iktidarın mensubu olan Adalet Bakanı'na hiyerarşik olarak bağlı olanların, böylece dolaylı yoldan da olsa Kurul'a etki olasılıkları da yargı güvencesi ile bağdaşmaz. Özellikle Kurul üyelerinin kendi dairelerinde esasen çok yüklü olan görevlerini de devam ettirdikleri düşünülürse, bu etki derecesinin hiç de az olmayabileceği anlaşılır. Ve nihayet, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun daha iyi çalışabilmesi, daha doğru kararlar alabilmesi için, idari yargı için Danıştay'dan gelen üyelerden ve adli yargı için de Yargıtay'dan gelen üyelerden oluşan iki ayrı kurul halinde çalışması yararlı olacaktır.

Günümüzde artık genel bir kabul gördüğü ve başta belirttiğim üzere Sayın Cumhurbaşkanı tarafından da önemsendiği üzere,

adalet Sav-Savunma-Karar olmak üzere üç unsurdan oluşur. Bunlardan birini diğerinden ayırmaya olanak yoktur. Durum bu iken Türkiye Barolar Birliği'nin Anayasa'da yürütme bölümünde yer alması son derece yanlıştır. Türkiye Barolar Birliği'nin de Anayasa'da "Yargı" başlığını taşıyan bölümde yer alması gerekir. Yeni bir Anayasa değişikliğinde, mevcut hatanın düzeltilerek, bu durumun gerçekleştirileceğini ümit ediyoruz.

Geçen parlamentoda görüşülemeyerek kadük olan bir yasa tasarısı da, Avukatlık Yasa Tasarısı'dır. Hazırlık çalışmaları ile birlikte beş yıla yakın bir süredir bekleyen bu tasarının yeniden gözden geçirilip, mesleğimizin sorunlarını çözecek yeni hükümlerle birlikte yasalaşması en büyük dileğimizdir. Çıkarılacak yeni yasa ile birlikte, Türkiye Barolar Birliği, Barolar ve dolayısı ile meslekdaşlarımız üzerindeki Adalet Bakanlığı vesayetine son verileceğine inanıyoruz. Çünkü biliyoruz ki, savunmanın bağımsız olmadığı bir ülkede yargının bağımsız olduğunu kabule olanak yoktur.

Bizler Adalet Bakanlığı'nın vesayetinden kurtulmak isterken, geçtiğimiz yıl meslekdaşlarımız bir de maliye bürokrasisinin vesayetine sokulmak istenmiştir. Maliye Bakanlığı tebliğleri ile, vergi uyuşmazlıklarında vatandaşları Vergi Mahkemelerinde savunma hakkına sahip olan avukatlar, kendi beyannamelerini imzalama yetkisinden yoksun bırakılmak istenmişlerdir. Avukatları, kendi beyannamelerini Mali müşavirlere imzalatmak zorunda bırakan ve peş peşe çıkarılan üç tebliğin her üçü hakkında da Sayın Danıştayımız yürütmeyi durdurma kararı vermiş ve Maliye Bakanlığı'na bu şekilde bir yükümlülük getirme hakkı tanıyan Vergi Usul Yasası'nın 227/1. maddesi hakkında ileri sürülen anayasaya aykırılık iddiasını haklı bularak işi Anayasa Mahkemesi önüne götürmüştür. Sayın Danıştay'ın bu kararlı tutumu tüm hukukçuları mutlu etmiş ve "Ankara'da yargıçlar var" güvencesini bizlere vermiştir.

Mesleki sorunlarımız yanında ülkemizin çok önemli iki sorununa da dokunmak istiyorum. Bu sorunların başta geleni terör sorunudur. Özellikle belirtmek isterim ki Türkiye Barolar Birliği terörün her türlüsüne karşıdır. Hak arama yolunun sadece ve

sadece huku yolu olduğuna, terör yolu ile hiç bir sorunun halledilemeyeceğine içtenlikle inanıyoruz. Türkiye Barolar Birliği ül kemizin üniter bütünlüğünden yanadır. Üniter bütünlüğümüzü korumak ve terörü ortadan kaldırmak devletimizin en önemli görevleridir. Ancak önemle belirtmek gerekir ki, devlet bu görevini mutlaka hukuk sınırları içinde yerine getirmek durumunda dır. Birey ya da örgütlerin hukuka aykırı davranışı, devletin de hukuka aykırı davranmasının hiç bir şekilde gerekçesi olamaz. Bu açıdan, demokratikleşme çalışmaları da dikkate alınacak olursa, Terörle Mücadele Yasası'nın, terörle mücadele ile hiç bir ilişkisi olmayıp, doğrudan doğruya düşünce özgürlüğüne yönelmiş bulunan 8. maddesinin artık daha fazla gecikmeden yürürlükten kaldırılması gerekmektedir.

Terör konusunda çok üzücü bir gelişme 1 Mayıs günü Kadıköy'de yaşanan olaylardır. Yasa dışı örgütlerin, üniformalar içinde, adeta bir milis kuvveti gibi, açıkça yürüyüşe katılma cesaretini gösterebilmesi son derece önemli bir olaydır. Olayın bu safhasında yasa dışı örgütlere neden olduğu bilinmeyen bir şekilde müdahale etmeyen güvenlik güçlerinin, daha sonraki olaylar sırasında da yetersiz kaldığı yolunda kamu oyunda haklı bir kanaat oluşmuştur. Olaylardan sonra bazı yetkililerin, polisin ilk başta hoşgörü gösterdiği yolundaki beyanları ilginçtir. Böyle bir davranış kabul edilemez. Polis, suç teşkil eden bir fiil karşısında hoşgörülü olmak, müsamaha göstermek yetkisine sahip değildir. Polis, suç teşkil eden fiilleri, hukuk sınırları içinde davranarak derhal önlemek görevindedir. Yasa dışı davranışlara başta gösterilecek müsamahanın, sonradan daha büyük olayların doğmasına neden olacağının en güzel örneği geçtiğimiz 1 Mayıs günü yaşananlardır. Yetkililerin olayları bu açılardan da değerlendirmeleri ve saptanacak eksikliklerin süratle giderilmesi, böylece emniyet güçlerinin hukuk sınırları içinde vatandaşların can ve mal güvenliğini sağlayacak bir konuma getirilmeleri gerekir. Burada vurgulanması gereken önemli bir konu da yasal sivil örgütlerimize de bu konuda büyük sorumluluklar düştüğüdür. Kuşku yoktur ki, yasa dışı örgütlerle bir bayram kutlaması sınırları içinde olsa dahi, işbirliği yapmaya hiç bir yasal kuruluşun hakkı yoktur.

Ülkemizin çok önemli diğer bir sorunu da laiklik karşıtı güçlerin giderek ülkemizin rejimi açısından yarattıkları tehlikedir. Atatürk devrimleri ile başlayan Türk Aydınlanması'nı içlerine sindiremeyen orta çağ karanlığının bu özlemcileri, özellikle eğitim kurumlarımızda örgütlenmekte ve ülkemizin geleceği gençlerimizi zehirleme olanağı elde etmektedirler. Türk hukukçuları ve savunmanın meslek örgütü olan Türkiye Barolar Birliği, her zaman laiklikten yana olmuş, bu ilkeyi savunanların yanında yer alarak onları desteklemiştir. Çünkü biliyoruz ki, laiklik olmadan hukukun üstünlüğünü sağlamaya, hukuk devleti olmaya ve insan haklarını sağlamaya olanak yoktur. Ve bu mücadelemiz uğrunda geçtiğimiz yıl bir şehit vermiş bulunuyoruz. Gümüşhane Baro Başkanımız Sayın Ali Günday, laiklik düşmanı güçler tarafından şehit edildi. Kendisini huzurlarımızda saygı ile anıyorum. Orta çağ özlemcisi karanlık güçler bu fiilleri ile bizleri korkutmak, çağdaşlaşma mücadelemizden vazgeçirmek istediler. Başaramadılar. Başaramayacaklar. Hiç bir güç Türk hukukçularını Atatürk devrimlerine inançlarından, laikliğin tam olarak sağlanması mücadelesinden vazgeçiremeyecek, döndüremeyecektir.

Geçen hafta televizyonlarda yer alan bir mesaj, şariat özlemcilerinin bizleri korkutmak, sindirmek amacı ile nasıl bir işbirliği içinde çalıştıklarını bir kez daha gösterdi. Dini sadece bir gösteri aracı olarak kullanan ve kendilerine aczmendi denilen grubun lideri bizlere güya ihtarda bulundu. "Atatürkçüler ve laikler bu ülkeden çekip gitsinler kendileri için daha iyi olur" benzeri sözler söyledi. Hayır, hiç bir yere gitmiyoruz. Bu ülkeye sahip çıkacağız. Atatürk'e, onun devrimlerine sahip çıkacağız. Atatürk'ün başlattığı devrimlerin takipçisi olacak, ülkemizin yeniden orta çağ karanlığına sokulmasına engel olacağız. Bizler bu inançla görevlerimizin başındayız.

Yüce Danıştay'ın kuruluşunun 128. yılını yeniden kutluyor, hepinize saygılar sunuyorum. 10.5.1996

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

**YARGITAY'DA YAPILAN
"YARGI YILI AÇILIŞ TÖRENLERİ'NDEKİ
KONUŞMALAR**

**TÜRKİYE BAROLARBİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ÖNDER SAV'IN
1995-1996 YARGI YILININ AÇILIŞI TOPLANTISINDA
YAPTIĞI KONUŞMA**

1995-1996 Adalet Yılı'nın Açılış Töreni'ne onur veren sayın konukları, yüce yargıç ve savcılar, değerli meslekdaşlarımı, basın ve televizyonların temsilcilerini en iyi dileklerle ve saygılarımla selamlıyorum.

Yeni bir çalışma dönemine girerken yargımızın, hukukumuzun, toplumumuzun ve ülkemizin sorunlarını böyle güzel bir toplantıda dile getirme olanağını tanıdıkları için Yargıtay Başkanı Sayın Müfit Utku'ya ve diğer sayın yetkililere teşekkür ediyorum.

1994-1995 yılı, yargımız ve "Sav-Savunma-Karar" üçlüsünde görev yapan hukukçularımız yönünden oldukça yüklü, sorunlu ve yorucu oldu. Geçen yıl burada dile getirdiğimiz sorunların bir kısmı, çözümlendi ama kalanlara yeni sorunlar eklendi.

Demokratik hukuk devletinin, olmazsa olmaz koşulu yargı bağımsızlığı, yargıçlarımızın, savcılarımızın, avukatlarımızın, mahalli mahkemelerin ve yüksek yargı organlarının olağanüstü çabaları ile sağlanmaya çalışıldı.

Buna rağmen vatandaşlarımız, her kademedeki yargının yavaş işlediği, adaletin geciktiği, davaların sürümce mede kaldığı yolundaki yakınmalarını sürdürdüler.

Yargı, çağdaş teknolojiden yararlanmaya başladı, ama itiraf etmek gerekir henüz beklenen düzeyin çok gerisindeyiz. Adliyelerdeki yığılmayı, vatandaşın mahkeme kapılarında uzun süre

beklemesini, kimi zaman haklarını almak için hukuk dışı yollara başvurmasını önleyebilmiş, yargıyı istenen hıza kavuşturabilmiş değiliz. Adalet hizmetine, yargıya üvey evlat muamelesi yapılmaması alışkanlığı artık terkedilmeli "Yargı"ya yatırım hızlandırılmalı, çağdaş uygar devletlerdeki gibi ön plana alınmalıdır. Yargı için yapılması düşünülen değişiklik ve yeniliklerde hizmetin labaratuvarında olan yargı mensuplarının öncelikle görüşleri alınmalıdır. Siyasal iktidarlar, "Sav-Savunma-Karar" mekanizmasındaki tikanlıkların aşılmasında yardımını esirgememelidir.

Geride bıraktığımız dönemde başta Sayın Başbakan ve Sayın Adalet Bakanı olmak üzere siyaset adamları, savunma mesleğinin sorunlarına ilgi göstermişlerdir. Sorunlarımızı biraraya gelip konuşma olanağı bulduk, düzenlediğimiz toplantılara katılıp görüşlerini belirttiler; kendilerine bir kez daha teşekkür ediyoruz.

Siyasal iktidarın kimi vaadleri, TBMM'nin çalışma süresi yetmediği ve gündemi yüklü olduğu için gerçekleşemedi.

TBMM'de grubu bulunan siyasi partilerin ortak isteği ile Avukatlık Yasası Değişikliği Tasarısı, gündemin görüşülebilecek sırasına alındı fakat kimi daha öncelikli yasa tasarıları ve Anayasa değişikliği görüşmeleri nedeniyle görüşülüp yasalaşamadı. Kısa bir süre önce TBMM'nin önümüzdeki çalışma döneminde görüşülecek ilk tasarılarından biri olduğunun bize söylenmesini, önemli bir güvence sayıyoruz.

Hayat Standardının, yargıç ve savcı gibi yargının ayrılmaz parçası olan avukatlar yönünden kaldırılmasına ilişkin vaadlerin de yerine getirilmesini bekliyoruz. Devlet, kamu hizmeti gören avukatları, birinci sınıf tüccarla eş tutmamalı, avukatları kazanmadıkları hayali gelir üzerinden vergilendirmekten vazgeçmelidir.

Maliye Bakanlığı, önceden iki kez uyarmamıza karşın yasaya aykırı bir Genel Tebliğ çıkartarak avukatlarla, Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirleri karşı karşıya getirmiştir. Danıştay'ın yürütmeyi durdurma kararı vermesi ile avukatların Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerle yıllık sözleşme imzalaması mecburiyeti durdurul-

muştur. Bu meslek grubuna avukatların yıllık gelir vergisi beyannamelerini imzalatması zorunluğu 1996 yılının Mart ayında yeni bir sıkıntı, yeni bir tartışma ve karmaşa yaratacaktır. Sayın Başbakanın, genelgedeki yanlışlığı düzeltip bu haksız ve ayıplı uygulamayı durdurması için Maliye Bakanlığı'na gerekli talimatı vermesini beklemekteyiz.

Doğrusu Maliye Bakanlığı ile ilgili sorunların çözümünde fazla ümitli olamıyoruz. Maliye Bakanlığı, işlemlerinin hukuka uygun olup olmadığına aldıriş etmeden "Ben yaptım oldu" diyerek hukuku çiğnemektedir. Devlet içinde ayrı bir devlet gibi davranan Maliye Bakanlığı'nın işlemlerini düzeltip düzeltmeyeceğini hep birlikte izleyip göreceğiz.

Serbest çalışan meslektaşlarımızın sorunlarının yanında kamu görevlisi olarak hizmet veren meslektaşlarımızın da sorunları çözüm beklemektedir.

Kamu Avukatları, çağdaş demokratik hukuk devletinde rastlanmayacak statüde ve gelir düzeyinde çalıştırılmaktadır. Kamu avukatlığı sınıfı, diğer hizmet sınıflarına göre özlük hakları, mali ve sosyal haklar yönünden çok geride bırakılmıştır.

Özellikle 1988 yılından bu yana kamu avukatlarının mali durumu, sürekli olarak "Denetim Elemanları", "Sağlık Hizmetleri Sınıfı" ve "Teknik Hizmetler Sınıfı" karşısında bile Ek Göstergeler-Özel Hizmet Tazminatları ve yan ödemeler göstergeleri yönünden büyük ölçüde geriletmişlerdir.

Devlet, kendisinin vekillerine üvey evlat muamelesi yapmalı, kendisine fazla mali yük getirmeyecek olan Kamu Avukatlarının sorunlarını vakit geçirmeden çözmelidir; aksi takdirde mali yönü cazip olmayan Kamu Avukatlığına elemanı zor bulan devlet, elindeki yetmişmiş deneyimli avukatları da kaybedecektir.

Mesleğimizizin, yasal düzenlemeleri aşan, anayasa değişikliğini gerektiren sorunları da vardır.

Anayasa Mahkemesinde, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda, Türkiye Barolar Birliği'ni temsilen üye bulunmalıdır. Türkiye Barolar Birliği'ne Anayasa Mahkemesi'nde dava açma

hakkı tanınmalıdır. Bu değişiklikler doğrultusunda Türkiye Barolar Birliği, Anayasa'nın YÜRÜTME bölümünde değil YARGI bölümünde yer almalıdır.

Kısa bir süre önce gerçekleştirilen Anayasa değişikliğinde genel olarak yargı ve savunma ile ilgili hiç bir madde ele alınmamıştır.

TBMM, geride kalan çalışma döneminde nihayet kısmi bir anayasa değişikliğini gerçekleştirebildi. 1991 yılı genel seçimlerinden önce ve sonra TBMM'de grubu olan ve olmayan bütün siyasi partiler Anayasanın değiştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdi; kimileri 4 yıla yakın bir süre sonra başlangıç bölümü dahil 15 maddede değişiklik yapılabilmiş olmasını büyük başarı olarak nitelendirmektedirler. Anayasa değişikliği çalışmalarındaki iyiniyetli ve çözüm bulmaya yönelik çabalar sonucu umutların sönmek üzere olduğu bir anda değişiklik yapılabilmesini takdirle karşılıyoruz.

Çağdaş demokratik hukuk devleti anayasasına yakışmayan, hukukun üstünlüğü ilkesiyle bağdaşmayan, askeri darbeleri meşru sayan ve benzerlerine yol açıcı nitelikteki BAŞLANGIÇ bölümünün değiştirilmesi sevindiricidir.

Derneklerin, Sendikaların, Vakıfların ve Kooperatiflerin, Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları ile bunların üst kuruluşlarının siyasi partilerle ilişkilerini ve işbirliğini yasaklayan maddelerin kaldırılması, yüksek öğretim elemanlarının ve öğrencilerinin siyasi partilere üye olabilmeleri olumlu değişikliklerdir.

Bir hukuk garabeti olan ve geçmiş dönemlerde pek çok tartışmaya neden olan milletvekilliğinin düşmesine ilişkin 84. maddenin değiştirilmesi de yararlı olmuştur.

Yukarıda sayılanlar ve benzeri değişikliklerle yetinilmesi, bu parlamentonun oluşumunun, daha içerikli ve gerekli değişikliklere yatkın ve uygun olmamasından kaynaklanmaktadır. Değişiklik paketi içinde olduğu halde Memurların Sendika Kurma Hakkı'na Grev ve Lokavt'a 25 yaşında TBMM'ye seçilebilmeye, TBMM Üyeliği ile bağdaşmayan işlere ve Geçici 15. maddeye

ilişkin değişiklikler, TBMM'den olur alamamıştır. Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları ile ilgili düzenleme ise yeterli değildir.

Bütün iddialı sözlere karşın bu anayasada 12 Eylül hukuk-suzluğunu simgeleyen kimi maddeler kaldırılamamış, insan hak ve özgürlüklerine "ama-ancak-fakat" sözcükleriyle getirilmiş sınırlamalar aşılamamış, demokratik hukuk devletine, çağdaş uygar yapılaşmaya yakışır biçime sokulamamıştır.

Adındaki "GEÇİCİ" sıfatına karşın pek çok asıl maddeden KALICI olan Geçici 15. maddenin kaldırılamayışı, bir hukuk ayıbıdır. Aslında Geçici 6. madde hariç diğer bütün geçici maddelerin de kaldırılması gerekirdi.

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun siyasal iktidarın güdümünden çıkarılamayışını, Kurul üyelerinin Genel Kurullarından seçim yerine atama ile belirlenmesini, Kurulda Adalet Bakanı ve müsteşarının bulunmasını, Yargı bağımsızlığı anlayışı ile bağdaştıramıyorum. Demokratik hukuk devleti anlayışı ile çelişen bir maddeyi bile değiştiremeyen TBMM'nin, Cumhurbaşkanı'nın özellikle yargı ile ilgili ve hukukun üstünlüğü ilkesine aykırı görev ve yetkilerini değiştirebileceğini hiç sanmıyorum.

Atatürk'e, miras kurumuna, Atatürk'ün vasiyetine saygısızlığı simgeleyen 134. maddenin anayasada varlığını sürdürmesi, bol Atatürk edebiyatı yapanların, içtenliklerinin ölçüsüdür. Bırakalım artık sözde, göstermelik yapmacık Atatürkçülüğü; özde, düşüncede, yaptırımda, kurumlaşmada, eylemde ve uygulamada Atatürkçü olalım.

Geride bıraktığımız dönemde TBMM bizce Anayasa değişikliği kadar önemli bir sorunu, yeni üniversiteler açmak sorununu da ele aldı.

Ülkemizde ilköğretim ve ortaöğretimde başta Tevhidi Tedrisat Kanunu olmak üzere önemli temel yasalarda ülke gerçekleri çiğnenerek pek çok yanlışlık yapıldı, halen de yapılıyor. Bu yanlışlıklar zincirine yüksek öğretimde yeni halkalar eklenmekte olduğunu görüyoruz.

1992 yılında kurulan 23 Üniversitede hala 60 fakülte açılmamıştır. Bırakalım bunları İstanbul, Ankara ve 9 Eylül Üniversitelerinde bile öğretim üyesi, dersane ve malzeme sıkıntısı çekilmektedir. Bu köklü kuruluşlar bile tam anlamı ile üniversite olmamış iken 27 yeni üniversite açılmasının gündeme getirilmesi, fevkalade düşündürücüdür.

1992 yılındaki üniversite açılması furyasına destek veren ve alkış tutanlar, bugün feveran etmektedirler. YÖK Başkanı, kendilerine danışılmadan plan hedeflerine aykırı biçimde üniversite açılmaya çalışıldığını 2012 yılına kadar üniversite açılmasına gerek olmadığını belirtiyor.

Başta 1992 yılında kurulanlar olmak üzere bütün üniversitelerin rektörleri feryad ediyor: "Çoğunun binaları, öğretim üyeleri yok. Hiç hazırlık yapılmadan alt yapısı oluşturulmadan her ile üniversite açmak, Türkiye'yi intihara sürüklemekten farksız olur. 1992 yılında açılanlar, henüz bir çadır bile kuramadı.... 1992 yılında 23 Üniversite açıldığında, eski üniversitelerin zaten yetersiz olan kaynağını paylaştık. Şimdi, açılması kararlaştırılan yeni üniversiteler, mevcut kaynağı biraz daha küçültecek... Altyapısı hazırlanmadan gecekondular gibi üniversite kurulmaktadır. Yeni üniversiteler imkansızlıklarla mücadele edecekleri gibi, mevcut üniversitelerin kalkınmasını da engelleyecektir... Bu kadar saçmalık olmaz... Yeni Üniversite açılması, bir cinayettir, skandaldır."

3 yıllık yeni üniversite deneyimi yaşamış rektörlerin bu sözlerine kulak verelim. Parlamentomuz ve siyasal iktidar, bir rektörümüzün söylediği gibi "Artık seçim bölgelerine fabrika götürmeyen milletvekilleri, üniversite götürmektedir. Üniversite açmak, süpermarket açmaktan daha kolay oldu" sözlerine haklılık kazandırmamalı, bu pervasız gidişe, yüksek öğretimdeki bu tehlikeli yozlaşmaya dur demelidir.

Bu yapılmazsa başka meslek dallarını bilemeyiz ama hukuk mesleğinde olacakları şimdiden görüyoruz.

Binası olmayan, öğretim üyesi bulunmayan araç-gereci olmayan yardımcı personeli eksik, lise öğretmenleri ya da her derde

deva piyasa hukukçularının ders verdiği hukuk fakültelerinden bilgisiz, çapsız, muhakeme gücünden yoksun öğrenciler, mezun olacaklardır. Buralardan çağdaş kafalı savcı-yargıç-avukatlar yetişmez; olsa olsa bağınaz kafalı mollalar, müstankiler, kadılar, arzuhalciler yetişir.

Hukukumuzun mesleğimizin sorunları yanında ülkemizin iç ve dış sorunları da çok önemli boyutlardadır.

Bosna Hersek'te insan haklarını, Balkanlar'ı ülkemizi ve dünyayı çok yakından ilgilendiren olaylar yaşanıyor. Bosna-Hersek Cumhuriyeti, bağımsızlığını ilan ettiği 1992 yılından buyana insanlık tarihinin en der rastladığı vahşete ve soykırıma sahne olmaya devam ediyor.

Birleşmiş Milletler, Kuruluşunun 50. yılında amaçlarını gerçekleştirilemeyen göstermelik bir örgüt durumuna düşmüştür. Birleşmiş Milletlerin denetimindeki güvenli bölgelerden Srebrenica'nın Sırp tarafından işgali, uluslararası bir skandaldır. Birleşmiş Milletler Barış gücünü, Kızıl Haç'ı İnsani Yardım Örgütü'nün yardım konvoyunu kente sokmayan Sırp, 1992 yılından buyana acımasızca uyguladıkları etnik arındırmayı sürdürüyorlar. Silah ambargosu ile çaresizliğe itilen Boşnaklar, elleri kolları bağı biçimde kaderleriyle başbaşa vahşetin kucağında iniyorlar.

Barışçı çözüm için görüşmeler yapılması gündemde iken Saraybosna'nın Pazar yerine atılan ve 43 sivil öldüren, çok sayıda insanı da yaralayan bomba, saldırgan Sırp'ların Bosna'nın çok kültürlü, çok dinli etnik yapısına son vermek konusundaki inat, ısrar ve iradelerinin sürdüğünü gösteriyor.

Saldırgan Sırp'ların bu vahşet gösterisine ve uluslararası insani prensipleri hiçe sayan saygısızlığına karşı artık Bosna-Hersek'teki duruma en seri şekilde müdahale edilmesi kaçınılmaz hale gelmişti. Nihayet Nato'ya bağı askeri birlikler, Sırp mevzilerine müdahale edebilmiştir; bu sevindiricidir. Kesin ve kalıcı barışçı çözüm alınana kadar askeri tedbirler sürdürülmelidir. Birleşmiş Milletlerin bağımsız bir üyesi olan Bosna-Hersek Cumhuriyeti'nde Birleşmiş Milletler Anlaşmasınının 42. maddesinin tanıdığı yetkiler kullanılarak uluslararası barış ve güvenliği

korumak veya yeniden sağlamak için hava ya da kara güçleriyle gerekli görülecek her türlü girişime başvurulması, abluka yapılıp müdahale edilmesi için bu kadar vahşeti, insanlara tecavüzleri, göçleri, ölümleri beklemeye gerek var mıydı?

Kuzey Irak'ta, Türkiye'de insan hakları ihlallerini tesbite gelen kuruluşlar, insan hakları havarileri neredesiniz? Önce burnunuzun dibindeki vahşeti görünüz, acımasız soykuruma DUR! deyiniz.

Körfez Savaşı'na gözünü kırpmadan müdahale edenleri, Bosna-Hersek'te, Çeçenistan'da çifte standart kullandıkları, insanların vahşice öldürülmesine seyirci kaldıkları için kınıyoruz, ayıplıyoruz.

Bir diğer sorunumuz, Suudi Arabistan'daki vatandaşlarımıza verilmiş olan ölüm cezalarının infazına başlanmış olmasıdır.

Suudi Arabistan'a uyuşturucu soktukları savıyla suçlanıp şeriat kuralları gereği kafaları kılıçla kesilip öldürülen vatandaşlarımızın sorunu gündeme gelince ülkemizde bilir-bilmez ahkâm kesen şeriat yanlıları bile şaşırđı. Büyükelçiliğimizin verdiği bilgilere göre sırada daha (71) Türk'ün bulunduğu gerçeği, tüyler ürpertti.

"Cellat, kadının çıplak ensesini görerek günaha girer" mantığıyla kadının, kılıçla öldürülmemesi, şeriatın işi nerelere vardırđığının kanıtıdır.

Suudi Arabistan'ın Ankara Büyükelçisi'nin "Suudi Arabistan, bazı tarafların istekleri yüzünden bir dini cezayı değiştirmeyi amaçlayan baskılara boyun eğmeyecektir" sözleri umut kırıcıdır.

Ülkemizde kimilerinin, kafa kesmenin "ibret-i müessire" olması için yapıldığını söyleyebilmeleri de ilginçtir. Bunun devletin bir iç işi olduğunu söyleyip sukûtu tercih etmek isteyenler de var.

Kur'an ve Sünnette belirlenmemiş suçların cezalarının siyasi otoritenin takdirine bırakıldığı ifade edilerek cezaların dolaylı olarak şeriata uygunluğu savunulmaktadır.

İsimlerinin başında akademik ünvanlar olan kimileri de "İdamlar, İslam Hukuku'na aykırıdır, sekiz yıllık tutukluluk süresi de İslam'a aykırıdır. Suudi Arabistan'daki yönetim tam bir şeriat yönetimi değildir" gibi çaresiz yorumlar yapmaktadırlar.

Aylardır yazılı ve görüntülü basın ve yayın organlarında şeriat'ı sevdirmeye, şeriatın insan haklarının ta kendisi olduğunu savunmaya çalışanların içine düştükleri hazin çelişiklere bakınız.

Bizim ulemalar, "Şeriat'ta kelle kesme yok diyorlar." Suudiler de "Bu Allah'ın emridir" diyorlar. Buna rağmen kimileri, Suudi Arabistan'daki idamlar bahane edilerek İslam ve Şeriat hukukunu karalama kampanyası açıldığı suçlamasında bulunuyorlar.

Suudi yönetiminin İngilizce yayın organı "Krallığın şeriat yasalarını değiştireceğini, yahut yumuşatacağını sananlar, salaklar cennetinde yaşayanlardır!" diye yazıyor; Kral Fahd ise Allah adına hareket ettiğini söylüyor, doğru davrandığını belirtiyor.

Hükümetimizin bir üyesi de "Bu gayri insani tutumunuza son veriniz, yaptıklarınız artık yeter, hiç olmazsa geride kalan vatandaşlarımızı bağışlayın!" diye sesleniyor. Hükümet, çaresizlik içinde valvarma ve şikayet yeri değildir, çözüm bulma yeridir.

Yasalarımızdan ölüm cezasını kaldıramadığımız için Suudi Arabistan'da ölüm cezalarına değil, cezanın suça uygun düşmediğine ve vahşi infaz biçimine itiraz edebilmekteyiz.

28 Nisan 1983'teki İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerinin Korunmasına İlişkin Sözleşmeye Ek Ölüm Cezasının Kaldırılmasına İlişkin (6) No.lu Protokole Türkiye çekince koymuştur. 1 Mart 1985'te yürürlüğe giren protokolün 1. maddesinde "Ölüm cezası kaldırılmıştır. Hiç kimse bu cezaya çarptırılamaz ve idam edilemez" 2. maddede "Bir devlet, yasalarında savaş veya yakın savaş tehlikesi zamanında işlenmiş olan fiiller için ölüm cezasını öngörebilir" yazılıdır.

Bu protokol uyarınca Avrupa Konseyi üyesi devletlerde ölüm cezası kaldırılmıştır. Ölüm cezasının lehinde ve aleyhinde pek çok görüş vardır. Bir yumuşama dönemi yaşıyoruz. Ölüm cezası, ya-

salarımızdan kaldırılmamış ama 10 yılı aşkın bir süredir uygulanmamaktadır.

Yazılan ve söylenenler doğru ise 1989 yılında bir Türk'ün kafasının kesilmesinden sonra iki ülke arasında gündeme getirilen "Suçluların iadesi ve Adli Yardımlaşma" anlaşmasının hala imzalanamamış olması, bu sürede iktidar sorumluluğu yüklenen tüm siyasi partileri töhmet altında bırakmaktadır. Hukuk sistemleri uymuyor deyip geçiştirilemez, karşılıklı anlayış ve çözüm arayışı olursa hukuk, buna mutlaka çare bulur.

S.Arabistan'daki uygulama, şeriatın nasıl işlediğini, acımasızlığını, gerçek yüzünü ortaya serdi, laik devlet düzeninin neler kazandırdığını, insanlarımızın daha somut görmelerini sağladı.

Şeriat'taki çeşitli suçlara verilen parmak, el, ayak, kol ve hatta KAFA kesilmesi, ZİNA suçunu işleyenin taşlanarak öldürülmesi cezalarını günümüz çağdaş toplumunda uygulayabilir misiniz?

Şeriat öyle emrediyor diye kadınlarımız için "Aklen ve dinen eksik yaratılmıştır, kötüdür, yarım insandır, yaratıktır. Kocasının izni olmadan hiç bir kadın cennete giremez. Kadını kapatmak erkeklerden uzak tutmak gerekir. Çok karlı evlilik, kadınlar için hayırlı ve yararlıdır. Kocalar kendilerine itaat etmeyen karılarını dövme hakkına sahiptirler. Kadın, kendi yararına düşünemez, o nedenle İslam'da kadının boşanma hakkı yoktur" kuralını, karşılıklı sevgi-saygının, dayanışmanın, eşitliğin egemen olduğu modern aile düzeniyle, insan hak ve özgürlükleri ile bağdaştırabilir miyiz?

Ülkemizin hem dış, hem önemli iç sorunu olan Doğu ve Güneydoğu olayları sürüyor.

Ülkemizin Doğu ve Güneydoğusunda ayrılıkçı terör örgütünün eylemleri geriletmiş gibi görülmekle beraber durdurulamamıştır. İnsanlarımız hergün yeni olaylar, yeni ölümler, duymaktan, üzülmekten bitap düştüler. "Bu kan bu terör bu ölümler dursun" diyorlar.

Yöre insanını potansiyel suçlu olarak görmeyen kamu görevlilerine, halka güven veren yöneticilere, hukukun üstünlüğü ilkesine bağlı ve sorunlara demokrasi içinde çare arayan çağdaş bir

yönetim anlayışına, göçe zorlayan sakıncalı kolaycılığa değil, sağlıklı ekonomik çözümlerle göçü engelleyen, insanları yurtlarında barındıran bir sevecen yaklaşıma gereksinim vardır.

Doğu ve Güneydoğu sorunu, sadece siyasal iktidarın ve güvenlik güçlerinin sorunu değildir. Hepimizin, tüm ulusun, tüm kurumların, tüm siyasi partilerin sorunudur. Hiç bir siyasi parti, yörede etnik ve dinsel duyguları okşayıp kaşıyarak el altından terör örgütüne göz kırpmamalıdır; hiç bir siyasi parti hangi nedenle olursa olsun terör örgütüne sempati duyduğu kuşkusunu yaratmamalıdır.

Her iyiniyetli kişi ya da kurumun soruna çözüm araması doğaldır; ancak ülkemizin, Doğu ve Güneydoğunun istem ve özelliklerine ve bilimsel verilere ve gerçeklere ters düşen önerilerle Güneydoğu sorunu çözümlenemez. Ayrılkçılığı kaşımak kolaydır. Birlikteliği, ulus birliğini, ülke bütünlüğünü bozmayı, Misak-ı Millî sınırlarını değiştirmeyi hedefleyen hiç bir çözüm gerçekçi, geçerli değildir. Federasyon yutturmacalarının ülkemizi nereye götüreceğini görmemek, başını kuma sokmaktır. Kimse gördüğü rüyaları gerçek sanmasın, kendi yanlışlarını doğru diye sunmaya kalkışmasın. Dünyanın en zengin etnik oluşum mozağine sahip ülkemizde feredasyonu savunmak, tarihi inkar etmektir; ülkenin bölünmesine davetiye çıkartmaktadır. Açıkça söyleyelim biz, dostça barış içinde kardeşçe yaşayan, kültürel zenginliklere saygı duyan, bütünlüşmüş ulustan, tek ülkeden, tek Millî Marş'tan yanayız. Misak-ı Millî Sınırları içinde Türk Ulusu'ndan ayrı bir ulus, TBMM'den ayrı bir meclis ayrı bir bayrak özleyenler, ulusumuzun kararlılığı karşısında hüsrana uğrayacaklardır.

Bir önemli iç sorunumuz da "Din ile devlet ve toplum" ilişkisidir. Ülkemizde devlet ve toplum işlerinde hukukun üstünlüğünün mü dinin üstünlüğünün mü egemen olması gerektiği, alabildiğine tartışılıyor.

Laiklik, müslümanlığın tam zıddı imiş gibi tanımlanmak isteniliyor; dindarlıkla bağnazlık ve yobazlık karıştırılıyor.

Şeriat isteriz diye kışkırtılan insanların vahim sonuçlar yaratan eylemlerini, nerelere kadar vardıklarının en somut örneği Sivas Olayları'dır.

İki yıl önce bu kürsüde, Sivas Olayları ile ilgili olarak şu değerlendirmeleri yapmıştık: "Laikliğe karşı son başkaldırı, 2 Temmuz 1993'te Sivas'ta yaşandı; 37 vatandaşımız yanarak can verdi... Davaların iddianamelerinde Sivas sokaklarında 7,5 saat süre ile Yaşasın Hizbullah – Laiklik gidecek, şeriat gelecek – Laikliğe son, laik düzen yıkılacak' şeklinde bağrıldığı belirtilmektedir. Kurban keserken kasabın getirdiği tekbir getirilerek otel yakılmış, insanlar boğulmuştur. Olayların temelinde, değişik nedenler, bahaneler, tahrikler aramak yanlışır, boşunadır. Olaylar, Cumhuriyetin 70. yılında, onun en temel ilkesi olan LAİKLİĞİN kimi çevrelerce ve kişilerce hala özümsemediğini kanıtlamaktadır. Sokaklara dökülenler, "Şeriat isteriz" diye bağırınlar ve onları kışkırtanlar, Laiklik ilkesini geriletip dışlamayı, ulusumuzu ortaçağ karanlığına çekmeyi, ümmet yapmayı düşlemekte, demokratik hukuk devletini yıkıp teokratik devlet kurmayı amaçlamaktadırlar."

Cumhuriyetin temel niteliklerinin örselenip yıkılmak istendiği örgütlü, planlı bir toplu katliam olayının faillerinin yargılanması sonunda, yangın çıkararak insanları öldürme gibi sıradan ve adi bir suç teşhisi konulması ve Aziz Nesin'in tahriki nedeniyle insanların öldüğü gibi ceza hukukuna ters gerekçeler, görülüyor ki DGM savcılarını da tatmin etmemiştir.

DGM. savcılarının temyiz dilekçesindeki "Ulu Önder Atatürk ile binlerce şehidimizin canları pahasına kurulmuş bulunan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni Atatürk İlke ve İnkılâplarından ayıracak ve ortaçağ zihniyetine sürükleyecek bir zihniyet içinde bilhassa, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Laik Devlet düzenini yıkacak nitelikte olan Sivas Olayı'nın en önemli hatlarıyla Türk Cumhuriyeti Devleti içinde meydana getirdiği harabiyeti vurgulamak gerekirse" değerlendirmesi, doğrudur.

Anılan temyiz dilekçesindeki "Buradaki yürüyüş, fanatik düşüncelerin ateşlediği ve onbinlere varan halkın "şeriat isteriz – şeriat gelecek – laik düzen yıkılacak sloganlarıyla perçinleşen Devlete karşı bir kitle hareketidir" şeklindeki vurgulama gerçeği yansıtmaktadır.

DGM Savcılarını Esas Hakkındaki Düşüncelerinde "...olayın seyri içinde olayların tahrikçisi olduğu anlaşılan AZİZ NESİN için mahalli C. Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulması" görüşlerindeki yanlışlıktan dönmüşler, "Bu olay, Aziz Nesin'e yönelik bir olay olarak basite indirgenemez... olayımızda tahrik, suçun işlenme nedeni olarak kabul edilemez... Aksi düşünce ve kabulün, gelecekte aynı tarz tahriki bahane ederek yobaz tabir olunan ideolojik fikir sahiplerine eylemlerini yenileme cesaretini vereceği açıktır" değerlendirmesini yapmışlardır.

Sivas olaylarından iki gün sonra 5.7.1993 tarihli kamuoyu duyurumuzda aynen şu değerlendirmeyi yapmıştık: "Olayların temelinde, değişik nedenler aramak yanlış ve boşunadır. Olaylar, Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyetin 70. yılında Cumhuriyetin ve en temel ilke olan laikliğin hala özümsemediğinin somut göstergesidir.

Kimse kendisini aldatmasın ve avutmasın, bahane aramasın; hedef, laik Türkiye Cumhuriyeti'dir. Dün Kubilay'ı kesenler, bugün Sivas'ta 37 kişiyi yakanlar gereken tepkiyi ve cezayı görmedikçe, yarın kitle katliamına geçeceklerinin işaretini bir kez daha vermişlerdir.

Siyasal hesaplarla hareket edenler, laikliğin zedelenmesine, gerici hareketlere "Masum dini inanç patlamalarıdır" diye göz yumdukça laiklik düşmanları, şeriat özlemcileri ve teokratik devlet yanlıları yurt içinde de, yurt dışında da cesaretleneceklerdir."

Bu sözleri, 5 Temmuz 1993'te söyledik aradan çok geçmedi, İstanbul'da Taksim'de Cumhuriyet tarihinde ilk kez şeriat özlemcileri, sarıklı, takkeli, fesli, cüppeli kılıklarıyla "Kahrolsun laik diktatörlük, laik devlet yıkılacak elbet" diye bağırıyorlar; üzerinde Arapça harfler yazılı, şeriatın simgesi olan yeşil bayrak dalgalandırıyorlar; emniyet güçleri bunları sadece seyretti; C. Savcılarını sustu. Bir şeriat yanlısı Anıtkabir'de Cumhurbaşkanı'nın önüne Kuran'ı fırlattı. 25 Temmuz'da bir şeriatçının kurşunları, ciğerimizi parçaladı; sevgili arkadaşımız Gümüşhane Baro Başkanımız alçakça ve hunharca öldürüldü. İlginç bir rastlantı, bugün yargılamanın ilk duruşması yapılıyor. Baro Başkanlarımızın pek çoğu müdahil vekili olarak duruşmaya katılıyorlar.

Neydi suçu Ali Günday'ın? Yasaları, Anayasa Mahkemesi'nin ve Danıştay'ın kararlarını, Türkiye Barolar Birliği'nin Genel Kurulunda yasa gereği kabul edilen meslek kurallarını ödünsüz uygulamak hanım meslektaşlarımızın, duruşmalara başörtülü girmesini önlemek! Demokratik laik Cumhuriyet'e Atatürk ilkelerine bağlı, çağdaş bir Baro Başkanı olmak!

Kökten dinciliği benimsemiş bir siyasi partinin mensuplarının Başkanımız aleyhinde açıkça kampanya yürüttükleri bilinmekte iken güvenlik güçlerinin kendisini koruyamamış olmaları düşündürücüdür. Ayrıca bir gazetenin sistemli şekilde Ali Günday'ı şeriatçılara hedef gösterip adres ve telefonlarını bildirmesi, ürperticidir, tiksindiricidir.

Baro Başkanımızı öldürenin ve onu azmettirenlerin siyasal hesaplarla şeriata yeşil ışık yakanlardan, laiklikten ödün verenlerden hukukun üstünlüğünü bir kenara itip devlet işlerinde dini üstün kılmaya çalışanlardan cesaret aldıkları meydandadır.

Din kurallarının devlete ve siyasete yön vermesini, bunların toplum hayatını, Avukatlık gibi çağdaş meslekleri yönlendirmesini benimseyen örümcek kafalılar, Türkiye Barolar Birliği'ni, 68 Baromuzu ve 32 bin meslektaşımızı yıldıramayacak, geriletemeyecektir.

Ali Günday, ülkemizi ortaçağ karanlığına çekmek, ulusu ümmet yapmak isteyen teokratik devlet özlemcisi şeriatçıların mesleğimizden kopardığı ilk şehit değildir; bu aymazlık, bu vurdumduymazlık sürerse korkarız ki son şehit de olmayacaktır.

Katillerin kişileri öldürmeye güçleri yetmiştir, ama düşünceyi öldürebilen katiller daha anasından doğmamıştır.

Gericiliği kışkırtan bir avuç yobaz zorba, yüzünü çağdaşlığa, aydınlığa, özgür düşünceye bilime ve akıla döndürmüş kurumları ve kişileri teslim alamayacaktır.

Ali Günday gibi dava adamlarını öldürüp bizi sindireceklerini sanıyorlarsa aldanıyorlar. Bir Ali Günday'ı veririz ama karşılığını binlerce Ali Günday olarak dikiliriz.

Yeri gelmişken kimi yerlerde Avukatlık Yasasının, yargı kararlarının ve meslek kurallarının uygulanmasında Barolarımızı yalnız bırakan türbanla duruşmalara girmek isteyenlere ses çıkarmayan savcı ve yargıçlarımızı kınıyorum.

Bir yıl önce C. Savcılarımız, "Laiklik karşıtı eylemler karşısında Cumhuriyetin temel ilkelerine her zamankinden daha çok sahip çıkılması ve bu konuda gerekli duyarlılığın gösterilmesini" kamuoyuna duyurmuşlardı. Kimi savcılarımızın ve yargıçlarımızın, devletin ve cumhuriyetin temel nitelikleri konusunda kayıtsız kaldıklarını, herkesten önce yapmaları gereken girişimleri yapmayıp sorunların büyümesine neden olduklarını görmek bizi üzüyor, umutsuzluğa itiyor. Devletin en yüksek makamındaki yöneticiler dahil yasama, yürütme ve yargıda görev alan hiç kimse, hiç bir kurum, Cumhuriyetin, demokratik laik hukuk devletinin temel niteliklerinden, özünden, ruhundan ödün veremez. Ödün verenler belki bu günü kurtaracaklar ama gelecek kuşaklara karşı ağır bir vebal altında kalacaklardır.

"Sav-Savunma-Karar" bütünlüğü içinde işe, savunmadan başlanmıştır. Türbanı siyasal amaçlarına alet ederek şeriat simgesi olarak benimseyip savunmada, avukatlıkta sorunu çözebildikleri zaman hiç kuşku duymuyorum sıra hanım yargıçlara ve savcılara gelecektir. Başını örtmeyen hanım yargıç ve savcılar kınanacak, örtenlere engel olanlar ise ölümle tehdit edilecektir. Tehlikeye karşı avukat-yargıç-savcı ayırımı yapmadan topyekün karşı çıkılmalıdır, yoksa Anayasa Mahkemesi kararlarına uymayan kimi üniversitelerde yaşanmakta olan kaos, yargıya da yansımak üzeredir.

Toplumunu, ümmetçilik temelleri üzerine kurmak isteyen, "Atatürk devrimleri, dine aykırıdır. Bunlara muhalefet etmek lazımdır. Kemalistler, seviyesiz ve anarşisttir. "Laik devlet düzeni, şeriata aykırıdır. laiklik ile dinsizlik arasında bir fark yoktur" diyen Said-i Nursi için bu yüce kurumda, bu çatı altında verilen çok önemli ve tarihi bir kararı unutmayalım.

1965 yılında Yargıtay'da verilen onur belgesi karar ile "Bizim vazifemiz, Türkiye'yi din ve şeriat oyunlarına sahne olmaktan

korumak, gericiliği önlemek, devrimleri canlılıkla ayakta tutmak, yalnız müsbet ilim metodları üzerinde yürümektir" denilerek gericiliğe, bağınazlığa, yobazlığa ayımazlığa anlamlı bir şamar indirilmiştir.

Yüce Yargıtayımızda bugün görev yapmakta olan yargıçlarımızın, en az 1965 yılındaki kararlılık, inanç ve yüreklilikle laiklikten ödün vermeden yürümelere, ülkemizin, demokratik laik hukuk devletinin en önemli güvencesidir.

Bütün yükü yargının omuzlarına yıkmamak, siyaset adamlarının da görevlerini zamanında, eksiksiz yapmalarını istemek hakkımızdır.

Ülkemizde, devlet işlerinde HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ'nü bir kenara itip "Devlet işlerinde dini üstün kılma" uğraşları alabildiğince sürüyor, sürdürülüyor ve maalesef siyasi hesaplarla bunlara gözyumuluyor.

Kimileri, demokrasinin ve demokratik hukuk devletinin yerleşmiş, benimsenmiş bilimsel tanımlarını reddedip herkesin kendi hukuk ve adalet düzenini kurmasından söz ediyor devletin, dinin emrinde olmasını savunuyorlar.

Bu savunmaların, kapalı kapılar arkasından çıkıp, TBMM çatısının altında, kürsüsünde "Egemenlik kayıtsız şartsız ulusundur" yazan bir çatıda yapılmasını, bunların ciddi hiç bir demokratik karşılık görmemesini, şeriat ve teokratik devlet özlemciliği yapılmasını kaygı ve endişe ile izliyoruz. Bunların toplumu ve ülkemizi bir tehlikeli maceranın eşğine getireceğinden ciddi şekilde endişe ediyoruz.

Biz endişe ediyoruz ama kimi siyaset adamları bilerek ya da bilmeyerek tehlikeli bir oyunu sürdürüyorlar.

Kimi siyaset adamları, bir tiyatro oyuncusundan daha usta, istediği her an ağlayıp, gülebilen bir tarikat şeyhiyle görüşmek için kuyruğa giriyorlar. Üzerine yemin ettikleri Atatürk'ün "Efendiler ve ey millet biliniz ki, Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, mensuplar, tarikatlar ülkesi olamaz. En doğru en gerçek TARİKAT, uygarlık tarikatıdır" sözlerini ne çabuk unuttular.

Ülkemizde yaşanan yüzlerce acı ve uyarıcı olaya karşın, çağdaş laik Türkiye'de hala teokratik devlet özlemine, şeriata prim veren, tarikatlardan yardım uman, tarikat şeyhlerinden İCAZET isteyen tüm siyaset adamlarını kınıyorum, ayıplıyorum.

Beni sabırla dinlediniz, teşekkür ediyorum. Sağlıklı ve başarılı bir yargı yılı diliyorum, hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Ankara, 26.8.1996

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 1408/41

6 Eylül 1996 günü "Adli Yılın Açılışı Töreni" Yargıtay'da yapılacaktır. Barolarımız isterlerse kendi bölgelerinde ayrı toplantılar da düzenleyebileceklerdir. Açılış Töreninde Yargıtay Başkanından sonra Türkiye Barolar Birliği Başkanı konuşacaktır.

Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da Yargıtay Başkanı Sayın Müfit Utku Baro Başkanlarımız için protokolde (10) kişilik yer ayrıldığını, yer durumu müsait olduğu takdirde töreni izlemek isteyen bütün Baro Başkanlarımıza Yargıtay salonu'nun açık olduğunu belirtmiştir.

6 Eylül 1996 Cuma günü saat 10.00'da Yargıtay Konferans Salonu'nda yapılacak açılış törenine katılmak isteyen Baro Başkanlarımızın en geç 2.9.1996 tarihine kadar Türkiye Barolar Birliğini bilgilendirmeleri gerekmektedir. Aksi takdirde önceden ayrılacak yerlerin boş kalmasının hoş olmayacağı, habersiz gelinmesi halinde ise salondaki yer durumunun olanaksızlığı nedeni ile ayakta kalma sıkıntısı doğması doğaldır.

Baro Başkanlarımızdan toplantıya bizzat katılacakların durumu önceden Birliğimize bildirmeleri halinde yukarıda belirtilen sıkıntının aşılması kolaylaşacaktır.

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ERALP ÖZGEN'İN
1996 - 1997 ADALET YILININ AÇILIŞ TOPLANTISINDA
YAPTIĞI KONUŞMA**

1996-1997 Adalet Yılı açılış törenine onur veren sayın konukları, sayın yargıç ve savcılar, değerli meslekdaşlarımı, basın ve televizyonun temsilcilerini en iyi dileklerimle ve saygılarımla selamlıyorum.

Yargı yılı açılışlarında Sayın Yargıtay Başkanı ile birlikte Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşması, güzel bir anane haline gelmiş iken, bu güzel anane 4 yıllık bir kesintiye uğradıktan sonra, Sayın Müfit Utku'nun Yargıtay Başkanı olması ile yeniden uygulanmaya başlanmıştır. Bu nedenle sayın Yargıtay Başkanı Müfit Utku'ya içtenlikle teşekkür ediyorum.

Yeni adli yıla, adliyenin, hukukun ve ülkemizin yıllardır çözümlenememiş bir yığın sorunu ile birlikte giriyoruz. Yargı ve savunma mesleğimiz açısından en önemli sorun, yıllardır sözü edilen, ancak gerçekleştirilmesi için en ufak bir teşebbüse dahi halâ geçilmemiş olan "yargı reformu" konusudur. Bu reformun daha fazla geciktirilmeye tahammülü yoktur. Ayrıca, "yargı reformu" kavramı ile neyin kastedildiğinin de çok iyi saptanması gerekir. Sadece davaların uzamasının önüne geçmeyi, adalete sürat kazandırmayı yargı reformu olarak görmek büyük hatadır. Yargı reformu deyince temelden tepeye tüm sorunların ele alınıp,

gerekli düzeltmelerin yapılması gerekir. Bu sorunları, ele alınması gereken yasaları sadece saymak dahi çok uzun bir vakit alacaktır. Bu nedenle bu konuşmamda ben sadece temel bir kaç soruna değinmekle yetineceğim.

En temel sorun, herkesin bildiği gibi, yargıç bağımsızlık ve güvencesinin tam olarak sağlanması sorunudur. Yargı bağımsız olmadıkça, yargı siyasi iktidarın etkisinde kalabildikçe, ona güvenmeye, devletin temelini oluşturan "adalet" idesinin gerçekleştirilebileceğini kabule olanak yoktur. Anayasamız yargıç bağımsızlığını hükme bağlamış, ülkemizin de taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, kişinin bağımsız mahkemelerce yargılanmasının bir insan hakkı olduğunu kabul etmiştir. Yargıçlara, özellikle özlük hakları konusunda yeterli güvence sağlanmadıkça, uluslararası sözleşmelerde, Anayasa'da ve yasalarda yer alan bağımsızlığı gerçekleştirmek olanaksızdır.

Ülkemizde ise bu güvencenin yeterli ölçüde sağlandığını kabule olanak yoktur. Güvence kurumu olarak Anayasamızda yer alan Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, bir yandan Adalet Bakanı ile müsteşarın kurulda yer alması nedeni ile, öte yandan Kurul'un kendi Personel Müdürlüğü ve kendi Teftiş Kurulu olmaması yüzünden yeterli bir güvence sağlayamamaktadır. Bu nedenle yapılacak bir Anayasa değişikliği ile:

– Adalet Bakanı ve müsteşarı Yüksek Kurul'dan çıkarılmalıdır.

– Yüksek Kurul'un kendi Personel Müdürlüğü kurulmalı ve böylece Yüksek Kurul, Bakan'a hiyerarşik olarak bağlı olan Adalet Bakanlığı personel müdürlüğünün hazırlayacağı listelere göre işlem yapan bir merci olmaktan çıkarılmalıdır.

– Yüksek Kurul'un kendi Teftiş Kurulu kurulmalı ve böylece yine Bakan'a hiyerarşik olarak bağlı Bakanlık müfettişlerinin hazırlayacakları dosyalara göre karar vermek durumundan Yüksek Kurul kurtarılmalıdır.

Yüksek Kurul'un kendi Personel Müdürlüğü'nün bulunmamasının sıkıntıları, bu yılın Temmuz ayı içerisinde yaşadığımız tayin

kararnamesinde kendisini göstermiştir. 1200 kişilik bir atama listesi Adalet Bakanlığınca hazırlanıp, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na sunulmuş ve çok kısa bir süre içerisinde yapılacak bir toplantı ile bu atamaların gerçekleştirilmesi istenmiştir. Basında yer alan haberlerden anlaşıldığı üzere, laik ve Atatürkçü yargıç ve savcılarının bir kısmı, özellikle geçen yıllarda "laiklik bil-dirisi"ni imzalamış olanlar, bu kararname ile sürülmekte, cezalandırılmaktadırlar.

Hepinizin bildiği gibi, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, kısa bir süre içerisinde bu geniş listeyi inceleyemeyeceği için, bu konu ile ilgili toplantısını 9 Eylül tarihine ertelemiştir. Böylece, hem gerçekten atama listesinde kuşkulu bir durum mevcut ise onun önüne geçilmiş, hem de Yüksek Kurul'un, Adalet Bakanlığınca gelen listeyi otomatik onaylayan bir Kurul olduğu şeklinde kamuoyunda doğabilecek hatalı bir kanının doğması önlenmiştir. Bu nedenle Yüksek Kurul'un yargıç üyelerini huzurunuzda kutlamayı ve kendilerine teşekkür etmeyi, zevkli bir görev sayıyorum.

Söz konusu atama listesi ile ilgili olarak Temmuz ayında basında yer alan haberler üzerine Sayın Adalet Bakanı, iddia edildiği üzere bir gurup savcı ve yargıcı cezalandırma gibi bir durumun mevcut olmadığını; listenin doğal ve rutin bir atama kararnamesi olduğunu ileri sürmüştür. Şimdi Sayın Bakan için bu söylediklerini kanıtlama olanağı ortaya çıkmıştır. Eğer bu atama listesi gerçekten özel bazı atamaları öngörmüyor ise, Sayın Bakan'ın Yüksek Kurul'u şu veya bu yönde etkilemek amacı yok ise, o takdirde Sayın Bakan 9 Eylül'de yapılacak toplantıya katılmamalıdır. Adalet Bakanı katılmadan, en kıdemli yedek üyenin katılması ile Yüksek Kurul toplantıları geçmişte sık yapılmıştır. Sayın Bakan'ı huzurlarınızda, bu toplantıya katılmayarak, kamuoyundaki kuşkuları dağıtmaya davet ediyorum.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun oluşumunda değiştirilmesi gereken diğer bir nokta da, Kurul üyelerinin kendi kurumlarınca gösterilen üç misli aday arasından Cumhurbaşkanlığı tarafından seçilmesi yöntemidir. Yüksek Kurul üyeleri kendi kurumlarınca doğrudan doğruya seçilmeli, Cumhurbaşkanlığı'nın se-

çim yetkisi kaldırılmalıdır. Danıştay'ın kuruluş yıldönümü toplantısında yaptığım konuşmada da belirttiğim üzere, bu yöntem herşeyden önce ilke olarak yanlıştır. Cumhurbaşkanı yürütmenin başıdır. Yürütme organının başına, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na üye atama hakkının tanınması, yargıç bağımsızlığı kavramı ile uyumsuzdur. Sayın Cumhurbaşkanımızın, tüm kamuoyunda olumlu karşılanan Anayasa Mahkemesi'ne son üye atamalarında olduğu gibi, bir Cumhurbaşkanı bu yetkilerini çok yerinde ve olumlu kullanmış olabilir. Ancak bir sistem, eğer belli bir kişinin iyi niyetine bağlı olarak çalışıyorsa, o sistemi savunmaya olanak yoktur. Cumhurbaşkanlarına bu yetkinin tanındığı 14 yıl içinde bu yetkinin amacı dışında kullanıldığı olaylara da maalesef tanık olunmuştur. Bu nedenle, kurumların Yüksek Kurul'a üyelerini doğrudan doğruya seçme sistemine bir an önce geçilmelidir.

Yargı reformu içinde ele alınacak diğer temel bir nokta, Yargıtay'ın asli görevi olan içtihat mahkemesi olarak çalışmasını sağlayabilecek önlemlerin alınmasıdır. Geçen parlamento döneminde TBMM'ne bu amaçla sunulmuş olan Üst Mahkemeler Yasa Tasarısı çok hatalı, eksik ve bu nedenlerle de amacı sağlamaktan uzak, yeni hukuki sorunlara neden olabilecek nitelikte bir tasarı idi. Bir yandan Yargıtay'ın işyükünü azaltıp, onu tam bir içtihat mahkemesi haline getirmek, öte yandan yeni düzenleme ile yeni olumsuzluklara neden olmamak için, bu konunun yeniden ele alınıp, ciddi bir çalışma ile yeni bir tasarı hazırlanmasına gereksinim vardır.

Halkımızın adalet sistemimizden en büyük şikâyeti davaların uzun sürmesidir. Bu haklı şikâyetleri ortadan kaldırmak için herşeyden önce kadro artırımını gerekir. Yargıç başına düşen dava sayısı azaltılmadıkça, davaların uzun sürmesinin önüne geçilemeyecektir. Diğer bir önemli husus da, adalet hizmetleri için yeterli bütçe olanaklarının sağlanmasıdır. Pek çok ilimizde benzin parası olmadığı için tutuklular duruşmalara getirilememekte ya da pul parası mevcut olmadığı için tanıklara tebligat yapılamamakta ve bu yüzden duruşmalar ertelenmekte, davalar uzamaktadır. Bu tür nedenlerle davaların uzamasının günahını yargıç ve savcılara yüklemek, insaf ölçüleri ile bağdaşmaz.

Yeterli bütçe olanakları sağlanmadığı için, mahkemelerimiz çağın teknik olanaklarından yararlanamamakta, mahkemelerimiz çoğu yerde ya Vilayet binasının girişinde bir köşeye, ya da bir işhanının kiralık bir katına sıkıştırılmış olarak görev yapmak durumunda bırakılmaktadırlar. Adalet hizmeti pahalı bir hizmettir. Adalet devletin temeli ise, ona gerekli saygının gösterilmesi, bu saygının ifadesi olacak bina ve olanakların sağlanması ve bunun için de gerekli bütçe olanaklarının onun emrine verilmesi gerekir.

Yargı reformu paketi içinde, savunmanın sorunları da çözümlidir. Çünkü savunma, yargının "Sav - Savunma - Karar" olarak belirtilen üç ögesinden birisidir.

Herşeyden önce Barolarımız ve Türkiye Barolar Birliği, Adalet Bakanlığı'nın vesayetinden hala kurtulamamıştır. Yıllardır yetkililer bu konuda verdikleri sözleri tutmamışlar, savunmayı Adalet Bakanlığı'nın vesayetinden kurtaracak yasal değişiklikleri yapmamışlardır. Oysa savunma bağımsız olmadıkça, yargının bağımsızlığından söz edilemez.

Mesleki açıdan önemli beklentilerimiz ve çözüm bekleyen sorunlarımız, yetkililer tarafından yine yıllar önce söz verilmiş olmasına rağmen, çözülmemiş, gerçekleştirilmemiştir. Adalet Yılı'nın her açılış konuşmasında Birlik Başkanlarımız bu sorunları dile getirmişlerdir. Her yıl aynı sorunlar tekrar tekrar anlatılmaktadır. Ne yazık ki yetkililer, siyasilerimiz çözüm sözleri verirken çok cömert, ama çözüm getirmede çok hasis davranmaktadırlar. Ben bugün, yıllardır anlatılan bu sorunları uzun uzun tartışarak değerli vakitlerinizi almak istemiyorum. Ancak yetkilileri uyarmak, onlara bir hatırlatmada bulunabilmek amacı ile sadece birer ikişer cümle ile bu sorunlarımızın en önemli birkaç tanesini saymakla yetineceğim.

Adalet'in üç önemli ögesinden birisini teşkil eden savunmanın meslek birliği olan Türkiye Barolar Birliği, çok yanlış bir şekilde Anayasa'mızın yürütme bölümünde, diğer meslek birlikleri ile beraber yer almaktadır. Eğer savunma yargının bir ögesi ise, onun meslek örgütlerinin de Anayasa'nın yargı bölümünde yer alması

gerekir. Yapılacak bir Anayasa değişikliğinde bunun sağlanmasını bekliyoruz. Ayrıca yine Anayasa değişikliği yapılırken, Türkiye Barolar Birliği'nin Anayasa Mahkemesi ile Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda üye bulundurma ve Anayasa Mahkemesi'nde dava açabilme haklarının sağlanması gerektiğine inanıyoruz.

Avukatları "tacir" olarak gören zihniyetin bir sonucu olan Hayat Standardı esasına dayalı peşin vergi sistemi, maalesef halâ devam etmektedir. Genç hukukçuların büro açmalarını genellikle engelleyen, mesleğe yıllarını, ömrünü vermiş pek çok meslektaşımızı da mali bunalıma sokan bu vergi sistemi son derece adaletsizdir. Ayrıca Anayasa'nın herkesin, mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlü olduğunu belirleyen 73. maddesine de aykırıdır. Avukat, yargının ayrılmaz bir parçasıdır ve bu nedenle de kamu hizmeti görmektedir. Kamu hizmeti gören bir meslek sınıfını, sadece mesleğinin serbest meslek olmasına dayanarak, tüccarlarla bir tutmak son derece hatalıdır, sakıncalıdır.

Bizler bu hatalı vergi sisteminin düzeltilmesini beklerken, maliye bürokrasisinin yeni bir olumsuzluğu ile karşılaştık. Maliye Bakanlığı çıkardığı tebliğler ile, avukatların vergi beyannamelerini, serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavirlere imzalatma zorunluluğu getirmiştir. Açılan davalarda yüce Danıştay'ın verdiği yürütmeyi durdurma kararı sonucu şimdilik uygulanmayan bu tebliğler, haksız ve hukuki çelişki yaratır niteliktedirler. Avukat, vergi sorunu olan vatandaşın hakkını Vergi Mahkemeleri'nde korurken vergi mevzuatını bilmekte; ancak kendi vergi beyannamesini imzalamaya gelince vergi mevzuatından anlamayan insan olmakta ve kendi beyannamesini imzalama yetkisini yitirmektedir. Maliye bürokrasisinin, avukatlara karşı bu tutumlarının nedenini anlamaktan yoksunuz.

Kamu avukatlarının durumunda da yine çeşitli sözlere rağmen, bir düzelve bugüne kadar sağlanamamıştır. Unutulmamalıdır ki kamu avukatları, kamuyu, devleti savunan; kamunun, devletin haklarını koruyan avukatlardır. Ve bu kamu avukatları, kamuda görev yapan diğer sınıflar karşısında maaş, ek gösterge ve özel hizmet tazminatı dikkate alındığında mali yönden ve bunlardan ayrık olarak da statü yönünden büyük ölçüde geriletmişlerdir.

Dileğimiz, devletin kendi hakkını savunan avukatlarına sahip çıkması ve söz verildiği üzere, bir an evvel onların sorunlarının çözülmesidir.

Üzülerek görmekteyiz ki, ülkemizde eylem yapanlar, sorunlarını sokağa taşıyanlar genellikle sorunlarının çözümünü sağlamaktadırlar. Bizler hukukçu olmanın bilinci ve sorumluluğu ile bugüne kadar herhangi bir eyleme yönelmedik. Ama elimizde başka yol kalmazsa, sorunlarımızın çözülebileceğine dair inancımızı tamamen kaybedersek bizler de eylem yapmasını biliriz. Buna mecbur bırakılmıyacağımızı ümit ediyoruz.

Bir yargı reformu, Hukuk Fakülteleri ve hukuk eğitimi ele alınmadan yapılamaz. Ülkemizde son yıllarda "bir bina, bir tabelâ" zihniyeti ile rastgele hukuk fakülteleri açılmaktadır. Bugün için sayıları 15'i bulan bu Hukuk Fakülteleri'nin büyük çoğunluğunda yeterli öğretim üyesi mevcut değildir. "Her derde deva piyasa hukukçularının" ders verdiği bu fakültelerden bilgili hukukçular mezun etmeğe olanak yoktur. Bu cahil hukukçularla Türk hukuk uygulaması adaletin değil, adaletsizliğin hizmetinde olacaktır. Aynı cahil hukukçularla Avrupa kamuoyunda elde edebileceğimiz şey ise sadece "utanç" olacaktır.

Yargının ve mesleğimizin sorunları yanında, ülkemizin sorunları da ne yazık ki, her geçen gün artarak devam etmektedir. Bunların başında terör sorunu gelmektedir. Üniter devlet yapısına ve ülkemizin bölünmezliğine içtenlikle yandaş olan Türkiye Barolar Birliği, terörün de her türlüsüne karşıdır. Temmuz ayı içinde terörün, ulus olmamızın ve bağımsızlığımızın simgesi olan bayrağımıza yöneldiğini üzülerek gördük, yaşadık. Bu davranışı bir kez daha kınıyoruz.

Terörle mücadele, terörün kökünü kazımak, ülke bütünlüğünü korumak devletimizin günümüzdeki en önemli görevi haline gelmiştir. Ancak devletimiz bu mücadeleyi hukuk sınırları içinde yürütmek durumundadır. Çünkü devletimiz bir hukuk devletidir. Ayrıca terör eylemi ile düşünceyi birbirinden ayırmak, terörü cezalandıracağız diye, düşünce suçluları yaratmamak zorundayız. Bu nedenle yasalarımızda bu açıdan gerekli değişikliklerin bir an evvel yapılmasında yarar vardır.

Ülkemizin giderek büyüyen çok önemli bir sorunu da, devletin laik temellerine yönelmiş davranışlarla yeterli mücadele edilmemesi; devlet kadrolarının giderek şeriatçı görüşe sahip kişilerle doldurulması sorunudur. Ülkemizde laiklik ilkesi uzun bir süreç içinde adım adım, törpülene törpülene yok edilmeye çalışılmıştır. Laikliğe inanmış kişilerin vurdumduymazlıkları sayesinde bu konuda gerici güçler oldukça mesafe almışlardır.

Büyük Atatürk'ün "Ölülerden medet ummak medeni bir toplum için yüzkarasıdır. Bugün ilmin, fennin, bütün kapsamiyle medeniyetin saçtığı ışık karşısında filan veya falan şeyhin irşadıyla maddi ve manevi saadet arayacak kadar ilkel insanların medeni Türk toplumunda var olabileceğini asla kabul etmiyorum. Efendiler ve ey millet, iyi biliniz ki, Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, mensuplar memleketi olamaz. En doğru, en hakiki tarikat medeniyet tarikatıdır" diyerek reddettiği tarikatlar, tekrar gün yüzüne çıkmış, tarikat liderleri parlamentoda siyasi parti liderlerine akıl hocalığı yapacak hale gelmişler, ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı'nın gözleri önünde ve onun geniş hoşgörüsü ile tarikatlara bağlı okullar, tarikatlara bağlı öğrenci yurtları dört bir yanı sarmış, hatta çok daha ileri gidilerek son kurulan hükümetin güven oylaması sırasında tarikatların önemli roller oynadığı ileri sürülmüştür. Artık kamu oyununda parlamentoda hangi tarikata bağlı kaç milletvekilinin bulunduğu hesabı yapılır hale gelmiştir.

Ülkemiz çok büyük tehlikenin eşiğindedir. Büyük Atatürk'ün başlattığı "Aydınlanma Devrimi" ne karşı, bir karşı devrim sürecini yaşamaktayız. Ülkemiz tekrar orta çağ karanlığına götürülmek, özgür vatandaşlarımız tekrar kul haline sokulmak, özgür ulusumuz tekrar bir ümmetin parçası haline getirilmek istenmektedir. Ve ne yazık ki, şeriatçı olmayan, laik düzene inanmış aydınların büyük çoğunluğu büyük bir aymazlık ya da neme lazımcılık içinde, bu sürece ses çıkarmamaktadırlar. Bunlar ya korkularından, ya da her rejimde kendilerine yer kapma hevesinden suskundurlar. Sadece dost, ahbab sohbetlerinde konuşarak vicdanlarını rahatlatmaya çalışmaktadırlar. Bu kişilere, suskunluklarının neden ve derecesine göre, Büyük Atamızın gençliğe

hitabesinde belirttiği "gaflet, dalalet, hıyanet" sıfatlarından birini vermek zorundayız.

Bütün bunlardan daha üzücü ve daha vahim olan ise, devlet organlarının ve devlet yetkilerinin, laikliği ortadan kaldırma yolunda tutum ve davranış içine girmeleridir.

Milli Eğitim Bakanlığı'mız laik liseler karşısında, İmam Hatip Liseleri'ne yıllardır verdiği tavizler yetmezmiş gibi, son olarak Milli Eğitim Şurası'nda kabul edilen 8 yıllık zorunlu eğitim ilkesinden tekrar vazgeçmiş, bunu 5+3 olarak uygulama yoluna giderek yeni ve önemli bir taviz vermiştir.

Aynı Milli Eğitim Bakanlığı'mız, içinde "Dinden dönenlerin katli vaciptir" nasihatı yer alan; kaval, def ve ney dışında müzik aletleri ile yapılan müziğin haram olduğunu yazan ve nihayet gençler için en büyük günahın kakhaha ile gülmek olduğunu vurgulayan dergileri, Tebliğler Dergisi ile orta öğretim öğrencilerine önermektedir. Milli Eğitim Bakanlığı'mızın, laik Cumhuriyetimizin yarınki kuşaklarını, Atatürk'ün belirttiği "fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür" niteliklerle yetiştirmek için tuttuğu yol budur.

Sayın Adalet Bakanı Irak'ı ziyaretinin dönüşünde verdiği beyanat ile, Irak'taki infaz sistemini övmüş, mahkumlardan Kur'an-ı Kerim'deki bazı sureleri ezberleyenlerin cezasında indirimle gidildiğini belirttikten sonra şöyle demiştir." Dünyadaki herşeyden istifade etmemiz lazım. İnsanlığın huzuru için uygulanmış ve başarılı olmuş herşeyden yararlanmamız lazım. Şu anda bu tesbiti yaptık ve bunu dolaba koyduk. Bunun yanında yapılan başka çalışma yok. Bu konu ile ilgili çalışmayı başlatmayı ŞİMDİLİK düşünmüyoruz."

Böyle bir sistemin laik bir ülkede uygulanmasına olanak yoktur. Sayın Bakan'ın övdüğü bu sistem, çağdaş infaz hukuku ile ilişkisi olmayan, ilkel bir sistemdir. Anayasamızda din ve vicdan özgürlüğü kabul edilmiş, hükme bağlanmıştır. Müslüman olmayan, bir başka dinden olan kişi, Sayın Bakan'ın övdüğü sistem uygulanacak olursa, ya Kur'an surelerini ezberleyip öğrenmek zorunda kalacak, ya da infazda ceza indiriminden yararlanamayacaktır. Bu, din ve vicdan özgürlüğüne tamamen aykırı bir kabul olur.

Irak devletinin infaz sistemi ile ilgili bilgilerin "ŞİMDİLİK" dolaba kaldırılmış olması sözü, ileride bunların uygulamaya konmasının düşünülebileceği anlamını taşımaktadır. İnanıyoruz ki, o günler hiç bir zaman gelmeyecektir. Zira bu şekilde hükümler ancak teokratik bir devlette söz konusu olabilirler. Laik Türkiye Cumhuriyeti'ni teokratik bir devlet haline çevirmeye ise hiç kimenin gücü yetmeyecektir.

Ülkemizde son zamanlarda laiklik ilkesine en büyük darbe, "İslam Ülkeleri Arası Yatırım ve İhracat Kredi Sigortası Kurumu Kuruluş Anlaşması" nın Temmuz 1996 ayı içinde bir yasa ile onaylanması ile gerçekleşmiştir.

Bu anlaşmanın giriş kısmında söz konusu Kurumun "islami ilkeler ve idealler temeline dayalı olarak" kurulacağı, "şer'i hükümlere uygun olarak bir Yatırım Garantisi" kuruluşu olacağı ve "şer'i hükümlere uygun bir mekanizma oluşturulması" nın öngörüldüğü belirtilmektedir.

Anlaşma'nın 5. maddesinin 2 ve 3. bentlerinde kurumun "şer'i ilkelere uygun olarak ihracat kredisi sigortası veya reasürans sağlayacağı" ve 26. maddesinin 2. bendinde de kurumun mali yılının "hicri yıl" olacağı hükümleri yer almaktadır.

Bu anlaşmayı onaylayan yasa ile "şer'i hükümler" ülkemizde, bir alanda olsa dahi, geçerli hukuk kuralı haline getirilmekte, ülkemizde böylece "dini hükümler" yürürlüğe sokulmakta, huku- muz kısmen dahi olsa dini esaslara dayandırılarak, Anayasa'nın 24. maddesinin son fıkrasına aykırılık oluşturulmakta ve bunun sonucu laiklik ilkesi çiğnenmektedir. Böylece Anayasamızın de- ğiştirilemez olduğu belirtilen 2. maddesi de değiştirilmiş olmak- tadır.

Onay yasasının 1. maddesinde, yukarıda sözü edilen hükümler açısından "Anayasamız ve bağlı olduğumuz anlaşmalar hüküm- lerinin saklı olduğu" şeklinde bir ihtirazi kayıt yer almaktadır. Ancak böyle bir kaydın hukuki değeri yoktur. Herşeyden önce, Devletler Genel Hukuku açısından ihtirazi kayıtların anlaşmanın imzası sırasında anlaşma metnine ekli olarak yapılması gerekir. Ayrıca söz konusu anlaşmanın 57. maddesinde şöyle bir hüküm

yer almaktadır: "Kurumun şer'i hükümlere göre faaliyet göstermesini engelleyecek hiç bir değişiklik yapılamaz." Onay yasası ile bu hüküm de onaylanmış bulunmaktadır. Onaylanmış ve yürürlüğe girmiş bu 57. madde hükmü karşısında onay yasasına konulan ihtirazi kaydın sadece bir aldatmacadan ibaret olduğu da anlaşılmaktadır. Bu ihtirazi kaydın tek bir anlamı vardır: Bu hüküm, TBMM'nin anlaşmayı, Anayasa'ya aykırı hükümler taşıdığını bile bile onayladığının ayıbını sergilemektedir.

Bu anlaşmanın onaylanmış olması, laik Cumhuriyet'e, Atatürk'ün ülkemizde başlattığı "Aydınlanma Devrimi"ne ve bunun temelini oluşturan "Hukuk Devrimi" ne büyük bir darbédir.

Laikliğin koruyucusu olduğunu sık sık tekrarlayan Sayın Cumhurbaşkanımızın, şer'i hükümleri ülkemizde yürürlüğe sokan bu onay yasasını veto ederek, laikliğin koruyucusu olma görevini yerine getirmiş olmasını gönülden dilerdik.

Ülkemiz, trafik kazalarını, yasal ve teknik önlemler almak yerine, mevlüt okutarak ve kurban keserek önlemek isteyen, yağmur yağmasının çaresini duada bulan, bütçe açığına karşı da Allah'ın nimetlerini kaynak gösteren ve bunları bir devlet politikası haline getirerek dini politikaya âlet eden bir zihniyetle idare edilmek istenmektedir.

Bu nedenledir ki, laiklik konusu üzerinde biraz uzunca durdum. Çünkü laiklik, çağdaş bilimin, çağdaş değer hükümlerinin temelidir. Laiklik, hukuk devleti olmanın temelidir. Laiklik, insan haklarına saygılı olmanın temelidir. Laiklik demokratik rejimin temelidir. Laiklik, bütün bu değerlerin olmazsa olmaz koşuludur.

Son zamanlarda laiklik karşıtı güçler, orta çağ özlemcileri, laik kişi ve kurumları korkutma ya da yıpratma kampanyasına girişmişlerdir. Türkiye Barolar Birliği laiklik ilkesini benimsemiş, Atatürk ilkelerini özümsemiş bütün kurum, kuruluş ve kişilerin yanındadır, destekçisidir ve destekçisi olmaya devam edecektir.

Yeni Adalet Yılı'nın, başarılı geçmesini diler, hepimize içten saygılar sunarım.

**ATATÜRK'ÜN ÖLÜM YILDÖNÖMÜNDE
ANAYASA MAHKEMESİ'NDE
BİRLİK BAŞKANI'NIN YAPTIĞI KONUŞMA**

**Türkiye Barolar Birliğı Başkanı
Av. Eralp ÖZGEN**

Anayasa Mahkemesi'nin Sayın Başkanı, Sayın dinleyiciler, yazılı ve görsel basının sayın mensupları,

Büyük Atatürk'ün ölümünün 58. yılında Cumhuriyetimizin kurucusunu anmak için bir araya geldik.

Atatürk'ü anmak, onun ölümüne ağlamak ve (Kendi sözleri ile) toprak olan fani kişiliğini anmak demek değildir. Atatürk günümüzde, devletimizin temel felsefesini ifade eden bir semboldür. O halde, Atatürk'ü anmak, devletimizin temel felsefesini anlamak, benimsemek ve korumaktır.

Atatürk'e yani bu sembole yani Cumhuriyetimizin temel felsefesine karşı düşmanca tavırların açıkça ortaya konulduğu, bu düşmanlığın bir marifet gibi sergilendiğı günümüzde bu anma töreni daha büyükbir anlam taşımaktadır.

Kısa bir süre önce Cumhuriyetimizin 73. yılını kutladık. 73 yılda nereden nereye geldiğimiz anlayabilmek için Atatürk'ün düşünce ve sözlerinin önemlilerini ele alıp, günümüzdeki durumla karşılaştırmak gerekir. Ancak bu yolla, fazla ve biraz da düşüncesiz iyimserliğimizden kurtulabilir, gerçekleri görüp anlayabilir ve ona göre mücadele edebiliriz. Bu mücadeleye bugünden girmezsek, ki bugün dahi oldukça geç kalmış durumdayız, günün birinde laik Cumhuriyetimizin yıkıldığını görürsek şaşırılmayalım. O vakit pişmanlığın, başımızı duvara vurmanın yararı olmayacaktır. Diliyorum ki, gerçekçi bir gözle durumu saptayıp laik Cumhuriyetimizi korumak için gerekeni yapalım.

Atatürk Türk Aydınlanma Çağını, Türk Rönesansını başlatan kişidir. Skolastik düşünceyi, insan muhakemesinin denetiminden

geçmemiş her türlü dogmayı reddederek, akli temel alan Atatürk, ülkemizde akıl ve bilim çağını başlatmıştır.

Atatürk tam bağımsızlık ve özgürlüğü temel almış ve bağımsız ülkemizin toprak bütünlüğünü temel ilke olarak kabul etmiştir. Erzurum Kongresi'nde Atatürk'ün teklifi üzerine "Milli sınırlar içinde bütün topraklar vatanımızdır, ayrılamaz" kararı alınmıştır.

Ve şimdi biz, vatan topraklarından bir bölümünün gitmesine yol açacak federatif devlet yapısını, demokratik çözüm adı altında sağlamaya çalışıyoruz. Oysa Atatürk "Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. O satih bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı vatandaş kanı ile ıslanmadıkça bırakılmaz" diyordu.

Atatürk "Ulusal Egemenlik" anlayışını benimsemiş ve ulusal egemenliğe dayalı Cumhuriyet idaresini kurmuştur. Böylece padişahlık idaresinin keyfi yönetimi sona erdirilmiş, yapılan hukuk reformu ile hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerinin de temeli atılmıştır. Atatürk diyor ki: "Bin, ikibin yıl önceki kuralları şu kadar bin yıl sonra bugün aynen uygulamaya kalkışmak, ilim ve fenne elbette uymaz" Ama günümüzde toplumumuzu hala 1400 yıl önce konulmuş kurullarla idare etme heveslileri artmakta ve etkilerini arttırmaktadırlar.

Atatürk "çağdaş uygarlığı" amaçlayan yeni bir ülke yaratmaktadır. Ve uygarlık yolundan ayrılmanın doğuracağı felaketlere değinir. "Artık duramayız. Mutlaka ileri gideceğiz. Çünkü ileri gitmeye mecburuz. Millet açıkca bilmelidir. Uygarlık öyle bir ateştir ki, ona kayıtsız olanları yakar ve mahveder."

Uygarlık ateşinin, ona kayıtsız kalanları ne zaman yakıp, mahvedeceğini bilemem ama, geri gitmek isteyenlerin, uygarlık düşmanlarının, 1993 yılının Temmuz ayında çağdaş uygarlığa inanmış pırıl pırıl 37 kişiyi Sivas'ta yaktıklarını hepimiz biliyoruz.

Tekke ve zaviyelerin kapatılmasını, tarikatların da yasaklanmasını öngören yasa tasarısı Meclis'te görüşülürken Büyük Önder şunları söyler; "Ölülerden medet ummak medeni bir toplum için yüzkarasıdır. Bu gün ilmin, fennin, bütün kapsamı ile medeniye-

tin saçığı ışık karşısında filan veya falan şeyhin irşadıyla maddi ve manevi saadet arayacak kadar ilkel insanların medeni Türk toplumunda var olabileceğini asla kabul etmiyorum. Efendiler ve ey millet biliniz ki, Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, müritler, mensuplar memleketi olamaz. En doğru, en hakiki tarikat medeniyet tarikatıdır."

Ve yıl 1996; Televizyonlarımızda medyumlar, cinlerle ilişki kuranlar ve bu sahtekarlardan medet umanlar. Ve yıl 1996; Ülkenin her yerinde ortaya çıkan tarikatlar, tarikat okulları, tarikat yurtları. Siyasi partilerin tarikatlarla içli dışlı olmaları. Hatta güvenoylamasında tarikatların etkinliği iddiaları.

Atatürk köken itibariyle askerdir. Ancak O'nun için bir devletin varlığında esas önemli olan cephedeki savaş değil, çağdaş eğitim savaşıdır. Eğitim seferberliğini başlatır ve öğretmenlere şöyle hitap eder: "Cumhuriyetin özverili öğretmen ve eğitimcileri, yeni kuşağı sizler yetiştireceksiniz. Yeni kuşak sizin eseriniz olacaktır... Cumhuriyet düşünce bakımından, bilim bakımından, teknik bakımdan güçlü ve yüksek nitelikli koruyucular ister." Ve Cumhuriyetimizin 73. yılında orta öğretim okullarının neredeyse yarısını imam hatip liselerinden oluşturarak, okul idarecilerinin % 67'sini imam-hatip kökenlilerden seçerek, mecburi din derslerinde şeriat propagandası yaparak "düşünce bakımından, bilim bakımından, teknik bakımdan güçlü ve yüksek nitelikli" Cumhuriyet kuşakları yetiştiriyoruz (!).

Atatürk çağdışı örtünmeye de karşıdır. Bakınız bu konuda ne diyor: "Bazı yerlerde kadınlar görüyorum ki, başlarına bir bez veya peştemal veya buna benzer bir şeyler atarak yüzünü gözünü gizler.. Bu davranışın anlamı nedir? Efendiler, medeni bir millet anası, millet kızı bu garip şekle bu vahşi vaziyete girer mi? bu hal milleti çok gülünç gösteren bir manzaradır. Derhal düzeltilmesi lazımdır."

Cumhuriyetimizin 73. yılında gelin Üniversitelerimizin anfile-rini görün. Her sene sayıları artan bayan öğrencilere, hatta gide-rek tam bir peçe takan genç kızlara hoşgörü, bilemiyorum de-mokrasinin bir gereği midir?

Atatürk ülkenin laik temelini de vurgular: "Artık Türkiye, din ve şariat oyunlarına sahne olmaktan çok yüksektir. Bu gibi oyuncular varsa kendilerine başka taraflarda sahne arasınlar."

Ama ne yazık ki günümüzde bu oyuncular yine bizim sahne-mize çıkmışlardır. Devletimizin laik temellerini ortadan kaldırmak, üniter devletimizi yıkmak isteyenler amaçları doğrultusunda eylemlere girişmişlerdir. Devletimizin temel felsefesi olan Kemalizmi hedef olarak seçen ayrılıkçılar, teokratik devlet özlemcileri ve 2. Cumhuriyet heveslileri, esas hedefleri farklı olmakla birlikte, Atatürk düşmanlığında birleşmektedirler. Çünkü Atatürk bir semboldür ve bu sembol yıkılmadıkça hedeflerine ulaşmalarına olanak yoktur.

Özellikle laiklik ilkesini yok etmek temel hedef haline gelmiştir. "Laik devlet yıkılacak elbet" sloganı ile:

– İslam devleti kurduklarını ilan edenler,

– "Biz insan aklının yarattığı heryeye karşıyız, biz Kur'an ve vahiylerle idare edilmeliyiz" diyenler,

– Türkiye Cumhuriyeti'ni bağımsız bir devlet değil, bir islam devletleri topluluğunun parçası olarak görmek isteyenler ve bu nedenle de ulus kavramını reddederek, ümmet kavramını onun yerine geçirmeye çalışanlar, maalesef gün geçtikçe artmaktadırlar. Oysa Atatürk şöyle diyordu: "Din buyruğu ile ya da şu, bu gibi dini inançları aşılama ile ulusu gericiliğe götürmek isteyenlerin yeri zindan olacaktır." Ama Cumhuriyet'in 73. yılında bunların yeri zindan değil, televizyon ekranları, basın sahifeleri ve hatta Atatürk'ün kurduğu TBMM'nin kürsüleri olmuştur.

Atatürk şöyle diyor. "Söylediklerimin hakikat olduğu gün senden ve bütün medeni beşeriyetten dileğim şudur: Beni hatırlayınız."

Atatürk "beni hatırlayınız" diyor ama bunu bir koşula bağlı kılıyor: Söylediklerinin hakikat olmasına. Şimdi lütfen düşünelim: Gerçekleştirebildik mi Atatürk'ün dediklerini? Onun yaptıklarını koruyabildik mi, devam ettirebildik mi? Ve bu açıdan O'nun manevi huzuruna çıkmaya hakkımız, yüzümüz var mı?

Lütfen, lütfen düşünelim.

-X-

**AVUKATLAR GÜNÜ'NDE
YAPILAN KONUŞMALAR VE KAMUOYU DUYURULARI**

Ankara, 11.04.1996

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 715/17

Adalet Bakanlığı'nın hukuk dışı atamaları ile ilgili olarak 9.4.1996 tarihinde yaptığımız kamuoyu duyurusunu, ayrıca Ankara Barosu'nun 5 Nisan Avukatlar Günü nedeniyle düzenlediği toplantıda yaptığım konuşma metnini ekte bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 2

Ankara, 9.4.1996

KAMUOYUNA DUYURU

Türkiye Barolar Birliği ülkemizde "Hukuk Devleti", "Yargı Bağımsızlığı" ve "Yargı Kararlarına Saygı" kavramlarının en üst değerlerden olduğu inancı ile, bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da bu ilkelerin gerçekleşmesi için uğraş verecektir.

Aynı ilkelere bağlı ve koruyucu olması gereken hususların başında gelen Adalet Bakanlığı'nın son atama tasarrufları, bu açıdan ele alındığında, sözü edilen ilkelerle bağdaştıramamaktadır. Anayasa Mahkemesi'nin 27.4.1993 gün ve 992/37 E. sayılı kara-

rında yargı bağımsızlığına aykırı olacağını açıklıkla belirttiği bir urum sözkonusu tasarrufla yaratıldığı gibi, atananlar arasında Danıştay kararı ile görev başında bulunan bazı kişilerin de yer alması, yargı kararlarına saygı ilkesi ile bağdaştırılamamaktadır.

Bu nedenle, son atama kararları, hukuk devleti, yargı bağımsızlığı ve yargı kararlarına saygı ilkelerine aykırı, hukuk dışı bir tasarruf olarak gözükmektedir.

Göreve atandığı zaman, henüz hiç bir icraat yapmamış iken, sadece eski görevi nedeni ile haksız bir kuşkuyla karşılanan Sayın Bakan'ın, bu icraatı ile kuşkulara hak verdirir bir duruma neden olması üzücü olmuş; Adalet Bakanlığı'ndan beklenen görevlerin yansızlıkla yerine getirileceği konusunda ümitleri kırmıştır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Sayın Başkan, Değerli Meslekdaşlarım,

5 Nisan Avukatlar Günü'nüzü, mesleğimizin sorunlarının önemli bölümünün hala halledilememiş olmasının burukluğu içinde kutluyorum.

Sayın konuklar, değerli meslekdaşlarım,

Mesleğimizin çok önemli temel sorunları, yetkililerin yıllardır çözümleyeceklerine dair verdikleri sözlere rağmen devam etmektedir. Çözüm için gerekli ilk adımlar dahi hala atılmamıştır. Bunun sonucu, üzülenek belirtmek isterim ki, yetkililerin sözlerine artık güvenimiz kalmamıştır. Bu nedenle bundan böyle yetkililerden vaat ya da söz değil, somut çözümler bekliyoruz.

Avukatlık Yasa tasarısı, bütün vaat ve sözlere rağmen yasalaşmamış ve parlamentonun yenilenmesi ile birlikte kadük ol-

muştur. Bu yasa tasarısı ile sağlanmak istenen amaçların başında Türkiye Barolar Birliği'ni, Barolarımızı ve dolayısı ile avukatları Adalet Bakanlığı'nın vesayetinden kurtarmak gelmekte idi. Savsavunma-karar üçlüsünün önemli bir unsurunu meydana getiren savunmanın bağımsız olmadığı bir ülkede, yargı bağımsızlığından da söz etmeye olanak yoktur. Ancak üzücüdür ki, bizler Adalet Bakanlığı'nın vesayetinden kurtulma uğraşı verirken, bu kez karşımıza bir de maliye bürokrasisinin vesayeti çıkarılmak istenmiştir. İlk önce Bütçe Yasası'na konulan bir hüküm ile Türkiye Barolar Birliği, Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası gereği aldığı paralar için Maliye Bakanlığı'nın teftişine tabi tutulmak istenmiş, bu haksız yasa hükmünden ancak çok değerli Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ile kurtulunmuştur. Ancak mesleğimize karşı davranışlar bununla kalmamış, bu kez Maliye Bakanlığı tebliğleri ile avukatların vergi beyannamelerini Serbest Muhasebecilere veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlere imzalatma zorunluluğu getirilmiştir. Ayrıntıları ile bildiğiniz bu konuda vaktinizi fazla almak istemiyorum. Ancak bu konuda vurgulanması gerekli husus şudur: Çıkarılan her tebliğ için Danıştay'ın verdiği yürütmeyi durdurma kararlarına rağmen bir sonraki tebliğ ile aynı yükümlülüğü tekrar getirmek gayreti, yargı kararlarına saygısızlığın açık bir görüntüsüdür. Anayasamızda hukuk devleti olduğu belirtilen ülkemizde hukukun üstünlüğüne inanan bir idarenin davranışı bu olmamak gerekirdi. Yeni Avukatlık Yasa Tasarısı'nın, bu tür haksız tasarrufları önleyecek yeni düzenleme ve ilavelerle bir an önce parlamentoya sunulması en büyük dileğimizdir.

Yıllardır çözümleneceğine ilişkin sözler verilen Hayat Standardı'na dayalı peşin vergi sorunu da, giderek daha büyük sakıncaları ortaya çıkarmaktadır. Mesleğe yeni başlayacak gençlerimizin önünde büyük bir engel teşkil eden, kıdemli meslektaşlarımızın çoğunu da zor geçim koşullarına sokan bu haksız uygulamanın bir an evvel düzeltilmesi gerekir.

Ne yazık ki, hala halledilmemiş bir diğer sorunumuz da kamu avukatlarının durumudur. Bu arkadaşlarımızın durumlarının gerek statü, gerek mali haklar açısından daha fazla zaman kaybedilmeden düzeltilmesi zorunludur. Aksi halde kamu kurumları

yeni avukat bulamama yanında, elindeki deneyimli avukatları da kaybedecektir. Bundan ise yine devletimiz zarar görecektir.

Üzerinde durduğu sorunlarımızın bazıları, Sayın Maliye Bakanlığı ile halledilebilecek sorunlardır. Aynı zamanda Baromuzun da üyesi olan değerli meslekdaşımız Sayın Maliye Bakanı'nın bu konuların çözümünde etken olacağını ümit ediyoruz.

Değerli meslekdaşlarım,

Kutsal mesleğimizin kaynağı Hukuk Fakülteleridir. Ancak son yıllarda, politik nedenlerle, rastgele, "bir bina bir tabela" düşüncesine dayanarak Hukuk Fakülteleri açılmaktadır. Öğretim üyesi ve kütüphanesi mevcut olmayan bu fakültelerden, çağdaş ve bilgili hukukçular yetiştirmeye olanak yoktur. Hükümet programında, Devletin temel görevinin, "bilgi çağının gerektirdiği insanı yetiştirmek" olduğu vurgulanmıştır. Ancak açılan yeni Fakülteler, bu görev ile çelişki yaratmaktadırlar. Bir önceki Birlik Başkanımız Sayın Önder Sav 1995-96 yargı yılının açılışında şöyle demişti: "Binası olmayan, öğretim üyesi bulunmayan, araç-gereci olmayan, yardımcı personeli eksik, lise öğretmenleri ya da her derde deva piyasa hukukçularının ders verdiği hukuk fakültelerinden bilgisiz, çapsiz, muhakeme gücünden yoksun öğrenciler mezun olacaklardır. Bunlardan çağdaş kafalı yargıç, savcı ve avukatlar yetişemez; olsa olsa bağınaz kafalı mollalar, müstantikler, kadılar, arzuhalçiler yetişir." Sayın Sav'ın bu saptamasının gerçekliği ve sakıncaları her geçen gün daha yoğun bir şekilde yaşanmaktadır. Gümrük Birliği'ne giren ve Avrupa Birliği'ne girmek için gayret gösteren ülkemizin, bu gecekondu fakültelerden çıkacak cahil hukukçularla Avrupa kamu oyununda elde edebileceği tek şey sadece "utanç" olacaktır.

Mesleğimizin ve ülkemizin en önemli sorunlarından birisi "yargı reformu"dur. Gecikmeden sağlanacak reform ile yargıda sav-savunma-karar üçlüsünün dengeli yetkilerle donatılması sağlanmalı, tüm insan hakları bildirge ve sözleşmelerinde en önemli insan hakları arasında yer alan savunma hakkının sağlayıcıları layık oldukları düzeye çıkarılmalıdırlar.

"Gecikmiş adalet adalet değildir" özdeyişi son derece haklıdır. Adaleti, adaletsizlik haline dönüştürecek ölçüde davaların uza-

nuda ülkemizde eski yıllarda rastlanılan zihniyetten mutlaka geçilmeli, davanın kısaltılması, savunma hakkının sınırlanması ile sağlanmaya çalışılmamalıdır. Süratin sağlanması için savcı ve yargıç kadrolarının doldurulması, mahkeme başına yapılacak işi azaltmak için yeni kadrolar alınması ve adli mercilerin tamamının günün teknolojisi ile donatılması zorunludur. Şüphesiz, bunları sağlamak, adliye için yeterli mali kaynak akarmakla mümkün olur. Unutulmamalıdır ki, adalet pahalı bir hizmettir. Ucuz adalet yavan olur. Eğer hakikaten adalet devletimizin temel meselesi ise, buna içtenlikle inanıyorsak, bu temeli gereksinimimiz olduğu mali olanaklara kavuşturmak da yetkililerin en önemli görevidir.

Yargı reformu çalışmalarında, Ceza Yasamız ile ceza hükümlerini düzenleyen yasaların yeniden elden geçirilmesi kısa zamanda gerçekleştirilmeli, değiştirilmesi gereken önemli bir konudur. Bu yasalarımızda mevcut çağdışı suçlar artık ilga edilmeli ve ayrıca ciddi bir entkrim politikasına gidilerek, idari para cezası ile karşılanabilecek bazı basit fiiller için mahkemelerimizin gereksiz yere işgal edilmesini önlenmelidir.

Yargı reformu yanında ülkemizin önemli diğer bir sorunu da demokratikleşmedir. Bunun için herşeyden önce, 12 Eylül felsefesini yansıtan Anayasa'nın değiştirilerek, tam demokratik, özdemokratik ve halkçulukçu bir Anayasa'nın kabulü gerekir. Bir Anayasa değişikliğinde mesleğimiz açısından dikkate alınması gerekli istemlerimiz vardır. Yeni bir Anayasa değişikliğinde bu istemlerimizin dikkate alınması için her türlü uğraş verilecektir. Türkiye Barolar Birliği'ne Anayasa Mahkemesi'nde dava açma hakkı tanınmalıdır. Türkiye Barolar Birliği temsilcisi Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda yer almalı, ayrıca Anayasa Mahkemesi'ne de Türkiye Barolar Birliği'nden üye alınmalıdır. Ve nihayet Türkiye Barolar Birliği kurum olarak Anayasa'nın yargı bölümünde yer almalıdır. Önce sözünü ettiğim sav-savunma-karar üçlüsünün yetkileri arasındaki dengeyi sağlamanın, savunma hakkına çağdaş bir içerikle güçlendirilmesinin asgari koşulları bunlardır.

Hala bütün şiddeti ile devam eden terör ülkemizin temel sorunlarından biri olmakta devam etmektedir. Türkiye Barolar Birliği, daha

nceki Başkanları tarafından da belirtildiği üzere, bireysel terör, örgütsel teröre de, devlet terörüne de karşıdır. Kuşkusuz devletin önemli bir görevi ülkenin üniter bütünlüğünü korumak ve terörle mücadele etmektir. Ancak bu görev mutlaka hukuk sınırları içinde yerine getirilmelidir. Terörle mücadele, hukuk dışı yöntemler, insan haklarına aykırı davranışın ve işkencenin bir bahanesi olamaz. Terörle mücadele yasasının 8. maddesi gecikmeden yürürlükten kaldırılmalı, Türk hukuk sistemi bu ayıplı maddeden arındırılmalıdır. Çünkü, sözkonusu maddenin terörle mücadele ilişkisi yoktur. Bu madde düşünce ve düşünceyi açıklama özgürlüğünü önemli ölçüde sınırlayan bir maddeden ibarettir. Hükümet programında da "Teröre, baskıya, cebir ve şiddete yönelmemelidir" ifade hürriyetinin önündeki tüm engeller ortadan kaldırılacaktır" denilmektedir. Bu sözün gecikmeden yerine getirilmesini bekliyoruz.

Üzerinde son olarak durmak istediğim, ülkemizin önemli bir sorunu da, laiklik karşıtı güçlerin giderek devlet içinde kadrolaşması sorunudur. Ülkemizi orta çağ karanlığına götürmek isteyen şeriatçı güçler giderek köşe başlarını tutmaya başlamışlardır. Laiklik, laiklik hukuk devleti olmanın temelidir. Laiklik bütün bu güçlerin olmazsa olmaz koşuludur. Ülkemizde laiklik ilkesini Anayasa'dan çıkaramayacaklarını anlayan karanlık güçler, laiklik kavramının içini boşaltarak onu anlamsız bir kavram haline getirmeye çalışmaktadırlar. Ve bu amaçla Anayasamızın laiklik anlayışının tanımını ortaya koyan 24. maddesinin son fıkrasını yürürlükten kaldırmaya çalışmaktadırlar. Bu karanlık güçler eğitim Birliği yasasına aykırı olarak dinsel eğitime dayanan liyaketler aracılığı ile, gelecek kuşakları kendi karanlıklarına çekmeye çalışmaktadırlar. Ve nihayet aynı karanlık güçler laik kişi ve kurumları korkutma, yıpratma kampanyasına girmişlerdir. Türkiye Barolar Birliği, laiklik ilkesini benimsemiş, Atatürk ilkelerini benimsemiş bütün kurum, kuruluş ve kişilerin yanındadır ve destekçisidir.

Laiklik düşmanı, karanlık özlemcisi şeriatçı güçler, Gümüşhane Barosunun değerli Başkanı Ali Günday'ı geçtiğimiz yıl içinde emsaline erdirdiler. Değerli Başkanımızı saygıyla anıyorum. Atatürk ilkelerine inanmak, laikliği benimsemek ve Türkiye Barolar Birliği

Genel Kurulu'nun kabul ettiği meslek ilkelerini uygulamaktan başka bir davranışı olmayan Ali Günday'a yönelik bu tecavüzün amacı aslında laik avukatları, laik hukukçuları sindirmektir. Ama başaramayacaklar. Daha nice Ali Günday'lar şehit verebiliriz. Ama çağdaş Türk hukukçularını, çağdaş Türk avukatlarını Atatürk ilkelerinden, çağdaşlıktan, laiklikten saptıramayacaklardır.

Çok değerli meslekdaşlarım,

Bundan sonraki 5 Nisan'ları temel sorunlarını halletmiş, demokratikleşmesini tamamlamış, hukukun üstünlüğünü tam olarak sağlamış laik bir Türkiye'de, meslek sorunlarını da halletmiş hukukçular olarak kutlayabilmenizi gönülden diliyorum. Ancak unutmamak gerekir ki, bunların sağlanmasında en büyük görev hukukçulara düşmektedir. Bu nedenle, sözünü ettiğim amaçlara ulaşmak için gönül ve inanç birliği içinde el ele çalışmamız, uğraş vermemiz gereklidir. Hiç bir meslekdaşımın böyle onurlu bir uğraştan kaçınmayacağına olan güvenimle, Avukatlar Günü'nüzü yeniden kutluyor, hepinize saygılar sunuyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara, 04.04.1996

BARO BAşKANLIğI
.....

GENELGE NO: 678/16

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'nın 5 Nisan Avukatlar Günü nedeniyle 4.4.1996 tarihinde yaptığı kamuoyu duyurusu metnini ekte bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: Kamuoyu Duyurusu

Ankara, 4.4.1996

KAMUOYUNA DUYURU

5 Nisan Avukatlar Günü'nü bu yıl, gerek ülke sorunlarının, gerek meslek sorunlarımızın önemli bir bölümünün halledilmemiş olduğu bir ortamda buruk olarak kutluyoruz.

Unutulmamalıdır ki, hukuk devleti niteliğinin tam olarak gerçekleştirilmediği, hukukun üstünlüğünün sağlanamadığı, insan hakları ihlallerinin devam ettiği ve ülkeyi ortaçağ yöntem ve kuralları ile yönetmek amacını güdenlerin köşe başlarını tuttuğu bir toplumda demokrasiden söz etmek olanaksızdır.

Öte yandan, tüm insan hakları bildirge ve sözleşmelerinde temel bir insan hakkı olarak yer alan SAVUNMA HAKKI'nın eksiksiz sağlanamadığı, savunma mesleği mensupları ile onların meslek örgütü olan Baroların bağımsızlığının kabul edilmediği ve Sav-Savunma-Karar üçlüsünde yetkilerde tam bir denge kurulmadığı sürece hukuk devleti niteliğini ve hukukun üstünlüğünü sağlama olanağı yoktur.

Ne yazık ki, Türkiye Barolar Birliği ve Barolarımız hala Adalet Bakanlığı'nın vesayetinden kurtulamamışlardır. Bunun yanında serbest çalışan meslektaşlarımız, daha önceki yıllarda da vurgulandığı üzere, bir "BAŞ VERGİSİ" niteliğindeki Hayat Standardı uygulaması ile ezilmekte, vergi adaleti ilkelerine tam ters bu uygulama yanında, kendi vergi beyannamelerini dahi tek başına imzalama yetkisinden yoksun bırakılmaya çalışılmaktadır. Danıştay'ın yürütmeyi durdurma kararları da hiçe sayılarak peş peşe çıkarılan maliye tebliğleri ile bu haksız yöntemin sürdürülmeye çalışılması, yargı kararlarına saygısızlığın da örneğini teşkil etmektedir.

Türkiye Barolar Birliği'nin, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ile Anayasa Mahkemesinde yer alma ve Anayasa Mahkemesi'nde dava açma yetkisini sağlamak için verilen uğraş ne yazık ki hala başarıya ulaşamamıştır.

Ülkemizde tüm vatandaşları tehdit eden terör hala önlenememiş, bunun yanında insan hakları ihlalleri, yargısız infazlar devam etmiştir.

Bütün bunlardan çok daha önemli bir tehlike, ülkemizin laik niteliğine yönelik saldırıların yoğunluk kazanmasıdır. Bu meydana değerli meslektaşımız Gümüşhane Baro Başkanı Ali Günday'ı şehit vermiş bulunmaktayız. Ancak bu uğurda başka şehitler versek dahi, laik Cumhuriyet'e bağlılığımız sarsılmayacak, bu yoldaki uğraşlarımız durdurulamayacaktır.

"Avukatlar Günü"nü gelecek yıllarda daha çağdaş koşullara ulaştığımız ve mesleki sorunlarımızı çözmüş olarak daha büyük bir coşku içinde kutlayabileceğimizi ümit ediyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

Ankara, 4.4.1997

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 508/30

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'nın "5 Nisan 1997 Avukatlar Günü" nedeniyle 4.4.1997 tarihinde yaptığı Kamuoyu duyurusunun bir örneği ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: Kamuoyu duyurusu

KAMUOYU DUYURUSU

Tüm meslektaşlarımız ve tüm hukukçuların 5 Nisan Avukatlar Günü'nü candan kutlarız. Avukatlar günü, hukuk devleti ilkesini, hukukun üstünlüğünü, savunmanın kutsallığını benimsemiş, bunlara inançla bağlanma anlamını içermektedir ve bu nedenle sadece Avukatların değil, tüm hukukçuların günüdür.

1996 yılı Avukatlar Günü'nde yayınladığımız kamuoyu duyurusunda, temel ülke sorunları ile meslek sorunlarının önemli bir bölümünün halledilememiş olduğu bir ortamda bu günü buruk olarak kutladığımız vurgulanmıştı. Bu sene bu burukluğumuz daha da yoğunlaşmış olarak Avukatlar Günü'nü kutlama durumunda bulunuyoruz.

Geçen bir yıl içinde meslek sorunlarımızın hiç birisi halledilememiş, yetkililer bu yönde en ufak bir adım dahi atmamışlardır.

Aralarına katılmaya gayret gösterdiğimiz Avrupa Birliği ülkelerinin en temel ilkelerinden olan "Baroların ve Avukatların bağımsızlığı" ne yazık ki ülkemizde hala tam olarak sağlanamamıştır. 21 Mart 1997 günü Berlin'de toplanan Avrupa ülkeleri Baro ve Birlik Başkanları toplantısında, tam bağımsız Barolar mevcut olmadıkça, Avukatların bağımsızlığından söz edilemeyeceği ilkesi bir kez daha vurgulanmıştır. Ülkemizde ise hala Barolar Birliği ve Barolarımız, Adalet Bakanlığı'nın vesayetinden kurtulamamışlardır. Bunun sonucu, Avrupa ülkeleri gözünde ülkemiz hala, Avukatların bağımsızlığını sağlayamamış ülke görünümündedir.

Avukat meslektaşlarımız, "BAŞ VERGİSİ" niteliğindeki Hayat Standardı uygulamasının büyük mali baskısı altında ezilmektedirler. Vergi adaletine tamamen aykırı bu uygulama yanında, Vergi Mahkemesi'nde savunma görevini yerine getirebilen Avukatlar, kendi beyannamelerini tek başlarına imzalama yetkisinden yoksun bırakılmaya çalışılmaktadırlar. Danıştay'ın yürütme-yi durdurma kararları ile şimdilik uygulanamayan bu haksız işlemi düzeltme yolunda Maliye Bakanlığı'nın hiç bir çalışma yapmaması üzüntü vericidir. Kamu Avukatlarının sorunlarını halletme yönünde de yetkililer hiç bir olumlu adım atmamaktadırlar. Bu tutum, yargının bir ögesi olan savunmaya karşı saygısızlığın görüntüsüdür.

Yapılacak bir Anayasa değişikliğinde, Türkiye Barolar Birliği'nin, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ile Anayasa Mahkemesi'nde yer alma ve Anayasa Mahkemesinde dava açma yetki-

sinin tanınması yolundaki istemlerimizin gerçekleştirilmesini bekliyoruz.

Ülkemiz sorunları da, geçen bir yıl içinde ne yazık ki eksilme-miş, giderek artmıştır. Tüm vatandaşlarımızı tehdit eden terör eylemleri ile ülke ve toprak bütünlüğümüze yönelik eylemler hala tamamen önlenememiştir. Bunun yanında, üzülmeye değer ki, insan hakları ihlalleri ve yargısız infazlar da devam etmektedir.

Bütün bunların yanında ülkemizin temel Anayasal rejimi olan laik Cumhuriyet'e yönelik davranış ve işlemler de giderek artmış, yoğunluk kazanmıştır. Anayasa Mahkemesi'nin ve Danıştay'ın çeşitli kararlarına aykırı olarak, Adalet Bakanlığı'nın, bayan avukatların başörtüsü ile mahkemelerde görev yapmalarını sağ-lama teşebbüsü, Danıştay'ın yürütmeyi durdurma kararları ile önlenememiştir.

Son günlerde zorunlu eğitimin 8 yıla çıkarılması tartışma ve hazırlıklarından da laiklik ilkesini zedeleyecek bir oluşumun hazırlanmak istendiği anlaşılmaktadır. Bu konuda, 8 yıllık kesinti-siz ve zorunlu eğitimden yana olduğumuzu kamuoyuna duyuru-ruz. Bu eğitimin son üç yılında Arapça ve Kur'an derslerinin se-çimlik ders olarak öngörülmesi, büyük sakıncalar içermektedir. 10-11 yaşlarından itibaren çocuklarımızı bu dersleri seçen ve seçmeyen, dini bilgi alan ve almayan olarak bölmek, ülkemizin geleceği açısından büyük bir tehlike oluşturur. Ayrıca, laikliğin en temel unsurlarından birisi, devletin çeşitli dinler arasında ayırım yapmaması, hepsine karşı yansız davranmasıdır. Belli bir dinin öğretilmesi yoluna gidilmesi, devletimizin dinler karşısındaki yansızlığını ortadan kaldıracak ve böylece laiklik ilkesine önemli bir darbe indirilmiş olacaktır. Böyle bir uygulama sonuçta, tüm eğitimi, imam-hatip eğitimi haline dönüştürme tehlikesini içinde taşıyacaktır. Amaç, İmam-Hatip Liselerine gidecek öğrencilere bu konuda temel bazı bilgiler vermek ise, bu liselere konacak bir hazırlık sınıfı ile bunun sağlanması olanağı mevcuttur.

Devleti yöneten yetkililerin, devletimizin "Türkiye Cumhuriyeti" olduğu bilinci ile davranmalarını beklemek en doğal hakkımızdır. Basında üzüntü ile öğrendiğimize göre, hükümetimizin bir

yetkilisi, bir hava meydanı açılışında yapılanları "Osmanlı'nın gücü ayağa kalkıyor" diye nitelemiştir. Bu sözü, bu düşüncüyü kesinlikle reddediyoruz. Ayağa kalkan, kalkması gereken güç sadece ve sadece "Türkiye Cumhuriyeti'nin gücüdür." Bizler Osmanlı Devleti Tebeası değil, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarıyız.

Bundan sonraki yıllarda "Avukatlar Günü"nü daha çağdaş koşullarda, Atatürk Devrim ve İlkeleri'nin eksiksiz uygulandığı bir ülkede ve meslek sorunlarını halletmiş hukukçular olarak daha büyük bir coşku içinde yaşamayı diliyor, tüm hukukçuların "Avukatlar Günü"nü kutluyoruz.

SON DAKİKA: Kamuoyu duyurumuzu basına yollayacağımız sırada son anda, Ankara Barosu tarafından Avukatlar Günü nedeni ile düzenlenen konser ve panel etkinliği için daha önce tahsis edilmiş bulunan Ankara Adliye Sarayı'ndaki salonun, Adalet Bakanı'nın sözlü emri üzerine Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nca panel konusunun meslek sorunu olmadığı ve panelde yer alan bir konuşmacının siyasi kişiliği bahane edilerek Baro'ya verilmesinden vazgeçildiğini üzülenek öğrendik. Yargının ayrılmaz ögesi olan Savunma makamının temsilcisi olan bir Baromuza karşı bu davranışı ve sansürcü zihniyeti nefretle kınıyoruz. Herkes tarafından iyice bilinmelidir ki, Barolarımız düzenleyecekleri konferans ve panellerde, konu ve konuşmacıları belirlemede hiç kimseden izin almak durumunda değillerdir ve hiç bir sansürü kabul etmeyeceklerdir. Bu olay aynı zamanda yürütmenin yargıya müdahalesi anlamını taşımakta, Türkiye Barolar Birliği'nin Adalet Bakanı ve Bakanlık Müsteşarı'nın Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda yer almaması için yürüttüğü mücadelenin haklılığını göstermektedir.

Bir süre önceye kadar Ankara Barosu üyesi olarak Avukat kimliğini taşımış olan Adalet Bakanı'nın Avukatlara ve mesleğimize karşı bu olumsuz davranışını Barolarımız unutmayacaklardır. Bakan'ın bu görevi bir an evvel bırakmasını diliyor, kendisini istifaya davet ediyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN KURULUŞ
YILDÖNÜMLERİNDE YAPILAN KAMUOYU
DUYURULARI**

Ankara, 09.08.1995

KAMUOYUNA DUYURU

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ 27 YAŞINDA

Türkiye Barolar Birliği'nin kuruluşundan buyana 26 yıl geçti. Birliğimizin "hukukun üstünlüğü" "demokratik laik hukuk devleti" demokrasi, meslek ve yargı sorunları konusundaki mücadelesi gerilemeden sürüyor.

Avukatlık Yasası Değişikliği TBMM'nin bu çalışma döneminde gerçekleştirilmedi, ama gelecek dönem için ısrarımızı sürdüreceğiz. Türkiye Barolar Birliği'nin Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda ve Anayasa Mahkemesinde temsilci üye bulundurması, Anayasa Mahkemesinde dava açması gibi temel konulardaki mücadelemizi gerilemeden sürdüreceğiz.

CMUK uygulamasında üzerine düşen yasal görevleri ve yükümlülükleri yerine getirmeyen, demokratikleşmenin ve şeffaflaşmanın önünü tıkayan Maliye Bakanlığı'nı halkımıza şikayet ediyoruz, kınıyoruz. Sorunun, sayın Başbakanın talimatı ile çözümlenmesi aşamasına gelmesi sevindiricidir.

Anayasada milletvekili ve Cumhurbaşkanlığı yeminlerinde yer alan "Hukukun Üstünlüğü"ne "Demokratik Laik Cumhuriyete" bağlılık sözlerinin kimi siyasi partiler ve siyaset adamları tarafından göstermelik olarak söylendiğini görmenin üzüntüsünü yaşıyoruz.

Son zamanlarda ülkemizde devlet işlerinde hukukun üstünlüğünü bir kenara itip dini üstün kılmak gayretleri alabildiğine hızlandırılmıştır. Varlığını ve demokratik yaşamaını, demokratik laik hukuk devletine ve demokrasiye borçlu olanlar, bindikleri dalları kesmek için anlaşılmaz bir duyarsızlıkla çaba sarfediyor-

lar; kimi kurumlarımız ve aydınlarımız, laik cumhuriyete yönelik tehlikeyi görmelerine rağmen, bir vurdumduymazlık ve adam-sendecilikle günlerini gün etmenin aymazlığına gömülmüş durumdalar.

Meslektaşlarımızdan faili meçhul cinayetlere kurban edilenlerin sayısı artmaya başladı. Savunma mesleğinin mensuplarının katilleri bulunamıyor. "Kim ya da kimler, hangi güç, öldüren ama iz bırakmayan hangi profesyonel örgüt, meslektaşlarımızı öldürüyor, neden öldürüyor." Sorular cevapsız kalıyor. Hangi nedenle işlenmiş olursa olsun avukatlara karşı işlenen cinayetler aydınlatılmalıdır.

Cinayetler zincirine Gümüşhane Barosu Başkanımız Avukat Ali Günday da eklendi. Toplumun her kesiminden, bir-ikisi hariç siyasi partilerimizden haklı ve kararlı tepkiler sürmektedir. Alçakça ve hunharca işlenen cinayeti, hoşgörülle karşılayan, katilin eylemini dini inançlarının gereği olarak gerçekleştirdiğini yazıp söyleyebilen, katile de acıdığını açıklayanlar, yeni cinayetlere bilerek ışık yakmakta yeni öldürmelerin tellallığını yapmaktadırlar.

Türkiye Barolar Birliği ve Barolarımız, laik toplum düzenine, Cumhuriyete, demokratik laik hukuk devletine yönelik tehlikeleri her zaman vurgulamış, aklın, bilimin, çağdaşlığın ışığında üzerine düşen görevleri eksiksiz yapmaya çalışmıştır.

Türk toplumunu, ortaçağ karanlığına çekmek, şeriat düzenini yerleştirmek, devlet işlerinde dini üstün kılmak, ulusu tekrar ümmet yapmak isteyenlere karşı mücadelemizde asla ödün vermeyeceğiz. Bizi tehditlerle, öldürmekle yıldırılmazlar, geriletemezler. Bir Ali Günday'ı öldürenler binlerce Ali Günday'ı karşılarına aldıklarını asla unutmazınlar.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

KAMUOYUNA DUYURU

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ 28 YAŞINA BASTI.

Türkiye Barolar Birliği bugün kuruluşunun 28. yılına başısını kutlamaktadır. Geride kalan 27 yıl boyunca Türkiye Barolar Birliği, devletimizin üniter bütünlüğünden yana olmuş, hukuk devleti niteliğinin ve hukukun üstünlüğü ilkesini tam anlamı ile gerçekleştirmesi için uğraş vermiştir ve vermeye devam etmektedir.

Anayasamızın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin insan haklarına saygılı demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu vurgulanmış olmasına rağmen, günlük yaşamda bu ilkelerin tam anlamıyla sağlandığını söyleyebilecek düzeye hâlâ gelememiş olmanın sıkıntısı ve üzüntüsünü çekmekteyiz.

İnsan hakları konusunda çeşitli uluslararası sözleşmelere katılmış olmamıza karşın, günlük uygulamalarımızda insan haklarını zedeleyen davranışlar giderek artmaktadır. Ayrıca yasalarımızda bu açıdan mevcut boşlukların hâlâ doldurulmamış, aksaklıkların düzeltilmemiş olması, hukuk yaşamımız açısından büyük sakınca oluşturmaktadır.

Hukuk devleti olabilmek için öncelikle yargının tam bağımsız ve güvenceli olması ve idarenin yargı kararlarına mutlak uyması koşullarının sağlanması gereklidir. Günümüzde yargının bağımsız ve güvenceli olduğunu kabule olanak yoktur. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda Adalet Bakanı ve Müsteşarının yer alması, Kurul'un kendi personel dairesinin mevcut olmayıp, atama ve yer değiştirme listelerinin hala Adalet Bakanlığı'nca hazırlanıyor olması bunun başta gelen nedenleridir.

Öte yandan, "Sav - Savunma - Karar" üçlüsünden oluşan yargı bütünlüğünün savunma ögesi, hâlâ Adalet Bakanlığı vesayetinden kurtulamamıştır. Barolarımız ve Türkiye Barolar Birliği bu vesayetten kurtulmadıkça bağımsız bir savunmadan söz etmeye olanak olmayacaktır. Savunmanın bağımsız olmadığı bir ülkede ise yargının bağımsız olduğu kabul edilemez. Bu nedenle,

verdikleri sözlere rağmen yıllardır Avukatlık Yasası'nda gerekli değişikliği yapmayan yetkililer, Avukatlara değil, Savunma'ya ve dolayısı ile yargıya zarar vermişlerdir. Ne yazık ki, bizzat Adalet Bakanı da savunmaya büyük zarar veren bir davranış sergilemiştir. Son günlerde cezaevlerinde yaşanan açlık grevi olayları sırasında Sayın Bakan'ın "Avukatlar tutuklularla örgüt arasında kuryelik yapmaktadır." yolunda bir demeci gazetelerde yer almıştır. Herhangi bir isim verilmeden, delil gösterilmeden tüm avukatları suçlama altında bırakan bu beyan savunma mesleğine tecavüz niteliğindedir. Birliğimiz, Sayın Bakan'dan açıklama yapmasını, isim ve delil vermesini istemiş olmasına rağmen bugüne kadar yazımıza yanıt alınamamıştır. Bu soyut ve tüm avukatlara yönelik suçlamanın, o tarihte baro üyesi bir avukat niteliği taşıyan bir Adalet Bakanı'ndan gelmiş olması, savunma mesleğine yönelik tecavüzün ağırlığını arttırmaktadır.

Hukuk devleti ilkesinin kağıt üzerinde kalmayarak yaşama geçirilebilmesi, toplumun hukuka ve hukuku uygulayanlara duyacağı güven ölçüsünde olasıdır. Bu güveni sarsan aksaklıkları düzeltebilmek amacı ile uzun yıllardır gerçekleştirilmesi düşünülen "yargı reformu" konusunda ciddi çalışmalara dahi başlanmamış olması, toplumun hukuka olan güvenini giderek kaybetmesine neden olmaktadır. Ciddi bir yargı reformuna gereksinim büyüktür ve bunun daha fazla geciktirilmeden gerçekleştirilmesi gerekir. Ancak bu yapılırken ülkemizi geriye, ortaçağ karanlıklarına götürebilecek değişikliklerden kaçınılması, "çağdaş uygarlık düzeyine erişme" görevimize uygun değişikliklere yer verilmesi şarttır.

Yargı reformu yapılırken, yargının savunma ögesi unutulmamalı Türkiye Barolar Birliği'nin, Anayasa'nın yargı bölümünde yer alma, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ile Anayasa Mahkemesi'nde Birlik temsilcisi üyenin yer alması ve Birliğimize Anayasa Mahkemesi'nde dava açma hakkının tanınması yolundaki istemleri gerçekleştirilmelidir.

İnsan haklarına saygılı, demokratik bir hukuk devleti olabilmenin temelinde "laiklik" ilkesi yer alır. Ülkemizi tekrar "teokratik bir devlet" haline getirmek isteyen akımlara karşı dikkatli

olmak, mücadele etmek tüm aydınların görevidir. Devlet kurumlarındaki şeriatçı örgütlenme tehlikeli boyutlara ulaşmıştır. Ayrıca, herkesin dini inancına göre farklı hukuk kurallarının uygulanması istemleri, ülkemizdeki hukuk birliğini ve laik hukuk düzenini yok etmeyi amaçlamaktadır.

"İslam Ülkeleri Arası Yatırım ve İhracat Kredi Sigortası Kurumu Kuruluş Anlaşması"nın bir kaç gün önce TBMM'de onaylanarak yürürlüğe sokulmuş olması, demokratik – laik hukuk devleti için büyük bir talihsizlik olmuştur.

Bu anlaşmanın giriş kısmında söz konusu kurumun "islami ilkeler ve idealler temelinde dayalı olarak" kurulacağı, "şer'i hükümlere uygun olarak bir Yatırım Garantisi" kuruluşu olacağı ve "şer'i hükümlere uygun bir mekanizma oluşturulması"nın öngörüldüğü belirtilmektedir.

Anlaşmanın 5. maddesinin 2 ve 3. bentlerinde kurum'un "şer'i ilkelere uygun olarak ihracat kredisi sigortası veya reasürans sağlayacağı", 26. maddesinin 2. bendinde kurumun mali yılının "Hicri Yıl" olacağı; 55. maddesinde her üye ülkenin anlaşma hükümlerinin kendi topraklarında yürürlüğe girmesi için kendi hukukuna göre gerekli girişimlerde bulunacağı belirtildikten sonra 57. maddesinin 4. bendinde "Kurum şer'i hükümlere göre faaliyet göstermesini engelleyecek hiç bir değişiklik yapılamaz" hükmü yer almaktadır.

Bu anlaşmayı onaylayan yasa ile "şer'i hükümler" ülkemizde (bir alanda olsa dahi) geçerli hukuk kuralı haline getirilmekte, ülkemizde böylece "dini hükümler" yürürlüğe sokulmakta, laiklik ilkesi çiğnenmekte ve Anayasamızın değiştirilemez olduğu belirtilen 2. maddesi değiştirilmiş olmaktadır. Böylece Medeni Kanun'un yürürlüğe girişinden 70 yıl geçtikten sonra ülkemiz, bu yasanın önsözünde yer alan anıt gerekçede yazılı ilkelere çok daha geriye götürülmüş olmaktadır.

Onay yasının 1. maddesinde, yukarıda belirtilen hükümler açısından "Anayasamız ve bağlı olduğumuz anlaşmalar hükümlerinin saklı olduğu" şeklinde bir ihtirazi kayıt eklendiği hükmü yer almaktadır. Ancak böyle bir kaydın hukuki hiç bir değeri yoktur. Herşeyden önce, Devletler Genel Hukuku açısından ihti-

razi kayıtların anlaşmanın imzası sırasında anlaşma metnine ekli olarak yapılması gerekir. Ayrıca anlaşmanın 57. maddesinde yer alan "Kurumun şer'i hükümlere göre faaliyet göstermesini engelleyecek hiç bir değişiklik yapılamaz" hükmü karşısında onay yasasına konulan ihtirazi kaydın sadece bir aldatmacadan ibaret olduğu da anlaşılmaktadır. Bu ihtirazi kaydın tek bir anlamı vardır.: Bu hüküm, TBMM'nin, anlaşmayı, Anayasamıza aykırı hükümler taşıdığını bile bile onayladığının ayıbını sergilemektedir.

Bu anlaşmanın onaylanmış olması, laik Cumhuriyete, Atatürk'ün ülkemizde başlattığı "Aydınlanma Devrimi" ne ve bunun temelini oluşturan "Hukuk Devrimi" ne büyük bir darbedir. Bu "darbe" de küçük ya da büyük rol alan herkes, gelecek kuşaklarca demokrasi ve hukuk ayıbı işlemiş kişiler olarak anılacaklardır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

İZMİR'DE DÜZENLENEN "HUKUKA SAYGI" YÜRÜYÜŞ VE MİTINGİ

Ülkemizdeki olumsuz gelişmeler dikkate alınarak Türkiye Barolar Birliği 22 Şubat 1997 günü İzmir'de "Hukuka Saygı" yürüyüşü ve mitingi düzenlemiştir. Yürüyüş Konak Meydanı Balıkhali önünden başlamış ve Cumhuriyet Meydanı'na kadar devam etmiştir. Cumhuriyet Meydanı'nda yapılan mitingde İzmir Baro Başkanı Av. Çetin Turan ile Türkiye Barolar Birliği Başkanı Av. Eralp Özgen birer konuşma yapmışlardır.

Yürüyüş ve mitinge meslektaşlarımızın katılımı çok yüksek olmuş, çok uzak yörelerden dahi Barolarımız ve meslektaşlarımız yürüyüş ve mitinge katılmışlardır.

Ankara, 06.02.1997

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 200/9

Ülkemizde yaşanan son olaylar, hukuk devleti olabilmek için önkoşul olan hukuka saygı ve hukukun üstünlüğü kavramlarının önemini göstermiştir.

Susurluk olayı ile ortaya çıkan Devlet-Siyaset-Mafya Örgütlenmesi sorumlularının cezalandırılması, Anayasamızın değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif dahi edilemez olarak kabul ettiği Cumhuriyetimizin demokratik, laik, hukuk devleti ilkelerine bağlılık ancak hukuka saygı ile mümkündür.

Bu nedenle Türkiye Barolar Birliği, 22 Şubat 1997 tarihinde İzmir'de "Hukuka Saygı" yürüyüşü ve mitingi düzenlemiştir. Yürüyüş saat 12.00'de Konak Meydanı Balıkhali önünden başlayarak Cumhuriyet Meydanına gidilecek ve Cumhuriyet Meydanı'nda saat 14.00'de miting başlayacaktır.

Yürüyüşe meslektaşlarımız cüppeleri ile katılacaklardır. Her baro kendi grubu önünde Barosunun adını taşıyan bir bez pankart taşıyacak, bunun dışında yürüyüşte hiçbir pankart taşınmayacaktır.

Bu yürüyüş ve mitinge Baronuz mensubu avukatların yoğun olarak katılalarını önemle rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

**İZMİR BARO BAŞKANI AVUKAT ÇETİN TURAN'IN
22.2.1997 TARİHİNDE İZMİR'DE YAPTIĞI
MİTİNG KONUSMASI**

HUKUK TÜRKİYE'DE EGEMEN OLACAKTIR...

Barolar Birliği Başkanım, Türkiye Barolar Birliği Yönetim kurulunun değerli üyeleri, değerli Baro Başkanlarım, Türkiyenin dört bir yanından "hukukun üstünlüğü" ve "hukuka saygı" adına, "bağımsız yargı" için, "demokrasi" için, "temiz toplum" için yürüyerek, "çete"lere karşı bu meydanda toplanan, savunma mesleğinin değerli mensupları, değerli meslektaşlarım. Yetkilileri "hukuka saygıya davet" için bu meydanı dolduran değerli İzmir halkı, hepinizi saygı ile selamlıyorum.

Ülkemizde yaşayan insanların en fazla hasretini çektiği şey "demokrasi" ve "hukuk"tur.

Son yirmi yıldır adeta bir karabasan yaşamaktayız. İçine sokulmak istediğimiz cenderenin altında üzerimize adeta bir deli gömleği giydirilmek istenilmektedir.

Son birkaç aydan bu yana ise yıllardır yaşadığımız kabusun senaryosunu yazıp kanlı pratiğini hayata geçirenlerin çirkin yüzlerinin birer birer ortaya döküldüğünü görüyoruz. Devlet-mafya-

siyaset ortaklığı, inkar edilemeyecek kadar zengin delilleriyle birlikte yakayı ele vermiştir.

Yetki ve sorumluluğu ne olursa olsun, bugün ülkemizde yaşayan herkes, bir rejim krizinden ve siyasal kirlenmeden söz ediyor. Son günlerde yaşadığımız olayların yoğunluğu değer yargılarını alt üst etmiş, toplum zihinsel olarak uzlaştıramadığı ortaklıkların seraserpe ortaya serilişi karşısında dehşete düşmüştür.

Yaşanan, tüm boyutları ile bir rejim krizidir.

Üretimsiz, tüketime ve ranta dayalı ekonomik model, dengesiz bir toplum yaratmıştır.

Son birkaç ayın gazetelerini incelemek bile, rejimin hangi boyutlarda tıkanmış olduğunu görmek için yeterlidir.

Ekonomi tıkanmıştır. Bütçe açıktır. Siyasal iktidarın devleti küçülterek özelleştirme yağması ile elde edeceğini umduğu, ganimet gelir suya düşmüştür. Bütçe açığı para basılarak, enflasyon körüklenerek, IMF kısılacında ücretler bastırılarak, adaletsiz vergiler konularak kapatılmaya çalışılmaktadır. Ulusal gelirin büyük bölümü savaş koşullarında tüketilmekte, terör bir türlü bitmemektedir. Yargısız infazlar yeniden yoğunlaşmaya başlamıştır. Faili meçhul cinayetler aydınlatılabilmemiş değildir. İnsan hakları ihlalleri sürmektedir.

Ve mafya her taşın altındadır.

1996 yılı 3 Kasım gününe kadar Türkiye toplumu, Ağar ve benzerlerinin, yargısız infazları ortaya çıkarmasını, "namus sözü" verenlerin faili meçhul cinayetleri aydınlatmasını bekledi.

Toplumca bekledik.

Muammer Aksoy öldürüldü, kınadık, lanetledik, bekledik; katili bulunamadı...

1970'li yıllar "bana milliyetçiler cinayet işliyor dedirtemezsiniz" ara nağmeleri eşliğinde peş peşe cinayet ve katliamlarla katedildi.

Bedrettin Cömert, Necdet Bulut, Bedri Karafakioğlu, C. Orhan Tütengil, Turan Dursun, Bahriye Üçok, Abdi İpekçi, Kemal Türkler, Çetin Emeç... ve adını saymakla bitiremeyeceğimiz bir sürü cinayet.

Ve Bahçelievler katliamı, 16 Mart üniversite katliamı, 1 Mayıs katliamı, Maraş katliamı, Sivas katliamı, Uğur Mumcu, Avukat Metin Can, Gümüşhane Baro Başkanı Avukat Ali Günday, gazeteci Metin Göktepe...

3 Kasım 1993 tarihli kaza, bu pervasız gidişte bir dönüm noktasıdır.

Altlarında Mercedes arabalar, bagajlarında uzun menzilli suikast silahları, ceplerinde polis kimliği, yeşil pasaport, damarlarında kokain, yanlarında emniyet müdürü, aşiret reisi, milletvekili hepsi bir arada...

Bu zıtların nasıl biraraya geldiğine aklımız bir türlü ermedi..

Resmi beyanlar şaşkınlığımızı gidermek şöyle dursun olaya tuz biber ekti; "Çatlı'yı bir müddet biz kullandık, sonra bıraktık, bizden sonra emniyet kullanmış olabilir..."

Yani soyut "devlet", katliam sanıklarını arıyor, yargılamak istiyor, mahkemeler bu katilleri arıyor, tutuklanarak duruşmaya getirilmeleri için emniyet birimlerine yazılar yazılıyor, öte yandan aynı "soyut" devlet bu kişileri koruyor ve "kullanıyor" (!...) Hangi uğursuz işlerde?...

Bu toplumun çıldırmamış olması mucizedir.

Şimdi biz hukukçular bu cinayetlerin neden aydınlatılmadığını çok iyi biliyoruz.

Susurluktan sonra yaşadığımız Sincan olayı ise hukuk dışılığın bir başka boyutunu açığa çıkarmıştır. Halkın dini duygularını sömürerek, kadını kapatıp köleleştirmek ve bir komşu ülkedeki dikta rejimini din kisvesi altında ülkemize ithal etmek isteyenlerin gerçek yüzleri ve gizli menfaat ilişkileri ortaya çıkmıştır.

İktidarın dinci kanadının, resmi güvenlik güçleri dışında üniformalı milis güçleri örgütlediği gözlenmektedir.

Bu hukuk dışı rejimin dayanaklarının birkaç "kötü" ya da "ahlaksız" adamla sınırlanması mümkün değildir. Bütün bunlar, ülkemizde bir rejim krizi yaşanmakta olduğunun göstergeleridir.

Krizin ve toplumsal kirlenmenin "özel" nedenleri ile birlikte yapısal; "genel" nedenleri vardır.

Yapısal neden sistemle ilgilidir.

İçinde bulunduğumuz sistem, kriz ve terör üretmektedir.

Yakın zamana kadar dünya ülkeleri; kapitalist ve sosyalist olmak üzere iki ana eksen etrafında kümelenmişti. Bir tür "rekabet" ve "denge" vardı.

Şimdi böyle bir bloklaşma yok ve bunun önemli sonuçları yaşanıyor.

Dünya sosyalist sisteminin sahneden çekilmesi üzerine uluslararası denge bozulmuştur.

Bu nedenle ortaya çıkan ideolojik boşluk; ırkçı, dinci, milliyetçi, faşizan akımlarla doldurulmaktadır.

Ülkemiz bu genel akışın etkisindedir.

Kapitalist sistem dünyanın tek egemeni olarak kendi değer yargılarını dayatmış, dünyayı yeniden düzenlemeye başlamıştır. Eski kavramlar hızla terkedilmiş, sınıf sözcüğü sözlükten silinmiş, sınıfsal bakış açısının ve ideolojilerin öldüğü, "tarihin sona erdiği" ilan edilmiştir.

Kapitalizm, 1950'lerden sonra sosyalizme karşı "refah devleti" ve "sosyal devlet" kavramlarını geliştirdi, devlete bu yolda yeni fonksiyonlar yükleyerek kendisini savundu. Özellikle Avrupa'da emekten yana düzenlemelere öncelik tanındı, çalışma koşulları iyileştirildi, sendikalar güçlendi, sosyal sigortalar gelişti, devlet ekonomik düzenlemelerde bulunurken güç dengelerini ve emeğin ağırlığını dikkate almak zorunda kaldı; çalışanların yaşama standartları yükseldi.

Ve bütün bunların sermaye sınıfına yüklediği büyük bir maliyet oluştu.

Şimdi sosyalizm tehlikesi yok ve sermaye artık bu maliyete katlanmak istemiyor; tek kutuplu bir "yeni dünya düzeninde" maliyetin en düşük olduğu ülkelerde, riske girmeden üretim yapmak istiyor.

Dilediği ülkelere, dilediği koşullarla, dilediği gibi kolayca girip çıkmak istiyor.

Eski geleneklerini, sosyal niteliklerini korumak isteyen devlet yapıları ise bu eğilimin önünde en büyük engel olarak görülüyor. Yani devletin yapısının değiştirilmesi, fonksiyonlarının yeniden tanımlanması gerekiyor. Yani; "Kamuya ait mallar özelleştirilmesi, devlet küçülmeli, ekonomiye karışmamalı ve her şey serbest piyasa koşulları içinde çözümlenmelidir."

Bu ideolojinin tüm ülkelerde dayattığı en kapsamlı uygulama ise "özelleştirme" olmuştur.

Özelleştirme, sermayenin ekonomiye ideolojik müdahalesidir.

Bu müdahale devlet-toplum ilişkisini değiştirmektedir.

Özelleştirme sürecinde devletin ekonomik hayata müdahale imkanı ortadan kalkmakta, ekonomik olarak küçülmekte, sosyal politikalar uygulama olanakları tükenmektedir.

Böyle bir devletin elinde kalan vergidir, jandarmadır, polistir..

Yani devletin "baskıcı" niteliği giderek öne çıkmaktadır. Bu nitelik "hükuk dışı" eğilimlerin başlıca kaynağıdır, bir yapısal kriz ve kirlenme nedenidir.

Dünya çapında esen bu rüzgar dinmeye başlamıştır, ama hala etkilidir.

Hukuk dışı gidişin özel nedenlerine gelince;

Ülkemizde demokratik gelenek zayıftır. Ne var ki haklara sahip çıkıp haksızlığa karşı dayanışma son zamanlarda kendisini hissettirmeye başlamıştır, bu umut verici bir gelişmedir.

Ülkemiz bir uyuşturucu trafiği üzerindedir. Mafya kültürü hayatımıza iyice yerleşmiştir. Hukuken "haydut" konumunda

olan biri, "vatan için kurşun sıkan da kurşun yiyen de saygıdeğerdir"denilerek, mafya uslubu ile aklanmaya çalışılmakta, adam öldürme kutsanmaktadır.

Uzun süredir yaşadığımız savaş koşullarından ve terörden çıkar sağlayan bir lobi oluşmuştur.

Bitmeyen terör halkı kutuplaşmaya itmiş, bu ayrışma uç eğilimleri güçlendirmiştir.

Terörle mücadelede hukuk dışına çıkmanın haklı nedeni olarak kabul edilmeye başlanılmıştır.

Yargı bağımsız değildir.

Yargılama yetersiz kalmakta, uzamakta, "karar", adaleti sağlayacak zamanı kaçırmaktadır. Savunma mesleği zayıflatılmakta, ekonomik olarak ezilmektedir.

Güvenlik güçleri tarafsızlıklarını yitirmiş, politize olmuş, militanlaşmıştır.

Siyaset TBMM de kilitlenmiştir. Yanlış bir seçim yasasından yararlanan dinci eğilim, hiç de haketmediği bir sayısal üstünlüğe ulaşmış, iktidara gelmiştir. Merkez sağ ve sol partiler, barajlı seçim sistemleriyle birbirlerini yutmaya çalışırken hepsinin yutulması ihtimali belirlemiştir. Siyasal iktidar, bir daha rüyasında bile göremeyeceği bu geçici avantajı her şeye rağmen kullanarak devlet teşkilatında çılgınca kadrolaşmaktadır.

Kuşkusuz başka nedenler de sayılabilir.

Ülkemizde yaşanan olayların, rejim krizinin ve siyasal kirlenmenin bu genel ve özel değerlendirme kapsamında ele alınması zorunludur. Bu gidişe karşı bilinçli bir karşı çıkışı teorik ve pratik olarak örgütlemekten başarıya ulaşmak mümkün değildir.

Hukuk dışı davranışların, uygulamaların derhal terkedilmesi, suç örgütlerinin ortaya çıkarılıp faili meçhul cinayet faillerinin (bunların kimler olduğu devlet birimlerinde bilinmektedir) yargılanıp cezalandırılmaları, mafya-siyaset-devlet ilişkisinin koparılması zorunludur.

Toplumun canlılığını yeniden kazanması ve geleceğe karşı güven duyması ancak bu şekilde mümkün olabilir.

Çözüm mutlaka sivil olacaktır.

"Çete"lerin ortaya çıkarılması için müthiş bir kamuoyu baskısı oluşmuştur.

Siyasal iradeyi değiştirecek olan da, dönüştürecek olan da bu sivil baskıdır.

Askeri müdahale "çare" değildir. Bizler bu tür müdahalelerin çözüm olmadığını "kırk yılda" ve "en az üç pratikte" öğrenmiş bulunuyoruz. 12 Eylülün bilançosu ortadadır.

Sivil çözümün en önemli ayağı olan parlamento ise tıkanmış durumdadır, ama bunun aşılması mümkündür.

Seçim yasağı değiştirilmelidir. Barajsız, milli bakiye sistemi yeniden kabul edilmelidir. Siyasi partiler yasası değiştirilmelidir. Parti içi demokrasi sağlanmalı, "lider" diktası kırılmalıdır.

Yargı bağımsızlığı, hakim güvencesi sağlanmalı ve "mafya"nın siyaset damarı kesilmelidir.

Emek ağırlıklı politikalar benimsenmeli, "sosyal devlet" savunulmalıdır. Terör'ün yukarıda değindiğimiz "genel" ve "özel" kaynaklarına karşı en etkili silah güçlü bir "sosyal devlet"tir.

Bu hedeflere ulaşmak için toplumsal baskı yükseltilmelidir.

Sesimizi, yılmada korkmadan her gün biraz daha yükselteceğiz.

Türkiye'yi karanlıkta bırakmayacağız.

Ve "hukuk" ülkemizde mutlaka egemen olacaktır. Türkiye'nin sivil demokratik güçleri, antidemokratik gelişmeleri geriletecek olgunluğa ve dinamığe sahiptir. 23.02.1997

Av. Çetin TURAN
İzmir Barosu Başkanı

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ERALP ÖZGEN'İN 22.2.1997 TARİHİNDE
İZMİR'DE YAPTIĞI MİTİNG KONUŞMASI

Değerli Meslektaşlarım, Sevgili İzmirliiler.

Bugünkü yürüyüş ve mitingimize katılarak görkemli bir gösteri yapmamızı sağladığınız için hepimize içten teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Ülkemizde yaşanan olaylar, ülkemizin çetelere, mafyaya, tarikatlara teslim edilmek, yeniden karanlıklara gömülmek istendiğini; hukuksuzluğun, hukuk dışılığın her geçen gün arttığını göstermektedir. Faili meçhul cinayetler, bu cinayetleri işleyenlerin devlet kurumları ile ilişkileri, işkence ve diğer insan hakları ihlalleri hukuk dışılığı egemen kılma istemlerinin göstergesidir.

Toplumun temeli hukuk olmazsa, devletin temeli adalet olmazsa karanlıktan, soygundan, kaçakçılıktan, kirlilikten kurtulamayız.

Demokratik, laik bir hukuk devleti olan Cumhuriyetimiz tarihinin en tehlikeli günlerini yaşamaktadır. Cumhuriyetimizin temel ilkelerini ve bunların güvencesi olan hukuka saygıyı, hukukun üstünlüğünü korumak başta hukukçular olmak üzere tüm toplumun görevidir.

9 Eylül'de İzmir'de düşman askerleri denize döküldükten, ülkenin bağımsızlığı kazanıldıktan sonra, yeni devletimizi kuran devrimci kadrolar Cumhuriyetimizi çağdaş değerlerle kurmak mücadelesine başlamışlardı. Biz de bugün İzmir'de yaptığımız bu miting ile, Atatürk ve arkadaşlarının yolunda Cumhuriyetimizin temel niteliklerini korumak ve savunmak için, hukuk sınırları içinde mücadelemizi yürüteceğimizi ilan ediyoruz.

Bu mücadele laik Cumhuriyet mücadelesidir. Bu mücadele demokrasiyi korumak, mükemmelleştirmek mücadelesidir. Bu mücadele insan haklarının sağlanması mücadelesidir. Bu mücadele temiz toplumu gerçekleştirme mücadelesidir ve bu mücadele bunları sağlayabilmek için hukuka, yargıya saygı mücadelesidir.

Bazı yetkililer, bu değerleri gerçekleştirmek için konuşanları "geveze" olarak nitelendirmektedirler. Bu suskun toplum özleminin ifadesidir. Ama Türk toplumu artık susmayacaktır. Toplumumuzu karanlığa götürmek isteyenler, haksızmal varlığı edinmeye devam etmek isteyenler, ülkede hukuku değil çeteleri ege-men kılmak isteyenler, konuşmamızdan rahatsız olabilirler. Hayır susmayacağız. Hukuktan aldığımız cesaretle, bilimden ve akıldan aldığımız cesaretle konuşacağız. Ülkemizi çağdaş uygarlık yolundan saptırmak isteyenler, tarikatların karanlığına gömmek isteyenler, Atatürk devrim ve ilkelerini yok etmek isteyenler karşılarında konuşan, hakkını arayan, demokratik tepkilerini ortaya koyan, temiz toplum için uğraş veren toplumu bulacaklardır; biz hukukçuları bulacaklardır. Toplumumuz hukukun üstünlüğünü, yargıya saygıyı, yargının tam bağımsızlığını mutlaka sağlayacaktır.

Hukuku kendisine alet etmek isteyen, kendi keyfi isteklerini hukuk olarak kabul etmek isteyen siyasal iktadara rağmen sağlayacaktır. Her davranışı ile savcılar ve yargıçlar üzerinde manevi baskı kurmak isteyen, ceza ve tutukevlerindeki yandaşlarına kol kanat geren Adalet Bakanı'na rağmen sağlayacaktır. Bakan kimliği ile partili kimliğini devamlı olarak birbirine karıştıran, yandaşlarını arzularına göre cezaevlerine yerleştiren, düzenlediği Kudüs gecesinde terör örgütleri liderlerinin fotoğrafları altında suç teşkil ettiği belirtilen konuşmalar yapan Belediye Başkanı'nı tutukevinde ziyaret ederek ona destek veren Adalet Bakanı böylece yargı üzerinde manevi baskı kurmak istemekte ve yargıya en büyük darbeyi vurmaktadır.

Yargının hakkında suç işlediğine dair kuvvetli belirtiler bulunduğu gerekçesi ile tutuklama kararı verdiği bu Belediye Başkanı'nın herhangi bir suçu olmadığını televizyon programlarında söyleyebilmektedir Adalet Bakanı. Yargıya, yargı kararlarına saygısızlığını böylece ortaya koyan bir Adalet Bakanı'nın görevine devam edebildiği bir ülkede yargı bağımsızlığından, hukukun üstünlüğünden, hukuk devletinin varlığından söz edilemez.

Ülkemizi tehdit eden bir diğer önemli tehlike, laik Cumhuriyete karşı giderek artan girişimlerdir. Ülkeyi çağdaş uygarlığın

aydınlığından alıp ortaçağ karanlığına götürmek isteyenler, ülkede tarikatları egemen kılmak isteyenler, kadınlarımızı ikinci sınıf insan olarak görenler, hedef olarak laiklik ilkesini seçmişlerdir. Oysa laiklik, insan haklarının, demokrasinin, hukukun üstünlüğünün olmazsa olmaz koşuludur.

Son günlerde çeşitli sivil toplum örgütleri "şeriata hayır" kampanyaları düzenlemektedirler. Laiklik karşıtları hem bu kampanyaları, hem de konuşan bireyleri susturmak amacı ile kavram kargaşası yaratmakta ve "şariat dindir" diyerek, bu eylemlere katılanları dine karşı kişiler olarak takdim etmektedirler. Bizim dinlere, dini inançlara saygımız tamdır. Hiç kimsenin dini inançlarına karşı çıkmak niyetimiz yoktur. Bizler "şeriata hayır" derken, dine veya dini inançlara değil, devletin sosyal ve hukuki hayatının din kurallarını temel almasına hayır diyoruz. Biz şeriata hayır derken, dine veya dini inançlara değil, tarikatların giderek artan etkinliklerine hayır diyoruz, dinin siyasete alet edilmesine hayır diyoruz. Biz şeriata hayır derken ulusal egemenlik kavramına bağlılığımızı ifade ediyoruz. Bu değerleri her zaman, her yerde savunacağız, susmayacağız. Susarsak, sıranın bizlere de geleceği bilinci içinde Atatürk'ün bizlere verdiği laik Cumhuriyeti koruma ve savunma görevini yerine getireceğiz. Bu konu ile ilgili olarak şu hususu da belirtmek isterim. Saygısızca içişlerimize karışan, laik siyasal rejimimizi eleştiren ve buna rağmen ülkemizde görevine devam edebilen bir yabancı Devlet Büyükelçisi şimdi de "Türk Devleti yalvardı onun için burada kaldım" diyebilecek cesareti nereden almaktadır? Bu sözleri ile devletimize ve hepimize hakaret eden bir Büyükelçi'yi "istenmeyen adam" ilan etmek için hükümet daha ne beklemektedir? Siyasal iktidarı bu olayda, haklarımızı, rejimimizi, onurumuzu korumayan pasif tutumu nedeni ile kınıyoruz.

Toplumsal yaşamımızı çetelerin, mafyanın egemenliğine bırakarak, kişisel yararları uğruna her türlü hukuk dışılığa hoşgörü göstererek toplumumuzu kirletenler yanında, birkaç kirli oy uğruna laiklik ve çağdaşlıktan ödün verenler, siyaset dinin emrindedir diyenler, ülkemizde siyaseti de, demokrasiyi de kirletmişlerdir.

Bizim bugün yaptığımız yürüyüş ve miting,

Yetkilileri hukuka saygıya davet ve uyarı eylemidir.

Yetkilileri hukukun üstünlüğünü, yargı bağımsızlığını sağlamaya davet eylemidir.

Yetkilileri temiz toplumu sağlamaya ve suçluları cezalandıracak yargıya müdahale etmemeye davet eylemidir.

Atatürk devrim ve ilkelerini korumaya, onları yıpratmamaya davet eylemidir.

Bizler bu değerler için mücadeleye hazırız.

Türk toplumunun, aydın yurttaşların da bu mücadeleleri yapacaklarına eminiz. Ve bu nedenle yarınlarımıza daha ümitle bakıyoruz.

İnanıyorum ki, ülkemizi yeniden pırıl pırıl aydınlatacak güneş yakında doğacaktır ve bunu sizler doğuracaksınız.

Bugünkü yürüyüşümüz ve toplantımıza katıldığımız, bizleri dinlediğiniz için teşekkür ediyor, hukuk sınırları içinde yürüteceğiniz mücadelenizde sizlere başarılar diliyor, sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

**SİVAS OLAYLARININ ÜÇÜNCÜ YILDÖNÜMÜ
NEDENİ İLE YAYINLANAN KAMUOYU DUYURUSU**

Ülkemizde şeriat hukukunu geçerli kılmak isteyen, teokratik devlet özlemcileri 1993 yılı Temmuz ayında Sivas'da ayaklanma teşebbüsünde bulunmuşlar ve 37 aydın vatandaşımızı Madımak Otelinde yakmışlardır.

Bu olayın yıldönümünde, eksilmeyen acımızı ve Cumhuriyetimizin "laiklik" ilkesine bağlılığımızı vurgulamak amacı ile kamuoyu duyurusu yapılmıştır.

Ankara, 3.7.1996

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1149/27

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'nın, 2.7.1996 tarihinde Sivas olaylarının üçüncü yıldönümü nedeni ile kamuoyuna yaptığı duyuru metni ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara, 2.7.1996

KAMUOYUNA DUYURU

Bugün, Sivas olaylarının üçüncü yıldönümüdür. Aradan ne kadar zaman geçerse geçsin laik Türk toplumu olayları ve olaylarda yakılarak öldürülenleri unutmayacaktır.

Yakalanan sanıklar hakkında verilen hüküm halen Yargıtay incelemesindedir. Verilen hükmün olaylara ve yasalarımıza uy-

madığı kuşkusu, toplumda ve yansız hukukçularda egemendir. Yargıtay'ın kararının hükümdeki yanlışlıkları, haksızlıkları düzelteneğine inanıyoruz.

Olaylarda yer alan sanıkların, Madımak otelini, içindeki aydın vatandaşlarımızla birlikte yakarken attıkları "laik devlet yıkılacak elbet-laiklik gidecek, şeriat gelecek-yaşasın Hizbullah-Cumhuriyet Sivas'ta kuruldu, Sivas'ta yıkılacak" şeklindeki sloganlar, olayların nedenini ve sanıkların amaçlarını açıkça ortaya koyacak niteliktedir. Buna rağmen olayın, Azim Nesin'in bir konuşması ile dindar kişileri tahrikinin bir sonucu olarak değerlendirilmesini kabule olanak yoktur.

Aradan geçen üç yıl boyunca, ne yazık ki, şeriatçı hareketler gittikçe güçlenmiş, sorumsuz politikacıların da etkisi ile, ülkemiz giderek ortaçağ karanlığına girecek bir yol ayrımına kadar gelmiştir. İnsan haklarının, hukuk devleti olabilmenin ve hukukun üstünlüğünü sağlayabilmenin temeli olan "laiklik" ilkesi, ortadan kaldırılmak tehlikesi ile karşı karşıyadır. Ancak inanıyoruz ki, ümmet olmaktan çıkıp, ulus haline gelmiş Türk toplumunu, tekrar ümmet haline sokmaya, şeriat düzenini geçerli kılmaya, toplumumuzu ortaçağ karanlığına sokmaya hiç kimsenin gücü yetmeyecek, Atatürk ilkelerine inanmış Türk toplumu buna geçit vermeyecektir.

Üç yıl önce Madımak Otelinde canlarını veren tüm aydınlarımızı saygı ile anıyor ve onların aziz hatıraları önünde, insan haklarına saygılı, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ni koruyacağımıza söz veriyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

ÖNEMLİ KONULARDA DİĞER BAZI KAMUOYU DUYURULARIMIZ

Ülkemiz çok önemli sorunlar yaşadığı bir dönemden geçmektedir. Bir yandan Susurluk Kazası ile gün ışığına çıkan Polis-Mafya-Siyasetçi ilişkileri; öte yandan sonzamanlarda Cumhuriyetimizin temel niteliklerine yönelik hücumlar ve şeriat özlemcilerinin devlet idaresinde kadrolaşma gayretleri, ülkemizin geleceği açısından çok önemli sorunları ortaya çıkarmaktadır.

Türkiye Barolar Birliği yargıya saygı, hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti kavramlarının temeli olan ve bunların gerçekleşmesi için zorunlu bulunan konularda görüşlerini kamuoyuna açıklamış, ilgilileri uyarmıştır.

Bunlardan önemli olanlardan bir kısmı aşağıya alınmıştır.

1- İki bayan yargıç adayının dosyalarından bazı evraklar çıkarılarak, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından yargıçlığa atanmalarının sağlanması ile ilgili kamuoyu duyurumuz:

Ankara, 1.10.1996

KAMUOYU DUYURUSU

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından dosyalarında olumsuz kayıtlar bulunan iki bayan yargıç adayının dosyalarından bu evraklar çıkarılarak Kurul'a sunuldukları ve atanmalarının bu suretle sağlandığı açıklanmış bulunmaktadır. Basında yer alan haberlere göre, Adalet Bakanlığı dosyadan evrak çıkaran iki personeli hakkında soruşturma başlatmıştır.

Bu olay, Türkiye Barolar Birliği'nin yıllardır savunduğu, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun kendi Personel Müdürlüğü'nün olması ve tüm dosyaların bu Müdürlükçe hazırlanması yolundaki önerilerinin haklılığını bir kez daha göstermiştir.

Olay son derece vahimdir. Adalet dağıtmakla yükümlü olan, sahtekarlıkları ortaya çıkarıp cezalandıracak olan yargıçların atanmaları sırasında dosyalarından evrak yok edilmesi ve atanmalarının bu yolla sağlanması, adalete olan güveni tamamen ortadan kaldırmaya niteliktedir.

Adalet Bakanlığı'nda başladığı açıklanan soruşturmanın kısa zamanda sonuçlandırılması ve suçluların saptanarak cezalandırılmalarını tüm kamuoyu beklemektedir. Ayrıca, soruşturmanın selameti açısından, haklarında soruşturma başlatılanların soruşturma devam ederken görevlerine devam etmeleri son derece sınıktır. Bu kişilerin derhal görevden alınmalarını bekliyoruz.

Geçtiğimiz günlerde Diyarbakır Cezaevinde meydana gelen ve 11 tutuklunun ölümü ile sonuçlanan olaylar da, beyanatlarla geçtirilemeyecek, ciddi bir soruşturmayı gerektirecek ağırlıktadır. Basında yer alan çeşitli açıklamalar ve Diyarbakır Barosu'na mensup bazı avukatların yaptıkları incelemeyle vardıkları sonuçlar, yetkililerin ilk açıklamalarının doğruluğu konusunda ciddi kuşkular yaratmıştır. Ölümün, bazı gardiyan ve görevlilerin, tutuklulara demir sopalarla hücum etmeleri ve başlarına vurmaları sonucu meydana geldiğine ilişkin ciddi iddialar mevcuttur. İddiaların doğruluğu halinde, önemli bir insan hakları ihlali söz konusu olacaktır. Bu konunun da ciddiyetle soruşturulması ve varsa suçluların cezalandırılması gerekir.

Hukuk dışı davranışlar kimden gelirse gelsin, sorumluları mutlaka ortaya çıkarılmalı ve cezalandırılmalıdırlar.

Birliğimiz, ekte sunulan yazıyı Adalet ve İçişleri Bakanlığına göndermiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 1

2- *Adalet Bakanı Şevket Kazan'ın Irak gezisi dönüşünde Irak infaz sisteminin Türkiye'de uygulanması ile ilgili beyanı hakkında yapılan kamuoyu duyurusu:*

Ankara, 21.8.1996

KAMUOYU AÇIKLAMASI

Adalet Bakanı Sayın Şevket Kazan'ın Irak gezisi dönüşünde, Irak infaz sistemi ile ilgili beyanını ibretle incelemek gerekir.

Sayın Kazan, Irak'daki infaz sistemini övdükten sonra "Bunların yanında bir metod daha geliştirmişler. Kuran-ı Kerim'deki sureleri, Tövbe suresi başta olmak üzere ezberletiyorlar ve bir imtihandan geçiriyorlar. Bunda başarı gösterenlen iflah olmuş sayılıyor ve cezalarında indirimine gidiliyor. Bizim pişmanlık yasamız var ya, bizim pişmanlık yasası ile bedavadan verdiğimiz hakkı, onlar gerçekten pişman olma noktasında, bazı süzgeçten geçirip veriyorlar. Dünyadaki herşeyden istifade etmemiz lazım. İnsanlığın huzuru için uygulanmış ve başarılı olmuş her şeyden yararlanmamız lazım. Şu anda bu tesbiti yaptık ve bunu dolaba koyduk. Bunun yanında yapılan başka çalışma yok. Bu konu ile ilgili çalışmayı başlatmayı şimdilik düşünmüyoruz" demektedir.

Üzücü olan, bu sözleri bir "Adalet Bakanı"nın söylemiş olmasıdır.

Bir dine ilişkin kutsal kitabın ya da bazı surelerinin ezberlenmesi ve öğrenilmesini, işlenmiş bir suçun cezasına etki yapabilmesi herşeyden önce laiklik ilkesine aykırıdır. Bu sözleri ile Sayın Kazan, herşeyden önce TBMM kürsüsünde laik Cumhuriyet'e bağlılık konusunda ettiği yemine ters düşmüştür.

Ayrıca, böyle bir ceza indirim nedeni kabul etmek, Anayasa'nın güvencesi altında bulunan din ve vicdan özgürlüğüne aykırıdır. Müslüman olmayan, bir başka dinden ya da dinsiz olan kişi ya Kur'an surelerini ezberleyip öğrenmek zorunda bırakılacak, ya da o şahıs daha ağır bir ceza infazı ile karşılaşacaktır. Keza müslüman olsa dahi bir kimseyi sure ezberlemeye zorlamak hakkı, laik bir devletle söz konusu olamaz.

Sayın Bakan "...bizim pişmanlık yasası ile bedavadan verdiğimiz hak..."tan söz ediyor. Bir Adalet Bakanı, bu yasa ile gizli örgütten kopmaların ve onlardan elde edilecek bilgilerle örgütün çökertilmesinin amaçlandığını anlayamıyor ise, bu takdirde en hafifinden "yazıklar olsun" demek zorundayız.

Sadece bazı surelerin ezberlenmesinin, özellikle Tövbe suresinin ezberlenmesinin, gerçek bir nedamete neden olduğunu kabule de olanak yoktur. Kişi, işlediği suçtan hiçbir nedamet duymadan da sureler ezberleyebilir.

Sayın Bakan, Irak'da var olduğunu ileri sürdüğü bu sistemi överek, çağdaş ceza hukuku ve onun temel ilkeleri hakkında bilgisizliğini de ortaya koymaktadır.

Sayın Bakan, bu konu ile ilgili bir gelişmeyi "şimdilik" başlatmayacağını, ancak bu olasılığı zamanı geldiğinde kullanmak üzere saklayacağını beyan etmektedir. Böyle bir hükmün uygulanması ancak teokratik bir devlette söz konusu olabilir. Laik Türkiye Cumhuriyeti'ni teokratik bir devlet haline dönüştürmeye hiç kimsenin gücü yetmeyecektir. Unutmamak gerekir ki, Atatürk ilkelerine bağlı Türkiye Cumhuriyeti, Saddam'ın Irak'ı değildir ve olmayacaktır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

3- Laiklik ilmesine karşı artan davranışlar nedeni ile yapılan kamuoyu duyurusu:

Ankara, 01.04.1996

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 643/15

Son günlerde Cumhuriyetimizin en yaşamsal temel niteliğini oluşturan laikliğe karşı artan davranışlar nedeniyle 29.3.1996 tarihinde kamuoyuna yapılan duyuru metni ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 1

Ankara, 29.03.1996

KAMUOYUNA DUYURU

Son günlerde Cumhuriyetimizin temelini oluşturan laiklik ilkesine karşı davranışlar artmıştır. Bir yandan laiklik ilkesine inançla bağlı kişi ve kurumlar yıpratılmaya çalışılmakta, öte yandan bir yabancı devletin ülkemizde laikliği ortadan kaldırmak için ajanları aracılığı ile adam öldürme dahil çeşitli faaliyetler içinde olduğu anlaşılmaktadır. Çetin Emeç cinayetine karıştıkları ileri sürülen bu yabancı ülke ajanları hala diplomasi dokunulmazlığı zırhına bürünmüş olarak ülkemizde görevlerini devam ettirmektedirler.

Türkiye Barolar Birliği "Hukukun Üstünlüğü" ve "Hukuk Devleti" kavramlarının tam olarak gerçekleşmesi yolunda uğraş vermektedir. Bunların sağlanabilmesinin temel koşulunun ise, laiklik ilkesinin ödünsüz uygulanması olduğunun bilincindedir.

Laiklik, teokratik devletten demokratik hukuk devletine, şeriatan çağdaş toplum düzenine geçişin simgesidir; bir uygarlık, özgürlük, çağdaşlık, egemenlik ilkesidir. Laiklik, "din"i toplumu yönlendiren bir güç mihrakı olmaktan çıkarmış, din sömürüsüne son vermiş kişi vicdanını korumasına almıştır. Ulusumuzu ve toplumumuzu gerilerde kalmış ortaçağ tartışmalarına çekme, insanları ve kurumları dini inançları yönünden kamplara bölme gayretleri boşunadır.

Devletin tüm organlarını, siyasi partileri ve yetkilileri Cumhuriyet'in bu en yaşamsal ve temel niteliği konusunda daha duyarlı olmaya davet ediyor, Anayasa'mızda değiştirilemeyeceği hükme bağlanan LAİKLİK ilkesini benimseyip savunan ve bu yolda uğraş veren tüm kişi ve kurumları destekliyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

4- Susurluk Kazası ile ortaya çıkan ve devlet içinde yer alan çete ilişkileri ile ilgili olarak yapılan basın toplantısı.

Ankara, 6.2.1997

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO: 204/10

Birliğimizce 6.2.1997 tarihinde düzenlenen ülkemizde Susurluk kazasıyla ortaya çıkan Devlet-Siyaset-Mafya ilişkileri, devlet yapımıza sızan çete bağlantıları, devlette din kurallarını egemen kılma ve şeriat düzenini getirme çabaları ile ilgili basın toplantısına çok sayıda TV kuruluşu ve basın mensubu katılmıştır. Örneği ekli yazımız ile Cumhurbaşkanı, TBMM Başkanı ve Siyasi Parti

Genel Başkanlarına da gönderilen basın açıklaması metni ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmuştur.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: Basın bülteni

Sayın Süleyman DEMİREL
Cumhurbaşkanı
Çankaya-ANKARA

Ülkemizde son zamanlarda tüm kamuoyunun yakından ilgilendiği konulara ilişkin Türkiye Barolar Birliği görüşleri, 6.2.1997 günü yapılan bir basın toplantısı ile kamuoyuna açıklanmıştır.

Kamuoyu duyurumuz ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmuştur.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 1

Ankara, 6.2.1997

KAMUOYU DUYURUSU

Ülkemizde Susurluk kazasıyla ortaya çıkan Devlet-Siyaset-Mafya ilişkileri, devlet yapımıza sızan çete bağlantıları, devlette din kurallarını egemen kılma ve şeriat düzenini getirme çabaları karşısında, ülkenin teklifine, ulusun birliğine, laikliğe ve hukukun üstünlüğüne inanmış bir meslek kuruluşu olarak, görüşlerimizi kamuoyuna ve devletin yetkililerine duyurmayı, sorumluluk bilincimizin gereği sayıyoruz.

Susurluk kazası, devletteki yetkili bazı kişilerin çeteler oluşturduğunu, katillerle işbirliği yapıldığını, onların korunup kollandığını ve devlet içinde gizli bir çete yapılanması olduğunu somut bir şekilde ortaya çıkarmıştır. Devletimiz, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir. Korunması ve uyulması gereken demokratik hukuk devleti ilkeleri, hukukun üstünlüğü ve bunların temelini teşkil eden laikliktir.

Bu nedenle hiç kimse hukukun üstünde olamaz, hukuk kapsamı dışında tutulamaz. TBMM'nden dileğimiz, olayların sanığı ister milletvekili, ister bakan, ister başbakan, kim olursa olsun, sanıkların yargılanmalarının engellenmemesi, olayların üstüne gidilmesi, devleti çetelerden temizleyecek girişimlerle Anayasa'nın TBMM'ne tanıdığı denetim yetkisinin tam olarak kullanılmasıdır.

Görev başındaki koalisyon hükümetinin, yolsuzluk ve haksızlıkları karşılıklı olarak örtme pazarlığı ile kurulduğu yolundaki söylentiler, araştırma ve soruşturma dosyalarının birer birer kapatılması ile haklılık kazanmaya başlamıştır. Yolsuzluğu ve yalanı olmayan bir devlet yetkilisi, inanıyoruz ki, yargılanmaktan korkmaz ve kaçmaz. Aksine, yargılanmak ve haksız ithamlardan aklanarak kurtulmak ister. Kaçanlar varsa, bunları kamu vicdanı mahkum eder. Halkımız olayların yakın izleyicisidir. Haksız koruma ve kollama, sanıkların yargılanmaların önleme, olayları ört bas etme girişimleri, hükümetin de meclisin de saygınlığını zedeleyen ve böyle bir ortamda siyasetçilere de güven kalmaz. Hele oylamalarda sahte oylar kullanılması Meclis'in saygınlığına vurulan en büyük darbedir.

Yargı tam bağımsız, yargıç ve savcılarımız tam güvenceli olmasalar dahi, yargıya güvenimiz tamdır. Türk milleti adına yargı gücünü kullanan yargıçlarımızın objektif ve adil bir yargılama yapacağına inanıyoruz. Yeter ki siyasetler delilleri karartmasın, sanıkları yargılamaktan kaçırmasınlar.

Ülkemizde sınıfsal çelişkiler derinleşip yaygınlaşmakta, milli gelirin bölüşümünde ve kazançlar arasında dengesizlikler ve uçurumlar oluşmaktayken, işsiz ve umarsız halkımıza, kökten-dinci çözüm önerileri sunulmaktadır. Ülkemizin pek çok yöresin-

de hastanelere, doğumevlerine, sağlık ocaklarına, çağın bilim ve teknolojisinin öğretildiği okullara, yargı görevinin gereği gibi yapılmasını sağlayacak ve onuruna yaraşır adliye binalarına ivedi gereksinim mevcutken, bütün bunlar bir yana bırakılarak, halkın dikkatlerini dağıtmak ve kandırmak amacıyla Taksim ve Çankaya'da cami yapmak girişimleri ile gündem doldurulmaya çalışılmaktadır.

Atatürk devrim ve ilkelerine bağlılığı vurgulayan, devletimizin laik bir hukuk devleti olduğunu belirleyen Anayasamıza aykırı girişimler Refahiyol iktidarında giderek artmaktadır. Bir yandan, içyüzleri son zamanlardaki olaylarla iyice ortaya çıkan ve yasa dışı birer kurum olan tarikatları baştacı eden, onların siyasal etkinliklerine yol açan, öteyandan siyasal yatırım amacı ile devlet kesesinden iftar yemekleri düzenleyen Refahiyol iktidarı, üniversite ve devlet dairelerinde türbanı serbest bırakma, resmi çalışma saatlerini iftar saatlerine göre düzenleme girişimleriyle din kurallarını devletin temel kuralları haline getirme ve dini siyasileştirme yolunu açmak istemiş ise de bu girişimler, çağdaş demokratik ve laik bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ni korumada bugüne kadar ödünsüz mücadele veren yargı organlarımızca durdurulmuştur. Çeşitli yargı kararlarına rağmen siyasal iktidarın aynı konulardaki ısrarı, yargı kararlarına saygısızlığın da örneğini teşkil etmektedir.

Üniversiteler ve kamu kurumlarında türbanla ilgili olarak yapılmak istenen düzenleme, Anayasa Mahkemesi ile Danıştay'ın çeşitli kararlarında belirtildiği üzere, laiklik ilkesine aykırıdır. Herkes özel hayatında istediği gibi giyinebilir, örtünebilir. Buna kimse karışamaz. Ancak kamu kurumlarında, üniversitelerde, barolarda ve yargıda dinsel bir simgeye de müsaade edilemez. Kamu kurumlarında ve üniversitelerde türbanın serbest bırakılmak istenmesinin, aslında, bir ilk adım olduğunda da kuşku yoktur. Bunu yapmak isteyenler, iktidara biraz daha yerleştiklerinde tüm kadınların sokağa başları açık çıkmalarını yasaklayacaklardır. Kadınlarımızı giderek peçe arkasına hapsedecekler ve onları tekrar ikinci sınıf insan haline sokacaklardır. Bu ilk adımı, Ankara'nın Sincan ilçesinde düzenlenen "Kudüs Gecesi"nde yaşanan olaylar takip etmiştir. Terörist PKK örgütü ile işbirliği

halinde devletimizi parçalamak için uğraşan, pek çok faili meçhul cinayetin sorumluluğunu sırtında taşıyan yasa dışı Hizbullah örgütü liderinin fotoğraflarının başköşeyi aldığı, yabancı bir devlet elçisi ile birlikte şeriat çağrıları yapılan bu toplantı tüm kamuoyunun tepkisini doğurmuştur. Bu toplantı sonucu İçişleri Bakanlığının bu geceyi düzenleyen Belediye Başkanını görevden almasını ve aynı kişi hakkında Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi C. Başsavcılığının soruşturma başlatmasını, mutlulukla karşılıyoruz. Ancak bu konuda Dışişleri Bakanlığımıza da önemli bir görev düşmektedir. Söz konusu gecede ülkemizin içişlerine karışan, temel rejimimizin değiştirilmesi çağrıları yapan ve Dışişleri Bakanlığı binasında da bütün Türkleri "Şeriatçı" olarak niteleyen İran Büyükelçisi ve bu günkü gazetelerden öğrendiğimize göre aynı yönde demeçler veren İstanbul Başkonsolosu derhal "istenmeyen kişi" ilan edilmelidir. Bu olayla ilgili olarak olayları yerinde incelemek ve böylece görevini yerine getirmek isteyen basın mensubu Işın Gürel'e yöneltilen iğrenç saldırıyı da nefretle kınıyoruz. Aslında bu saldırı sadece Işın Gürel'e değil, özgür Türk basınına ve laik Cumhuriyet'e bağlı tüm vatandaşlara yönelmiştir. İlginç bir tesadüftür, bu çirkin saldırının yaşandığı aynı gün Adalet Bakanı Konya'da basını suçlamış ve temiz toplum için ilk başta "basını temizleyeceklerini" ilan etmiştir. Bu iki olay basın özgürlüğüne bakış açısını gayet açık bir şekilde göstermektedir.

Yaşanan bu tek tek olaylar birlikte değerlendirildiğinde açıkça anlaşılmaktadır ki, Atatürk devrimi dediğimiz ülkemizin Aydınlanma Devrimi'ne, bir karşı devrim hareketi oluşmaktadır. Tarihçilere sahip çıkma, türbanı üniversitelerde ve kamu kurumlarında serbest bırakma, kurban derilerini toplama yetkisini Türk Hava Kurumu'ndan alarak kendi yandaşlarına yöneltme girişimlerinin amacı, Atatürk ilke ve devrimlerine dayalı laik Cumhuriyet'i yıkabilmek için kadrolar ve kurumlar oluşturmak, böylece karşı devrimi gerçekleştirmektir. Dini ve dindarları istismar ederek oy toplamaktır. Refahiyol iktidarı bu uygulamaları ile 70 yıllık Cumhuriyet'in tüm birikimlerini ortadan kaldırma gayreti içindedir. Ülkemiz İran, Afganistan ve Suudi Arabistan'a benzetilmek, şeriat ilkeleri devlet yönetimine egemen kılınmak istenmektedir. Ancak unutulmamalıdır ki Türk toplumu artık uyan-

mıdır. Laik kitleler suskunluklarını bırakmışlardır. Ülkemizin yeniden teokratik bir devlet haline dönüştürülmesine asla olanak tanınmayacaktır. Bu ülke sahipsiz değildir. Ülkemiz, Atatürk devriminden, laiklik ilkesinden, çağdaş değerlerden ayrılmak isteyen 3-5 beyni yıkanmış şeriat özlemcisine bırakılmayacaktır. Ülkemizi teokrasinin karanlığına gömmeye kimsenin gücü yetmeyecektir. Laikliğin güvencesi olduklarını iddia eden yetkililer, bunu artık sözde bırakmayıp, görevlerinin gereğini yerine getirmek durumundadırlar. Başta Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni, laik Cumhuriyete gerçekten bağlı siyasi partileri, tüm kamu görevlileri ile savcı ve yargıçları, demokratik ve laik Cumhuriyeti özümsemiş tüm yurtseverleri, bu olay ve girişimlerin üzerine daha ciddi ve kararlı biçimde gitmeye ve Atatürk'ün kendilerine verdiği "laik Cumhuriyet'i koruma ve savunma" görevlerini yapmaya çağırıyoruz.

Türkiye Barolar Birliği olarak Atatürk devrimine, laiklik ilkesine ve çağdaş Türkiye'ye bağlılığımızı birkez daha vurgular ve buna karşı davranış ve düzenlemelerle yasaların öngördüğü yollarda sonuna kadar ve bütün gücümüzle mücadele edeceğimizi kamuoyuna duyururuz.

Saygılarımızla.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

5- Adalet Bakanı Sayın Şevket Kazan'ın Sincan Belediye Başkanı'nı tutukevinde ziyareti ile ilgili kamuoyu duyurusu:

Ankara, 17.2.1997

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 250/11

Adalet Bakanı Sayın Kazan'ın Sincan Belediye Başkanı'nı tutukevinde ziyareti ile ilgili Türkiye Barolar Birliği'nin görüşleri,

17.2.1997 günü yapılan basın bildiriyle kamuoyuna açıklanmıştır.

Kamuoyu duyurumuz ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmuştur.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 1

Ankara, 17.2.1997

KAMUOYU DUYURUSU

Adalet Bakanı Sayın Şevket Kazan, tutuklu bulunan Sincan Belediye Başkanı'nı tutukevinde ziyaret ederek, yeni bir gafa daha neden olmuştur. Göreve geldiği günden beri Adalet Bakanlığı'nı adeta Refah Partisi'nin bir ilçe teşkilatı gibi kullanmayı adet haline getiren Sayın Bakan'ın tutumu bu nedenle şaşırtıcı değil, ancak hukuk açısından üzücüdür.

Sayın Bakan ziyareti Bakan sıfatı ile değil, vatandaş sıfatı ile yaptığını ileri sürmektedir. Bu durumda Sayın Bakan, görüşme günü olmayan bir gün ve saatte herhangi bir vatandaş cezaevinde bir yakınına ziyarete giderse kendisine bu olanağın tanınıp tanınmayacağını cevaplamak durumundadır. Cezaevi müdürünün odasında herhangi bir vatandaşın bir tutuklu ile görüşme yapıp yapamayacağını yanıtlamak durumundadır.

Sayın Bakan bu ziyaret ile insani görevini yerine getirdiğini iddia etmektedir. Nedense Sayın Bakan insani görevini sadece Sivas sanıkları, gemi gasbı sanıkları ve Sincan Belediye Başkanı söz konusu olduğunda hatırlamaktadır. Açlık grevi nedeni ile onlarca kişi ölürken Sayın Bakan insani görevini niye hatırlamamıştır? Manisa'da 18-19 yaşında bir çok genç cezaevinde yatarken Sayın Bakan insani görevini niye hatırlamamıştır? Bir Bakan'ın insani görevi, sadece kendi yandaşları için mi sözkonusudur? Sa-

yın Bakan'ın bu davranışı yargıçlar ve savcılar üzerinde manevi baskı kurmak amacını taşımakta ve bu nedenle de görevini kötüye kullanma niteliği taşımaktadır.

Göreve geldiği günden beri olumlu hiç bir icraatı olmayan Sayın Bakan'ın, olumlu tek bir işlem yaparak istifa etmesini, hukuka saygı gereği bekliyoruz.

Saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

6- Aczmendi diye adlandırılan sanıkların yasalara aykırı kıyafetle duruşmalara kabulü ile ilgili mahkeme kararı üzerine alınan Yönetim Kurulu Kararı ve kararın duyurulması:

Ankara, 10.1.1997

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 39/2

Aczmendi diye adlandırılan sanıkların yasalara aykırı kıyafetlerle duruşmaya kabullerine ilişkin olarak verilen kararlar ilgili Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu kararı, yapılan kamuoyu duyurusu ve Ankara 1 No.lu Devlet Güvenlik Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilen yazı ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 3

Ankara, 09.01.1997

KAMUOYU DUYURUSU

Ankara 1 No.lu Devlet Güvenlik Mahkemesi Başkanı'nın, Acz-mendi diye adlandırılan sanıkların 8.1.1997 günlü duruşmada, devrim yasalarına aykırı kıyafetlerle duruşmaya kabullerine ilişkin olarak verdiği karar konusunda Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu kararı eklidir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

Eki: 1

28 Ocak 1997, 33

1 NO.LU DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA ANKARA

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun 8.1.1997 günü oybirliği ile aldığı karar eklidir.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 1

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU KARARI

KARAR NO: 571-2

KARAR TARİHİ: 08.01.1997

Kamuoyunda Aczimendiler diye anılan sanıkların 8 Ocak 1997 günlü duruşmasında Anayasa tarafından devrim yasaları arasında sayılan Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanuna aykırı bir kıyafetle gelmesi ve bu kıyafetleri ile duruşmalara Mahkeme Başkanı tarafından kabul edilmesi Anayasa ve Yasalara gösterilmesi gereken saygıyla bağdaştırılmamaktadır.

Özellikle bu karara neden olarak, devrim yasasına aykırı başlık ve cüppelerin emniyet güçleri tarafından çıkarılmaya çalışılması halinde doğabilecek olayların gerekçe gösterilmesi, devletimizi birkaç sanığın çıkaracağı olayları önleyemeyecek güçsüz bir devlet olarak gösterme anlamını taşımaktadır.

Hukukun üstünlüğüne inanmış Türkiye Barolar Birliği olarak bu karar ile Yasaların çiğnenmiş olması ve sözkonusu sanıkların devrim yasalarına bundan sonraki aykırı davranışları için de cesaret verildiği inancı ile Mahkeme Başkanlığı'na Birliğimizin üzüntülerinin duyurulmasına ve bu karara katılmayarak çekilmek isteyen Mahkeme üyesiyle aynı görüşü paylaşan duruşma savcısına takdirlerimizin iletilmesine oybirliğiyle karar verildi.

Başkan Av. Eralp ÖZGEN (İMZA)	Başkan Yrd. Av. Burhan KARAÇELİK (İMZA)	Başkan Yrd. Av. Erdoğan ŞENGEZER (İMZA)
Genel Sekreter Av. Hüseyin Avni FERAH (İMZA)	Sayman Av. Hakkı Süha OKAY (İMZA)	Üye Av. Ayhan ORAN (İMZA)
Üye Av. Rahmi KUMAŞOĞLU (İMZA)	Üye Av. Sabri KURT (İMZA)	Üye Av. Şerafettin GÖKALP (İMZA)
Üye Av. Ünsal TÜZÜN (İMZA)	Üye Av. Akın ÇAMOĞLU (İMZA)	ASLI GİBİDİR.

7- Cezaevlerindeki olaylarla ilgili olarak diğer meslek birlikleri ile birlikte imzalanan ve Sayın Cumhurbaşkanına sunulan yazı ve aynı konu ile ilgili olarak Adalet ve İçişleri Bakanlıklarına yazılan yazılar:

Sayı: 1050

Ankara, 13.6.1996

ADALET BAKANLIĞI
ANKARA

Batman Bölge Barosu Başkanlığı'nın 3.6.1996 gün ve RDYD/1996/32 sayılı yazıları eklidir. Aynı doğrultuda Diyarbakır Barosu Avukatlarından da Birliğimize bir müracaat gelmiştir.

Tutuklu ve hükümlülerin Birliğimize intikal eden istemlerinden:

- 1- Tutukluların hücreye konulmaması,
- 2- Tutuklu ve hükümlülere sevk ve hastaneye gelişlerinde onur kırıcı davranışlarda bulunulmaması,
- 3- Haklarında yargı organlarınca verilmiş bir toplatma kararı bulunmayan ve piyasada serbestçe satılan yayınların ceza ve tutuklevlerine sokulmalarında herhangi bir kısıtlama yapılmaması,
- 4- Koşullararası sportif faaliyetlere izin verilmesi,
- 5- Ailelerin getirdiği ilaçların, doktor denetiminden geçtikten sonra, herhangi bir engelleme yapılmadan tutuklu veya hükümlülere verilmesi,
- 6- Posta kanalı ile gelen paketlerin gasp edilmemesi, gerekli denetimden sonra derhal ilgiliye verilmesi,
- 7- Görüşmeye gelen aile mensuplarına onur kırıcı ve aşağılayıcı muamelede bulunulmaması,
- 8- Tutuklulara, mahkemelerde ve yaptıkları savunmalar nedeni ile herhangi bir baskı uygulanmaması ve bu savunmalarının hazırlanmasında engelleme yapılmaması,

9- Tahliye olanlarla ilgili C. Başsavcılığı yazılarının erken saatte gönderilmesinin sağlanarak, tahliye edilenlerin gece vakti tahliyelerinin önüne geçilmesi,

10- Mahkemeye gidiş-gelişlerde işkence, hakaret, baskı uygulanmaması,

11- Ailelerin tutuklulara verdikleri veya posta ile yolladıkları paraların engelleme olmadan ilgili tutukluya verilmesi,

12- Avukatları ile görüşmelerinde kısıtlamalara son verilmesi,

Şeklinde belirtilen istemler tamamen hukuk sınırları içinde ve hatta tutuklular açısından Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 116. maddesine göre yasal niteliktedirler.

Açlık grevlerinin istenmeyen kötü sonuçlara ulaşmasına yer vermemek amacı ile, yukarıda örnekleri belirtilen hukuka aykırı olmayan, bir kısmı temel insan hakkı sayılabilecek ve yasalara uygun istemlerin bir an evvel sağlanmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 1

Sayı: 1229

Ankara, 16.7.1996

ADALET BAKANLIĞI'NA
ANKARA

Şu anda ülkemizin birçok cezaevinde devam eden açlık grevleri bu insanları ölümün eşiğine getirmiş durumdadır. Muhtemel ve üzücü ölümlerin önlenmesi için gerekli zamanın çok kısıtlı olduğu anlaşılmaktadır.

İnsanın yaşama hakkı, en öncelikli insan hakkıdır. Hiç kimse, hele insan haklarının en başta gelen güvencesi olan devlet bu ölümlere seyirci kalmaz.

Bu yönden, şu anda acilen yapılması gereken: Özellikle,

1- Yargılamaları devam eden tutukluların savunmalarını rahatça ve özgürce yapabilmeleri açısından yargılandıkları il içindeki ceza ve tutukevlerine nakillerinin sür'atle yapılması (nitekim İstanbul Ümraniye ve Sağmalcılar, İzmir Buca Ceza ve Tutukevlerinin kapasitelerinin bu nakiller için uygun olduğu anlaşılmaktadır.)

2- Bundan sonra Bakanlık ilgilileri ve gerekirse ilgili Baro temsilcilerinden oluşturulacak birer heyetin cezaevlerine açlık grevi yapanlarla görüşüp, bunların yasal ve haklı isteklerinin sağlanması olmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği bu haklı isteklerinin sonuna kadar takipçisidir ve takipçisi olmaya devam edecektir.

Gereğini bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Ankara: 25 Temmuz 1996

Sayın Süleyman DEMİREL
T.C. CUMHURBAŞKANI
ANKARA

Cezaevlerinde ikiyüzü aşkın ve giderek artan sayıda tutuklu ve hükümlü açlık grevi ve ölüm orucunda geri dönülemez bir aşamaya gelmiş ve bu durum toplumumuzda onarılmaz yaralar açmıştır. Ümraniye Cezaevi'nde Aygün Uğur ve Bayrampaşa Cezaevi'nde Altan Berdan Kerimgiller ve İlginç Özkeskin, Ankara'da

Hüseyin Demircioğlu ile Bursa'da Ali Ayata adlı hükümlüler, ölüm orucunun 63, 65, 66 ve 67. gününde yaşamlarını yitirmişlerdir. Ardarda ölümler meydana gelmektedir.

Daha fazla ölümün, sakat kalmanın yaratılmaması için bir an önce girişimlerde bulunulmalıdır. Yetkililer tutuklu ve hükümlülerle diyaloga girerek haklı insani taleplerini yerine getirmeli, açlık grevi ve ölüm oruçlarının bitirilmesi yönünde çaba harcamalıdır.

Bizler Meslek Birlikleri olarak yarının çok geç olacağı düşüncesiyle bu talepleri yapmayı kaçınılmaz buluyor, bu konuda yardımlarınızı diliyor saygılar sunuyoruz.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

TÜRK DİŐHEKİMLERİ BİRLİĞİ

TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

**TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ**

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ

Sayı: 1730

Ankara, 1.10.1996

**ADALET VE İŐİŐLERİ BAKANLIKLARINA
ANKARA**

Birliğimize müracaat eden, Diyarbakır Barosu'na mensup bazı meslektaşlarımız 24 Eylül 1996 günü Diyarbakır Cezaevinde meydana gelen ve 11 tutuklunun ölümü ile sonuçlanan olayların, başta Başgardıyan Fatih Ahmet Onat olmak üzere, bazı güvenlik görevlilerinin, tutukluların üzerine hukuk dışı bir şekilde hücum etmeleri ve başlarına demir sopalarla vurmaları suretiyle meydana geldiğini ileri sürmüşlerdir. Bu konudaki başvuru ilişiktir.

Ceza ve tükükevlerrinde bulunanların hayatlarını korumak devletin görevidir. Hayatı korumakla görevli olanların, tam tersine adam öldürme olaylarına karışmaları, hukuk devleti ilkesinin ağır bir ihlalidir. Bu nedenle iddiaların ciddiyetle soruşturulması ve doğru çıkması halinde suçluların gecikmeden adalete teslim edilmeleri gerekir.

Gerekli soruşturmanın gecikmeden yapılması takdirlerinize sunulur.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 1

8- Bir siyasi parti kongresinde Türk Bayrağı'nın bulunduğu yerden sökülüp indirilmesi olayı ile ilgili kamuoyu duyurusu:

Ankara, 25.6.1996

BARO BAŞKANLIğI
.....

GENELGE NO: 1100/26

Bir siyasi parti (HADEP) genel kurulunda Türk Bayrağı'nın bulunduğu yerden sökülüp indirilmesi ve yerine bir terör örgütünün bayrağı ile liderinin resminin asılması nedeni ile 25.6.1996 tarihinde kamuoyuna yapılan ve olayı kınayan duyuru metni ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Eralp ÖZGEN

Eki: 1

KAMUOYU DUYURUSU

23 Haziran 1996 günü yapılan bir siyasi parti (HADEP) genel kurulunda, Türk Bayrağı'nı bulunduğu yerden sökülüp indirildiği, yerine bir terör örgütünün bayrağı ile bu terör örgütü liderinin resminin asıldığına ilişkin haber ve fotoğraflar çeşitli basın organlarında ve televizyon yayınlarında yer almış bulunmaktadır.

Türkiye Barolar Birliği devletimizin bütünlüğünden yana ve terörün her türlüsüne karşı olduğunu her vesile ile açıklamıştır.

Bu açıdan, bayrağımızın sökülüp atılarak, yerine birkaç gün önce Diyarbakır'da biri çocuk yedi kişiyi insafsızca kurşunlayıp öldüren bir terör örgütünün bayrağı ile liderinin resminin asılması olayından büyük üzüntü duyduğumuzu ve olayı şiddetle kınadığımızı kamuoyuna saygı ile duyururuz.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

9- Özdemir Sabancı ve mesai arkadaşları ile Evrensel Gazetesi muhabiri Metin Göktepe'nin öldürülmeleri ile ilgili kamuoyu duyurusu:

Ankara, 10.01.1996

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO: 96/3

Değerli işadamlarından Özdemir Sabancı ile mesai arkadaşları ve Evrensel Gazetesi muhabiri Metin Göktepe'nin hunharca öldürülmeleri ile ilgili Kamuoyu Duyuru metni ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Burhan KARACELİK

Eki: Kamuoyu Duyurusu

Ankara, 10.01.1996

KAMUOYUNA DUYURU

Değerli işadamlarından Sayın Özdemir Sabancı ile mesai arkadaşları ve Evrensel Gazetesi muhabiri Metin Göktepe'nin hunharca öldürüldüğünü üzüntüyle öğrendik.

Bu cinayetleri işleyenler şunu iyice bilmelidirler, ülkenin ve milletin bütünlüğünü asla bozamayacaklar ve kurmak istedikleri karanlık rejime ulaşamayacaklardır. Türk halkı, bu çirkin ve menfur cinayetlere boyun eğmeyecektir. Yarattıkları kan gölünde, sonunda mutlaka kendileri boğulacaklardır.

Gazeteci Metin Göktepe'nin öldürülmesi iddia edildiği gibi, karakolda gözaltında kendisine yapılan şiddet ve işkence sonucu ise, bunu devlet ciddiyeti ve sorululuğu ile bağdaştıramıyoruz.

Türkiye Barolar Birliği, geçmişte olduğu gibi, bugün de, her türlü terörün ve insanlık dışı eylem ve cinayetlerin karşısındadır ve karşısında olmaya devam edecektir.

Devlet, bu olayların faillerini biran önce bulmalı, hakettikleri cezayı almaları sağlamalıdır. Böylece devlet, üzerine düşen gölgeyi de kaldırmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği olarak her iki olayı şiddet ve nefretle kınıyor, Sabancı ve Göktepe ailelerine, bütün iş ve basın mensuplarına başsağlığı diyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

10- Gümülcine Bağımsız eski milletvekili, Dostluk, Eşitlik ve Barış Partisi Genel Başkanı Dr. Sadık Ahmet'in ölümü ile ilgili kamuoyu duyurusu:

KAMUOYUNA DUYURU

Gümölcine Bağımsız eski milletvekili Dostluk-Eşitlik ve Barış Partisi Genel Başkanı Dr. Sadık Ahmet'in trafik kazasında ölmesini büyük bir üzüntü ile öğrenmiş bulunuyoruz.

Yunanistan'da yaşayan Türkler, en önemli liderlerinden birisini, yılmaz ve ödünsüz bir insan hakları savaşçısını yitirdiler. Dr. Sadık Ahmet, ömrü özgürlük mücadelesi içinde geçen, haksız suçlamalara, tutuklamalara ve yargılamalara maruz kalan ama asla yılmayan, yıldırılmayan, inançlı bir hak ve özgürlük savaşçısı idi.

Batı Trakya Türkleri'nin ender yetişecek bir liderlerini kaybetmelerinin boşluğunu doldurmaları kolay olmayacaktır.

Yunanistan'da yaşayan Türklere Dr. Sadık Ahmet'in ailesine, tüm sevenlerine başsağlığı ve Tanrı'dan sabırlar diliyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurlur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

NOT:

Dostluk-Eşitlik ve Barış Partisi ile Batı Trakya Türkleri Derneği Genel Başkanlarına ayrıca başsağlığı mesajı gönderilmiştir.

Ankara, 25.07.1995

Dostluk-Eşitlik ve Barış Partisi
Genel Başkanlığı
GÜMÜLCİNE

Yunanistan'da yaşayan Türklerin önemli liderlerinden biri ve Dostluk-Eşitlik ve Barış Partisi Genel Başkanı Dr. Sadık Ahmet'in trafik kazasında ölmesini öğrenmenin derin üzüntüsü içindeyim.

Dr. Sadık Ahmet'in Gümülcine ve Patra Mahkemelerindeki yargılanmasında bulunan, kendisini iyi tanıyan bir dostu olarak mücadelesindeki kararlılığını çok yakından gözlemiş ve yaşamış bulunuyorum.

Dr. Sadık Ahmet'i, insanlık ve Türklük dünyası, önemli bir insan, hak ve özgürlük savaşçısı olarak anımsayacaktır; ruhu şadolsun.

Sizlere Dr. Sadık Ahmet'in ailesine, tüm sevenlerine ve Yunanistan'da yaşayan Türklere başsağlığı diliyorum, saygılar sunuyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Sayın Taner MUSTAFAOĞLU
Batı Trakya Türk Toplumunu
Dayanışma Derneği Genel Başkanı
İSTANBUL

Yunanistan'da yaşayan Türklerin önemli liderlerinden biri ve Dostluk-Eşitlik ve Barış Partisi Genel Başkanı Dr. Sadık Ahmet'in trafik kazasında ölmesini öğrenmenin derin üzüntüsü içindeyim.

Dr. Sadık Ahmet'in Gümölcine ve Patra Mahkemelerindeki yargılanmasında bulunan, kedisini iyi tanıyan bir dostu olarak mücadelesindeki kararlılığını çok yakından gözlemiş ve yaşamış bulunuyorum.

Dr. Sadık Ahmet'i, insanlık ve Türklük dünyası, önemli bir insan hak ve özgürlük savaşçısı olarak anımsayacaktır; ruhu şadolsun.

Sizlere Dr. Sadık Ahmet'in ailesine, tüm sevenlerine ve Yunanistan'da yaşayan Türklere başsağlığı diliyorum, saygılar sunuyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

S O N U Ç :

1 Mayıs 1995 - 1 Mayıs 1997 günlerini kapsayan 24 aylık faaliyet dönemi çalışmalarımızın onaylanmasını ve Yönetim Kurulumuzun Yüce Genel Kurulca aklanmasını diler, saygılar sunarız.

Başkan
Av. Eralp ÖZGEN

Başkan Yrd.
Av. Burhan KARAÇELİK

Başkan Yrd.
Av. Erdoğan ŞENGEZER

Genel Sekreter
Av. Hüseyin Avni FERAH

Sayman
Av. Hakkı Süha OKAY

Üye
Av. Akın ÇAMOĞLU

Üye
Av. Şerafettin GÖKALP

Üye
Av. Rahmi KUMAŞOĞLU

Üye
Av. Sabri KURT

Üye
Av. Ayhan ORAN

Av. Ünsal TÜZÜN